

การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

นางสายฝน เสกขุนทด

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา

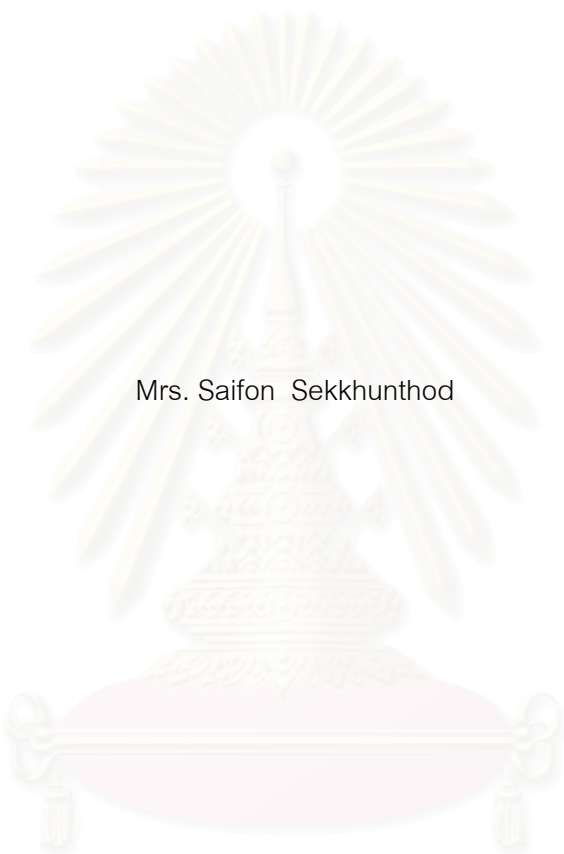
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-3987-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF THE STRATEGIC PLANNING FOR INFORMATION AND
COMMUNICATION TECHNOLOGY OF RAJABHAT INSTITUTE RAJANAGARINDRA

Mrs. Saifon Sekkhunthod

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Higher Education

Department of Higher Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic year 2003

ISBN 974-17-3987-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
โดย	นางสายฝน เสกขุนทด
สาขาวิชา	อุดมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ไชยวิไลกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เย็น ภู่วรรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิ ประจงศักดิ์)

..... กรรมการ
(นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล)

สายฝน เสกขุนทด : การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบัน
 ราชภัฏราชนครินทร์ (A DEVELOPMENT OF THE STRATEGIC PLANNING FOR
 INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY OF RAJABHAT
 INSTITUTE RAJANAGARINDRA.) อาจารย์ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร. ปทีป เมฆาคูณวุฒิ,
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ตันธนะเดชา,
 309 หน้า, ISBN 974-17-3987-7

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของชาติกับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ 3) พัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ และ 4) พัฒนาแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 149 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ อธิการบดี ผู้บริหารและอาจารย์ของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง แบบสังเคราะห์เอกสาร วิธีดำเนินการวิจัยคือ 1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏ โดยการวิเคราะห์แบบสำรวจและแบบสอบถาม 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศของชาติกับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ โดยการสังเคราะห์เอกสาร 3) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ซึ่งใช้เทคนิค SWOT Analysis โดยการสัมภาษณ์อธิการบดี ผู้เชี่ยวชาญ และการสัมมนาแบบมีส่วนร่วม และ 4) ตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏได้สนับสนุนให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อสนับสนุนพันธกิจทุกด้านของสถาบัน 2) ในภาพรวมสถาบันราชภัฏมีปัญหาด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอุปกรณ์เครือข่ายโทรคมนาคม ด้านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ 3) วิสัยทัศน์และนโยบายระหว่างกรอบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของชาติกับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏมีความสอดคล้องกัน 4) กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่ได้จากการวิจัย คือ กลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กลยุทธ์ด้านวิจัย กลยุทธ์ด้านบริการวิชาการแก่ชุมชน และกลยุทธ์ด้านทำนุบำรุงศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม ทุกกลยุทธ์สามารถนำไปสนับสนุนให้สถาบันราชภัฏราชนครินทร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของภูมิภาค ที่เน้นการนำเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความทันสมัย เพื่อให้บริการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

ภาควิชา	อุดมศึกษา	ลายมือชื่อนิติ.....
สาขาวิชา	อุดมศึกษา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา	2546	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4384664027 : MAJOR HIGHER EDUCATION
 KEYWORD : STRATEGIC PLANNING / INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY
 SAIFON SEKKHUNTHOD : A DEVELOPMENT OF THE STRATEGIC PLANNING FOR INFORMATION
 AND COMMUNICATION TECHNOLOGY OF RAJABHAT INSTITUTE RAJANAGARINDRA.
 THESIS ADVISOR : PROF.PATEEP METHAKUNAVIDHI, Ph.D.
 THESIS CO-ADVISOR : ASST.PROF.SUCHART TANTANADAECHA, Ph.D.
 309 pp. ISBN 974-17-3987-7

The purposes of this research are: 1) to analyze current situations and problems of the information and communication technology (ICT) of Rajabhat Institutes (RIs), 2) to analyze the accordance between the National ICT policy framework and the RIs' ICT plan, 3) to develop the strategic plans for ICT of Rajabhat Institute Rajanagarindra (RIR), and 4) to develop the action plans for ICT of RIR. The 149 samples comprised an expert, the rector, the administrators and the instructors of RIR. The tools used in collecting data consisted of surveys form, a questionnaires, semi-structured interviews and document analysis form. The research methodologies are 1) to analyse the current situation and the problems of ICT by analyse the surveys and the questionnaires results, 2) to analyse the accordance between the National ICT policy framework and the RIs' ICT plan by synthetize the document analysis, 3) to analyse the environmental situation of RIR (SWOT Analysis) by an interview the rector, an experts and a participation seminar, and 4) an audit suitability of correction of strategic and an action plan of ICT by experts are determined. The findings are: 1) Rajabhat Institute Council encourages each Rajabhat Institute to recognise how to use technology in education management in order to support all mission of the institutes, 2) the overall problems of RIs, is manpower, finance, equipment of communication networking, strategic and action plan, 3) the vision and policy between the National ICT Policy Framework and the RIs' ICT plan are related to one another. 4) the recommended strategic and action planning derived from the research are: strategy in Educational management; strategy in Administration; strategy in Human Resource Development; strategy in Research; strategy in Community Service; and strategy in Maintenance of religion, art and Culture. All the strategies mentioned can be implemented by RIR in order to be the a leader institute of higher education in the Eastern Region that bring the modern network of ICT to serve stakeholder correctly, quickly, and efficiently.

Department Higher Education
 Field of study Higher Education
 Academic year 2003

Student's signature.....
 Advisor's signature.....
 Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองด้วยความเคารพอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โสมวิไลกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์ศักดิ์ พลสารมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิ ประจงศักดิ์ รองศาสตราจารย์ยืน ภู่วรรณและรองเลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ (นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล) ที่กรุณาให้ข้อคิดและเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และอาจารย์วิรุฑ ชาญผา ผู้ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้วยดีตลอดมา และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความช่วยเหลือพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติเพื่อให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศที่กรุณาให้ข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณอธิการบดี คณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในทุก ๆ เรื่องเพื่อให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์ และเจ้าหน้าที่แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณาจารย์ภาควิชาอุดมศึกษาที่ได้สั่งสอน ให้ความรู้ทางการอุดมศึกษาแก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้รับความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งเกี่ยวกับการวิจัย และการทำหน้าที่การทำงานในชีวิตประจำวัน

ผู้วิจัยขอขอบคุณประโยชน์ที่เกิดจากการวิจัยนี้แก่บิดา มารดา และครอบครัว ที่มีความรัก ความเข้าใจ และได้เสียสละ อดทนทำหน้าที่แทนผู้วิจัยในขณะที่ผู้วิจัยกำลังมุ่งมั่นที่จะทำวิจัยให้สำเร็จ ลุล่วงลงได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญแผนภาพ	ฐ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฑ
สารบัญรูปภาพ	ฒ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
คำถามเพื่อการวิจัย	6
ขอบเขตของการศึกษา.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
กรอบแนวความคิด.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
ตอนที่ 1 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการวางแผน.....	17
ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการวางแผน	17
ข้อจำกัด และองค์ประกอบของแผน	21
มิติ โครงสร้างและระดับของแผน	23
ตอนที่ 2 การวางแผนกลยุทธ์และการจัดการกลยุทธ์.....	29
ความหมายของการวางแผนกลยุทธ์และการจัดการกลยุทธ์.....	29
ขั้นตอนในการวางแผนกลยุทธ์.....	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เทคนิควิธีการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis).....	41
การวางแผนกลยุทธ์ในสถาบันอุดมศึกษา	48
การดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ในสถาบันราชภัฏ	51
ตอนที่ 3 นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ	53
นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ.....	53
นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนกลยุทธ์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การศึกษาของประเทศไทย	60
แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ.....	74
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	87
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ	87
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ	90
3 วิธีดำเนินการวิจัย	94
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	94
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	96
วิธีดำเนินการวิจัย	96
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	101
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	102
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	105
ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ	106
ส่วนที่ 1 พัฒนาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ สถาบันราชภัฏ.....	106
ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ สถาบันราชภัฏ:กรณีสถาบันราชภัฏที่มีการจัดทำแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ ..	111

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ	119
ตอนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ. 2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ	129
ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวิสัยทัศน์ภาคการศึกษา ของนโยบาย IT 2010 กับวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ	130
ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างนโยบายภาคการศึกษา ของนโยบาย IT 2010 กับนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ	136
ตอนที่ 4 การจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์	144
ส่วนที่ 1 การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏ ราชนครินทร์	144
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์	171
ส่วนที่ 3 สรุปผลการประเมินสถานภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์	173
ส่วนที่ 4 การจัดวางทิศทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสถาบัน	177
ส่วนที่ 5 การกำหนดกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	180
ส่วนที่ 6 การจัดทำกรอบแผนกลยุทธ์ระดับองค์กร	186
ตอนที่ 5 การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ สถาบันราชภัฏราชนครินทร์	193
ส่วนที่ 1 จัดกลุ่มโครงการในแต่ละแผนงานตามรูปแบบไมล์สโตน	193

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 2 การนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ.....	199
ส่วนที่ 3 รายละเอียดแต่ละโครงการ.....	200
ตอนที่ 6 การตรวจสอบแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโดยผู้เชี่ยวชาญ.....	249
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	251
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	251
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	251
วิธีดำเนินการวิจัย.....	251
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	252
สรุปผลการวิจัย	252
อภิปรายผลการวิจัย.....	266
ข้อเสนอแนะ	272
รายการอ้างอิง	274
ภาคผนวก	282
ก เครื่องมือในการวิจัย	283
ข โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาแผนกลยุทธ์	
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์	300
ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ.....	305
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	309

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	95
2 แนวทางการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Analysis)	100
3 พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ	106
4 จำนวนสถาบันราชภัฏแยกตามรายการ	110
5 สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ	111
6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยพิจารณาในภาพรวมของสถาบันราชภัฏ 41 แห่ง.....	120
7 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวิสัยทัศน์ภาคการศึกษา ของนโยบาย IT 2010 กับวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสถาบันราชภัฏ	131
8 ผลการวิเคราะห์คำหลักของวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถาบันราชภัฏ ที่สอดคล้องกับคำหลักของวิสัยทัศน์ภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010	136
9 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างนโยบายภาคการศึกษา ของนโยบาย IT 2010 กับ นโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสถาบันราชภัฏ	137
10 ผลการวิเคราะห์คำหลักของนโยบายด้าน ICT ของสถาบันราชภัฏ ที่สอดคล้องกับคำหลักของนโยบายภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010	142
11 สรุปวิวัฒนาการของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์	145
12 บุคลากรจำแนกตามประเภทบุคลากร คณะวิชา และตำแหน่งทางวิชาการ	148
13 สรุปจำนวนบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	149
14 สรุปผลการดำเนินการเตรียมบุคลากรเพื่อการพัฒนาด้าน ICT	150
15 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาภาคปกติและ กศ.พท.	152
16 จำนวนคณะวิชาและโปรแกรมวิชาในสังกัดคณะ	153
17 ที่ตั้งอาคารและการใช้งาน/จำนวน	155

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	ที่ตั้งห้องคอมพิวเตอร์ จำแนกตามจำนวน / สังกัด และการใช้ประโยชน์	157
19	ข้อมูลติดตั้งเครือข่าย Sarapee net พ.ศ.2540-2545.....	165
20	สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (STEP)	175
21	สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (2S4M)	176
22	สรุปกลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ระดับโครงการ จำแนกตามแผนงานหลักของสถาบันและประเภทของกลยุทธ์.....	182
23	ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์ระดับองค์กร (แผนงาน) กลยุทธ์ระดับแผนงาน (โครงการ) วัตถุประสงค์เชิงจุดมุ่งหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จ	186
24	ลำดับความสำคัญของโครงการจำแนกตามแผนงาน.....	194

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1	กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์40

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1	กรอบของแนวคิดในการวิจัย.....9
2	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....98
3	โครงสร้างการบริหารสถาบันราชภัฏราชนครินทร์..... 147
4	โครงสร้างการบริหารสำนักพัฒนาและบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ..... 156
5	โครงสร้างการพัฒนาระบบวางแผนสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ 169
6	ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างระบบวางแผนของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ กับแผนจัดหา IT 164
7	สรุปผลการให้สัมภาษณ์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคด้าน ICT ของผู้ให้สัมภาษณ์..... 171
8	สรุปผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคด้าน ICT ของผู้เข้าร่วมสัมมนา 172
9	ผลการวิเคราะห์รูปแบบเมตริก (SWOT Matrix) 174

สารบัญรูปร่างภาพ

รูปภาพที่	หน้า
1	โครงสร้างของแผนกลยุทธ์ (strategic plan framework)31
2	ความสัมพันธ์ของการวางแผน.....34
3	กรอบการวางแผนและการจัดการ48
4	รูปแบบความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างบริบทต่างๆเพื่อการวางแผนกลยุทธ์49
5	ผลการวิเคราะห์สถานภาพด้าน ICT ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ 176
6	การกำหนดกลยุทธ์จากผลการประเมินสถานภาพด้าน ICT 180

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

แนวโน้มความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลกในปัจจุบันได้ชี้ให้เห็นว่า สังคมในอนาคตคงประสบปัญหาใหม่ ๆ หลายประการ ประเวศ วะสี (2539) นักคิดอาวุโสของไทยกล่าวว่า “ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจนพยากรณ์ไม่ได้ว่า อะไรจะเกิดขึ้น ต้องการปรับตัวของมนุษย์ใหม่ เพราะการรับรู้โลก การเรียน การทำงาน สถาบันของมนุษย์ยังอยู่ในโลกสมัยเก่า ซึ่งจะปรับตัวกับความเร็วของโลกสมัยใหม่ไม่ได้ ทำให้เกิดความเครียด และความรุนแรงขึ้นได้” ผลกระทบที่เห็นเด่นชัดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเหล่านี้ คือ ทุกคน ทุกองค์กร ทุกระดับต้องเข้าสู่ภาวะที่มีการแข่งขันสูง ความสามารถในการมองอนาคต และการตัดสินใจในปัจจุบันเพื่ออนาคตที่ดีกว่าจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง (จรัส สุวรรณเวลา , 2538) สิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลก คือความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีที่รวดเร็ว เป็นตัวกระตุ้นและผลักดันให้โลกเปลี่ยนไปรวดเร็วยิ่งขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนับเป็นส่วนหนึ่งในเทคโนโลยีนำสมัยที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชน เอกลักษณะเฉพาะตัวของเทคโนโลยีนี้ คือ ความฉับไวของข้อมูล ข่าวสาร และพลวัตของตัวเทคโนโลยีเอง ที่แม้แต่ผู้อยู่ในวงการก็ยังมีปัญหาในการติดตามสถานการณ์ และในภาวะการณ์ที่โลกมีการติดต่อสื่อสารและส่งผ่านข้อมูลในชั่วพริบตา ดังนั้น บุคคลที่มีความรู้และมีความสามารถในการจัดการนำข้อมูลและสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ได้ จะเป็นคนกลุ่มใหม่ที่มีพลังและอำนาจในอนาคต วิทยาการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ ธุรกิจ การเมือง การศึกษา วัฒนธรรม ค่านิยม ความคิดและวิถีชีวิตของคนทั้งด้านบวกและด้านลบ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะกลายเป็นเครื่องมือสำคัญของการสร้างความสามารถการแข่งขันทั้งในระดับประเทศ และนานาชาติ ความสำเร็จและอำนาจของบุคคลหรือหน่วยงาน จะอยู่ที่ความสามารถในการเข้าถึง การประยุกต์ใช้ประโยชน์และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็ว ชาญฉลาด และมีประสิทธิภาพ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2542)

องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อการพัฒนาสถาบันการศึกษา หรือพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่น่าอยู่ ทันสมัย มีระบบที่เอื้อต่อการพัฒนาเยาวชน เอื้อต่อระบบการบริหาร และระบบการเรียนการสอน เพื่อให้มีความเป็นเลิศ มีคุณภาพและมาตรฐานทัดเทียมกับสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำ โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2535)

สิ่งนั้นคือการมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ ชูเวช ชาญสง่าเวช (2543) กล่าวว่า เทคโนโลยีจะเป็นตัวเร่งสำคัญที่กระตุ้นการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาทั้งในสถาบันและการศึกษาทางไกล เทคโนโลยียังช่วยเด็กด้อยโอกาสที่มีแนวโน้มที่จะไม่ได้รับเข้าศึกษาในสถาบันปกติให้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลความรู้ทางวิชาการและทางเทคนิค

ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีบทบาทต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว จึงส่งผลให้เกิดพัฒนาการด้านนโยบายและแผนเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของชาติขึ้นคือนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (นโยบาย IT 2000) แต่จากการที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเอง และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ จึงมีการจัดทำนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะที่ 2 ซึ่งกำหนดให้เป็นช่วงเวลาประมาณ 10 ปี คือระหว่าง พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2553 (นโยบาย IT-2010) และนโยบายรายสาขา อันประกอบด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในภาคการพาณิชย์ (e-Commerce) ภาคอุตสาหกรรมทั่วไป และอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (e-Industry) ภาครัฐ (e-Government) ภาคการศึกษา (e-Education) และภาคสังคม (e-Society) เมื่อ IT-2010 ได้รับการพัฒนาจนสมบูรณ์และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีตามลำดับแล้วนั้น IT-2010 จะเป็นกรอบนโยบายหลักที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นด้านของการประยุกต์ใช้ หรือด้านการผลิตเทคโนโลยี รวมทั้งมีผลกระทบในทางกว้างไปยังการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือเป็นหลักสำคัญในรูปของกฎหมายที่กำหนดให้มีการดำเนินมาตรการภายใต้หลักเกณฑ์และเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งส่วนสำคัญของพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนานโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ (หมวด 9 มาตรา 63- มาตรา 69) โดยสรุปคือรัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นสำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียนตำรา วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น การพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้ความรู้และทักษะเพียงพอที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยี การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และรัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอ

นโยบาย แผน ส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการศึกษา แห่งชาติ, 2542) จากกระแสการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติและกระแสการปฏิรูปการศึกษาทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปอุดมศึกษาเพื่อมุ่งปรับบทบาทและพันธกิจของการอุดมศึกษาให้สอดคล้อง กับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังมุ่งให้อุดมศึกษาสามารถรองรับความต้องการ ทางการศึกษาที่กำลังทวีคูณจำนวนมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาควรได้ตระหนักถึงความสำคัญ และได้กำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นการพัฒนาองค์กรให้มี ประสิทธิภาพ และก่อประโยชน์สูงสุด (หนังสือพิมพ์แนวหน้า, 2540 หน้า 18) ในขณะที่ทบวง มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาโดยแผนระยะยาว 15 ปี เน้นการสร้าง เครือข่ายการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการศึกษามวลชนและการพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยี (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2532) ส่วนสุชาติ ตันธนะเดชา (2537) เสนอว่าการจัดระบบการอุดม ศึกษาของไทยให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องยกเครื่องหรือปรับ ระบบ (reengineering) กระบวนการบริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐใหม่ ให้เป็นระบบที่มี ความคล่องตัวสูงโดยนำเทคโนโลยีทันสมัยมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

คณะกรรมการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (2542) กล่าว ว่า หน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานที่มีวิสัยทัศน์ในอนาคตที่ ชัดเจน และมีการวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารและปฏิบัติการที่เหมาะสม การประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันและการพัฒนาประสิทธิภาพการ ผลิตถือเป็นกลยุทธ์หลักประการหนึ่งที่หน่วยงานต่างๆ จะต้องดำเนินการ โดยให้พิจารณาให้ความสำคัญ ว่า การดำเนินงานด้านสารสนเทศของหน่วยงานจะต้องเป็นภารกิจของผู้บริหารทุกระดับ โดยผู้บริหารจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนและการกำหนดกลยุทธ์ในการ ประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการ สามารถสื่อความหมายให้ทุกคนใน หน่วยงานรับทราบและสนับสนุนให้การดำเนินงานร่วมกันต่อไปได้ด้วย

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนและแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4 ด้าน ดังนี้ : 1) ด้านการพัฒนาบุคลากร ได้กำหนดหลักสูตรเพื่อการพัฒนาบุคลากรทาง การศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบเครือข่าย โดยประสานงานกับทบวงมหาวิทยาลัยและ กระทรวงคมนาคม ในการสร้างเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้บริการ อินเทอร์เน็ตให้กับสถานศึกษาอย่างทั่วถึง 3) การพัฒนาซอฟต์แวร์ สื่อและเนื้อหา โดยกำหนดแนว ทางในการพัฒนาซอฟต์แวร์ ทั้งในด้านสื่อและเนื้อหาการเรียนรู้ และ ระบบการจัดการเทคโนโลยี

สารสนเทศ 4) ด้านการจัดหาคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ แนวทางในการจัดหาคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ได้แก่การจัดซื้อจัดหา/การเช่า และการรับบริจาคเครื่องคอมพิวเตอร์

สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติได้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศขึ้น ซึ่งเป็นแผนที่มียุทธศาสตร์ 3 ปี (2543-2545) ซึ่งมีสาระสำคัญคือ เร่งรัดและสนับสนุนให้สถาบันราชภัฏมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง โดยดำเนินการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งจัดให้สถาบันราชภัฏทุกแห่งเป็นแม่ข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้สนับสนุนการเรียนการสอนและงานบริหารบางอย่าง เช่น งานทะเบียนวัดผล งานห้องสมุด เป็นต้น ในทางปฏิบัติสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง มีรูปแบบการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร นโยบาย แผนกลยุทธ์ และงบประมาณของสถาบันที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และบางส่วนของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศมีความซ้ำซ้อนกัน ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องจากขาดแผนพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละสถาบันที่ชัดเจน รวมทั้งขาดผู้บริหารที่รับผิดชอบและเชี่ยวชาญโดยตรงในเรื่องนี้ (สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ, 2543) ซึ่งความสามารถของผู้บริหารในการสร้างวิสัยทัศน์ให้กับองค์กร ความเข้าใจที่ถูกต้อง กว้างขวาง และทันสมัยเกี่ยวกับสถานการณ์จริงภายในสถาบันและสภาพแวดล้อมโดยรวมที่สถาบันเกี่ยวข้องอยู่เป็นดัชนีเริ่มต้นที่กำหนดความสำเร็จขององค์กรในอนาคต (จรัส สุวรรณเวลา และคณะ, 2540)

จากการศึกษาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย ได้จัดทำแผนกลยุทธ์ในช่วงปี ค.ศ. 1995-2005 เป็นแผนระยะ 11 ปี (มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย, 1995) มหาวิทยาลัยไอโอวา ได้จัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการบริการเทคโนโลยี ในช่วงปี ค.ศ. 2000-2005 เป็นแผนระยะ 6 ปี (มหาวิทยาลัยไอโอวา, 2000) มหาวิทยาลัยเบิร์คเลย์ ทำการวางแผนด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี ช่วงปี ค.ศ. 1999-2003 เป็นแผนระยะ 5 ปี (มหาวิทยาลัยเบิร์คเลย์, 1999) และที่มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐออริโซนา และ มหาวิทยาลัยเคนตักกี ได้กำหนดแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษา พบว่า องค์กรประกอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นำไปสู่ความก้าวหน้าและทำทนายเรื่องการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการสอนและการเรียน การวิจัย และการบริหารจัดการ รวมถึงการขยายความรับผิดชอบต่อสังคมในอนาคต ในแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยดังกล่าวมีการระบุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ดัชนีชี้วัดการปฏิบัติงาน งบประมาณ และการประเมินผล ปัจจัยสู่ความสำเร็จของแผนกลยุทธ์ สถาปัตยกรรมด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศ มาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กลยุทธ์การพัฒนา ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) การสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนแผนหลักด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี ได้แก่ 1) การบริการด้านการเรียนการสอน 2) การวิจัย 3) การบริการชุมชน (มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์, 2000; มหาวิทยาลัยแห่งรัฐอริโซนา 2000; มหาวิทยาลัยเคนตักกี, 2000) แผนกลยุทธ์เทคโนโลยีสารสนเทศ(1998-2003) : สถาบันตยกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 (มหาวิทยาลัยอินเดียยา, 1998) ซึ่งเป็นแผนระยะ 5 ปี เป้าหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยคือ การนำพามหาวิทยาลัยให้เป็นเลิศทางด้านวิชาการและมุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำสูงสุดในบรรดามหาวิทยาลัยของรัฐนานาชาติ โดยมีเหตุผลสนับสนุนในแผนกลยุทธ์ฉบับนี้ คือ การสร้างความรู้ใหม่และแบ่งปันสารสนเทศของมหาวิทยาลัย เป้าหมายของมหาวิทยาลัยเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนการทำงานต่าง ๆ สิ่งสำคัญยิ่งคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่จะนำความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยให้บรรลุผลตามพันธกิจด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นกลยุทธ์หนึ่งท่ามกลางกลยุทธ์อื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมุ่งไปยังจุดหมายที่กำหนดไว้

ตามมาตรา 7 พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ระบุว่าสถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น สังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีพันธกิจดังนี้ : 1) ให้การศึกษาระดับปริญญาตรีและวิชาชีพชั้นสูง 2) ทำการวิจัย 3) ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 4) ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู 5) ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี 6) ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาเยาวชนของชาติ ให้เติบโตเป็นพลเมืองดี มีความรู้คู่คุณธรรม เพื่อให้ชาติมั่นคงสืบไป (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2540) จะเห็นได้ว่าช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่ทำทนายอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถาบันราชภัฏ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งการปฏิรูประบบบริหารงานภาครัฐได้มีแนวคิดที่จะใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ที่เป็นระบบงบประมาณที่แสดงถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับผลงานที่เกิดขึ้นและมุ่งเน้นผลผลิต ผลลัพธ์ ตามที่รัฐหรือประชาชนพึงได้รับผลประโยชน์อย่างคุ้มค่าจากเงินของหน่วยงานภาครัฐ ผลักดันให้ผู้บริหารต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็ว เพื่อช่วยให้การตัดสินใจเรื่องการบริหารจัดการสถาบันราชภัฏ ซึ่งการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงเป็นวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อเพิ่มโอกาสและกระจายโอกาสการเข้าถึงและการประมวลผลความรู้และแหล่งวิทยาการในสถาบัน เป็นการสนับสนุนการทำงานของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาและบุคลากรฝ่ายต่างๆ และผู้มีส่วน

ได้เสียภายนอกสถาบัน สิ่งที่ผู้บริหารระดับสูงจะต้องคำนึงถึงในการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ การเงิน งบประมาณในการบริหารจัดการ เพราะต้องใช้เงินทุนและทรัพยากรมาก นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งในประเด็นนี้สถาบันราชภัฏควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการบริหารศูนย์คอมพิวเตอร์ซึ่งจะมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้ของสถาบัน รวมทั้งการพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับสถาบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 ซึ่งเป็นแผนกลยุทธ์ระยะ 3 ปี อันเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม ไม่นานเกินไปจนเหตุการณ์พลิกผันไปหมด และไม่สั้นเกินไปจนไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้ อีกทั้งยังทำการพัฒนาแผนกลยุทธ์ตามกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ.2544-2553 ของประเทศไทย เพื่อใช้เป็นทิศทางในการพัฒนาสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ซึ่งอยู่ในช่วงปรับเปลี่ยนไปสู่การนิติบุคคล หรือ เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ตาม พ.ร.บ.การศึกษา 2542 มาตรา 36

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ
2. วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ. 2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ
3. พัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
4. พัฒนาแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

คำถามเพื่อการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีคำถามการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏมีลักษณะอย่างไร ?
2. ปัญหาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสถาบันราชภัฏที่ผ่านมามีอะไรบ้าง ?
3. แผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏมีความสอดคล้องกับกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ.2544-2553 หรือไม่ อย่างไร ?
4. แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

ราชชนครินทร์ ช่วงปี พ.ศ.2547-2549 จะมีรายละเอียดอย่างไร ?

5. แผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ จะมีรายละเอียดอย่างไรบ้าง?

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ จะทำการศึกษาในช่วงปี 2547-2549 ซึ่งอยู่ระหว่างแผนพัฒนายุทธศาสตร์ที่ 9 (พ.ศ. 2545-2550) เท่านั้น ซึ่งหมายถึงแผนกลยุทธ์ระยะ 3 ปี
2. การพัฒนาแผนกลยุทธ์ในครั้งนี้ ทำการศึกษาอยู่ภายใต้กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ. 2544-2553 (นโยบาย IT 2010) ภาคการศึกษา (e-Education) เท่านั้น
3. การพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนงานหลักของสถาบันราชภัฏ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

การพัฒนา (development) หมายถึง การสร้าง การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลง แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ดีขึ้นจากจุดเริ่มต้นมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ

แผนกลยุทธ์ (strategic planning) หมายถึง การวางแผนระยะ 3 ปีของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ที่มีเป้าหมายและทิศทางเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ในช่วงปี พ.ศ.2547-2549 โดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

วิสัยทัศน์ (vision) หมายถึง ลักษณะของการมองภาพรวมในอนาคตทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้น โดยที่บุคลากรทุกส่วนของสถาบันร่วมกันกำหนดบนพื้นฐานของสถานการณ์ในปัจจุบัน และเชื่อมโยงกับพันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร

พันธกิจ (mission) หมายถึง การระบุบทบาทและวัตถุประสงค์ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

วัตถุประสงค์ขององค์กร (corporate objective) หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมายหรือผลสำเร็จที่ต้องการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

แผนปฏิบัติการ (operation planning) หมายถึง การวางแผนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในแต่ละปี ที่ระบุชื่อโครงการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ แผนงาน งบประมาณ สารระสำคัญโดยสรุป ตัวชี้วัดแสดงเวลา ปริมาณ คุณภาพ สถานที่ กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ผลผลิตที่ได้จากกิจกรรม ทรัพยากรโครงการ และงบประมาณ

วัตถุประสงค์โครงการ (project purpose) หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้

ตัวชี้วัดผลผลิต (output indicator) หมายถึง ความสำเร็จและผลผลิตที่ได้จากกระบวนการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (outcome indicator) หมายถึง ความสำเร็จและผลประโยชน์ต่อผู้รับบริการจากกระบวนการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (information and communication technology) หมายถึง องค์ประกอบด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ระบบ สารสนเทศ เครือข่ายการสื่อสารข้อมูล และบุคลากร ที่สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์จะต้องกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโดยให้สอดคล้องกับแผนงานหลัก

อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (hardware) หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์รอบข้างอื่น ๆ ที่สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์จะต้องกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (software) หมายถึง ชุดคำสั่งต่าง ๆ ทั้งชุดคำสั่งระบบ (system software) และชุดคำสั่งประยุกต์ (applications software) ที่สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์จะต้องกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโดยให้สอดคล้องกับแผนงานหลัก

ระบบสารสนเทศ (information) หมายถึง ข้อเท็จจริงที่ผ่านการประมวลผลแล้วจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบเพื่อนำไปประโยชน์ในการบริหารจัดการของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

เครือข่ายการสื่อสารข้อมูล (data communication network) หมายถึง ระบบ โทรศัพท์ สัญญาณไมโครเวฟ สัญญาณดาวเทียม สายเคเบิล และเครือข่ายการสื่อสารอื่น ๆ ที่สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์จะต้องกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ

บุคลากร (peopleware) หมายถึง ผู้วิเคราะห์ระบบ ผู้พัฒนาระบบ ผู้เขียนโปรแกรม อาจารย์ นักศึกษา พนักงาน เจ้าหน้าที่ ผู้ใช้ปลายทางอื่น ๆ ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

กรอบแนวความคิด

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้เลือกกรอบแนวคิดของนักทฤษฎีคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนากรอบมโนทัศน์จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบของแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับนโยบายและแผนกลยุทธ์

- ความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ ประเภทของนโยบายและแผนกลยุทธ์
(Justis,Robert T.et.al, 1985; Leeuw, Frans L.,1991 ; ธงชัย สันติวงษ์, 2540 ; ยงยุทธ์ เกษสาคร, 2541)
- กระบวนการนโยบาย (จรัส สุวรรณมาลา, 2535)
- การวิเคราะห์นโยบาย (James Anderson et.al. 1984; ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2540)
- แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานโยบายและแผนกลยุทธ์ (William R. King and David I. Cleland, 1978)
- แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Pressman and Wildavsky,1973; วรเชษ จันทรร, 2540)
- แนวคิดด้านแผนกลยุทธ์ (Davin, Gordon Bitter and Olson, Maegrethe H. ,1985;
George L.Morrissey, 1996; Kaufman, Roger.A., 2000; Burch, John G., 1989)
- การวางแผนกลยุทธ์ (Kotler and Murphy, 1981; ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2539; พงษ์สิทธิ์ สิริบรรณพิทักษ์,2542)
- การจัดการกลยุทธ์ (Certo and Peter, 1991; ธงชัย สันติวงษ์, 2537)

- **แผนงานหลัก 4 แผนงาน** ได้แก่ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2544)

1. แผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
2. แผนงานวิจัย
3. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคม
4. แผนงานศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม

- นโยบายเทคโนโลยีแห่งชาติ (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2539)
- กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ.2544-2553 (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการ IT แห่งชาติ, 2545)
 - นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของประเทศไทย
 - พัฒนาการด้านนโยบายและแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนา
 - สรุปทิศทางการพัฒนาของประเทศไทยที่คัดสรร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)
- แผนกลยุทธ์สถาบันราชภัฏราชชนรินทร์ พ.ศ. 2545-2559 (สถาบันราชภัฏราชชนรินทร์, 2544)
- แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ 2543-2545 ; มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2543-2546)
 - วิสัยทัศน์ นโยบาย มาตรการ เป้าหมาย พันธกิจ แบบแผนแม่บท แบบรายการแผนงานและงบประมาณประจำปี แบบสรุปข้อมูลโครงการ และแผนการลงทุน

แนวคิด หลักการ เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

- วิวัฒนาการและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ; การแข่งขันทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
(ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2540; ครรชิต มาลัยวงศ์, 2537;
วาสนา สุขกระสานดี, 2541; Burch, John G. and Grudnitski, Gray, 1989; Davis, Dordon Bitter and Olson,
Margrethe H., 1985; Long, Larry E.,1989; Rowley, Jannifer, 1988)
- การจัดการเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ (Douglas W. Strevenson, 1995)
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ((ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์,2545)
- ICT for Direct Instruction and In-service Trainina (John stamber. 2002)

แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ● วิสัยทัศน์ , พันธกิจ , เป้าหมาย, วัตถุประสงค์, ยุทธวิธี, การปฏิบัติ, การวัดผล (มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์, 2000 ; มหาวิทยาลัยอริโซนา, 2000 ; มหาวิทยาลัยเคนดัลกี, 1997; มหาวิทยาลัยไอโอวา,2000 ; มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย,1995 ; มหาวิทยาลัยอินเดีย, 1998) ● สถาปัตยกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ , มาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ , โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ , การขยายเทคนิคสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (มหาวิทยาลัยเบิร์กลีย์, 1999 ; มหาวิทยาลัยอริโซนา, 2000 ; มหาวิทยาลัยไอโอวา, 2000) ● ความท้าทายด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (มหาวิทยาลัยเบิร์กลีย์, 1999) ● แผนงานหลักด้านเรียนการสอน , การวิจัย, การบริการชุมชน (มหาวิทยาลัยไอโอวา,2000 ; มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย , 1995 ; มหาวิทยาลัยเบิร์กลีย์, 1999; มหาวิทยาลัยอินเดีย, 1998) ● แผนกลยุทธ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (มหาวิทยาลัยอินเดีย, 1998)	สภาพปัจจุบัน ด้าน ICT - แผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ - นโยบายของสถาบัน - สภาพปัจจุบันของฮาร์ดแวร์ - สภาพปัจจุบันของซอฟต์แวร์ - สภาพปัจจุบันด้านบุคลากร - สภาพปัจจุบันของระบบเครือข่าย ปัญหา ด้าน ICT แยกเป็น - ด้านนโยบาย - งบประมาณ - ด้านแผนกลยุทธ์/แผนปฏิบัติการ - ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากร และเครือข่าย - ด้านอาคารสถานที่

แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ พ.ศ. 2547-2549

- วิสัยทัศน์ (vision).....- พันธกิจ (mission)..... - วัตถุประสงค์.....

แผนงาน	กลยุทธ์ระดับองค์กร	กลยุทธ์ระดับแผนงาน	กลยุทธ์ระดับโครงการ	วัตถุประสงค์เชิงจุดมุ่งหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ (ระดับผลลัพธ์)
1.บริการวิชาการแก่สังคม	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....		
2.จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....		
3.การบริหารจัดการอุดมศึกษา	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....		
4.วิจัยระดับอุดมศึกษา	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....		
5.ศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....		
6.การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....	กลยุทธ์.....		

แผนปฏิบัติการ

โดยใช้วิธีการเขียนแบบเหตุผลสัมพันธ์

ชื่อโครงการ.....หน่วยงานที่รับผิดชอบแผนงาน..... งบประมาณ.....

สาระสำคัญโดยสรุป	ตัวชี้วัดแสดงเวลา ปริมาณ คุณภาพ สถานที่		แหล่งข้อมูลอ้างอิง		เงื่อนไขความสำเร็จ
วัตถุประสงค์ของแผนงาน					
วัตถุประสงค์ของโครงการ					
ผลผลิต/เป้าหมาย					
กิจกรรม					
กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผลผลิตที่ได้จากกิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่	ค่าใช้จ่าย	ผู้ปฏิบัติ
ทรัพยากร โครงการ			งบประมาณ		
รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน	แหล่งงบประมาณ	จำนวนเงิน (บาท)

จากแผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย มีประเด็นสำคัญซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

นโยบาย เป็นสิ่งสำคัญและมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการใช้เป็นหลักการหรือแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมในครั้งนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ นโยบาย (policy) เป็นระเบียบหรือแนวทางที่กำหนดไว้ (ชินินทร์ ชุณหพันธ์รักษ์, 2544) ในขณะที่แผนกลยุทธ์ (strategic planning) คือการวางแผนระยะยาวขององค์การที่มีการมุ่งตามเป้าหมายเป็นสำคัญ (ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2532) บรรลุผลตามที่ต้องการโดยมีกลยุทธ์ (strategic) ต่าง ๆ ที่จัดทำ

ขึ้นมาเพื่อช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามนโยบายและแผนกลยุทธ์ที่วางไว้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ ประเภทของนโยบายและแผนกลยุทธ์ กระบวนการนโยบาย การวิเคราะห์นโยบาย แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานโยบายและแผนกลยุทธ์ และแนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในขณะเดียวกันได้ทำการศึกษาแผนงานหลักของสถาบันราชภัฏ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 4 แผนงาน ทำการศึกษาระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (performance-based budgeting) ซึ่งเป็นระบบงบประมาณที่ใช้ผลงานเป็นตัวตั้งในการคิดงบประมาณมีการเชื่อมโยงกันระหว่างทรัพยากรที่ใช้กับผลงานอย่างชัดเจน ผลงานในความหมายของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ผลผลิต (output) และผลลัพธ์ (outcome) นอกจากนี้ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏ ทำการศึกษานวัตกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบเครือข่าย ผสมกับศึกษาระบบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ศึกษากรอบนโยบายเทคโนโลยีแห่งชาติและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของประเทศไทย ศึกษาคู่มือและแนวทางการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

ในขณะเดียวกันนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศดังต่อไปนี้

1. แผนแม่บทเทคโนโลยีสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ

ในการนี้ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกรมสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ คือ เป้าหมายรวมของกรมที่สอดคล้องกับภารกิจของกรมและแผนแม่บทของกระทรวง ประการที่สอง ความต้องการของหน่วยงานทั้งในแง่ของสารสนเทศ เทคโนโลยีและบุคลากร และประการที่สาม รายละเอียดต่าง ๆ ของโครงการเฉพาะเรื่อง โดยปฏิบัติตามแนวทางในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลโครงการ ได้ดังต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์และออกแบบระบบฐานข้อมูลกลางที่ใช้ในการบริหารและจัดการศึกษา

- 1.2 ติดตั้งระบบจัดการฐานข้อมูลของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและสถาบันราชภัฏ
 - 1.3 พัฒนาระบบข้อมูลระบบบริหารและบริการห้องสมุด
 - 1.4 พัฒนาระบบข้อมูลระบบบริหารงบประมาณ
 - 1.5 พัฒนาระบบข้อมูลระบบสารบรรณ
 - 1.6 พัฒนาระบบข้อมูลระบบงานทะเบียนวัดผล
 - 1.7 พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการบริหารและจัดการศึกษา
 - 1.8 จัดหาอุปกรณ์และครุภัณฑ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาสำนักวิทยบริการ
 - 1.9 ผลิตและจัดหาสื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการเรียนรู้
 - 1.10 จัดหาอุปกรณ์และซอฟต์แวร์สนับสนุนการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์พื้นฐาน
 - 1.11 จัดหาอุปกรณ์และซอฟต์แวร์สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 1.12 พัฒนาระบบการศึกษาทางไกล
 - 1.13 จัดหาและพัฒนาระบบเครือข่ายหลักภายในสถาบัน
 - 1.14 จัดหาช่องทางสื่อสารระหว่างสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏกับ ISP ต่างประเทศ
 - 1.15 จัดหาและพัฒนาระบบเครือข่ายระหว่างสถาบันและสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ
 - 1.16 จัดหาอุปกรณ์และซอฟต์แวร์สำหรับเป็นศูนย์ฝึกอบรมบุคลากรด้าน IT
 - 1.17 จัดฝึกอบรมบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับต่าง ๆ
 - 1.18 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและแก้ปัญหา Y2K
 - 1.19 การสร้างและพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 1.20 ศึกษาและนำร่องระบบ virtual university
 - 1.21 จัดหาเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้แก่สถาบันราชภัฏ
 - 1.22 อบรมบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.23 จัดหาเครื่องมือสนับสนุนการทำงานด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 1.24 เผยแพร่ความรู้เรื่องจริยธรรมในการใช้เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยขอนแก่น 2543 – 2546

ซึ่งสรุปแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงระยะเวลา 3 ปี ประมาณ (2543 – 2546) ด้านต่าง ๆ 7 ด้านดังนี้

2.1 แผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศด้านบริหาร มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการของมหาวิทยาลัยทั้งหมด รวมทั้งระบบการจัดการด้านทะเบียนและประมวลผลนักศึกษา ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2544-2545 มีเป้าหมาย 2 โครงการ

1. โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศมหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. โครงการพัฒนาระบบทะเบียนและประมวลผลนักศึกษา

2.2 แผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพ ได้กำหนดแผนพัฒนาเบื้องต้นไว้ ดังนี้

1. โครงการจัดหาคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษา
2. โครงการจัดหาคอมพิวเตอร์สำหรับอาจารย์
3. โครงการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ขีดความสามารถสูง
4. โครงการพัฒนาห้องเรียน IT
5. โครงการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์วิทยาเขตสารสนเทศหนองคาย

2.3 แผนพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาโทสาขาวิชาการรับรู้จากระยะไกลและสารสนเทศภูมิศาสตร์ จึงมีความจำเป็นต้องจัดห้องปฏิบัติการ เพื่อการเรียนการสอนสารสนเทศที่จะต้องเรียนรู้และปฏิบัติการวิจัยและวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กำหนดแผนพัฒนาเพื่อปรับปรุงระบบไว้ คือ โครงการจัดตั้งห้องปฏิบัติการการรับรู้ระยะไกลและสารสนเทศภูมิศาสตร์

2.4 แผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสนับสนุนวิชาการ เพื่อเป็นการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนการวิจัยและแสวงหาวิชาการความรู้ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาโครงการที่จะให้บริการด้านสารสนเทศ และโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในเบื้องต้นได้กำหนดแผนพัฒนาไว้ดังนี้

1. โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายมหาวิทยาลัยขอนแก่น (KKU-NET)
2. โครงการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์อาคารศูนย์สารสนเทศ

2.5 แผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศด้านบริการรักษาพยาบาล มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีโรงพยาบาลศรีนครินทร์ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลขนาด 750 เตียง กำลังจะขยายเป็นไม่น้อยกว่า 1,400 เตียง และมีศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ซึ่งให้บริการรักษาพยาบาลโรคหัวใจโดยเฉพาะ และยังมีโรงพยาบาลทันตกรรม และคณะด้านบริการสาธารณสุข ได้แก่ แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ เกษตรศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุขศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ หน่วยงานทั้งหมดเหล่านี้จัดไว้ในบริเวณเดียวกัน เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งมีภาระกิจมากมาย และสำคัญต่อชีวิตและคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง แต่หน่วยงานเหล่านี้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ และปฏิบัติงานน้อยมาก และไม่มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

ส่วนใหญ่เป็นโปรแกรมใช้งานเฉพาะกิจในลักษณะ PC-LAN วงเล็ก ๆ ดังนั้น จึงกำหนดแผนพัฒนาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 – 2545 ไว้ดังนี้

1. โครงการพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์โรงพยาบาลศรีนครินทร์
2. โครงการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ประจำอาคารศูนย์หัวใจสิริกิติ์

2.6 แผนพัฒนาบุคลากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้จัดการพัฒนาบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดโครงการสำหรับการพัฒนา ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากรระดับปฏิบัติการสารสนเทศ
2. การพัฒนาบุคลากรระดับปฏิบัติและพัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
3. การพัฒนาบุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลและบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. การพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการเรียนการสอน

2.7 แผนการแก้ปัญหาคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กำหนดโครงการเพื่อแก้ปัญหาคอมพิวเตอร์เฉพาะหน้าและระยะยาวไว้ ดังต่อไปนี้

1. โครงการแก้ปัญหาคอมพิวเตอร์ปี 2000
2. โครงการ IT SHOP

นอกจากศึกษาแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศแล้วผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วโลก อาทิ มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ มหาวิทยาลัยเคนตักกี มหาวิทยาลัยเบิร์กลีย์ มหาวิทยาลัยไอโอวา มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย และมหาวิทยาลัยอริโซนา พบว่า องค์ประกอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความก้าวหน้า และทำทนายเรื่องการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการสอนและการเรียน การวิจัย และการบริหารจัดการ รวมถึงการขยายความรับผิดชอบออกสู่ชุมชนในอนาคต ในแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยดังกล่าวมีการระบุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ด้ชนีชี้วัดการปฏิบัติงาน งบประมาณ และการประเมินผล ปัจจัยสู่ความสำเร็จของแผนกลยุทธ์ สถาบันตยกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กลยุทธ์ด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี ได้แก่ 1) ผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) สร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนแผนหลักด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี ได้แก่ 1) การบริการด้านการเรียนการสอน 2) การวิจัย 3) การบริการชุมชน

แผนกลยุทธ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (1998-2003) : สถาบันตยกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 (มหาวิทยาลัยอินเดียนา, 1998) ซึ่งเป้าหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัย คือ การนำพามหาวิทยาลัยให้เป็นเลิศทางด้านวิชาการและมุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำสูงสุดในบรรดามหาวิทยาลัยของรัฐนานาชาติ โดยมีเหตุผลสนับสนุนในแผนกลยุทธ์ฉบับนี้ คือ การสร้างความรู้ใหม่และแบ่งปันสารสนเทศของ

มหาวิทยาลัย เป้าหมายของมหาวิทยาลัยเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนการทำงานต่าง ๆ สิ่งสำคัญยิ่งคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่จะนำความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยให้บรรลุผลตามพันธกิจด้านความเป็นเลิศทางวิชาการของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นกลยุทธ์หนึ่งท่ามกลางกลยุทธ์อื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมุ่งไปยังจุดหมายที่กำหนดไว้

เป้าหมายของแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยอินเดียนาเพื่อยกระดับของมหาวิทยาลัยสู่ตำแหน่งของการเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำอย่างสมบูรณ์แบบท่ามกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐอื่น ๆ ในการสร้าง ใช้ และ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการสอนและการเรียน การวิจัย การให้บริการ และการดำเนินกิจการด้านธุรกิจของมหาวิทยาลัย

แผนกลยุทธ์เทคโนโลยีสารสนเทศฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

1. คำแนะนำทั่วไป (section E : general recommendations) อันได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ การเข้าถึงทรัพยากรเครือข่าย ข้อตกลงร่วมกันของบุคลากร มหาวิทยาลัย การสอนและการเรียน การวิจัย การติดต่อสื่อสารและความร่วมมือ ระบบสารสนเทศ ระบบโทรคมนาคม การให้การสนับสนุนนักศึกษาเรื่องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดดิจิทัล และ การรักษาความปลอดภัยของระบบสารสนเทศ

2. ส่วนปฏิบัติการ (section F : proposed actions) โดยมีรายละเอียดการปฏิบัติการทั้งหมด 68 กิจกรรมภายในระยะเวลา 5 ปี (เริ่มเดือน กรกฎาคม 1998 ถึง มิถุนายน 2003)

3. บทสรุปของแผน (section G : concludes) ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์ของความร่วมมือ ปัจจัยสู่ความสำเร็จของคำแนะนำเบื้องต้นและส่วนปฏิบัติการ

4. ภาคผนวก (appendix) ซึ่งจะมีรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่ออำนวยความสะดวกของผู้อ่าน พร้อมทั้งบรรจุบทสรุปของคำแนะนำทั่วไปและส่วนปฏิบัติการ

และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีบทบาทต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดพัฒนาการด้านนโยบายและแผนเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของชาติขึ้นคือนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (นโยบาย IT 2000) โดยในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา นั้น นโยบาย IT 2000 ดังกล่าวได้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ของนโยบายในระดับหนึ่ง แต่จากการที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเอง และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ จึงมีการจัดทำนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะที่ 2 ช่วงเวลาประมาณ 10 ปี คือระหว่าง พ.ศ. 2544- 2553 (นโยบาย IT-2010) และนโยบายรายสาขา โดย IT-2010 จะเป็นกรอบนโยบายหลักที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทย และเป็นกรอบนโยบายที่ผู้วิจัยใช้ในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ในครั้งนี้ด้วย

จากการศึกษาทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏ (SWOT Analysis) หลังจากนั้นทำการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 ถือว่าเป็น

เป้าหมายหลักของการทำวิจัยครั้งนี้ และเป็นการนำนโยบายและแผนกลยุทธ์ดังกล่าวไปปฏิบัติ (policy implementation) สถาบันราชภัฏอื่น ๆ สามารถนำและกระตุ้นใช้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งมวลปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายและจุดประสงค์หลักของแผนกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ (วรเดช จันทรศร, 2544)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลงานวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในเชิงวิชาการนโยบายและแผนกลยุทธ์ และในเชิงการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ดังนี้ คือ

1. ในเชิงวิชาการนโยบายนั้น ผลการวิจัยจะเป็นการขยายองค์ความรู้ในด้านทฤษฎี โดยเฉพาะด้านการกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ และการนำนโยบายไปปฏิบัติ (policy and strategic implementation) เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ สถาบันราชภัฏต่อไป

2. ในเชิงการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้นั้น ผู้บริหารหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถาบันราชภัฏจะเห็นปัญหา นโยบายและแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้ชัดเจนขึ้น และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครั้งต่อไป

3. ผู้บริหารหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปสู่การปฏิบัติงาน การพัฒนานโยบาย การกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการ และสนับสนุนแผนงานหลักของสถาบันราชภัฏ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ ราชนครินทร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2547–2549 เป็นการนำแนวคิดการวางแผนกลยุทธ์ทางการอุดมศึกษา มาศึกษาและประยุกต์สู่การพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถาบันราชภัฏด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการวางแผน

1. ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการวางแผน
2. ข้อจำกัด และองค์ประกอบของแผน
3. มิติ โครงสร้าง และระดับของแผน

ตอนที่ 2 การวางแผนกลยุทธ์และการจัดการกลยุทธ์

1. ความหมายของการวางแผนกลยุทธ์และการจัดการกลยุทธ์
2. ขั้นตอนในการวางแผนกลยุทธ์
3. เทคนิควิธีการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)
4. การวางแผนกลยุทธ์ในสถาบันอุดมศึกษา
5. การดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ในสถาบันราชภัฏ

ตอนที่ 3 นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ

1. นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ
2. นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนกลยุทธ์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของประเทศไทย
3. แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

ตอนที่ 1 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการวางแผน

1. ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการวางแผน

ฟรีเมอนต์ อี. คาสต์ (Fremont E. Kast) และเจมส์ อี. โรเซนวิก (James E. Rosenzweig) อธิบายว่า การวางแผนคือกระบวนการของการพิจารณาตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร

อย่างไร มีการเลือกวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ และวิธีปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์นั้น (Fremont E. Kast and James E. Rosenzweig, 1970 อ้างในอนันต์ เกตุวงศ์, 2543)

ฮาโรลด์ คูนต์ (Harold Koontz) และซีริล โอดอนเนลล์ (Cyril O'Donnell) กล่าวว่า การวางแผนคือการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร ทำเมื่อใด และใครเป็นผู้กระทำ การวางแผนเป็นสะพานเชื่อมช่องว่างจากปัจจุบันไปสู่อนาคตตามที่ต้องการ และทำให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นตามต้องการ (Harold Koontz and Cyril O'Donnell, 1968 อ้างในอนันต์ เกตุวงศ์, 2543)

จากคำนิยามดังกล่าวสามารถแยกเป็นองค์ประกอบของการวางแผนได้ 7 ประการ คือ (อนันต์ เกตุวงศ์, 2543)

1. การวางแผนเป็นกระบวนการ (process) กระบวนการในที่นี้ หมายถึง กิจกรรมที่ต่อเนื่องกันซึ่งเกิดขึ้นในหน่วยเดียวกัน กิจกรรมนี้ต้องการทั้งทรัพยากรและพลังงานเพื่อทำให้กิจกรรมดำเนินไปได้

2. การจัดเตรียม (preparing) การวางแผนเป็นกระบวนการของการเตรียมชุดหนึ่งของการตัดสินใจ เพื่อให้ได้รับการอนุมัติและดำเนินการโดยองค์กรอื่น ๆ แม้ว่าหน่วยงานหนึ่งมีหน้าที่วางแผน มีอำนาจอนุมัติและดำเนินการตามแผนก็ตาม กระบวนการดังกล่าวนี้คงยังมีอยู่ต่างหากโดยเฉพาะ

3. เป็นชุดหนึ่ง (a set) การวางแผนหมายถึงการตัดสินใจประเภทหนึ่ง และในที่นี้มีลักษณะเฉพาะคือมีความเกี่ยวข้องกับชุดหนึ่งของการตัดสินใจที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นระบบ

4. การตัดสินใจเพื่อการกระทำ (decisions for action) การวางแผนมุ่งสู่การกระทำเป็นสำคัญ ไม่ได้มุ่งไปสู่วัตถุประสงค์อย่างอื่น แต่การวางแผนก็มีผลงานระดับสอง (secondary results) อีกหลาย ๆ อย่าง เช่น การพัฒนาการบริหาร การพัฒนาการตัดสินใจและการฝึกอบรมให้คนทำงานร่วมกัน เป็นต้น

5. ในอนาคต (in the future) ลักษณะสำคัญยิ่งของการวางแผน ได้แก่ การมุ่งสู่อนาคต มีการพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต ความไม่แน่นอน และเงื่อนไขต่าง ๆ

6. การมุ่งสู่การทำให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ (directed at achieving goals) กระบวนการวางแผนจะไม่สามารถดำเนินไปได้ถ้าขาดวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดทิศทาง จุดหมายปลายทางของการกระทำเป็นกระบวนการดังกล่าวมา

7. ใช้วิธีการที่ให้ผลงานสูง (by optimal means) จุดสำคัญอันหนึ่งในกระบวนการวางแผนก็คือการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการกับเป้าหมาย (means/end analysis) เพื่อเลือกวิธีการกระทำที่ก่อให้เกิดผลตามเป้าหมายมากที่สุด

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า การวางแผนก็คือการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกทางเลือกเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็วัตถุประสงค์หรือวิธีการกระทำ โดยทั่วไปจะเป็นการตอบคำถามต่อไปนี้คือจะทำอะไร (what) ทำไมจึงต้องทำ (why) ใครบ้างที่จะเป็นผู้กระทำ (who) จะกระทำเมื่อใด (when) จะ

กระทำกันที่ไหนบ้าง (where) และจะกระทำกันอย่างไร (how) ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลจำนวนหนึ่ง

การวางแผนเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของผู้บริหาร หน้าที่นี้จะสำคัญหรือไม่ สามารถพิจารณาได้จากเหตุผลต่อไปนี้ (อนันต์ เกตุวงศ์, 2543)

1. การวางแผนเป็นหน้าที่อันดับแรกของผู้บริหาร จึงเป็นที่เข้าใจได้ว่าในทางวิชาการการนั้นยอมรับการวางแผนว่าสำคัญมาก
2. การวางแผนและแผนเป็นแนวทางปฏิบัติที่สำคัญ ผู้ปฏิบัติตามแผนสามารถศึกษาเรียนรู้วิธีการขั้นตอน และกระบวนการทำงานได้จากแผนก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ ทั้งเป็นที่เชื่อว่าจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานด้วย แผนจึงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงานและองค์การ
3. แผนและการวางแผนเป็นตัวกำหนดทิศทาง และความรู้สึกในเรื่องของความมุ่งหมายสำหรับองค์การให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้รู้ แผนเป็นกรอบสำหรับการตัดสินใจให้ผู้ปฏิบัติงานได้อย่างดี จึงสามารถป้องกันมิให้มีการตัดสินใจแบบเพื่อแก้ปัญหาแต่ละครั้งไปเท่านั้นด้วย
4. แผนและการวางแผนจะช่วยให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมองไปในอนาคต และเห็นโอกาสที่จะแสวงประโยชน์หรือกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จตามมุ่งหมายได้ ทั้งยังทำให้มองเห็นปัญหา อุปสรรค และภัยคุกคามต่าง ๆ เพื่อจะได้หาทางป้องกัน ตลอดจนการลดภาวะความเสี่ยงต่าง ๆ ได้ด้วย
5. การตัดสินใจที่มีเหตุผล ในการวางแผนนั้นจะมีการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า ซึ่งมีเวลาพอที่จะใช้ทั้งหลักทฤษฎี แนวความคิด และหลักการ ประกอบกับตัวเลข สถิติ และข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาพิจารณา จึงทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสมและมีเหตุมีผลและเป็นประโยชน์ตามต้องการ หรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น
6. การวางแผนเป็นเรื่องการเตรียมการไว้ก่อนล่วงหน้า เมื่อมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามความต้องการแล้ว กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องกระทำเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และบังเกิดผลตามเป้าหมายนั้น ๆ จะต้องได้รับการพิจารณาและการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนของการกระทำ ทรัพยากรที่ต้องใช้ เวลา สถานที่ และการควบคุมดูแลการทำงานต่าง ๆ ทั้งหมดจะต้องมีการพิจารณา ทดลอง และทดสอบอย่างละเอียด ถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้แผนมีความสมบูรณ์ถูกต้องแล้วจึงนำไปปฏิบัติ ดังนั้นสาระสำคัญดังกล่าวเกี่ยวกับการวางแผนจึงเป็นเครื่องประกันความเป็นไปได้ของการทำงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์เป็นอย่างดี
7. การวางแผนมีส่วนช่วยให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ได้มาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ยากขึ้นเสมอตามธรรมชาติ เมื่อมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น มนุษย์มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการมากขึ้น การวางแผนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่มนุษย์อาศัยเพื่อใช้ในการเตรียมการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ในอนาคต และทำให้การเปลี่ยนแปลงมีความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น

8. การวางแผนเป็นตัวนำในการพัฒนา ตามหลักการวางแผน ชั้นแรกจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์จะเป็นหลักของการตัดสินใจในทุกเรื่องที่จะกระทำต่อไป กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การตัดสินใจใด ๆ ที่เกี่ยวข้องก็เพื่อที่จะทำให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เพราะการกำหนดวัตถุประสงค์แล้วจะต้องมีการกระทำเพื่อให้เกิดผล ดังนั้นการมีวางแผนย่อมหมายถึงการมีวัตถุประสงค์ มีเป้าหมาย มีการตัดสินใจที่มีเหตุมีผล มีการกระทำตามแผน และให้บังเกิดผลตามต้องการได้

กล่าวโดยสรุป แผนและการวางแผนมีบทบาทสำคัญมากต่อการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตามต้องการและเป็นระบบ เช่น ถ้าต้องการจะทำอะไร ก็ควรจะตั้งรู้ว่าผลที่ต้องการจะได้รับคืออะไร แล้วจึงกระทำให้บังเกิดสิ่งนั้น ผู้วางแผนและผู้ปฏิบัติตามแผนจะต้องมองเห็นภาพทั้งหมดของสิ่งที่ต้องการหรือผลที่คาดว่าจะได้รับทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพและแน่นอนที่สุด ผลผลิตนั้นจะต้องเป็นประโยชน์ที่ตอบสนองและสอดคล้องกับส่วนอื่น ๆ อย่างเป็นระบบด้วย และจะสมบูรณ์ยิ่งขึ้นถ้าเป็นระบบอย่างครบวงจร

การวางแผนและแผน มีประโยชน์สำคัญทั้งต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

(อนันต์ เกตุวงศ์, 2543)

1. การป้องกันมิให้เกิดปัญหาในอนาคต ประโยชน์สำคัญของแผนและการวางแผน ได้แก่ การป้องกันมิให้ปัญหาสำคัญเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ การจะใช้ประโยชน์ด้านนี้ของแผนได้มากน้อยขึ้นขึ้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการพิจารณาถึงสภาพหรือสภาวะของเหตุการณ์ในอนาคต และอาจต้องอาศัยความรู้ความสามารถในการทำงาน เหตุการณ์ในอนาคตด้วย

2. การทำให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจ การวางแผนและแผนจะเป็นหลักหรือแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการตัดสินใจ และการปฏิบัติงานรวมทั้งผลงานที่จะเกิดขึ้น ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติตามแผนสามารถศึกษาหาความรู้ในเรื่องดังกล่าวได้จากแผนล่วงหน้าก่อน การกระทำจะเกิดขึ้นว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ทำอย่างไร ทำที่ไหน ทำเมื่อใด และใครบ้างจะเป็นผู้ร่วมทำงาน ตลอดจนจะใช้เครื่องมือขนาดไหน ประเภทใด เป็นต้น จึงทำให้ผู้ทำงานเกิดความมั่นใจและแน่ใจว่าสิ่งที่เขาจะทำนั้นจะต้องสำเร็จ และเขาจะต้องทำได้

3. การทำให้งานมีความเป็นไปได้ การทำงานให้สำเร็จเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติทั้งหลายตระหนัก ทั้งนี้เพราะการคิดกับการกระทำนั้นมีความยากง่ายแตกต่างกันมาก โดยทั่วไปแล้วการกระทำจะยากกว่าการคิด การปฏิบัติตามแผนนั้นมีความยากลำบากกว่าการวางแผนมากหลายเท่า ดังนั้นการวางแผนเท่านั้นที่จะช่วยให้การกระทำมีความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น และจะต้องเป็นไปอย่างมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันเป็นระบบทุกส่วนทุกด้านโดยอาศัยการประสานร่วมมือกัน ซึ่งสามารถรู้ได้ล่วงหน้าจากแผน

4. การวางแผนก่อให้เกิดการประหยัด การวางแผนมีส่วนทำให้มีการเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดก่อนจะนำไปใช้ อาจมีการทดลอง ประเมินผล และทดสอบผลดีผลเสียแล้ว รวมทั้ง วิธีการและขั้นตอนอื่น ๆ ของการวางแผน พอจะกล่าวได้ว่าทำให้เกิดการประหยัดทุกด้านไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางบุคคล เงิน วัสดุ และเวลา ซึ่งจะมีการใช้อย่างเหมาะสมพอดี หรือได้สัดส่วนกับผลงานที่กำหนดไว้

5. ก่อให้เกิดความสะดวกรวดและง่ายในการบริหาร เนื่องจากการวางแผนมีส่วนทำให้การทำงานเป็นระบบ จึงก่อให้เกิดความสะดวกรวดและง่ายในการควบคุมการทำงาน มีความร่วมมือกัน มีการประสานงานกัน และมีการทำงานที่สอดคล้องสัมพันธ์กันทุกส่วนทุกด้าน

6. ป้องกันปัญหาทางด้านโครงสร้างและบริหาร เมื่อมีการวางแผนย่อมบอกได้ว่าเป็นการเริ่มต้นงานได้ดี การปฏิบัติงานจะเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดองค์การ การแบ่งงานกันทำตามความรู้เฉพาะด้านและตามความสามารถของแต่ละบุคคล จึงเป็นการป้องกันปัญหาทางด้านบริหารบางประการ กล่าวคือ การทำงานซ้ำซ้อนกันโดยไม่จำเป็น การแย่งงานกันทำระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น

7. กำลังใจ ขวัญ และความรับผิดชอบสูง การมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน การแบ่งงานอย่างถูกต้อง การประสานงานกันในระดับการวางแผนมีส่วนทำให้ผู้มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามแผนมีความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งงานที่จะต้องทำ สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ทำงานมีขวัญและกำลังใจ ตลอดจนความมั่นใจในการทำงานให้สำเร็จได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อจำกัด และองค์ประกอบของแผน

การวางแผนและแผนก็ย่อมมีจุดอ่อนหรือข้อจำกัด ซึ่งสามารถประมวลได้ดังต่อไปนี้ (อนันต์ เกตุวงศ์, 2543)

1. ข้อจำกัดเกี่ยวกับการทำนายอนาคต การวางแผนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอนาคต มีการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ล่วงหน้า และในการตัดสินใจแต่ละเรื่องแต่ละครั้งจะต้องอาศัยตัวเลขข้อมูลมาประกอบการพิจารณา และบางครั้งหรือบ่อยครั้งที่ไม่สามารถหาข้อมูลได้ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการพยากรณ์หรือทำนายตามหลักการ การทำนายนี้ย่อมมีโอกาสผิดพลาดได้ด้วยเหตุผลหลายประการ และยังทำนายอนาคตระยะยาวมากเท่าใด แนวโน้มจะผิดพลาดก็มักจะมีมากตามไปด้วย ดังนั้นถ้าการวางแผนเรื่องใดที่จะต้องอาศัยข้อมูลที่ไต่จากการพยากรณ์มากเท่าใด โอกาสผิดพลาดก็ย่อมมีมากด้วย และยังทำนายได้ไม่ค่อยถูกต้อง ความบกพร่องของการตัดสินใจก็จะมีมากขึ้นไปอีก จึงถือว่าเป็นข้อจำกัดที่สำคัญของการวางแผน

2. ข้อจำกัดเกี่ยวกับตัวเลขและข้อมูล การตัดสินใจในการวางแผนส่วนใหญ่จะต้องอาศัยตัวเลข สถิติ ข้อมูล และข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ถ้าผู้ตัดสินใจไม่มีข้อมูล หรือมีข้อมูลที่ผิดพลาดบกพร่องหรือไม่ถูกต้องและล้าสมัย ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตามย่อมทำให้การตัดสินใจและการวางแผนในเรื่องนั้นผิดพลาดบกพร่องตามไปด้วย และจะต้องกระทบถึงแผนใหญ่ทั้งหมดด้วยไม่มากนักน้อย ดังนั้นการตัดสินใจที่ต้องใช้ข้อมูลจึงจำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังและตรวจสอบให้ดีเสียก่อน

3. แนวปฏิบัติของแผนปิดกั้นการใช้ดุลยพินิจของผู้ปฏิบัติ ในแต่ละแผนและโครงการจะมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติ แนวทางหรือหลักปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติงานไว้ ส่วนแผน โครงการใดจะกำหนดไว้อย่างละเอียดเพียงใด ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้วางแผน

4. ข้อจำกัดเกี่ยวกับค่านิยมของผู้บริหาร ซึ่งไม่สนใจกับเหตุการณ์ในอนาคต ไม่พยายามมองไปข้างหน้าและไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง (Dalton E. McFarland, 1974 อ้างใน อนันต์ เกตุวงศ์, 2543) จึงไม่นิยมคิดวางแผนและกระทำการใดๆ ที่จะเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาในอนาคตและไม่คิดที่

จะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต แต่มักจะทำงานและให้ความสำคัญกับสิ่งต่างๆ ในปัจจุบันหรือการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

5. ข้อจำกัดในการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม แผนระยะยาวที่มีเวลาดำเนินการมากกว่าสองปีขึ้นไปหรือแผนระยะใดก็ตาม หากจะต้องนำไปปฏิบัติในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมจะเป็นไปโดยทั้งหมดหรือบางส่วนก็ตามอาจกระทบถึงแผนได้

6. ข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลา การวางแผนเป็นงานที่ต้องใช้ทรัพยากรทั้งคน เงิน วัสดุ และการจัดการที่จำเป็นอีกอย่างก็คือต้องใช้เวลา ปัญหาที่พบเห็นส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการมีเวลาน้อยไม่พอเพียงที่จะใช้ในการวางแผนอย่างละเอียดรอบคอบ ทำให้การวางแผนต้องรีบเร่ง และได้แผนที่ไม่สมบูรณ์ถูกต้อง ปัญหาต่างๆ จะตามมาในขั้นของการปฏิบัติตามแผน

7. ข้อจำกัดในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้วางแผน ปัญหานี้ค่อนข้างจะกว้างและมีลักษณะต่างๆ ไป ทั้งนี้เพราะการวางแผนต้องอาศัยผู้มีความรู้และประสบการณ์ในแต่ละด้านมามีส่วนร่วมในการวางแผนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานที่ต้องกำหนดว่าจะว่าทำอย่างไร (how) ส่วนงานด้านอื่น เช่น จะทำอะไร ทำไมจึงต้องทำ ทำเมื่อใด ทำที่ไหน และใครจะเป็นผู้ทำ รวมทั้งการควบคุมประสานงานนั้น สามารถใช้ผู้บริหารที่มีความรู้ทางด้านวางแผนและการบริหารทั่วไป ฉะนั้นบุคคลทั้งสองประเภทจะต้องมีความรู้และประสบการณ์พอสมควร และจะต้องมีฝ่ายช่วยเหลือทางด้านข้อมูลหรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและการพยากรณ์อนาคตอย่างพร้อมเพรียงด้วย

จอห์น บี. ไมเนอร์ (John B. Miner, 1978 อ้างในอนันต์ เกตุวงศ์, 2543) ได้อธิบายถึงรูปแบบของแผนไว้ว่าควรประกอบด้วยข้อความและสาระดังนี้

1. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
2. กลยุทธ์ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์
3. ระบุถึงจุดประสงค์ที่เป็นทั้งปริมาณและคุณภาพ
4. ระบุถึงเงื่อนไขภายในของแผนและสภาพแวดล้อมของแผนที่ต้องการเพื่อที่จะ

เลือกอำนวยความสะดวกให้การทำงานเป็นไปได้และบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

5. มีแผนงานที่จะทำงานให้บังเกิดผลตามต้องการ

รูปแบบของไมเนอร์นี้ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมมากส่วนรายละเอียดของแผนตามข้อ

5 นั้น มิได้บอกว่าควรจะมีอะไรบ้าง เพียงแต่เน้นว่าควรเป็นแผนงานที่สามารถทำให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์เท่านั้น อันเป็นการเปิดไว้ให้ผู้วางแผนคิดเอาเอง

เพรสตัน พี. เลอ เบรอตัน (Preston P. Le Breton) และเดล เอ. เฮนนิ่ง (Dale A. Henning) (Preston P. Le Breton and Dale A. Henning อ้างในอนันต์ เกตุวงศ์, 2543) ได้กล่าวถึงรูปแบบของแผนไว้ดังนี้

1. ชื่อของแผน
2. ชื่อบุคคลที่สั่งให้ทำการวางแผน

3. ชื่อบุคคลที่อนุมัติแผน
4. ชื่อของบุคคลที่ทำการวางแผน
5. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของแผน
6. ประเด็นปัญหาที่สำคัญ
7. กระบวนการขั้นตอนของการกระทำ
8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
9. ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้
10. หลักฐานสนับสนุนหรือเหตุผล
11. วัน เดือน ปี ของการเสนอ อนุมัติ และการปฏิบัติตามแผนและวันสิ้นสุดของส่วนต่าง ๆ ของแผน

รูปแบบของแผนตามที่เบรอตตันและเฮนนิ่งเสนอไว้ ค่อนข้างจะมีความครบถ้วนในทุกเรื่อง และมีรายละเอียดครอบคลุมมากกว่าที่ไม่เนอร์เสนอไว้

3. มิติ โครงสร้าง และระดับของแผน

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543) กล่าวว่า มิติ (dimension) ของแผนได้แก่การพิจารณาและวิเคราะห์แผนในด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะได้ทราบว่าแผนหนึ่ง ๆ มีลักษณะอย่างไร มิติที่สำคัญที่ควรจะต้องกล่าวถึงเพื่อการวิเคราะห์ เปรียบเทียบแผน ทำการวางแผน และดำเนินการตามแผนให้ถูกต้องตามความต้องการยิ่งขึ้น มีดังนี้คือ

3.1 ความซับซ้อน (complexity) ความซับซ้อนก่อให้เกิดความยากง่าย ถ้าแผนมีส่วนประกอบมาก มีความสลับซับซ้อน มีลักษณะซึ่งจะต้องใช้ปัจจัยทางเทคนิคมาก การวางแผนและการปฏิบัติการตามแผนก็ย่อมจะมีความซับซ้อนตามไปด้วย แผนบางประการกระทำโดยนักบริหารแต่ละคนและมักจะทำควบคู่ไปกับงานประจำ แต่แผนที่มีลักษณะซับซ้อนต้องใช้ผู้วางแผนที่มีความสามารถสูงหลาย ๆ คน ในองค์การซึ่งมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เฉพาะด้านโดยทำหน้าที่ในด้านที่แต่ละคนถนัด ถ้าต้องการใช้ผู้รู้เฉพาะด้านมาก มีลักษณะทางเทคนิคเข้ามาช่วยหลายอย่าง แผนย่อมมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น

3.2 ความสำคัญ (significance) ในแต่ละองค์การหรือหน่วยงานย่อมมีหน่วยงานย่อยลงไปอีก ซึ่งมีจำนวนและระดับแตกต่างออกไปตามขนาดเล็กใหญ่ขององค์การนั้น ๆ แผนงานก็เช่นเดียวกัน ย่อมมีแผนย่อย ส่วนประกอบของแผนและระดับของแผนด้วย ความสำคัญของแผนในองค์การจึงมีความแตกต่างกัน อันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน และ “ความสำคัญมากน้อยของแผนใดแผนหนึ่งมีอิทธิพลเหนือกระบวนการวางแผนทั้งหมด” แผนใดมีความสำคัญมากย่อมช่วยให้กิจกรรมการวางแผนและการดำเนินการตามแผนเป็นไปได้อย่างมีผลมากตามไปด้วย เนื่องจากแผนมีหลายประเภทและหลายระดับ ความสำคัญจึงมีมากน้อยแตกต่างกันออกไป แผนที่น่าจะมีความสำคัญมากที่สุดคงได้แก่แผนซึ่งสามารถช่วยให้วัตถุประสงค์ขององค์การนั้นบรรลุความสำเร็จได้ดีที่สุด กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความสำคัญของแผนขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์การ อย่างไรก็ตาม กล่าวโดยทั่วไปแล้ว สามารถนำมาพิจารณาว่าแผนไหนมีความสำคัญหรือไม่อาจดูได้

จากหลักเกณฑ์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) งบประมาณทั้งหมดที่ใช้ในการเตรียมการวางแผนและการดำเนินการตามแผน หากรวมค่าใช้จ่ายดังกล่าวสูงก็ย่อมเป็นเครื่องแสดงให้ส่วนหนึ่งว่าแผนนั้นมีความสำคัญ 2) ผลที่คาดว่าจะได้จากการใช้แผน โดยปกติแผนที่กำหนดขึ้นก็เพื่อที่จะให้มีผลงานตามความต้องการขององค์กร และ 3) ลักษณะและส่วนประกอบที่มีความสำคัญต่อแผน การพิจารณาความสำคัญของแผนด้านนี้เน้นหนักมาทางด้านการบริหารและกลไกต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการวางแผน รวมทั้งการปฏิบัติตามแผน

3.3 ความครอบคลุม (comprehensiveness) หมายถึง ขอบเขตของแผนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือองค์กรซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางตั้งและทางราบ หรือทั้งสองทางพร้อม ๆ กัน ดังนั้นองศาของความครอบคลุมมากน้อยของแผนจึงขึ้นอยู่กับจำนวนหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ถ้ามีหน่วยงานเกี่ยวข้องมาก ความครอบคลุมก็ย่อมมีมาก

3.4 ความสมบูรณ์ (completeness) แนวความคิดเกี่ยวกับความสมบูรณ์ครอบคลุมถึงทุกส่วนของแผน รวมทั้งข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินใจ รายละเอียดของวิธีการปฏิบัติ และผลที่คาดว่าจะได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสมบูรณ์ในเรื่องส่วนประกอบต่าง ๆ คำแนะนำสำหรับผู้ปฏิบัติตามแผนและข้อกำหนดของการควบคุมแผน สาเหตุที่ทำให้แผนขาดความสมบูรณ์นั้นที่สำคัญมีอยู่ 2 ประการ คือ 1) การขาดแคลนปัจจัยที่สำคัญของแผน เช่น งบประมาณ เวลา ตัวเลข ข้อมูล และตัวบุคคลผู้วางแผนและดำเนินการตามแผน 2) ลักษณะและส่วนประกอบของแผน นั่นก็คือความยาก ความซับซ้อน ขอบเขต และลักษณะที่ต้องใช้ความรู้ทางเทคนิคของแผน หากแผนมีความซับซ้อน มีส่วนประกอบมากมาย การทำงานก็ย่อมจะยากขึ้น ความสมบูรณ์ถูกต้องก็มีน้อยลง

3.5 ความจำเพาะ (specificity) ได้แก่ ข้อความที่แน่ชัดว่า จะทำอะไร ทำอย่างไร จะกระทำให้มีประสิทธิภาพแค่ไหน รวมทั้งความแน่ชัดในเรื่องเครื่องมือเครื่องใช้ เทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลงาน ส่วนประกอบที่สำคัญบางประการที่แสดงให้เห็นถึงความจำเพาะของแผนก็คือ 1) เวลา ได้แก่ เวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดของส่วนต่าง ๆ ของแผน รวมทั้งเวลาดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ของแผนทุกด้านว่ากำหนดไว้อย่างเฉพาะหรือกำหนดไว้โดยประมาณให้มีการยืดหยุ่นได้ 2) ปริมาณและคุณภาพของส่วนประกอบทั้งหลายและเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์ วัสดุที่ใช้ที่จะต้องหามาและจะต้องผลิตได้กำหนดมาตรฐานและลักษณะไว้เฉพาะมากน้อยเพียงใด และ 3) การกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินการตามแผน การประสานงานและการควบคุมงานของแผนทุกด้าน

3.6 เวลา (time) เวลาเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งในการวางแผน และเป็นตัวแปรที่สำคัญทั้งของการวางแผนและการดำเนินการตามแผน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็นส่วนสำคัญอย่างน้อย 4 ส่วน คือ 1) เวลาในการเตรียมแผน 2) เวลาที่ต้องคอยเพื่อให้ส่วนสำคัญของแผนกระทำเสร็จเสียก่อน 3) เวลาที่ใช้ในการดำเนินการตามแผนทั้งหมด และ 4) เวลาในอนาคตระยะยาว

นอกจากนี้เวลายังเป็นเครื่องกำหนดหรือเป็นหลักในการแยกประเภทของแผนได้ด้วย โดยปกติจะกำหนดเป็นแผนระยะสั้น ระยะปานกลาง และแผนระยะยาว คือ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ถึง 10 ปี หรือ 20 ปี ก็อาจเป็นได้ ปัญหาสำคัญเกี่ยวกับเวลาในอนาคตก็คือการคาดการณ์ต่าง ๆ ทางด้านสภาพแวดล้อม เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และอุดมการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงในวันข้างหน้า

3.7 ความอ่อนไหวหรือความยืดหยุ่น (flexibility) แผนซึ่งจะมีประโยชน์และคุณค่ามากสำหรับองค์กรหรือหน่วยงาน ควรจะเป็นแผนที่สะท้อนให้เห็นการบริหารในแนวทางที่ดีที่สุด คือสามารถสนองให้เกิดผลแก่วัตถุประสงค์สูงสุดด้วย ดังได้กล่าวแล้วว่า มีปัจจัยของแผนมากมายหลายประการที่มีลักษณะอ่อนไหวยืดหยุ่นได้หรือขึ้นอยู่กับสถานการณ์แวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

3.8 ความถี่ (frequency) ความถี่ในที่นี้หมายถึงจำนวนครั้งของการเตรียมแผนแผนบางประเภทมีการนำไปปฏิบัติอยู่เสมอซ้ำ ๆ กัน ซึ่งมักจะเป็นแผนด้านบริหารงาน เช่น แผนการจัดซื้อวัสดุสิ่งของ และแผนการฝึกอบรมข้าราชการ เป็นต้น แต่แผนบางอย่างนำไปปฏิบัติเพียงครั้งเดียวหรือสองสามครั้งในระยะเวลาไม่บ่อยนัก เช่น แผนการจัดองค์การ แผนการแบ่งงาน ด้วยเหตุนี้เองมิติของความถี่จึงเข้ามามีบทบาทในเรื่องของการวางแผนด้วย ยิ่งไปกว่านั้นอาจเป็นไปได้ในรูปที่วางแผนเกี่ยวกับกำลังคนของหน่วยงานอื่นจะนำเอามาใช้กำกับกำลังคนของหน่วยงานเราได้หรือไม่ อย่างไร เป็นต้น

3.9 ลักษณะปกปิด (confidential nature) ลักษณะปกปิดของแผนเป็นมิติที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะแผนงานบางประเภทต้องปกปิด หากเปิดเผยให้ผู้อื่นนอกเหนือไปจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายตรงข้ามทราบแล้ว จะทำให้แผนนั้นสูญสิ้นคุณค่าไปทันที ลักษณะปกปิดของแผนนี้มิได้หมายความว่าแผนนั้นจะต้องปกปิดโดยตลอดเสมอไป เพราะแผนบางอย่างอาจมีความจำเป็นต้องปกปิดเฉพาะในขั้นของการวางแผนเท่านั้น เมื่อนำแผนออกไปปฏิบัติการปกปิดจะหมดไปทันที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะและประเภทของแผน

3.10 การปฏิบัติอย่างเป็นทางการ (formality) ความเป็นทางการของแผนจะมีมากน้อยเพียงใด หรือต้องการให้เป็นทางการมากแค่ไหน สามารถพิจารณาจากขั้นต่าง ๆ ของกระบวนการวางแผนรวมทั้งแบบฟอร์มของการเตรียมข้อเสนอ การรับรองหรือเหตุผลสนับสนุนแผนเพื่อเสนอให้ผู้บังคับบัญชาอนุมัติ ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้ 1) การริเริ่มแผน 2) การเตรียมแผน การรวบรวม จัดทำและวิเคราะห์ตัวเลขหรือข้อมูล รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ 3) การอนุมัติแผน การอนุมัติหรือการทำแผนก็อาจไม่จำเป็นต้องเป็นลายลักษณ์อักษรหรือกระทำกันด้วยวาจาก็ได้ 4) การดำเนินการตามแผน และ 5) การควบคุมแผน การควบคุมนี้จะเริ่มตั้งแต่นั้นสูงสุดคือ ผู้อนุมัติแผนลดหลั่นกันลงไปตามสายการบังคับบัญชา ดังนั้นแผนที่มีลักษณะซับซ้อน มีความสำคัญ มีขอบเขตกว้างขวาง การควบคุมก็ย่อมต้องมีลักษณะที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยปกติจะเป็นรูปของการรายงานว่าได้ปฏิบัติไปอย่างไร ได้ผลมากน้อยแค่ไหน มีปัญหาอะไรบ้าง เป็นไปตามเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่

ดังนั้น แผนที่เป็นทางการมักจะมีลักษณะซับซ้อน ยุ่งยาก มีความสำคัญ มีขอบเขตกว้างขวาง มีหน่วยงานร่วมด้วยหลายหน่วย และมักจะเป็นแผนระยะยาว เป็นต้น

3.11 การมอบหมายอำนาจหน้าที่ (authorization) งานที่สำคัญอย่างหนึ่งของนักบริหารก็คือการวางแผน นักบริหารจึงมักมีส่วนร่วมในกิจกรรมวางแผนอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นแผนบริหารหรือแผนงานด้านอื่น ๆ บทบาทของนักบริหารจะแตกต่างกันไปอันขึ้นอยู่กับแผนแต่ละประเภท อันพิจารณาได้จากขั้นตอนของการวางแผน คือเริ่มตั้งแต่การริเริ่มวางแผนไปจนถึงการอนุมัติแผนขั้นสุดท้าย บางครั้งแผนบางประเภทต้องการมอบหมายอำนาจหน้าที่ในตัวของตัวเอง เช่น แผนที่มีลักษณะเป็นความลับสุดยอดซึ่งประสงค์

จะตรวจสอบประวัติของตัวบุคคล อาจต้องการอำนาจดังกล่าวจากผู้บังคับบัญชาชั้นสูงเสียก่อนหรือแผนที่มีความสำคัญ มีความซับซ้อน และต้องการงบประมาณเป็นจำนวนมากอาจต้องการให้มีคณะกรรมการประเมินตรวจสอบ และรับรองก่อนจะมีการอนุมัติก็ได้ ในบางกรณีผู้มีอำนาจอนุมัติหรือนักบริหารชั้นสูงอาจมอบอำนาจดังกล่าวให้ผู้วางแผนโดยทั้งหมดก็ได้

3.12 ความง่ายในการควบคุม (ease of control) การควบคุมในที่นี้เปรียบเสมือนการวัดการกระทำ โดยอาศัยมาตรฐานที่กำหนดไว้เป็นเครื่องเทียบ เมื่อการวางแผนเสร็จเรียบร้อยแล้วจะมีการมอบหมายงานให้ดำเนินการตามแผน ในการดำเนินการตามแผนนี้จะต้องมีการควบคุมเพื่อให้งานดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ และเพื่อทราบว่าจะมีปัญหา อุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง เป็นไปตามความประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด ในขณะที่เดียวกันอาจจะช่วยในการปรับปรุงแก้ไขบางส่วนของแผนให้เหมาะสม หรือเข้ากับสถานการณ์อีกด้วย ทั้งนี้เพราะเหตุว่าแผนงานทุกแผนมักจะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดเบื้องต้นหรือข้อสมมติในอนาคต

3.13 ความง่ายในการดำเนินการตามแผน (ease of implementation) เมื่อมีการอนุมัติแผนขั้นสุดท้ายแล้ว งานขั้นต่อไปก็คือการดำเนินการตามแผน ถึงแม้ว่าการดำเนินการตามแผนจะมีความสำคัญมากก็ตาม แต่จะได้ผลมากเพียงใดนั้นยังขึ้นอยู่กับเตรียมการวางแผนและส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผน ถ้าการวางแผนไม่ดีพอ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของแผนบกพร่องย่อมจะทำให้เกิดปัญหาในขั้นการนำแผนไปปฏิบัติได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พอจะชี้ให้เห็นได้ว่าเป็นแผนจะดำเนินการไปยากหรือง่ายสามารถสังเกตได้จากลักษณะของแผนด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ความยากของเรื่อง
- 2) ลักษณะทางเทคนิคของแผน แผนใดมีลักษณะที่มีเทคนิควิทยาและต้องอาศัยทรัพยากรทางด้านเทคนิคมาก กล่าวคือ ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้เฉพาะด้าน ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้มากมาย การดำเนินการตามแผนก็ย่อมจะมีความยากตามมา
- 3) กระบวนการของแผน
- 4) ปัญหาด้านจิตวิทยา

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นเรื่องของมิติซึ่งผู้วางแผนควรจะต้องรู้และใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งในการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การประเมินผล และการวิเคราะห์แผน เพื่อความมุ่งหมายต่าง ๆ กัน

เดวิด ไอ. คลีแลนด์ (David I. Cleland) และวิลเลียม อาร์.คิง (William R. King) ได้แบ่งแผนเป็น 4 ระดับ คือ (David I. Cleland and William R. King, 1978 อ้างในอนันต์ เกตุวงศ์, 2543)

1. แผนภารกิจ (mission plan) เป็นแผนระดับสูงสุดขององค์การซึ่งจะระบุวัตถุประสงค์หลักขององค์การไว้กว้าง ๆ และระบุนโยบายขององค์การไว้ อันจะเป็นแนวทางหรือหลักการของแผนในระดับต่ำ ๆ ลงไป บางครั้งเรียกว่า แผนกลยุทธ์ (strategic plan)

2. แผนพัฒนาขององค์การ (corporate development plan) แผนระดับนี้จะกำหนดกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นใหม่ ๆ และกำหนดแนวทางที่จะนำองค์การไปสู่ความก้าวหน้าตามแผนกลยุทธ์ แผนนี้จะต้องทราบความต้องการของสิ่งแวดล้อมเพื่อองค์การจะได้จัดทำและจัดบริการให้ได้อย่างสอดคล้องกันในอนาคต แผนพัฒนานี้จะเป็นหลักให้กับแผนอีก 3 แบบ คือ

2.1 แผนการปลดเปลื้อง (divestment plan) แผนนี้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการปลดเปลื้องส่วนประกอบที่สำคัญขององค์กร เช่น ผลผลิต บริการทรัพย์สิน และการมีสภาพอยู่ต่อไปขององค์กรโดยการกำหนดเทคนิคต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้เพื่อถ่วงดุลของงาน ผลงาน ผลผลิต บริการ การลงทุน และกิจกรรมที่เสี่ยงมากหรือไม่ค่อยจะดีออกไป อันเป็นการทำให้คุณภาพของงานและองค์กรอยู่ในระดับมาตรฐาน และโครงการไหนไม่ดีควรยกเลิกไป

2.2 แผนพัฒนาเปลี่ยนแปลง (diversification plan) แผนนี้อธิบายถึงการพัฒนาผลผลิตบริการและตลาดใหม่ ๆ เพื่อจะรวมเข้ากันหรือทดแทนผลผลิตในรุ่นปัจจุบัน แผนนี้จะเป็นผู้เลือกที่จะผลิตอะไรใหม่บ้าง (**new product areas**) และกำหนดว่าจะเริ่มทำการผลิตเมื่อใดโดยการร่วมกับองค์กรอื่นหรือโดยการศึกษาวิจัยภายในองค์กร (**inhouse research**) และการพัฒนาซึ่งเป็นการเสริมสร้างความสามารถที่มีอยู่ให้สูงขึ้น

2.3 แผนการวิจัยและพัฒนา (research and development plan) แผนนี้จะศึกษา ค้นคว้าเพื่อริเริ่มผลิตสินค้าสิ่งของและกระบวนการต่าง ๆ ใหม่ ๆ สำหรับความต้องการที่มีอยู่หรือบุกเบิกตลาดใหม่ เพื่อผลผลิตและกระบวนการที่มีอยู่ มีการทำวิจัยพื้นฐานและวิจัยประยุกต์ (**basic and applied research**) เพื่อการพัฒนา และเป็นแผนที่เกี่ยวข้องกับทุกส่วนขององค์กรไม่ว่าจะเป็นเรื่องการผลิต การตลาด การเงิน และการบริหาร

3. แผนระดับปฏิบัติการ (operations plan) แผนนี้ทำหน้าที่เหมือนกับแผนพัฒนาองค์กรคือ สนับสนุนแผนกลยุทธ์ แผนระดับนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบัน และเป็นกรอบหรือแนวทางเพื่อการปฏิบัติงาน การผลิตและบริการที่จำหน่ายอยู่ในตลาดขณะนั้น แผนระดับนี้จะอยู่ในแต่ละส่วนงานหลัก

4. แผนโครงการ (project plan) โครงการเป็นแผนระดับล่างสุดที่มีความจำเพาะคือ มีขั้นเพื่อกระทำงานแต่ละเรื่องแต่ละอย่าง และเป็นพื้นฐานรองรับงานทุกด้าน จึงมีอยู่ในทุกระดับขององค์กร เนื่องจากเป็นแผนระดับพื้นฐานและเป็นตัวชี้สำคัญของความสำเร็จของงานขององค์กร ดังนั้นโครงการจึงมีระยะเวลาปฏิบัติการทั้งในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว เป็นแผนที่ต้องใช้ทรัพยากรทุกอย่าง มีตารางการทำงาน และใช้เทคนิคเฉพาะด้านมาก

สวอนโรเบิร์ต แอนโทนี (Robert N. Anthony, 1965 อ้างในอนันต์ เกตุวงศ์, 2543) ได้แบ่งการวางแผนขององค์กรออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับกลยุทธ์ (**strategic plan**) ระดับบริหารหรือบริหารระดับกลาง (**management control plan**) และระดับปฏิบัติการหรือระดับต่ำ (**operational control plan**) ซึ่งพออธิบายได้ดังนี้

1. ระดับกลยุทธ์ การพยากรณ์อนาคตมีลักษณะส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความแน่นอน และสามารถที่จะวัดความเสี่ยงได้บางส่วน สภาพแวดล้อมของแผนจะเกี่ยวข้องกับการเมือง กฎหมาย สังคม และการเงินการคลังด้วย สำหรับมาตรการในการตัดสินใจส่วนใหญ่จะมีลักษณะอัติวิสัย และมีการใช้วิธีการทางด้านคุณภาพอย่างมากในการตัดสินใจ

2. ระดับบริหารหรือบริหารระดับกลาง การพยากรณ์อนาคตจะมีลักษณะส่วนใหญ่เป็นความเสี่ยง โดยมีความแน่นอนและความไม่แน่นอนพอ ๆ กัน การวางแผนจะมีวัตถุประสงค์และนโยบายระดับกลยุทธ์เป็นกรอบและแนวทาง การตัดสินใจมีการใช้เทคนิคและวิธีการเชิงปริมาณมากขึ้น

3. ระดับปฏิบัติการหรือระดับต่ำ โดยปกติจะมีความเสี่ยงและมีความแน่นอนอยู่ด้วยพอสมควร การวางแผนจะต้องยึดวัตถุประสงค์ นโยบาย แนวปฏิบัติ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งงบประมาณจากส่วนบนอย่างไม่มีปัญหา ส่วนการตัดสินใจนั้นนอกจากจะต้องยึดถือหลักเกณฑ์ของแผนระดับบริหารแล้ว จะต้องอาศัยกฎเกณฑ์เชิงปริมาณเพื่อการตัดสินใจค่อนข้างมาก

ตอนที่ 2 การวางแผนกลยุทธ์และการจัดการกลยุทธ์

การวางแผนกลยุทธ์ (strategic planning) เป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากการทำพิชัยสงครามในทางทหาร คำว่า “กลยุทธ์” (strategy) มาจากรากศัพท์ภาษากรีกคือ strategos ซึ่งเกิดจากคำสองคำรวมกันระหว่าง stratos หมายถึง “army” หรือ “กองทัพ” และ “agein” หมายถึง “นำหน้า” (lead) ความหมายโดยรวมหมายถึง “leading the total organization” หรือ “การนำทางให้องค์กรโดยรวม” (Greenley, 1989)

1. ความหมายของการวางแผนกลยุทธ์และการจัดการกลยุทธ์

การวางแผนกลยุทธ์ (strategic planning) หมายถึง ภาระหน้าที่ขององค์กรที่จะบริหารจัดการในอนาคต (Davis, Gordon Bitter and Olson, Margrethe H. ,1985)

กูดสไตน์และคณะ (Goodstein and others, 1993) กล่าวว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นการตอบคำถามพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการขององค์กร คือ องค์กรจะก้าวไปทางใด (what are you going?) สภาพแวดล้อมขององค์กรมีอะไรบ้าง (what is the environment?) และ องค์กรจะต้องทำอย่างไรบ้างจึงจะไปถึงเป้าหมายได้ (how do you get there?)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บีกัส ซี แซนยัล (Bikas C. Sanyal, 1999) ให้ความหมายของการวางแผนกลยุทธ์ว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ทั้งการวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นวงจร

คอตเลอร์ และเมอร์ฟี (Kotler and Murphy, 1981) ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์มาใช้ในวงการอุดมศึกษา สรุปได้ว่า การวางแผนกลยุทธ์หมายถึง การวางแผนรวมขององค์การที่คำนึงถึงองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมภายนอก และได้แบ่งกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ออกเป็น 6 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (environment analysis)
2. การวิเคราะห์แหล่งทรัพยากร (resource analysis)
3. การตั้งเป้าประสงค์ (goal formulation)
4. การทำแผนกลยุทธ์ (strategic formulation)
5. การออกแบบองค์การ (organization design)
6. การออกแบบแนวปฏิบัติ (system design)

การวางแผนกลยุทธ์ (strategic planning) หมายถึง โครงร่างสำหรับการปฏิบัติการคิดเชิงกลยุทธ์ ทิศทาง และการกระทำที่นำสู่ความสำเร็จและผลลัพธ์ขององค์การ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการ (Patrick J. Below, George L. Morrissey and Betty L. Acomb, 1987)

1. พันธกิจขององค์การ (organization mission) พันธกิจขององค์การเป็นจุดเริ่มต้นของแผนกลยุทธ์ เป็นรูปแบบพื้นฐานของแผนกลยุทธ์ ข้อความพันธกิจต้องระบุแนวคิดพื้นฐานขององค์การ และเป็นจุดรวมจุดประสงค์ขององค์การ พันธกิจควรพัฒนาจากวิสัยทัศน์ซึ่งผู้บริหาร และบุคลากรในองค์การเป็นผู้ระบุ

2. การวิเคราะห์กลยุทธ์ (strategic analysis) การวิเคราะห์กลยุทธ์เป็นฐานข้อมูลของแผนกลยุทธ์ โดยจะรวมถึงการวิเคราะห์ทั้งตัวแปรภายนอกและภายในขององค์การเพื่อพยากรณ์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การวิเคราะห์กลยุทธ์จะนำสู่การระบุและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นที่สำคัญที่สุดในการวางแผน

3. กลยุทธ์ (strategy) เป็นองค์ประกอบสำหรับการระบุทิศทางขององค์การ ซึ่งมีค่าที่เกี่ยวข้องคือที่ไหน (where) อย่างไร (how) กลยุทธ์จะออกแบบทิศทางขององค์การในอนาคตว่าอยู่ที่ไหน และจะไปตรงนั้นได้อย่างไร

4. วัตถุประสงค์ระยะยาว (long-term objective) จะระบุความต้องการผลลัพธ์ของกลยุทธ์ที่ปรากฏในพันธกิจขององค์การ ผลลัพธ์กลยุทธ์จะมีฐานที่กว้างและสะท้อนให้เห็นความปรารถนาขององค์การที่จะมีหรือจะเป็นในโอกาสข้างหน้า

5. บูรณาการแผน (integrated programs) การบูรณาการแผนเป็นตัวแทนความต้องการการกระทำหน้าที่ข้ามหน้าที่ (cross-functional) ในการปฏิบัติกลยุทธ์จนได้รับผลสำเร็จในวัตถุประสงค์ระยะยาว ในความหมายของการบูรณาการแผนจะต้องเลือกอย่างระมัดระวัง เพราะนี่คือใจความสำคัญในกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ซึ่งการบูรณาการระหว่างหน้าที่หลาย ๆ หน้าที่เป็นภาระหน้าที่เดียว

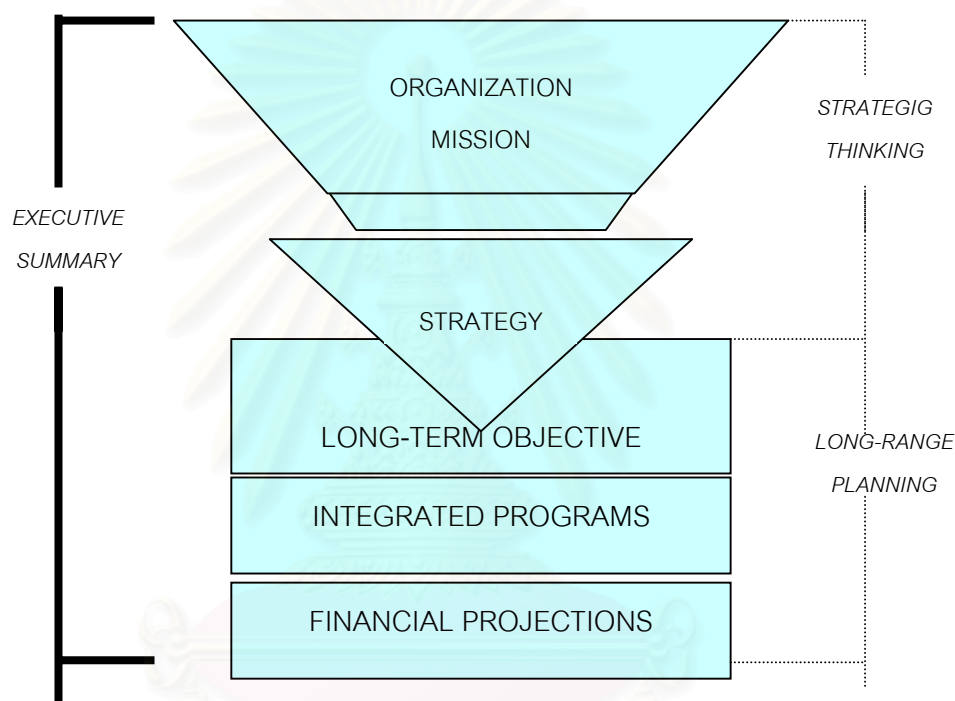
6. การวางแผนการเงิน (financial projections) เป็นการสรุปใจความสำคัญ

ของผลลัพธ์ทางการเงินและการวัดผลความต้องการปฏิบัติงานและการนำไปสู่การปฏิบัติ จุดประสงค์ คือ การจัดเตรียมรูปแบบ ข้อมูลทางการเงินให้กับองค์กร

7. การสรุปสำหรับผู้บริหาร (executive summary) เป็นบทสรุปเกี่ยวกับเรื่องแผนกลยุทธ์จากมุมมองของผู้บริหาร (CEO : chief executive officer) ซึ่งจะนำเสนอประเด็น ข้อทดสอบ ตรรกศาสตร์ และอิทธิพลของแผนที่เขียนขึ้นมาสู่จุดรวมอนาคตขององค์กร

ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 7 เสนอเป็นรูปภาพความสัมพันธ์

ดังรูปภาพที่ 1

รูปภาพที่ 1 โครงร่างของแผนกลยุทธ์ (strategic plan framework)

ที่มา: Patrick J. Below, George L. Morrissey and Betty L. Acomb, 1987.

มาสเซน และแวน วูจท์ (Maassen and Van Vught, 1992) กล่าวถึงองค์ประกอบของการวางแผนกลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

1. การประเมินหรือสำรวจสภาพแวดล้อม (environment assessment or scanning) เพื่อกำหนดแนวโน้มหรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดกับสถาบัน
2. การประเมินภายในสถาบัน (institutional assessment) เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและความสามารถของสถาบัน
3. การประเมินค่านิยม (values assessment) เพื่อพิจารณาค่านิยม แรงจูงใจ และแนวคิดของบุคคลภายในในสถาบันและความรับผิดชอบของสถาบันต่อชุมชน
4. การสร้างแผนหลัก (master plan creation) เพื่อกำหนดรูปแบบของกลยุทธ์ หรือทิศทางของสถาบันจากปัจจัยทั้ง 3 ข้อ ดังที่กล่าวข้างต้น

การวางแผนกลยุทธ์ เป็นคำที่วิวัฒนาการมาจากมโนทัศน์ของการวางแผนระยะยาว (long range planning) เริ่มใช้กันแพร่หลายมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2503 เป็นต้นมา (Steiner, 1989) แต่ลักษณะสำคัญของ การวางแผนกลยุทธ์ แตกต่างจากแผนระยะยาวแบบที่เคยทำมาในอดีต กล่าวคือ การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการวางแผนที่มุ่งเน้นการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม โดยจะวางแผนพัฒนาให้องค์การปรับการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดเวลาที่ก้าวไปในอนาคต ดังนั้นกลยุทธ์จึงมีกลไก 3 ประการ (ธงชัย สันติวงศ์, 2537) ดังนี้

ประการที่ 1 เป็นการวางแผนเพื่อปรับทิศทางขององค์การไปสู่วัตถุประสงค์ใหม่ที่จะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

ประการที่ 2 เป็นการวางแผนการใช้ทรัพยากรขององค์การเพื่อพัฒนาระบบการทำงาน ระบบการผลิต การนำเทคโนโลยีมาใช้

ประการที่ 3 เป็นการวางแผนที่มีการวิเคราะห์พิจารณาในเชิงกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่มุ่งจะให้องค์การประสบผลสำเร็จมากที่สุด ดีที่สุด โดยประหยัดการใช้ทรัพยากรได้มากที่สุดด้วย

การวางแผนกลยุทธ์ เป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการปรับเปลี่ยนองค์การให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อม เพื่อช่วยให้องค์การสามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตต่อไป เป็นประโยชน์หลายประการต่อการบริหารงานในองค์การต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาสรุปได้ดังนี้ (ธงชัย สันติวงศ์, 2537)

1. ช่วยทำให้ผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานหันมาให้ความสนใจอย่างแท้จริงในเรื่องขององค์การมากขึ้น
2. กระตุ้นให้ผู้บริหารทราบถึงปัญหาอุปสรรคตลอดจนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นและเตรียมหามาตรการรองรับไว้ล่วงหน้าอันเป็นการลดความเสี่ยง และความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อองค์การ
3. ช่วยทำให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจในธรรมชาติ ของการดำเนินงานอย่างชัดเจนขึ้น และมองเห็นภาพของการพัฒนางานในอนาคต
4. ช่วยระบุถึงในโอกาสและช่องทางในการดำเนินงานในอนาคตให้การปรับเปลี่ยนทิศทางและภารกิจงานขององค์การเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม
5. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ แผนงาน / โครงการและการใช้ทรัพยากรขององค์การ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันระหว่างสมาชิกขององค์การ และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กับทิศทางและการดำเนินงาน ตลอดจนความคาดหวังต่าง ๆ
7. ช่วยก่อให้เกิดการประสานงานและบูรณาการทางด้านความคิดการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการผนึกกำลังภายในองค์การ

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบและลักษณะที่สำคัญของการวางแผนเชิงกลยุทธ์ไว้ดังนี้

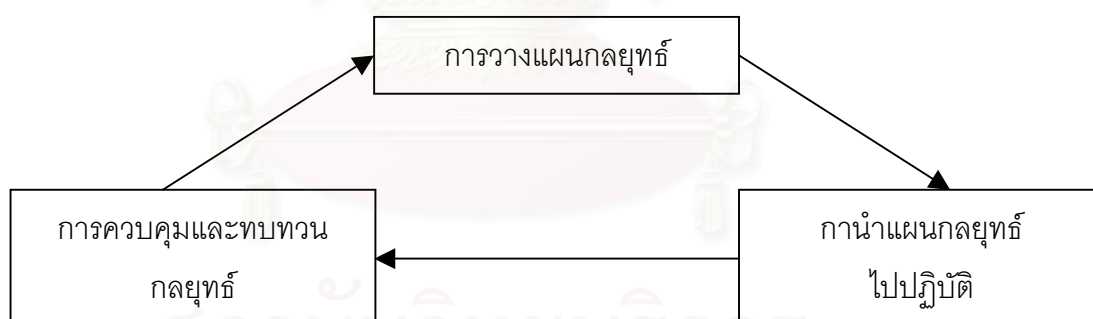
1. การมุ่งเน้นอนาคต โดยการสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับทิศทางขององค์กรที่จะดำเนินต่อไป และการระดมสรรพกำลัง รวมทั้งทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดำเนินการตามทิศทางดังกล่าว ซึ่งการวางแผนเชิงกลยุทธ์นี้ไม่ใช่เป็นเพียงแต่การวางแผนระยะยาวเพื่อคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต และเตรียมแผนงานรองรับเท่านั้น แต่จะเป็นความพยายามในการกำหนดสภาพการณ์ที่พึงประสงค์ไว้ล่วงหน้า และเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่าง ๆ ให้สอดคล้องกัน

2. การมุ่งเน้นจุดมุ่งหมายรวมขององค์กร โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้ตามช่วงระยะเวลาต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุตามทิศทางที่ต้องการ

3. การมุ่งเน้นกระบวนการ โดยจะต้องมีการดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นวงจรไม่มีที่สิ้นสุด เริ่มต้นจากการกำหนดภารกิจหลัก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน การวิเคราะห์และจัดวางกลยุทธ์ การจัดทำแผนงานและโครงการ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การทบทวนและจัดวางกลยุทธ์ใหม่

4. การมุ่งเน้นภาพรวม โดยเน้นระดับของการวิเคราะห์ที่องค์การมากกว่าพิจารณาเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งหรือเฉพาะบางแผนงาน โครงการและกิจการใด ๆ ดังนั้นอิทธิพลผลกระทบของการบริหารเชิงกลยุทธ์จึงมีค่อนข้างสูง และครอบคลุมทั่วทั้งองค์การและการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นมักจะมีผลต่อเนื่องไปอีกเป็นเวลาหลายปี

นอกจากนี้ ได้กล่าวถึงการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นวงจรและวนซ้ำกลับไปกลับมา เริ่มตั้งแต่การวางแผนกลยุทธ์ (strategic planning) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (strategic implementation) จนถึงขั้นการควบคุม/ทบทวนกลยุทธ์ (strategic control)

รูปภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของการวางแผน

ที่มา: ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2539

กล่าวโดยสรุป การวางแผนกลยุทธ์ คือ การวางแผนระยะยาวขององค์กรที่มุ่งถึงการตัดสินใจกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรจากการประเมินปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งหลาย และเลือกกลยุทธ์ในการดำเนินงานโดยการเชื่อมโยงทรัพยากรต่าง ๆ ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ซึ่งสไตเนอร์ (Steiner, 1989) ได้จำแนกลักษณะของแผนกลยุทธ์ไว้ 4 ประการ คือ

1. ความเป็นอนาคตจากผลของการตัดสินใจในปัจจุบัน (futuraity of current decision) หมายความว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นความสืบเนื่องของเหตุ (cause) และผล (effect) ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ที่ผู้บริหารต้องตัดสินใจดำเนินการโดยผู้บริหารเชื่อว่าเหตุในปัจจุบันจะก่อให้เกิดผลดีในอนาคต และการตัดสินใจ

ใจของผู้บริหารจะต้องอยู่บนฐานของข้อมูลที่ดีทั้งความเพียงพอและความถูกต้องที่ได้รับการวิเคราะห์ที่ถ่องแท้ก่อนแล้ว ดังนั้น การวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นการสร้างจินตนาการการดำเนินงานอย่างมีระบบ โดยระบุวิถีทางการดำเนินงานนั้นอย่างชัดเจนและมีขั้นตอน

2. การวางแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการ (process) กล่าวคือเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนเป็นลำดับคือการกำหนดจุดประสงค์ของหน่วยงาน การจัดทำนโยบาย การจัดทำแผนดำเนินงานในรายละเอียดรวมทั้งจะต้องคาดการณ์การดำเนินการไว้เป็นการล่วงหน้าว่าจะทำอะไร (what) จะทำเมื่อใด (when) จะทำที่ไหน (where) ใครเป็นคนทำ (who(m)) และทำอย่างไร (how) การดำเนินการของแผนกลยุทธ์ต้องเป็นไปอย่างมีระบบและอยู่บนฐานของความเข้าใจร่วมกัน

3. การวางแผนกลยุทธ์เป็นปรัชญา (philosophy) กล่าวคือ การวางแผนกลยุทธ์เป็นทัศนคติหรือเป็นวิถีทางการดำรงชีวิต เป็นกระบวนการแห่งความคิดและการใช้กำลังสติปัญญา เพื่อตัดสินใจปฏิบัติงานในอนาคตที่ดีที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้

4. การวางแผนกลยุทธ์มีโครงสร้าง (structure) กล่าวคือ การวางแผนกลยุทธ์เป็นการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบของแผนสามชนิด คือ แผนกลยุทธ์ แผนระยะปานกลาง และแผนระยะสั้น โดยแผนกลยุทธ์เป็นหลักหรือจุดประสงค์หลักขององค์กร แผนระยะปานกลางเป็นการพัฒนาแผนกลยุทธ์ให้มีรายละเอียดในการปฏิบัติ ส่วนแผนระยะสั้นเป็นวิธีการปฏิบัติให้บรรลุถึงจุดประสงค์ตามที่แผนกลยุทธ์ได้กำหนดไว้

เซอร์โตและปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991) ให้ความหมายว่า การจัดการกลยุทธ์เป็นกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้องค์กรสามารถเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เหมาะสมและเสนอขั้นตอนการจัดการกลยุทธ์ไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (environment analysis) โดยพิจารณาจาก “จุดแข็ง-จุดอ่อน” ภายในองค์กร และ “โอกาส-อุปสรรค” จากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ทั้งเป็นปัจจัยเงื่อนไขในระยะเวลาที่ผ่านมา และที่จะเป็นเงื่อนไขในอนาคต

2. การสร้างทิศทางขององค์กร (establishing organization direction) โดยพิจารณาพันธกิจขององค์กร ซึ่งเน้นเหตุผลในการมีองค์กรและเป้าประสงค์ขององค์กร ซึ่งเน้นประโยชน์ที่ได้รับจากการมีองค์กร กระบวนการสร้างทิศทางขององค์กรประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

2.1 การไตร่ตรองผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (reflecting on the results of an environment analysis)

2.2 การสร้างพันธกิจขององค์กรที่เหมาะสม (establishing an appropriate organization mission)

2.3 การสร้างวัตถุประสงค์ขององค์กรที่เหมาะสม (establishing appropriate organization objectives)

ขั้นตอนย่อยที่ 2 นี้ เป็นผลมาจากการไตร่ตรองในขั้นตอนย่อยที่ 1 เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมขององค์กร การกำหนดพันธกิจที่เหมาะสมจะเพิ่มโอกาสของการอยู่รอดในระยะยาวให้แก่สถาบัน ซึ่งหลัง

จากนั้นจะสามารถดำเนินการในขั้นตอนย่อยที่ 3 ได้โดย 1) วิเคราะห์แนวโน้มที่สำคัญของสภาพแวดล้อม 2) พัฒนาวัตถุประสงค์โดยภาพรวมของสถาบัน 3) สร้างวัตถุประสงค์ย่อย ๆ เป็นลำดับขั้น

3. การกำหนดกลยุทธ์ (strategic formulation) โดยพิจารณาออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์คำถามวิกฤต (critical question analysis) การวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT) เป็นต้น

4. การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ (strategic implementation) โดยดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นไปอย่างราบรื่น โดยคำนึงถึงโครงสร้างขององค์การ (organization structure) และวัฒนธรรมขององค์การ (organization culture) เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

5. การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (strategic control) โดยทำการติดตามผลการปฏิบัติงานและทำการประเมินผลกระบวนการและประเมินผลสำเร็จขององค์การ

แผนยุทธศาสตร์และการจัดการ (strategic planning and management) ในการกำหนดวิสัยทัศน์อุดมศึกษา สุชาติ ตันธนะเดชา (2542) สรุปแนวคิดของ Bikas C. Sanyal ไว้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ได้แก่ 1) ด้านการเมือง 2) ด้านสังคม
- 3) ด้านเศรษฐกิจ และ 4) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. ผลกระทบกับอุดมศึกษาที่ตามมา ได้แก่ 1) ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่หลากหลาย สนองตามตลาดแรงงานที่เปลี่ยนไป 2) มีการเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น 3) ขยายโอกาสทางการศึกษาดูด้วยระบบศึกษาทางไกล
3. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในอุดมศึกษา ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ
- 2) นโยบายรัฐบาลต่อการอุดมศึกษา 3) กลไกโครงสร้างการบริหารสถาบัน
4. นโยบายรัฐบาลต่อการอุดมศึกษา ได้แก่ 1) การมีวินัยในตนเอง (self-regulation)
- 2) การจัดสรรงบประมาณแบบวงเงิน (block grant) 3) ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ (accountability) 4) การประกันคุณภาพ (quality assurance)

2. ขั้นตอนในการวางแผนกลยุทธ์

ขั้นตอนในการวางแผนกลยุทธ์ มีดังต่อไปนี้ (ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2538)

ขั้นตอนที่ 1 การวินิจฉัย การวินิจฉัยเป็นขั้นตอนแรกที่จะประเมินสภาพปัจจุบันของสถาบันและระบุปัญหาในปัจจุบันและคาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน การที่จะรู้สภาพปัจจุบันได้จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ 2 ประการ คือ 1) การตรวจสอบแนวโน้มภายในและสถานภาพด้านการเงิน 2) การตัดสินใจผลกระทบของการพัฒนาในปัจจุบันและอนาคตที่จะมีต่อสภาพแวดล้อมภายนอกของสถาบัน

ผลที่จะได้จากกรณีวิเคราะห์ 2 สิ่งนี้ จะต้องมีการเตรียมการด้านข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งสิ่งแรกก็คือจะต้องมีคำถาม หรือประเด็น และเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบคำถามเหล่านั้น และควรจะกำหนดคำถามเฉพาะที่สำคัญจริง ไม่ควรจะมีมากกว่า 10 คำถาม เช่น

- ลักษณะของตลาดสำหรับบัณฑิตของสถาบันควรจะเป็นอย่างไร และสถาบันจะเข้าไปมีส่วนร่วมในตลาดได้อย่างไร

- สถาบันจะต้องผลิตบัณฑิตสู่ภาพพจน์ที่เป็นที่ต้องการของตลาดได้อย่างไร
- สถาบันจะเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างไร
- สถาบันจะทำอะไรบ้าง เพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารของผู้บริหารทางด้านวิชาการและผู้บริหารสายสนับสนุนการสอน

- ความต้องการเงินในอีก 5 ปีข้างหน้ามีอะไรบ้างและจะทำได้อย่างไร
รายละเอียดของคำถามข้างต้นแบ่งได้ เช่น 1) เกี่ยวกับตลาด (marketing profile)

2) เกี่ยวกับการดำเนินงาน (operating profile) และ 3) เกี่ยวกับการเงิน (financial profile)

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน ในส่วนนี้เป็นการกำหนดเป้าหมายทั่วไปและกลยุทธ์ โดยเริ่มด้วยการรับภารกิจของสถาบัน และแจกแจงเป้าหมายสำหรับโปรแกรมหลัก ๆ เลือกกลยุทธ์ และจัดลำดับความสำคัญของโปรแกรม

โดยทั่วไปภารกิจของสถาบันค่อนข้างกว้างและทั่วไป เพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และเพื่อให้การวางแผนเป็นไปได้สะดวกขึ้น ควรจะมีการกำหนดขอบเขตของการให้บริการที่จะจัด เช่น กำหนดพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่จะให้บริการ ระดับท้องถิ่น ระดับภาค หรือระดับชาติ และการกำหนดเป้าหมาย กลุ่มประชากร การเขียนภารกิจควรจะสั้น ๆ ไม่มากกว่าหนึ่งย่อหน้า ไม่ใช้ภาษาที่อ่านยากซับซ้อนเป็นเทคนิค จะต้องสามารถเข้าใจได้ทั้งนักศึกษา ศิษย์เก่า ผู้สนใจที่จะบริจาคเงินและหน่วยงานอื่น ๆ ที่จะให้ทุนสนับสนุน และคนทั่วไป

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดทรัพยากร โดยการพิจารณาว่าโปรแกรมใดควรจัดดำเนินการภายในเวลา 5 ปี ข้างหน้า หลักสำคัญในขั้นตอนนี้คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ที่สามารถวัดได้ของทุกโปรแกรม จัดเตรียมวางแผนระยะเวลาในช่วง 5 ปี เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเตรียมงบประมาณในแต่ละปี

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล ภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินงานแล้ว จะต้องมีการมอบหมายความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน รายงานความก้าวหน้า รวมทั้งการกระตุ้นในการปฏิบัติงาน การวัดผลงานตามแผนที่กำหนดไว้ รวมทั้งการรายงานผลด้วย นอกจากนี้ ควรจะมีการให้รางวัลแก่ผู้จัดการและผู้ร่วมงานอย่างเหมาะสม

คอตเลอร์และเมอร์ฟี (Kotler and Murphy, 1981) เป็นผู้แนะนำแนวคิดการวางแผนกลยุทธ์มาใช้ในวงการอุดมศึกษา ได้จัดแบ่งกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การ

องค์ประกอบที่ควรวิเคราะห์ 6 ประการ (Keller, 1986)

1. ธรรมชาติของสถาบัน คุณค่า ความคาดหวัง และปณิธานของสถาบันควรจะต้องคิดวิเคราะห์ว่า 10 ปีข้างหน้า สถาบันควรจะเป็นอย่างไร สิ่งเหล่านี้เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมตามกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป

2. วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของสถาบัน ประกอบด้วย

2.1 บุคลากรในองค์กร ได้แก่ คณาจารย์ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ จะต้องวิเคราะห์ว่าในอนาคตบุคลากรทุกประเภทจะเป็นอย่างไร ทั้งในแง่ปริมาณและศักยภาพในการ ปฏิบัติงาน ลักษณะผู้นำเป็นอย่างไร

2.2 งบประมาณ สถานะทางการเงินปัจจุบันเป็นอย่างไร ในอนาคตจะเป็นอย่างไร แหล่งงบประมาณที่จะได้การใช้จ่ายในอนาคต ค่าธรรมเนียมการศึกษา ระบบค่าตอบแทน

2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกจะมีผลกระทบต่อการทำงานของสถาบันอย่างไร

2.4 หลักสูตร จะขยายหรือเพิ่มหลักสูตรหรือปิดหลักสูตร

2.5 ลักษณะทางกายภาพ ในอนาคตจะพัฒนาอย่างไร

3. วิเคราะห์ความสามารถของผู้นำ การวางแผนกลยุทธ์ต้องเป็นความคิดเชิงกลยุทธ์ (strategic thinking) ของผู้นำในแต่ละระดับ

4. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการคาดการณ์หรือทำนายการเปลี่ยนแปลงในอนาคต จะต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อองค์กรใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสังคม และวัฒนธรรม (social) 2) ด้านเทคโนโลยี (technology) 3) ด้านเศรษฐกิจ (economic) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (political)

ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ในสถาบันอุดมศึกษาควรมุ่งหาคำตอบจากคำถาม 6 ข้อ (Morris, 1987 อ้างในสุนทรวาที เรียงพิเชษฐ, 2535) ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมในปัจจุบันเป็นอย่างไร 2) ในอนาคตสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ จะเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง 3) มหาวิทยาลัยมีเป้าหมายหรือต้องการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์อะไรบ้าง 4) มหาวิทยาลัยควรจะทำอย่างไร เปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 5) การวิเคราะห์ความต้องการของตลาดเพื่อทราบทิศทางการผลิตบัณฑิต 6) การวิเคราะห์สภาพการแข่งขันของสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ เมื่อประเมินจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกแล้ว จะทราบว่าเรามีโอกาสที่จะทำอะไรบ้างในอนาคต โดยกำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายใหม่ให้ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนกลยุทธ์ จากการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ทำให้มองเห็นภาพอนาคต ภาพของมหาวิทยาลัยในอนาคตที่ตั้งเป้าหมายว่าควรเป็นอย่างไร โดยใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ในการดำเนินการเพื่อให้ได้แผนซึ่งเป็นข้อความที่บอกชัดเจนว่าจะต้องทำอะไร

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบองค์กร เมื่อมีภารกิจและวัตถุประสงค์ใหม่ จะต้องมีการจัดองค์การให้เอื้อต่อภารกิจเกี่ยวกับการจัดองค์การ บุคลากร และวัฒนธรรมในองค์กร

ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบระบบการปฏิบัติงาน เซอร์โตและปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991) ได้เสนอกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน ภายใน องค์กร และโอกาส อุปสรรค จากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ขั้นที่ 2 การจัดวางทิศทางขององค์การ ตัวชี้วัดทิศทางขององค์การมี 2 ตัว คือภารกิจขององค์การ ซึ่งเน้นเหตุผลในการมีองค์การ และวัตถุประสงค์ขององค์การ และเน้นประโยชน์ที่ได้รับจากการมีองค์การ

ขั้นที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ เป็นกระบวนการออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ จากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์คำถามวิฤติ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค วิถีเมตริกซ์ของกลุ่ม BCG (Boston Consulting Group Growth-Share Matrix) เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ เป็นการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยคำนึงถึงโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์การ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

ขั้นที่ 5 การควบคุมเชิงกลยุทธ์ การติดตามผลการปฏิบัติงาน ประเมินผลกระบวนการประเมินผลสำเร็จขององค์การ เป็นการควบคุมเชิงกลยุทธ์

แผนภาพที่ 1 กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

ที่มา: Certo and Peter, 1991

ธงชัย สันติวงศ์ (2533) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เพื่อจัดวางกลยุทธ์ ผู้บริหารระดับสูงจะต้องทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการจัดวางกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก 2) การวิเคราะห์ทรัพยากรภายใน 3) การรับรู้ค่านิยมส่วนบุคคลและวัตถุประสงค์ส่วนตัวของกลุ่มบุคคล และ 4) ความรับผิดชอบขององค์การที่พึงมีต่อสังคม

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์และกระบวนการบริหารโดยวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ทางกลยุทธ์ 2) กำหนดแผนงานหลัก นโยบายและกลยุทธ์ย่อย

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ จากการวางแผนกลยุทธ์ จะออกมาเป็นแผนงานหลัก นโยบายและกลยุทธ์ย่อย ความสำคัญของการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ได้แก่ 1) วัฒนธรรมองค์การ 2) โครงสร้างองค์การ 3) ทรัพยากรมนุษย์หรือบุคคล และ 4) ระบบและกระบวนการบริหาร

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินกลยุทธ์ เป็นการควบคุมติดตามผลและประเมินผลกลยุทธ์ต่าง ๆ ขององค์การ

3. เทคนิควิธีการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)

ในการกำหนดกลยุทธ์ เครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในมาใช้ประโยชน์มีวิธีการที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์ SWOT เป็นการประเมินวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การเพื่อประเมินจุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และอุปสรรค (threat) การวิเคราะห์ SWOT จะถูกใช้เป็นรากฐานของการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อบรรลุภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การ ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการวิเคราะห์ SWOT อาจจะเสนอแนะว่าองค์การควรจะเปลี่ยนแปลงภารกิจวัตถุประสงค์ นโยบาย หรือ กลยุทธ์ขององค์การ (สมยศ นาวิการ, 2537) การวิเคราะห์จะมีประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะเป็นการประเมินว่าองค์การอยู่ในสภาวะอย่างไร เพื่อทำข้อมูลการวิเคราะห์ขององค์การไปดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ต่อไป

การประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ขององค์การ เป็นขั้นตอนแรกของการวางแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารองค์การสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่ได้จากการประเมินองค์การและสภาพแวดล้อมมาใช้ประโยชน์ในการพิจารณาตัดสินใจหาทางเลือกเชิงกลยุทธ์ได้ โดยจะนำจุดแข็ง จุดอ่อน ของสภาพแวดล้อมภายในมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อดูว่าองค์การกำลังเผชิญกับสถานการณ์เช่นใด และภายใต้สถานการณ์เช่นนั้นองค์การควรจะทำอย่างไรในเชิงกลยุทธ์ โดยทั่วไปการวิเคราะห์ SWOT นี้ ผู้บริหารองค์การจะเผชิญกับสถานการณ์ 4 รูปแบบ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2539)

	โอกาส		
จุดแข็ง	สถานการณ์ที่ 1 "กลยุทธ์เชิงรุก"	สถานการณ์ที่ 3 "กลยุทธ์การพลิกตัว สถานการณ์"	จุดอ่อน
	สถานการณ์ที่ 4 "กลยุทธ์การแตกตัว"	สถานการณ์ที่ 2 "กลยุทธ์การป้องกันตัว"	
	อุปสรรค		

1. สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง – โอกาส)

เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนามากที่สุด เนื่องจากองค์การค่อนข้างมีจุดแข็งภายในค่อนข้างมาก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมค่อนข้างให้โอกาสแก่องค์การในหลายอย่าง ดังนั้นผู้บริหารควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (aggressive strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้ และฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดให้มาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

2. สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน – อุปสรรค)

เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์การกำลังเผชิญอยู่กับภัยอุปสรรคจากภายนอก และมีปัญหาจุดอ่อนภายในอยู่หลายประการ ดังนั้นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับผู้บริหารขององค์การ คือ กลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (defensive strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรคต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์การเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด รวมทั้งแก้ไขปัญหาลักษณะต่างๆ ภายในต่างๆ

3. สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน – โอกาส)

สถานการณ์นี้เปรียบเสมือนกรณีเครื่องหมายคำถามของหน่วยธุรกิจกลยุทธ์ (strategic business unit : SBU) เนื่องจากองค์การมีโอกาสที่เป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคภายในที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้น ทางออกสำหรับผู้บริหารขององค์การ คือ กลยุทธ์การพลิกตัว (turnaround – oriented strategy) เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่างๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดให้

4. สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง – อุปสรรค)

สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์การเองมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งอยู่หลายประการ ดังนั้นแทนที่ผู้บริหารขององค์การจะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารขององค์การสามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัว หรือกระจายกิจการ

(diversification strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีอยู่ในการสร้างโอกาสในระยะยาวสำหรับผลิตภัณฑ์หรือตลาดด้านอื่น ๆ แทน

อนึ่งการวิเคราะห์สถานการณ์ดังกล่าวนี้ จะต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารขององค์การที่จะประเมินว่าองค์การของตนตกอยู่สถานการณ์แบบใด ทั้งนี้เนื่องจากการวิเคราะห์ SWOT จะมีลักษณะในเชิงสัมพันธ์ ซึ่งในทางปฏิบัติอาจจะใช้การให้น้ำหนักเพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ยออกมาว่าองค์การตกอยู่สถานการณ์แบบใด โดยวิธีการลงความเห็นของผู้บริหารระดับต่าง ๆ

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2542) ได้เสนอการกำหนดกลยุทธ์ โดยการวิเคราะห์สถานการณ์ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ตำแหน่งสถานภาพขององค์การ

ประเมินสถานภาพขององค์การในปัจจุบันว่าอยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใดจากการสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การ และการสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในขององค์การพร้อมกับสรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาสและลักษณะด้อยเชิงภัยอุปสรรค แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “เอื้อ” หรือ “ไม่เอื้อ” ในขณะเดียวกันก็สรุปจุดแข็งและจุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “จุดแข็ง” หรือ “จุดอ่อน” จากนั้นจึงทำการกำหนดตำแหน่งในตาราง 2 X 2 ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ “เอื้อและแข็ง” “เอื้อแต่อ่อน” “ไม่เอื้อแต่แข็ง” และ “ไม่เอื้อและอ่อน”

		โอกาส			
		“เอื้อและแข็ง” stars (ดาวรุ่ง)	“เอื้อแต่อ่อน” question marks (เครื่องหมายคำถาม)		
จุดแข็ง		“ไม่เอื้อแต่แข็ง” (cash cows) วัวแม่ลูกอ่อน	“ไม่เอื้อและอ่อน” (dogs) สุนัขจรตรอก		
		อุปสรรค		จุดอ่อน	

2. พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับขององค์การ

การพิจารณาทางเลือก เช่น เลือกกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ (stability strategy) โดยดำเนินงานเฉพาะแผนงานที่มีความรู้ความชำนาญเพียงชนิดเดียว และจะไม่ขยายไปทำแผนงานอื่น หรือเลือกกลยุทธ์การสร้างเติบโต (growth strategies) โดยขยายงานด้วยการทำแผนงานอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือไปจากแผนงานเดิม หรือเพิ่มงาน/โครงการใหม่ที่หน่วยงานมีสมรรถนะเพียงพอที่จะจัดทำหรือเพิ่มกิจกรรมใหม่ที่จะช่วยให้งาน/โครงการเดิมมีความสมบูรณ์ มากขึ้น หรือส่งเสริมโครงการที่สนับสนุนให้ภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการจ้างเหมา หรือเลือกกลยุทธ์การตัดทอน (retrenchment

strategies) โดยยกเลิกแผนงานที่หมดความจำเป็นออกไป หรือยกเลิกงาน/โครงการประเภทที่มีหน่วยงานอื่นทำได้ดีกว่าหรือลดกิจกรรมบางประเภท

ในงาน/โครงการที่ยังคงต้องทำอยู่ หรือโอนงานให้เอกชนไป (privatization)

3. การวิเคราะห์ตำแหน่งของสถานภาพของแผนงาน

ประเมินสถานภาพของแผนงานขององค์การที่เลือกจะจัดทำว่าอยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด พร้อมกับสรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาสและลักษณะด้อยเชิงภัยอุปสรรค แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “เอื้อ” หรือ “ไม่เอื้อ” ในขณะเดียวกัน ก็สรุปจุดแข็งและจุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “จุดแข็ง” หรือ “จุดอ่อน” จากนั้นจึงทำการกำหนดตำแหน่งในตาราง 2 X 2 ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ “เอื้อและแข็ง” “ไม่เอื้อแต่อ่อน” “ไม่เอื้อแต่แข็ง” และ “ไม่เอื้อและอ่อน”

4. พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับของแผนงาน

การพิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับแผนงาน เช่น เพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการผลิตและการให้บริการ ปรับปรุงระบบการวางแผน การติดตามผลการปฏิบัติงาน และการประเมินผลงาน/โครงการ ส่งเสริมการประสานงาน/โครงการภายใต้แผนงานเดียวกัน เพื่อให้มีประสบการณ์ในงานขององค์การอย่างกว้างขวาง สร้างขวัญและแรงจูงใจของบุคลากรในการดำเนินงาน/โครงการ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมของงาน/โครงการ ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับบริการ ค้นคว้าหาวิธีลดต้นทุนในการดำเนินงาน/โครงการและระดมเงินทุนจากเงินนอกงบประมาณแผ่นดิน

5. การวิเคราะห์ตำแหน่งของสถานภาพของงาน/โครงการ

ประเมินสถานภาพของงาน/โครงการขององค์การที่เลือกจะจัดทำว่าอยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด พร้อมกับสรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาสและลักษณะด้อยเชิงภัยอุปสรรคแล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “เอื้อ” หรือ “ไม่เอื้อ” มากน้อยเพียงใด ในขณะเดียวกันก็สรุปจุดแข็งและจุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “จุดแข็ง” หรือ “จุดอ่อน” มากน้อยเพียงใด จากนั้นจึงทำการกำหนดตำแหน่งในตาราง 2 X 2 ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ “เอื้อและแข็ง” “เอื้อแต่อ่อน” “ไม่เอื้อแต่แข็ง” และ “ไม่เอื้อและอ่อน”

6. พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับของกิจกรรมภายใต้งาน/โครงการ

พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับของกิจกรรมภายใต้งาน/โครงการ เช่น ปรับปรุงรูปแบบของการผลิตและการให้บริการ ส่งเสริมการประสานกิจกรรมภายใต้งาน/โครงการเดียวกัน ศึกษาความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรม พัฒนาบุคลากรทั้งในด้านความรู้และทักษะในการทำงาน และส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนผ่านการฝึกอบรม

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ ด้วยเทคนิคต่าง ๆ จะปรากฏจากตารางวิเคราะห์ ซึ่งลักษณะเป็นแกนสองเส้นตัดกันระหว่างจุดแข็ง จุดอ่อน ภายในองค์การกับแกนโอกาสและอุปสรรคภายนอกทำให้เกิดเป็นช่องสี่ช่อง เพื่อการวิเคราะห์ ช่องที่หนึ่งเป็นการจัดคู่ระหว่างโอกาสภายนอกกับจุดแข็งภายในองค์การ ช่องที่สองเป็นการจับคู่ระหว่างโอกาสภายนอกกับจุดอ่อนภายในองค์การ ช่องที่สาม เป็นการจับคู่ระหว่างอุปสรรคภายนอกกับจุดอ่อนภายในองค์การ ช่องที่สี่เป็นการจับคู่ระหว่างอุปสรรคภายนอกกับจุดแข็งภายในองค์การ

ซาลิส (Sallis, 1993) เสนอตัวอย่างการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรคในการประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนี้

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีสมาชิกที่เข้มแข็ง 2. ทีมงานบริหารที่กระตือรือร้น 3. ผลการตรวจสอบออกมาได้ดีเยี่ยม 4. มีความสนใจด้านดนตรี ศิลปะและการละครอย่างมาก 5. ได้รับการสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากบิดา มารดา 6. คณะทำงานมีศีลธรรมที่ดี 7. ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจจากรัฐ	1. ตึกสร้างมานานปรับปรุงไม่ได้ 2. คณะทำงานมีอายุโดยเฉลี่ยสูง 3. งบประมาณไม่พอ 4. ชาติที่จอตลอด 5. การส่งเสริมด้านกีฬายังไม่เพียงพอ
โอกาส	อุปสรรค
1. พัฒนาชื่อเสียงด้านกีฬา 2. ยินดีที่มีการตั้งหน่วยงานใหม่ 3. โอกาสดีจากการเพิ่มการชำนาญงานให้แก่เจ้าหน้าที่เป็นการเตรียมล่วงหน้าร่วมกับสถาบันอื่น 4. ประสานการเพิ่มทุนในการทำงาน	1. ขาดเอกลักษณ์, ความเข้มแข็ง และชื่อเสียง 2. โอกาสเสี่ยงจากการสูญเสียครูที่มีประสบการณ์เกษียณอายุ 3. สถาบันอื่นมีจริยธรรมที่เป็นจุดเด่นขึ้นมา 4. ขาดการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจของรัฐ

คอตแลนด์ (Courtland et.,al, 1993) ได้เสนอตัวอย่างคำถามเพื่อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร ไว้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

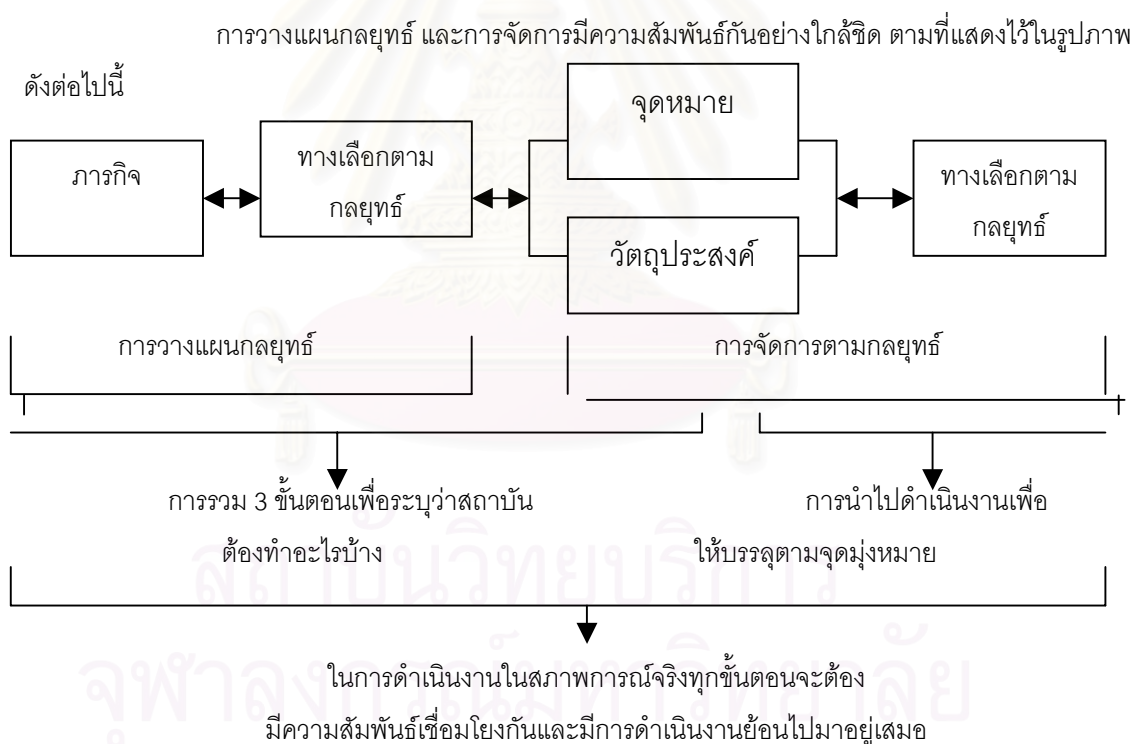
สภาพแวดล้อมภายใน (internal environment)	
จุดแข็ง (strengths)	จุดอ่อน (weaknesses)
1. ความสามารถพิเศษ 2. ทรัพยากรทางการเงินเพียงพอ 3. ความสามารถทางการแข่งขันที่ดี 4. ผู้นำตลาดที่ถูยกยอมรับ 5. การแข่งขันที่รุนแรง 6. ผู้นำทางเทคโนโลยี 7. ความได้เปรียบทางต้นทุน 8. ความได้เปรียบทางการแข่งขัน 9. ความสามารถคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ 10. การบริหารที่มีประสิทธิภาพ 11. อื่น ๆ	1. ทิศทางกลยุทธ์ที่ไม่ชัดเจน 2. สถานการณ์แข่งขันที่ถดถอยลง 3. เครื่องมืออุปกรณ์ล้าสมัย 4. การทำกำไรต่ำกว่ามาตรฐาน 5. การขาดความสามารถทางการบริหาร 6. การวิจัยและพัฒนาล่าช้า 7. สายผลิตภัณฑ์แคบเกินไป 8. ภาพพจน์ทางการตลาดไม่ดี 9. ความเสียเปรียบทางการแข่งขัน 10. ความสามารถทางการตลาดต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย 11. อื่น ๆ
สภาพแวดล้อมภายนอก (external environment)	
โอกาส (opportunities)	อุปสรรค (threats)
1. การตลาดของกลุ่มลูกค้ามากขึ้น 2. การเข้าสู่ตลาดใหม่ 3. การขยายสายผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนอง 4. ความต้องการของลูกค้าที่กว้างขึ้น 5. การขยายเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ 6. การเพิ่มผลิตภัณฑ์ที่เข้าร่วมกัน 7. การรวมธุรกิจตามแนวตั้ง 8. ความพึงพอใจระหว่างคู่แข่ง 9. การเจริญเติบโตของตลาดอย่างรวดเร็ว 10. อื่น ๆ	1. การเข้ามาของคู่แข่งรายใหม่ 2. ยอดขายของผลิตภัณฑ์ทดแทนเพิ่มสูงขึ้น 3. การเจริญเติบโตของตลาดช้าลง 4. นโยบายของรัฐบาลสวนทางกัน 5. แรงกดดันทางการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้น 6. อำนาจการต่อรองของลูกค้าหรือผู้จำหน่าย 7. กำลังเพิ่มขึ้น 8. ความต้องการและรสนิยมของลูกค้าเปลี่ยนแปลง 9. ความไม่มั่นคงต่อการถดถอยทางเศรษฐกิจ 10. อื่น ๆ

พันธศักดิ์ พลสารัมย์ (2540) ได้เสนอผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค จากแผนกลยุทธ์ของคณะวิชาต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเรียงจากลำดับความสำคัญไว้ดังนี้

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและคุณวุฒิสูง 2. เป็นผู้นำในสาขาวิชาชีพ 3. ได้รับการสนับสนุนจากศิษย์เก่าที่มีอยู่มากเป็นอย่างดี 4. มีชื่อเสียงสามารถดึงดูดผู้สมัครเรียนที่มีพื้นความรู้ดีกว่า 5. เป็นสาขาวิชาชีพที่ได้รับความนิยมและดึงดูดใจของผู้สมัครทั่วไป 6. สามารถพัฒนาวิชาการโดยเปิดหลักสูตรปริญญาชั้นสูงมานาน 7. มีห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลที่ทันสมัย 8. มีศักยภาพในการปรับตัวสู่สถาบันระดับนานาชาติ 9. มีงบประมาณจากแหล่งรายได้ของตนเอง 10. มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและพร้อมมากกว่า	1. การวิจัยสร้างความรู้ใหม่มีน้อยและใช้วิธีง่าย ๆ 2. การผนึกกำลังร่วมกันของคณาจารย์ยังไม่ดีพอ 3. การพัฒนาด้านเทคโนโลยีในศาสตร์บางสาขายังไม่คืบหน้า 4. ขาดแคลนสถานที่เรียนอย่างเพียงพอ 5. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน 6. ขาดระบบการประเมินการเรียนการสอนที่ทันสมัย 7. จำนวนนิสิตที่รับมากเกินไปทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร 8. คณาจารย์ขาดการวิจัยมานานและขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง 9. ภาระงานสอนของอาจารย์มากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาในการทำวิจัย 10. บุคลากรขาดการเรียนรู้และขาดการถ่ายทอดความรู้อย่างถูกต้อง
โอกาส	อุปสรรค
1. เป็นแหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน 2. เป็นสถาบันชั้นนำในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ของประเทศไทย 3. มีผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถชี้แนะแก่สังคมได้ 4. ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี โท, เอก ที่มีคุณภาพและสาขาใหม่ ๆ 5. ศาสตร์สาขาอื่นเริ่มได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นทำให้เป็นคู่แข่ง 6. มีความร่วมมือกับเอกชนมากขึ้น	1. อาจารย์มีคุณวุฒิและประสบการณ์ลดลงเนื่องจากเกษียณอายุ 2. โอกาสในการรับอาจารย์ที่เก่ง ๆ ลดลงเนื่องจากสภาพแวดล้อม 3. ชื่อเสียงจะค่อย ๆ ลดลงในขณะที่สถาบันอื่นพัฒนาเพิ่มขึ้น 4. ผู้สมัครเรียนบางสาขาลดลง ต้องวางแผน เชิงรุก 5. ความต้องการบุคลากรของตลาดแรงงานเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 6. ขาดสถานที่และเครื่องมือทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ

4. การวางแผนกลยุทธ์ในสถาบันอุดมศึกษา

ปทีป เมธาคูณวุฒิ (2538) ให้ความหมายการวางแผนกลยุทธ์ว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างกว้างขวาง ซึ่งสถาบันหนึ่งประเมินสภาพปัจจุบันของตนเอง พิจารณาเงื่อนไขของสถานการณ์แวดล้อมในอนาคตที่น่าจะเป็นและจากนั้นกำหนดทิศทางในอนาคตในระยะยาวของสถาบัน นโยบายกลวิธีในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุทิศทางดังกล่าว ดังนั้น การวางแผนกลยุทธ์ หมายถึง 1) วิธีการคิดและตัดสินใจโดยผู้บริหารประเมินสภาพแวดล้อม และกำหนดวัตถุประสงค์ตามสภาพแวดล้อม แล้วจึงจัดวางทรัพยากรและการปฏิบัติงานตามแนวทางของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 2) ระบบที่ให้แนวทางและโครงสร้างในการตัดสินใจของมหาวิทยาลัย เป็นการช่วยให้ผู้ตัดสินใจ เลือกการวางแผนที่เหมาะสม และช่วยการแปลงกระบวนการไปสู่การปฏิบัติ 3) ขั้นตอนในการดำเนินงานที่สถาบันอุดมศึกษา จะต้องพิจารณาสถานการณ์แวดล้อมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง และแนวโน้มที่จะมีผลต่อสถาบัน แล้วประเมินสถาบันโดยสำรวจจุดแข็งจุดอ่อน สมรรถนะ และปัญหาของสถาบัน รวมทั้งการประเมินคุณค่าของสมาชิก ความรับผิดชอบที่สถาบันมีต่อสังคม หลังจากนั้นนำมาสร้างเป็นแผนหลักของสถาบัน

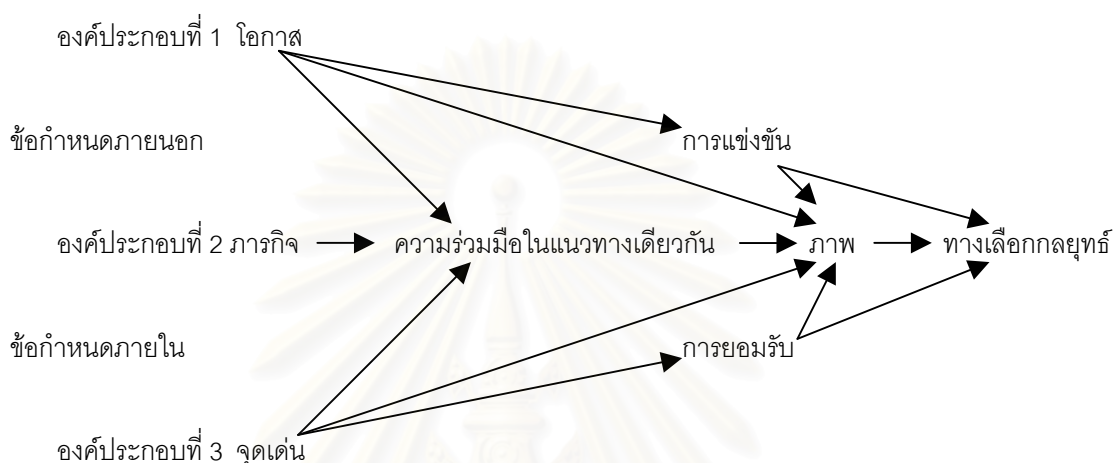

รูปภาพที่ 3 กรอบการวางแผนและการจัดการ

ที่มา: ปทีป เมธาคูณวุฒิ, 2538

ในการวางแผนกลยุทธ์นั้นจะได้มาซึ่งการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ต่างๆ คือ ภารกิจ จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ นโยบาย และแผนงานต่าง ๆ หลังจากนั้นก็คือ การวางแผนการจัดการตามแผนงาน งาน/โครงการ และกิจกรรม เช่น แผนงานผลิตบัณฑิต แผนงานวิชาการ แผนงานวิจัย แผนงานบริการวิชาการ เป็นต้น

ต่อจากนั้น ก็คือการวางแผนทรัพยากรได้แก่ งบประมาณ บุคลากร และอาคารสถานที่ เพื่อจัดสรรทรัพยากรไปสู่ การปฏิบัติให้ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ประเด็นสำคัญ คือการกำหนดทางเลือกทาง กลยุทธ์ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงองค์ ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอยู่ตามรูปภาพต่อไปนี้

รูปภาพที่ 4 รูปแบบความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างบริบทต่างๆ เพื่อการวางแผนกลยุทธ์
ที่มา: ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2538

มีคำถาม 6 ข้อที่เกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ดังนี้ (ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2538)

1. ภารกิจของสถาบันมีอะไร จะต้องตอบสนองใคร และประชาชนจะได้อะไร
2. อะไรทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างความสำเร็จและความล้มเหลว และ

อะไรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความสำเร็จ

3. อะไรเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความแตกต่าง มีอะไรเปลี่ยนแปลงในตลาด
แรงงานและการแข่งขัน

4. ในองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความสำเร็จ สถาบันได้ใช้ประโยชน์ของการแข่งขัน
อย่างไร

5. สถาบัน / คณะ / ภาควิชา ได้ใช้จุดแข็งของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร และอะไร
จะเป็นกลยุทธ์สำหรับอนาคต

6. ต้องใช้องค์ประกอบที่ประสบความสำเร็จอะไรบ้างในการนำกลยุทธ์ไปใช้
เคลเลอร์ (Keller, 1986) เป็นผู้ที่นำการวางแผนกลยุทธ์มาใช้ในวงการอุดมศึกษาได้กล่าวถึง
การวางแผนกลยุทธ์ในวงการอุดมศึกษา ซึ่งก็ไม่ใช่สิ่งดังต่อไปนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์ไม่ใช่พิมพ์เขียว (blueprint) หรือการรวบรวมความคิดออกมาเป็นรายละเอียดในเอกสารที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม แต่เป็นนวัตกรรมที่เกิดจากความคิดของบุคคลสำคัญในองค์กรต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต

2. การวางแผนกลยุทธ์ต้องระบุข้อความเชิงปฏิบัติที่กะทัดรัด มีเป้าหมายชัดเจน

3. การวางแผนกลยุทธ์ไม่ใช่ทัศนะของผู้บริหารหรือกรรมการสภา การวางแผนกลยุทธ์จะต้องเกิดจากการประมวลสภาพแวดล้อมภายนอกทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา และสภาพภายในของสถาบันเอง รวมทั้งภารกิจของสถาบัน สภาพภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ สภาพภายในสถาบัน เช่น วัฒนธรรมขององค์กร จุดเด่น จุดอ่อนของสถาบัน สถานภาพทางด้านงบประมาณของสถาบัน เป็นต้น

4. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ไม่ใช่การรวบรวมแผนงานต่าง ๆ จากภาควิชาเข้าไว้ด้วยกัน แต่การวางแผนกลยุทธ์เป็นการวางแผนโดยรวมของสถาบันเพื่อความสำเร็จและความเป็นเลิศของสถาบันในระยะยาว การวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นอะไรที่มากกว่าความต้องการ ความมุ่งหวังของแต่ละคน หรือของแต่ละภาควิชา รวมกัน

5. การวางแผนกลยุทธ์ไม่ได้จัดทำโดยนักวางแผน หน้าที่ในการวางแผนกลยุทธ์เป็นของผู้บริหาร ได้แก่ อธิการบดี ประธานสถาบัน นายกสภามหาวิทยาลัย รองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ คณบดี และหัวหน้าภาควิชาและในการตัดสินใจจะต้องมีข้อมูลสนับสนุนเสมอ

6. การวางแผนกลยุทธ์ไม่ใช่การตัดสินใจที่ยอมตามความต้องการของตลาดหรือสังคมเสมอไป สถาบันจะต้องมีจุดยืนโดยพิจารณาถึงจุดเด่นของตนเอง รักษาเอกลักษณ์นั้นไว้แต่ก็ต้องไม่ลืมที่จะนำเอาความต้องการของตลาดเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาด้วย

7. การวางแผนกลยุทธ์ไม่ใช่กิจกรรมที่ทำเป็นรายปี ไม่ใช่กิจกรรมที่แยกกันทำ แต่เป็นกิจกรรมที่ต้องมีความต่อเนื่องและดำเนินการไปเรื่อยๆ เป็นกิจกรรมในลักษณะบูรณาการ

8. การวางแผนกลยุทธ์ ไม่ใช่วางแผนเพื่อลดอัตราการเสี่ยง แต่กลับเป็นการเพิ่มความความเสี่ยง จึงต้องการผู้นำที่กล้าที่จะกระโจนไปค้นหาสิ่งใหม่ ๆ อันจะทำให้มหาวิทยาลัยมีโอกาสจะก้าวหน้าได้ในระยะยาวอย่างมีคุณภาพ

9. การวางแผนกลยุทธ์ จะต้องคำนึงถึงอนาคตเสมอ การตัดสินใจในวันนี้เพื่อวันพรุ่งนี้ที่ดีกว่า แต่ไม่ใช่การเพ้อฝันอย่างไร้เหตุผล การตัดสินใจต้องอาศัยข้อมูลหรือเหตุการณ์ปัจจุบัน ทำนายความเป็นไปได้ในอนาคต

5. การดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ในสถาบันราชภัฏ

สถาบันราชภัฏรับนโยบายจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ในการปรับปรุงระบบวางแผนและใช้กลไกของแผนเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการสถาบันให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะในภาวะที่งบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาลมีแนวโน้มลดลง ในปัจจุบันการจัดการเชิงกลยุทธ์ (strategic management) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนกลยุทธ์ (strategic planning) การดำเนินการตามแผน (implementation) และการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน (performance monitoring and evaluation) เป็น

กระบวนการบริหารที่สำคัญและได้ถูกนำไปปฏิบัติในองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างกว้างขวาง ดังนั้นสถาบันจึงจำเป็นต้องมอบให้หน่วยงานภายในสถาบันใช้หลักการของการการวางแผนกลยุทธ์เป็นหลักในการปรับปรุง การวางแผนดำเนินงานจากหน่วยงานภายในสถาบันมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อทำแผนระดับสถาบันไว้ โดยสถาบันได้กำหนดวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์หลักไว้

การวางแผนกลยุทธ์ เป็นกระบวนการที่สมาชิกในหน่วยงานทุกส่วน ร่วมมือกันกำหนดวิสัยทัศน์ บทบาท และภารกิจ เพื่อเป็นหลักยึดและทิศทางการพัฒนาหน่วยงานที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (environment scanning) เพื่อกำหนดประเด็นหลักของการพัฒนาและการวิเคราะห์ SWOT เพื่อตรวจสอบจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภาวะคุกคามที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หลังจากนั้นจึงกำหนดแผนการดำเนินงานที่มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ทั้งนี้จะอยู่บนเงื่อนไขของทรัพยากรทั้งคน เงิน อุปกรณ์ สารสนเทศและอื่น ๆ ประกอบ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2544) และเป็นภารกิจของสถาบันแต่ละแห่งในการประยุกต์หลักการของการวางแผนเชิงกลยุทธ์มาใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ของสถาบันแต่ละแห่ง เพื่อการประมวผลและการเปรียบเทียบในระดับชาติเกิดขึ้นได้ ซึ่งการกำหนดประเด็นสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์ ต้องกำหนดให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์ของหน่วยงาน (vision) หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานมุ่งหวังให้เกิดขึ้นในอนาคตที่ประชาคมทุกส่วนของหน่วยงานร่วมกันกำหนดบนพื้นฐานของสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ ภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อมั่นไปสู่ความมุ่งหวังนั้น วิสัยทัศน์ของหน่วยงานจะเป็นสิ่งที่บอกถึงทิศทางการพัฒนา ความเป็นไปได้ของการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ
2. พันธกิจ (mission) หมายถึง การระบุบทบาท ภารกิจหลัก วัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่รวมถึงความแข็งแกร่ง หรือจุดเด่น ซึ่งสิ่งที่ควรนำมาพิจารณา ได้แก่ สาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอน การสนับสนุนการเรียนการสอนและการสร้างกิจกรรมต่างๆ ผลกระทบจากการพัฒนาของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความมุ่งหวังไปสู่ความเป็นเลิศเฉพาะด้านของคณะ
3. วัตถุประสงค์ (objective) หมายถึง การกำหนดจุดหมาย หรือผลสำเร็จที่ต้องการเพื่อปฏิบัติงานหลักจากภารกิจหลักแล้ว การวางแผนกลยุทธ์จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์หรือทิศทางโดยรวมของหน่วยงาน เพื่อนำหน่วยงานไปให้บรรลุความต้องการที่จะเป็นในอนาคต
4. เป้าหมาย (goal) หมายถึง จุดมุ่งหมายที่หน่วยงานต้องการบรรลุเพื่อพัฒนาสู่วิสัยทัศน์ ซึ่งควรประกอบด้วยเป้าหมายเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ
5. กลวิธี (strategy) หมายถึง สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการมองไปสู่ออนาคตด้วยทิศทางที่คมชัดเจน ด้วยวิธีที่จะไปสู่จุดมุ่งหมายภายใต้การพิจารณาอย่างรอบคอบ พร้อมด้วยการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการใช้ความสามารถของหน่วยงาน / สถาบันและความเป็นไปได้ในการพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ อย่างรอบคอบ ว่าสามารถนำหน่วยงาน / สถาบัน ไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ได้ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการวางแผนที่รอบด้าน รองรับด้วยแผนงานระยะยาวที่ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ หรือแผนปฏิบัติการทั้งหมดของหน่วยงาน / สถาบัน โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)

6. แผนปฏิบัติการ (operation plan) จากกรอบวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลวิธี หน่วยงาน / สถาบัน ควรพิจารณากำหนดแผนปฏิบัติการในระยะเวลา 1 ปี โดยแบ่งแผนงาน / กิจกรรม ดังนี้

6.1 การกำหนดแผนงาน (program) หน่วยงาน / สถาบันสามารถกำหนดแผนงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแนวทางหรือกลยุทธ์ของแต่ละสถาบัน และเป็นแผนงานที่อยู่ภายใต้กรอบของแผนงานงบประมาณประจำปี โดยในแต่ละแผนงานจะต้องตอบสนองต่อเป้าหมายที่กำหนด สาระของแผนงานควรประกอบด้วย

- 6.1.1 ชื่อแผนงาน.....
- 6.1.2 เป้าหมายของแผนงาน.....
- 6.1.3 กิจกรรม / มาตรการหลัก
- 6.1.4 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ.....
- 6.1.5 งบประมาณ.....(จากรัฐและแหล่งอื่น ๆ)

6.2 กิจกรรม / มาตรการ ในแต่ละแผนงานจะมีกิจกรรม / มาตรการประกอบกิจกรรม/ มาตรการต่าง ๆ เหล่านั้น จะต้องนำมาขยายความในรายละเอียด ประกอบด้วยเป้าหมายของกิจกรรม/มาตรการ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ กิจกรรมย่อย ผู้รับผิดชอบ และงบประมาณรายละเอียด ในส่วนนี้เป็นหน้าที่หน่วยงาน/สถาบันควรดำเนินการอย่างชัดเจนที่สุด เพื่อลงสู่การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ

1. นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีแห่งชาติ (2539) ได้จัดทำ
นโยบาย

เทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (นโยบาย IT 2000) ซึ่งมีสาระที่สำคัญดังต่อไปนี้

1.1 การพัฒนาประเทศกับเงื่อนไขใหม่ของโลก ซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไปว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ คือปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งต่อธุรกิจ อุตสาหกรรม และการค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้ด้วยศักยภาพอันเปี่ยมล้นต่อการเพิ่มสมรรถนะการผลิตสินค้า และบริการที่มีคุณภาพสูงขึ้น ความรวดเร็วทันต่อตลาดยิ่งขึ้น และด้วยต้นทุนที่ต่ำลง อีกทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ ยังเป็นต้นเหตุการณีก่อเกิดบริการและสินค้าใหม่ๆ และของกระบวนการ “โลกาภิวัตน์” อีกด้วย อีกนัยหนึ่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ปัจจัยสำคัญหนึ่งในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของไทย เป็นแรงที่จะผลักดันไทยให้ก้าวไปสู่ยุคเศรษฐกิจใหม่แห่งคริสต์ทศวรรษที่ 21 เป็นเครื่องมือที่จะแปรศักยภาพที่มีอยู่ของไทย ให้กลายเป็นผู้นำในภูมิภาคในด้านการค้า การผลิต การเงิน การขนส่ง การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ฯลฯ

โดยสรุป เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและเสมอภาคสำหรับสังคม คือ เทคโนโลยีสำคัญในยุคสังคมสารสนเทศที่กำลังจะมาเยือนประเทศไทย อันเป็นสังคมที่ชนทุกระดับชั้นพึงปรารถนาให้บังเกิดขึ้น แต่สิ่งที่พึงตระหนักก็คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ มีทั้งคุณและโทษ อีกทั้งมีขีดจำกัดในตัว ฉะนั้นนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเป็นเข็มทิศนำพาประเทศไปสู่เป้าหมายอันพึงปรารถนาในทางตรงกันข้าม การขาดซึ่งนโยบายอาจนำมาสู่ผลเสียต่างๆ หรือปัญหาใหม่ๆ อาทิ ปัญหาช่องว่างระหว่าง “ผู้มี” และ “ผู้ไร้สารสนเทศ” ควบคู่กับช่องว่างที่กว้างขึ้นของโอกาส และรายได้ประชาชาติ หรือผลเสียจากการลงทุนในเทคโนโลยีที่ไม่คุ้มค่า

1.2 ภารกิจเบื้องต้น 3 ประการอันขาดมิได้ ที่รัฐจะต้องสร้างและดำเนินการให้ภารกิจประสานซึ่งกันและกันโดยเร่งรีบ ได้แก่

1.2.1 ภารกิจที่ 1 การลงทุนในโครงสร้างสารสนเทศ เพื่อจุดพลังความสามารถของมนุษย์และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญที่ขาดมิได้ ได้แก่ การให้บริการโทรศัพท์ และโครงข่ายโทรคมนาคมหรือกระดูกสันหลังที่เชื่อมโยงทุกส่วนของประเทศ การติดตั้งโทรศัพท์อย่างเพียงพอและทั่วถ้วนเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐาน แต่เพียงเท่านั้นยังไม่เพียงพอ ค่าบริการ โดยเฉพาะค่าบริการโทรศัพท์ทางไกลยังต้องใกล้เคียงความจริง และอยู่ในวิสัยที่ผู้ใช้รับได้ มิฉะนั้นก็จะเท่ากับเป็นการกีดกันประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมที่มีรายได้น้อยที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคที่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อนโยบายของรัฐที่จะสนับสนุนการลงทุนทางธุรกิจในจังหวัดที่อยู่ในเขต 3 รวม 60 จังหวัด อีกด้วย

1.2.2 ภารกิจที่ 2 การลงทุนพัฒนาคุณภาพของพลเมือง ได้แก่ การสร้างพลเมืองที่อ่านออกเขียนได้และบุคลากรมีทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ สาระที่จะใส่ลงไปในการสร้างสารสนเทศขั้นพื้นฐาน จะต้องมิใช่ประโยชน์ทั้งยังสามารถดึงดูดความสนใจของพลเมืองทุกส่วนในสังคม นั่นก็คือการให้บริการ การประยุกต์ใช้และการเข้าถึงสาระทั้งหลาย จะต้องมีความง่าย สะดวก และน่าใช้ ซึ่งหมายถึง

ความว่าสาระส่วนใหญ่ไม่สามารถและไม่ควรที่จะได้จากการนำเข้าจากต่างประเทศทั้งหมด แต่ส่วนใหญ่จะต้องพัฒนาขึ้นเองด้วยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและมีอาชีพในท้องถิ่นเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นมากที่สุด

ประเทศยังจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวนมาก ผู้มีทักษะในการออกแบบ ติดตั้ง ปฏิบัติการ บำรุงรักษาและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนร่วมมือกับผู้อำนวยการอื่น ๆ ในการพัฒนาและประยุกต์ระบบและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและน่าใช้ ยิ่งไปกว่านั้นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศจะต้องมีการศึกษาดีหรืออย่างน้อยที่สุดต้องอ่านออกเขียนได้ จึงจะเป็นผู้บริโภคความรู้ และข่าวสารให้เกิดประโยชน์แต่ตนเองและสังคมโดยรวมได้ การเรียนการสอนและการศึกษาทางไกลที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถจะแก้ไขวิกฤติการณ์ดังกล่าวได้ระดับหนึ่งด้วยการพัฒนาสื่อการศึกษา และฝึกอบรมให้แก่นักเรียนในโรงเรียนและนักศึกษาในมหาวิทยาลัย รวมถึงการศึกษาต่อเนื่องแก่ผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการ หรือแรงงานในภาคเอกชน

1.2.3 ภารกิจที่ 3 การลงทุนเพื่อการบริหารและบริการภาครัฐที่ดี รัฐจะต้องเป็นพลังสำคัญผลักดันขั้นต้น ทั้งในโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศและการพัฒนาคุณภาพ รัฐจะต้องแสวงหาทางแก้ผลกระทบทางด้านลบที่อาจเกิดขึ้น รัฐจะต้องกันไม่ให้เกิดความไม่เสมอภาคทางข้อมูลข่าวสารและความรู้ผ่านโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ เพื่อมิให้เกิดช่องว่างของความรู้และช่องว่างของรายได้จนกว้างเกินการเยียวยา รัฐจะต้องมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริม ชักจูง สนับสนุนและประสานการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และจะต้องมีบทบาทอื่นเป็นตัวอย่างแก่สังคมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หน่วยงานของรัฐทุกแห่งจะต้องพร้อมด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และพร้อมด้วยบุคลากรที่มีศักยภาพที่จะใช้เทคโนโลยีนั้น

1.3 ทิศทางในอนาคต : ข้อเสนอแนะ คือทิศทางและการเริ่มต้นของกลยุทธ์เพื่อบรรลุเป้าหมายแห่งภารกิจทั้งสามประการข้างต้น ได้แก่

1.3.1 สร้างโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติที่เสมอภาค นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติ ได้แก่ 1) จัดทำโครงการ 5 ปี พัฒนาและขยายการสื่อสารในชนบทไทย 2) โครงการหลัก ๆ ทางด้านการสื่อสารทั้งปวงของรัฐในอนาคตจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ อันพึงบังเกิดต่อชาวชนบทด้วย 3) จัดตั้งองค์การอิสระให้ทำหน้าที่ควบคุมการสื่อสารโทรคมนาคม 4) ทบทวนและปฏิรูปกฎหมายโทรคมนาคมและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3.2 การลงทุนกับทรัพยากร นโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 1) ดำเนินการโครงการระดับชาติ “ระบบสารสนเทศโรงเรียน” 2) สถาปนา “สถาบันสื่อประสมแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive multimedia) แห่งชาติ” เพื่อความสะดวกในการพัฒนาซอฟต์แวร์ประยุกต์และบทเรียนเพื่อการศึกษาและฝึกอบรม 3) เร่งผลิตบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างจริงจังในทุกระดับ

1.3.3 พัฒนาระบบสารสนเทศและปรับปรุงบทบาทของภาครัฐเพื่อบริการที่ดีขึ้นและเพื่อสร้างรากฐานอุตสาหกรรมสารสนเทศที่แข็งแกร่ง นโยบายคือ 1) ดำเนินโครงการ “ระบบสารสนเทศภาครัฐ” ครอบคลุมทั่วประเทศ 2) ให้แผนเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานราชการ เป็นส่วนประกอบสำคัญในการพิจารณางบประมาณประจำปีของรัฐ และจัดให้มีการทำวิจัยเชิงนโยบายอย่างต่อเนื่อง 3) สนับสนุนและสร้างความแข็งแกร่งแก่การพัฒนาอุตสาหกรรม

สารสนเทศในประเทศ 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและภาคธุรกิจใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อกับรัฐบาลภายในกลุ่มของตน หรือในการติดต่อสื่อสารกับชุมชนอื่น ๆ ในโลก

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีแห่งชาติ (2545) ได้จัดทำกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ. 2544-2553 ของประเทศไทย (IT 2010) โดยมีสาระที่สำคัญดังต่อไปนี้

1.1 ความท้าทายในยุคโลกาภิวัตน์ ในทศวรรษที่ผ่านมาเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งรวมทั้งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร (Information and Communication Technology) อื่นๆ เทคโนโลยีนำสมัยอื่น ๆ เช่น เทคโนโลยีชีวภาพและพันธุวิศวกรรมศาสตร์ ได้ก่อให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างกว้างขวาง ประเทศที่พัฒนาหลายประเทศประสบความสำเร็จในการรักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของ “เศรษฐกิจแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้” (knowledge-based economy) ในขณะเดียวกัน ความขาดแคลนแรงงานความรู้ ส่งผลให้มีการใช้นโยบายนำเข้าแรงงานความรู้ เพื่อชดเชยและตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ในขณะที่บางประเทศใช้นโยบายที่ชักนำให้สมองไหลกลับเพื่อพัฒนาชาติของตนเอง

ความพร้อมของหลายๆ ประเทศทำให้เกิดระบบ “เศรษฐกิจใหม่” (new economy) ที่แตกต่างไปจากเศรษฐกิจในรูปแบบที่ผ่านมาที่ใช้แรงงานและทุนเป็นหลัก กลายเป็นผลผลิตที่มีการใช้ประโยชน์จากปัจจัยการผลิตประเภท “สารสนเทศ” (information) และ “ความรู้” (knowledge) ในระดับสูง อย่างไรก็ตามไม่เคยปรากฏมาก่อน อย่างไรก็ตาม แม้เศรษฐกิจใหม่

จะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยมีการพัฒนาที่วิวัฒนาการมาจากสังคมเกษตรและสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งยังเป็นภาคการผลิตที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจโดยรวม แนวทางการพัฒนาจึงต้องคำนึงถึงการยกระดับขีดความสามารถของภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้วย นอกเหนือจากการเตรียมความพร้อมสู่เศรษฐกิจใหม่ดังกล่าว กล่าวอีกนัยหนึ่ง เทคโนโลยีสารสนเทศจะต้องรองรับทั้งส่วนที่เป็นเศรษฐกิจเก่าและเศรษฐกิจใหม่โดยมีเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจของสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่สามารถรองรับการพัฒนาในองค์รวมได้อย่างดี

ดังนั้น เศรษฐกิจของสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้จึงขึ้นอยู่กับระบบการผลิต การกระจายผลผลิต และการใช้ “สารสนเทศและความรู้” เป็นสำคัญ ซึ่งความรู้และเทคโนโลยีมีบทบาทหลักในการขับเคลื่อนผลิตภาพและความเจริญทางเศรษฐกิจ โดยการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาที่มากขึ้น การส่งเสริมการศึกษาและการฝึกอบรมทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนโครงสร้างบริหารจัดการที่รองรับเศรษฐกิจใหม่นี้ได้

เป็นที่ประจักษ์ชัดว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อการพัฒนาอย่างมาก อาทิ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การบริหารจัดการ ตลอดจนการส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ หรือเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมและอินเทอร์เน็ตที่ก่อให้เกิดกิจกรรมและมูลค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มคุณภาพชีวิตและโอกาสในการจ้างงาน ศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกพยายามใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างกว้างขวางเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคม ในขณะเดียวกัน

กระแสโลกาภิวัตน์และเศรษฐกิจบนพื้นฐานแห่งความรู้ก็ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ของความแตกต่าง ระหว่างผู้มีข้อมูลและผู้ไม่มีข้อมูล ผู้มีความรู้และผู้ไม่มีความรู้ อันเนื่องมาจากความเจริญของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปรากฏการณ์ดังกล่าวคือช่องว่างและความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ (digital divide) ทั้งภายในประเทศเองและระหว่างประเทศทั่วโลก

1.2 นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศไทยไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาประเทศตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ของประเทศไทยในช่วงเวลา 10 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2544-2553 ทั้งนี้เพื่อให้เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งที่ยั่งยืน สามารถแข่งขันได้ในเวทีสากล ในขณะที่เดียวกันเพื่อให้ประชาชนในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความเหลื่อมล้ำน้อยที่สุด

1.2.1 เป้าหมายของนโยบาย

1) โดยภาพรวมใน 10 ปีข้างหน้าของนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ

ยึดถือการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ ซึ่งถือการชี้วัดโดยใช้ดัชนีผลสัมฤทธิ์ทางเทคโนโลยี (technology achievement index) ของกองทุนเพื่อสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เป็นเกณฑ์ โดยสหประชาชาติได้แบ่งกลุ่มประเทศต่างๆ ออกเป็น 4 กลุ่มเรียงตามความสามารถในการพัฒนาประเทศโดยใช้เทคโนโลยี หรืออีกนัยหนึ่งการพัฒนามาบนฐานความรู้ กล่าวคือ

- กลุ่มผู้นำ (leaders) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศมหาอำนาจและประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่มีนวัตกรรมทางเทคโนโลยีของตนเอง มีผลงานในการสร้าง การกระจาย และทักษะที่ดีทางเทคโนโลยี

- กลุ่มที่มีศักยภาพเป็นผู้นำ (potential leaders) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีความก้าวหน้าและกำลังพัฒนาศักยภาพเป็นผู้นำในอนาคต ส่วนใหญ่มีการลงทุนในการพัฒนาทักษะกำลังคนและมีการกระจายเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่แล้วอย่างกว้างขวาง แต่มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ไม่มากนัก ประเทศส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้ มีทักษะแรงงานใกล้เคียงกับกลุ่มผู้นำ

- กลุ่มผู้ตามที่มีพลวัต (dynamic adopters) เป็นกลุ่มประเทศที่มีความแข่งขันในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ แม้จะมีอุตสาหกรรมเทคโนโลยีระดับสูง แต่การแพร่กระจายเทคโนโลยีก็ช้าและไม่สมบูรณ์

- กลุ่มด้อยศักยภาพ (marginalized) ประกอบด้วยประเทศซึ่งยังต้องกระจายเทคโนโลยีและพัฒนาฝีมือแรงงานอีกมาก ประชากรส่วนใหญ่ยังไม่ได้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเท่าที่ควร

ในปี พ.ศ. 2553 ประเทศไทยจะมีพัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำสังคมไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้เพียงพอที่จะทำให้ประเทศไทยอยู่ในลำดับต้นๆ ของกลุ่มที่สอง หรือกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพในการเป็นผู้นำนั่นเอง

2) การพัฒนาแรงงานความรู้ ซึ่งปัจจุบันจากการประมวลสถิติโดยใช้เกณฑ์ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ที่จัดประเภทแรงงานความรู้ตาม

ลักษณะของสายอาชีพ บุคลากรกลุ่มนี้ใช้ความรู้ในการทำงานเป็นหลัก หรือต้องใช้ความรู้เฉพาะ ซึ่งพบว่าประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่จะมีแรงงานความรู้ในสัดส่วนร้อยละ 30 ของแรงงานทั้งหมดขึ้นไป ในขณะที่ประเทศแถบละตินอเมริกาและเอเชีย กลุ่มกำลังพัฒนามีสัดส่วนของแรงงานความรู้ระหว่างร้อยละ 10-20 ของแรงงานทั้งหมด

ในปี พ.ศ. 2553 ประเทศไทยจะมีจำนวนแรงงานความรู้ร้อยละ 30 ของแรงงานในประเทศทั้งหมด ซึ่งเท่ากับค่าเฉลี่ยของจำนวนแรงงานความรู้ของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (OECD) ในปี พ.ศ. 2544

3) เป้าหมายที่สามของนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศพิจารณาจากปริมาณกิจกรรมทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้เป็นพื้นฐานที่เรียกว่า knowledge-based industries หรือ knowledge-intensive industries องค์การความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ หรือ OECD ได้จัดประเทศของอุตสาหกรรมบนพื้นฐานแห่งความรู้ให้รวมถึงกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีระดับสูง อุตสาหกรรมเทคโนโลยีระดับกลางค่อนข้างสูง การให้บริการชุมชน สังคมและส่วนบุคคล การให้บริการทางการเงินและธุรกิจ รวมทั้งการให้บริการด้านสื่อสาร ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถนำมาคำนวณหาสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ด้วยบัญชีประชาชาติและตารางอินพุทเอาต์พุตระดับประเทศได้ เป้าหมายของนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ในปี พ.ศ. 2553 คือ มีสัดส่วนของอุตสาหกรรมบนฐานความรู้ร้อยละ 50 ของ GDP

1.3. จากนโยบายสู่ยุทธศาสตร์ จากวิสัยทัศน์ของการนำประเทศไทยไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ทำให้หุ้นส่วนของการพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความชัดเจนในเป้าหมายมากยิ่งขึ้น ในขณะที่กลยุทธ์การพัฒนานั้นสามารถแบ่งได้เป็น 5 องค์ประกอบใหญ่ (flagships) ที่สามารถครอบคลุมกิจกรรมหลักในรายสาขา ดังนี้คือ

- 1.3.1 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านภาครัฐ (e-Government)
- 1.3.2 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านการพาณิชย์ (e-Commerce)
- 1.3.3 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม (e-Industry)
- 1.3.4 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านการศึกษา (e-Education)
- 1.3.5 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านสังคม (e-Society)

ในครั้งนี้นำผู้วิจัยขอเสนอเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านการศึกษา (e-Education) เท่านั้น

1.4 กลยุทธ์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในภาคการศึกษา (e-Education)

การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในภาคการศึกษา (e-Education) มีความหมายครอบคลุมการพัฒนาและประยุกต์สารสนเทศ (information) และความรู้ (knowledge) ที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพมีคุณธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงและการบริหารจัดการศึกษาและการเรียนรู้และรองรับการพัฒนาสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยคำนึงถึง

การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนของการลงทุน การผลิตเนื้อหาทางการศึกษาที่มีคุณภาพ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีความหลากหลายและพิจารณาสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิสัยทัศน์

ประชาชนคนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยได้รับบริหารที่ทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

นโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในภาคการศึกษา

1. สร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้ลงทุนไปแล้ว ให้มีการใช้งานที่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดโดยการสร้างระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ
2. เร่งสร้างโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ และสร้างความเท่าเทียมในการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ
3. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด

เป้าหมาย

1. ในปี พ.ศ. 2553 โรงเรียนทุกโรงเรียนสามารถเชื่อมต่อเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
2. ในปี พ.ศ. 2549 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของการเรียนการสอนในทุกระดับชั้นมีการใช้ คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประกอบการเรียนการสอน และเพิ่มเป็นร้อยละ 30 ในปี พ.ศ. 2553
3. มีการผลิตกำลังคนชั้นสูงเพิ่มขึ้นเพียงพอต่อความต้องการของภาค อุตสาหกรรม ผลิตนักวิทยาศาสตร์ วิศวกร และนักวิจัยเต็มเวลาในสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนาคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศที่พอเพียงต่อความต้องการของประเทศ รวมไปถึงการพัฒนาเทคโนโลยีต้นน้ำ การพัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม และการผลิตบัณฑิตใน สาขาที่เกี่ยวข้อง
4. มีการสร้างนวัตกรรมการศึกษาที่เอื้อให้เกิดการบูรณาการการศึกษาที่มี คุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม มีการพัฒนาหลักสูตรด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการพัฒนาประยุกต์และถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ภาคอุตสาหกรรม
5. ในปี พ.ศ. 2553 ร้อยละ 50 ของกำลังแรงงานของไทยต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อ เพิ่มพูนความรู้และทักษะการทำงานที่จำเป็น โดยผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. การบริหารนโยบายและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศเพื่อการศึกษา
3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
4. การพัฒนาสาระทางการศึกษาและการสร้างความรู้

5. ยุทธศาสตร์การสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์สาระการศึกษาเพื่อการเรียนรู้
6. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

2. นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนกลยุทธ์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของประเทศไทย

สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้ทำการวิจัยเอกสาร เรื่อง นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อศึกษาสำรวจ และประเมินสถานภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของประเทศไทย วิเคราะห์เปรียบเทียบนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางการดำเนินงาน การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของประเทศไทยที่คัดสรร รวม 7 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ ฮองกง ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม เป็นไปได้ และสอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา ผู้เรียน สังคม และชุมชน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศมากที่สุด โดยสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

1. ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา หมายถึง การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ และเครือข่ายโทรคมนาคมที่เชื่อมต่อกัน สำหรับใช้ในการส่งและรับข้อมูล และมัลติมีเดียเกี่ยวกับความรู้ โดยผ่านกระบวนการประมวลหรือจัดทำให้อยู่ในรูปแบบที่มีความหมายและความสะดวกมาใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้คนไทยสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. พัฒนาการด้านนโยบายและแผนเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา
 - 2.1 ปี 2539 1) นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (นโยบาย IT 2000)
2) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540–2544)
 - 2.2 ปี 2542 1) แผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2543 – 2545)
2) แผนพัฒนาสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมเพื่อการพัฒนาคนและสังคม (พ.ศ. 2542-2551)
3) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 - 2.3 ปี 2543 1) พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543
3. สถานภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา
 - 3.1 ความสามารถในการแข่งขันคอมพิวเตอร์โอลิมปิกของเด็กไทย

ในเชิงคุณภาพ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผ่านมา อาจจะได้จากผลการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการ สถิติในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา (2538-2542) ผลปรากฏว่าความสามารถของเด็กไทยใน 5 วิชา คือ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา และคอมพิวเตอร์ เด็กไทยอยู่ในอันดับท้าย ๆ เมื่อเทียบกับจีน ไต้หวัน เกาหลี เวียดนาม และสิงคโปร์ สำหรับการแข่งขันคอมพิวเตอร์โอลิมปิก ในปี พ.ศ. 2542 มีนักเรียนมัธยมศึกษาจากประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมการแข่งขันและได้รับรางวัลทั้งสิ้น 47 ประเทศ ในการแข่งขันครั้งนี้ พบว่า ประเทศที่ได้รับเหรียญรางวัลมากที่สุดและได้รับคะแนนรวมสูงสุด ได้แก่ ประเทศเวียดนาม ส่วนประเทศไทย ได้ 1 เหรียญทอง 2 เหรียญทองแดง จัดอยู่ในอันดับที่ 15 จาก 47 ประเทศ หากจัดอันดับในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านแถบเอเชีย ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 4

จากข้อมูลดังกล่าว จึงเป็นที่หวังว่าจะจัดให้มีการเรียนการสอนที่ช่วยขยายขอบข่ายการเรียนรู้ ช่วยเปิดโอกาสและพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยในการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศได้กว้างขวางและรวดเร็วขึ้น และมีความสามารถทางวิชาการดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

3.2 การผลิตบุคลากรในระดับอุดมศึกษา จากการศึกษาวิจัยเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ

3.2.1 บัณฑิตระดับปริญญาตรีด้านไอทีในสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าสาขาอื่น และมีแนวโน้มว่าจะเพียงพอต่อความต้องการของตลาด และมีข้อน่าสังเกตคือ ในเชิงคุณภาพบัณฑิต อาจมีปัญหาในเรื่องความต้องการความรู้ในวิทยาการใหม่และความรู้เฉพาะด้านแต่เทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยยังไม่เอื้อต่อการปรับปรุงหลักสูตร

3.2.2 ในหลายรอบปีที่ผ่านมา ผู้สำเร็จในสาขาวิศวกรรมไฟฟ้า และ อิเล็กทรอนิกส์ เข้าตลาดแรงงานเทคโนโลยีสารสนเทศเพียงบางส่วน อีกส่วนไปประกอบกิจการอื่นเช่นทำธุรกิจเอง ศึกษาด้านบริหารธุรกิจ มุ่งเข้าสู่ตลาดการเงิน การลงทุน ที่ให้ผลตอบแทนสูง

3.2.3 การผลิตวิศวกรรมโทรคมนาคมของประเทศไทย มีปริมาณค่อนข้างน้อย ในปี 2540 มีเพียง 2 สถาบันที่ผลิตบัณฑิตสาขานี้โดยตรง แต่ปัจจุบันเปิดสอนอีกหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ รวมถึงสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) ซึ่งเป็นสถาบันที่เปิดสอนในระดับสูงกว่าปริญญาตรี เป็นต้น

3.3 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน มีการดำเนินงานในหลายโครงการ เช่น โครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (SchoolNet) โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โครงการศึกษาทางไกลแบบสองทางของทบวงมหาวิทยาลัย

3.4 สภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

3.4.1 ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน โอกาส การเข้าถึงยังไม่เท่าเทียมกัน กิจการด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศส่วนใหญ่เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อการให้ข่าวสารข้อมูล มากกว่าการพัฒนาการเรียนรู้ของคน

3.4.2 ปัญหาด้านการพัฒนาเครือข่าย มีลักษณะต่างคนต่างทำ ทำให้เกิดความสิ้นเปลืองและใช้งานไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

3.4.3 ปัญหาด้านหลักสูตรและสื่อเพื่อการศึกษา หลักสูตรการศึกษาให้ความสำคัญกับวิชาพื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษน้อย การผลิตและพัฒนาสื่อเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพยังมีน้อยและกระจายไม่กว้างขวาง

3.4.4 ปัญหาด้านบุคลากร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ทักษะด้านนี้ยังมีน้อย การผลิตบุคลากรด้านนี้ได้เน้นการเป็นผู้ผลิต ขาดแคลนช่างเทคนิคและบัณฑิตในสาขานี้ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ การสร้างผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย และอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนี้ยังมีน้อย

3.4.5 ปัญหาด้านการลงทุน การลงทุนของรัฐส่วนใหญ่เน้นการวางระบบและสร้างฮาร์ดแวร์ แต่มีการเตรียมด้านซอฟต์แวร์และบุคลากรน้อยมาก

4. สรุปภาพรวมทิศทางของนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของประเทศที่คัดสรร

การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นนโยบายสำคัญของประเทศต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นสังคมสารสนเทศ (information technology society) และสังคมแห่งความรู้ (knowledge society) ในการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวทุกประเทศมุ่งให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีสติปัญญา (knowledge worker) และมีวิจารณญาณ (critical thinking) มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT literacy)

จากการศึกษาของประเทศที่คัดสรรทั้ง 7 ประเทศ พบว่าการจัดทำแผนแม่บทเพื่อการพัฒนา นโยบายเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีกรอบการวางยุทธศาสตร์ ดังนี้

4.1 ยุทธศาสตร์การฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ในยุคของการเรียนการสอนจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากระบบเดิมที่เน้นการสอน (teaching) มาสู่การเป็นผู้แนะนำ (instructor) สนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และมีความใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา (active learning) ต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยี (teaching literacy) และทักษะการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ (information literacy) รวมทั้งสามารถเป็นพี่เลี้ยงให้กับนักเรียนในการใช้ทักษะดังกล่าวเพื่อเข้าถึงคลังความรู้ของโลกสารสนเทศ

4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ในระบบการเรียนการสอนแบบ on-line จำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความพร้อมทางอุปกรณ์และเทคโนโลยี ความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม และระดับความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากคลังความรู้ของโลกและเครือข่ายทรัพยากรความรู้ต่าง ๆ ทั้งทางด้านข้อมูล สารสนเทศ ทรัพยากรบุคคล และเอกสารงานวิจัยต่างๆ นอกจากนี้ระบบการเรียนการสอนในยุคสารสนเทศต้องปรับปรุงหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนการสอนอย่างมีส่วนร่วม (participation) และแบบโต้ตอบ (interactive)

4.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเนื้อหาการเรียน (content development) การจัดทำเนื้อหาการเรียนการสอนในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศจะมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการนำพาผู้เรียนเข้าสู่คลังความรู้ของโลก และทรัพยากรความรู้อันหลากหลาย เนื้อหาหลัก

สูตรต้องสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ มีความคิดวิจารณ์ญาณ คิดความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งเป็นพลเมืองของโลกที่เข้าใจสังคม และความหลากหลายทางวัฒนธรรม

4.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษา การสร้างเครือข่าย

สารสนเทศเพื่อการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งใน 3 มิติ คือ

4.4.1 การเชื่อมโยงเครือข่ายครูหรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเรียนรู้ ทั้งทางด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และการก้าวทันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.4.2 การสร้างเครือข่ายในกลุ่มวิชาชีพและความรู้

4.4.3 การเชื่อมโยงเครือข่ายกับชุมชน ธุรกิจ และสังคม

4.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพจัดเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เพื่อลดปัญหาช่องว่างทางเศรษฐกิจและทางโอกาส ที่จะเผชิญอย่างรุนแรงระหว่างผู้ที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ กับกลุ่มบุคคลที่ขาดโอกาส

4.6 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งเชิงสถาบัน ในทุกประเทศที่ศึกษา ได้ดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบดูแลด้านพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้ทำหน้าที่ในการประมวลข้อมูล ศึกษา วิจัย ดำเนินการ และติดตามประเมินผลให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

4.7 การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย การส่งเสริมสภาพแวดล้อมให้สังคมเกิดความตื่นตัว ยอมรับและมีความกระตือรือร้นในการเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งใหม่เป็นมาตรการการส่งเสริมที่สำคัญอย่างหนึ่ง รัฐบาลต้องมีมาตรการสร้างแรงจูงใจ และระดมสรรพกำลังทั้งภาครัฐและเอกชน ครู ผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนนโยบายและแผนแม่บทที่รัฐบาลได้จัดทำขึ้น

4.8 ความมุ่งมั่นของผู้นำประเทศและฝ่ายการเมือง ต้องมีความมุ่งมั่นและผลักดันให้นโยบายต่างๆ ที่วางไว้เดินไปอย่างต่อเนื่อง จากกรณีศึกษาของทุกประเทศ นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากผู้บริหารระดับสูงของประเทศ สนับสนุนทรัพยากร และจัดทำโครงการนำร่องต่างๆ

5. ข้อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

5.1 ปัจจัยและผลกระทบ ในการพัฒนานโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเมืองสำคัญที่ควรคำนึง คือ

5.1.1 ธรรมชาติเทคโนโลยีประเภทนี้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคอมพิวเตอร์ที่มีการ “ตกุ่น” ภายใน 1-2 ปี ทำให้ยิ่งต้องเพิ่มความรัดกุมในการลงทุน

5.1.2 หลายประเทศหวั่นยกเอาปัจจัย “อัตราเสื่อม” และการแลกเปลี่ยนการถ่ายโอนคอมพิวเตอร์ “ใช้แล้ว” หรือคอมพิวเตอร์ “มือสอง” มาเป็นกรณีของนโยบายสาธารณะ

5.1.3 ประเทศที่กำลังพัฒนาควรที่จะเข้าใจถึงแก่นแท้ของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างสรรค์นโยบายที่ก่อให้เกิดการ “ก้าวกระโดด”

5.1.4 ข้อจำกัดทางภาษาไทยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะในการอ่านและ

เขียนภาษาอังกฤษ

5.1.5 นโยบายอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา ยังดูเหมือน“ไกลตัว” สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้วางนโยบายของรัฐ

5.2 กรอบแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

5.2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในส่วนที่จะเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำนโยบายพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อศึกษานั้น ประกอบด้วย 2 ส่วนหลักคือ ส่วนที่ว่าด้วยสิทธิของบุคคล แนวทางและเป้าหมายของการจัดการศึกษาในภาพรวม และในส่วนของหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 63 – มาตรา 69

5.2.2 กรอบแนวคิดอันเนื่องมาจากประสิทธิผล เพื่อให้การวางแผนกลยุทธ์ที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลตามศักยภาพของเทคโนโลยี ตามความเป็นไปได้ของการลงทุนและการประยุกต์ใช้ การวางแผนจึงมีกรอบขึ้นนำอันเนื่องมาจากประสิทธิผลที่คาดหวัง 3 ประการ คือ ความเท่าเทียม (equity) คุณภาพ (quality) ประสิทธิภาพ (efficiency)

5.2.3 กรอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (IT2000) และแผนพัฒนาสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมเพื่อการศึกษาคนและสังคม (พ.ศ. 2542-2551)

5.3 นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เพื่อให้แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อศึกษามีความชัดเจน ต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงการวางแผนแบบองค์รวม และสภาพความเป็นจริงของประเทศ พร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าเชิงรุกในระยะยาว จึงควรกำหนดแนวนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา 3 ประการ ดังนี้

5.3.1 ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อสร้าง “มูลค่าเพิ่ม” (value added) จากเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาที่ได้ลงทุนไปแล้วอย่างเร่งด่วน โดยให้ความสำคัญกับ การจัดหาและเสริมสร้างซอฟต์แวร์ เนื้อหา หลักสูตร การฝึกอบรมครูทุกระดับให้มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต โดยมีเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน

5.3.2 ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อสร้าง “นโยบายความเท่าเทียม” (equity policy) โดยภายใน 2 ปี ให้ทุกโรงเรียนในประเทศมีและเข้าถึงอุปกรณ์ขั้นต่ำ เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เป็นต้น

5.3.3 ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามนโยบาย “ก้าวกระโดด” โดยตั้งเป้าความสำเร็จและการลงทุนในระยะยาว อันได้แก่ มีการผลิตเนื้อหาทางวิชาการทั้งในสื่อซีดี-รอมและอินเทอร์เน็ตจากหน่วยงานหลักในส่วนกลางที่ใช้ประโยชน์ในระดับประเทศได้ ลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ รวมทั้งดึงดูดการลงทุนตรงจากต่างประเทศ และการส่งเสริมการลงทุนในการผลิตอุปกรณ์และระบบ ตลอดจนอุตสาหกรรมการผลิตซอฟต์แวร์และสื่อมัลติมีเดีย จัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้ด้อยโอกาส คนพิการ คนในชนบท ตลอดจนประชาชนที่ต้องการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

5.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

5.4.1 ด้านซอฟต์แวร์ เรงจัดหาซอฟต์แวร์ที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้

ประเภทปฏิบัติการและการประยุกต์ที่มีอยู่แล้วในตลาด โดยวิเคราะห์และปรับให้เหมาะสมกับคอมพิวเตอร์รุ่นต่าง ๆ พร้อมคู่มือที่ใช้ง่ายประกอบการทำงาน และจัดทำคู่มือการสอนที่เกี่ยวข้อง

5.4.2 เนื้อหา 1) เรงจัดทำรายงานและจัดหาซอฟต์แวร์ประเภทเนื้อหา ที่อยู่แล้วในตลาด 2) เรงจัดหาซอฟต์แวร์สอนภาษา (ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ) เพื่อใช้ประโยชน์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา 3) เรงสืบค้น (retrieve) ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อยู่บนอินเทอร์เน็ต 4) ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบและเนื้อหาในแต่ละสาขาที่จะประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยคำนึงถึงปัจจัยการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อีกทั้งการเอื้ออำนวยให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ภายใต้การศึกษตลอดชีวิต และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5.4.3 หลักสูตร 1) ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ให้ทันสมัยอยู่เสมอ 2) ปรับหลักสูตรทางการเรียนวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ฯลฯ เพื่อประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในบทเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ปรับหลักสูตรการเรียนการสอนทักษะภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ

5.4.4 ด้านฮาร์ดแวร์ 1) เรงสำรวจอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ เช่น คอมพิวเตอร์

เครื่องพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปกรณ์ที่ชำรุด แล้วประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้บริการซ่อมแซม 2) ประสานงานให้สถาบันเทคโนโลยีอาชีวศึกษาหรือวิทยาลัยอาชีวศึกษา จัดหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติให้กับครูและช่างของโรงเรียน เพื่ออบรมการซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน 3) ผนวกรวมและจัดสรรอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ข้างเคียงที่ใช้แล้วจากภาครัฐและเอกชน โดยให้บริการตรวจสอบและซ่อมแซมอุปกรณ์มือสอง

5.4.5 การฝึกอบรม สร้างโปรแกรม “แห่งชาติ” ในการสร้างทักษะทาง

เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT literacy) รวมถึงการใช้คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์พื้นฐาน และอินเทอร์เน็ตให้กับครูทั่วประเทศ โดยกำหนดเป็นการฝึกอบรม 3 ระดับ คือ 1) ระดับพื้นฐาน ให้ครูทุกคน 2) ระดับการประยุกต์ใช้ 3) ระดับก้าวหน้า

5.4.6 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ไฟฟ้า โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

เข้าทุกโรงเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายในอัตราส่วนลดพิเศษ

5.4.7 การประเมินผล ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบตรวจสอบสภาพและ

ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนระยะยาว

5.4.8 การจัดการ 1) จัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ เพื่อวาง

นโยบาย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล รวมทั้งจัดตั้งองค์กรเครือข่าย 2) จัดให้มีศูนย์ประสานงานเพื่อเจรจาต่อรองราคาในการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยศูนย์ดังกล่าวจะต้องมีกลไกในการตรวจสอบการทำงานเพื่อความโปร่งใส 3) จัดให้มีกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ

5.4.9 บทบาทของภาคเอกชน 1) มีส่วนร่วมในฐานะอาสาสมัครหรือผู้บริจาค ในโครงการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาต่าง ๆ 2) ร่วมจัดตั้งองค์กรเอกชนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ 3) มีส่วนสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับความต้องการในตลาดการศึกษา

5.4.10 กลุ่มผู้ด้อยโอกาส 1) จัดให้มีโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ที่สนับสนุนกลุ่มด้อยโอกาส ผู้พิการ หรือแม้แต่เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้มีโอกาสในการเรียนรู้เท่าเทียมกับกลุ่มอื่น 2) จัดให้มีกองทุนพิเศษเพื่อสนับสนุนกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในการมีและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

5.4.11 การสร้างความตื่นตัว 1) จัดให้มี “สัปดาห์อินเทอร์เน็ต” เป็นประจำทุกปี 2) ส่งเสริมให้โรงเรียนมีสโมสคอมพิวเตอร์ ชมรมอินเทอร์เน็ต 3) ส่งเสริมให้นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาริเริ่มโครงการอาสาสมัครเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา 4) จัดกิจกรรมให้กำลังใจแก่ผู้ผลิต ครู และนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นประจำปี 5) จัดกิจกรรมให้ผู้บริหารทุกระดับมีความตื่นตัว และความเข้าใจในคุณประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และ 6) สนับสนุนองค์กรเอกชนให้มีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาโรงเรียนในชนบทและท้องถิ่นห่างไกลความเจริญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2543) เป็นหน่วยงานระดับกรม สังกัดกระทรวง
ศึกษาธิการ ได้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2543-2545 ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ
คือ เป้าหมายรวมของกรมที่สอดคล้องกับภารกิจของกรมและแผนแม่บทของกระทรวง ประการที่สอง ความ
ต้องการของหน่วยงานทั้งในแง่ของสารสนเทศ เทคโนโลยีและบุคลากร และประการที่สาม รายละเอียดต่าง ๆ
ของโครงการเฉพาะเรื่อง โดยปฏิบัติตามแนวทางในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีรายละเอียดของแผนแม่
บทเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์

สร้างกลยุทธ์ทางไอที	ให้มีเครือข่ายราชภัฏ
จัดและขยายโอกาสทางการศึกษา	และพัฒนาท้องถิ่น

2. นโยบาย

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏได้ดำเนินงานเร่งรัดและสนับสนุนให้สถาบันราชภัฏมีการ
นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นแผนพัฒนาการศึกษา ระยะ
ที่ 8 โดยดำเนินการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมจัดให้สถาบันทุกแห่งเป็นแม่ข่ายของอินเทอร์เน็ต เพื่อให้
สนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนและงานบริหารบางอย่าง เช่น งานทะเบียนวัดผล งานห้องสมุดที่สามารถ
ออนไลน์บนอินเทอร์เน็ตที่สามารถสืบค้นได้ เป็นต้น และในช่วงปี พ.ศ. 2543-2545 เพื่อให้การพัฒนาด้าน
เทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏเป็นระบบเครือข่ายที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น สถาบันราช
ภัฏจึงได้กำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

2.1 เร่งพัฒนาสถาบันราชภัฏให้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งทางวิชาการโดยใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหาร การจัดการศึกษา การวิจัย การบริการ
วิชาการ การผลิตและพัฒนาครู ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ

2.2 มุ่งจัดโครงสร้างองค์การบริหารและการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประ
สิทธิภาพสูงสุดทั้งภายในสถาบันและระหว่างสถาบัน

2.3 เร่งรัดให้สถาบันมีผลงานวิจัย และสิ่งประดิษฐ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
ที่มีคุณภาพเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงในการพัฒนาท้องถิ่นและภารกิจทุกด้านของสถาบันราชภัฏ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาการเรียนการสอน

2.4 ส่งเสริมให้สถาบันมีเครือข่ายสถาบัน (campus network) โดยที่มีฐานข้อมูลและ
ระบบงานที่มีมาตรฐานและเชื่อมโยงกันได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

2.5 พัฒนาให้สถาบันราชภัฏเป็นแหล่งเครือข่ายข้อมูล เพื่อสนับสนุนการ
พัฒนาสถาบันและท้องถิ่น เช่นการพัฒนาและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมระบบประชาธิปไตย
เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่นเพื่อ
การพัฒนาท้องถิ่นนั้น

2.6 ส่งเสริมให้สถาบันราชภัฏพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นเครื่องมือ

สำหรับการพัฒนาการจัดการศึกษา รองรับการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้โอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่เยาวชนในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

2.7 ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันราชภัฏให้เป็นแหล่งผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.8 จัดให้มีเส้นทาง การสื่อสารข้อมูล (gateway) ของเครือข่ายราชภัฏ เพื่อเป็นช่องทางสื่อสารที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างสถาบันราชภัฏ หน่วยงานภายนอกและต่างประเทศ

3. มาตรการ

3.1 จัดอบรมผู้บริหาร ให้รู้วิธีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ ไปใช้ในการบริหารและการเรียนการสอน

3.2 จัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อจัดหาครุภัณฑ์และบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้น

3.3 กำหนดให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งต้องมีผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง(CIO)ประจำสถาบัน โดยเป็นผู้บริการที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.4 เพิ่มแรงจูงใจให้ผู้ที่สามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อพัฒนางานและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3.5 อำนวยความสะดวก และจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพงาน

3.6 จัดหาและพัฒนาซอฟต์แวร์ เอกสาร ตำรา เพื่อใช้ในการบริหารและการเรียนการสอนร่วมกันของสถาบัน

3.7 จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูล ที่สามารถใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานระดับกอง สถาบัน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.8 จัดหาอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในระบบเครือข่ายเพิ่มเติม เพื่อให้เครือข่ายที่มีอยู่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการบริหารและการเรียนการสอน

3.9 จัดให้มีตำแหน่งนักวิชาการคอมพิวเตอร์ชั้นใหม่ และมีเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของสถาบันราชภัฏทุกแห่งเพิ่มขึ้น

3.10 จัดให้มีแหล่งรวบรวมบทเรียนรายวิชาและสื่อต่าง ๆ ของสถาบัน

3.11 สนับสนุนให้มีการใช้ ICT เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนในทุกวิชา

3.12 ผลักดันให้บุคลากรสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้พัฒนางานประจำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และพัฒนาบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีศักยภาพที่เหมาะสมในการเป็นผู้สอนและวิทยากร

3.13 จัดให้มีการติดตามและประเมินผล การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้พัฒนางานและการเรียนการสอน

3.14 ให้เปิดสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับพื้นฐานสำหรับนักศึกษาทุกโปรแกรมวิชาและสนับสนุนให้เปิดสอนโปรแกรมวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ในระดับปริญญาทุก

สถาบัน

- 3.15 ให้สำนักวิทยบริการเป็นแหล่งวิชาการของห้องสมุด รวมทั้งเป็นแหล่งรวบรวมสื่อการเรียนรู้ ซอฟต์แวร์ เอกสาร และคู่มือการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนการสอน
- 3.16 ให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นขึ้นในแต่ละสถาบันราชภัฏ และให้บริการแก่บุคลากรในสถาบัน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรของภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น
- 3.17 จัดสรรระดมทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษา
- 3.18 จัดให้มีการประชุมทางวิชาการ เพื่อเสนอผลงานทางวิชาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งประดิษฐ์ อย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง
- 3.19 มี backbone ภายในสถาบันราชภัฏเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานภายในสถาบันและมีอุปกรณ์เชื่อมต่อเพื่อบริการเทคโนโลยีสารสนเทศในท้องถิ่น
- 3.20 จัดให้มีเส้นทางการสื่อสารข้อมูลเชื่อมต่อระหว่างสถาบันราชภัฏกับหน่วยงานภายนอกและต่างประเทศเป็นของตนเอง

ในการจัดทำคำของบประมาณแผ่นดินประจำปี 2546 เป็นต้นไป สำนักงบประมาณได้กำหนดให้สถาบันราชภัฏปรับเปลี่ยนโครงสร้างแผนงานใหม่ โดยมีการยุบรวมแผนงาน ให้เหลือเพียง 4 แผนงานตามแนวของทบวงมหาวิทยาลัย คือ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2545) 1) แผนงานจัดการศึกษา 2) แผนงานวิจัย 3) แผนงานบริการวิชาการแก่สังคม และ 4) แผนงานศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม ซึ่งในการจัดทำแผนงาน/โครงการ ของหน่วยงาน จะต้องยึดกรอบแผนงานดังกล่าวนี้

จากแผนงานหลัก 4 แผนงานดังกล่าว ได้นำมาสรุปสร้างความสัมพันธ์กับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของเกี่ยวข้องกับระหว่างเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับแผนงานหลัก รวมทั้งแผนงานย่อยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยจะต้องจัดสัมมนาผู้บริหารและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องเพื่อการได้มาซึ่งความจำเป็นและความต้องการในการจัดหาคู่ประกอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในรายละเอียดแต่ละส่วนจะเชื่อมโยงถึงงบประมาณทั้งภาพรวมระยะ 3 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการ รวมทั้งกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้ได้องค์ประกอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งในปัจจุบันและในอนาคต รายละเอียดความสัมพันธ์แสดงได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับแผนงานหลัก

แผนงาน	เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร				งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	hardware	software	network & telecommunication	peopleware		
1. จัดการศึกษา 2. วิจัย 3. บริการวิชาการแก่ชุมชน 4. ศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม						

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2543) ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงได้จัดทำ แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2543-2546 โดยยึดแนวทางการปฏิบัติการวางแผนดังกล่าวจากคู่มือของคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ซึ่งนับเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดทำแผนระยะยาวขึ้น สาระสำคัญของแผนระยะยาวดังกล่าว ได้แก่ วิสัยทัศน์การพัฒนา วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการพัฒนา สำหรับมหาวิทยาลัยขอนแก่นใน 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2542-2551) มีความชัดเจนและสามารถที่จะวางแผนด้านอื่น รวมทั้งแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ 3 ปี (พ.ศ.2543-2546) ให้มีความสอดคล้องกับแผนหลักดังกล่าว ได้เป็นอย่างดีด้วย

1. นโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.1 พัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และภารกิจอื่น ๆ โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกันระหว่างคณะ / หน่วยงาน อย่างมีประสิทธิภาพประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 พัฒนาระบบการเชื่อมโยงเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สื่อสารเชื่อมโยงกับระบบเครือข่ายของทบวงมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษาอื่น ๆ ภายในประเทศและเครือข่ายแหล่งความรู้ทั่วทุกมุมโลกได้อย่างดี

2. วัตถุประสงค์ของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.1 เพื่อใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อให้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

2.3 เพื่อคิดค้นและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับภารกิจ

2.4 เพื่อพัฒนาบุคลากรมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้มีขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารและปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

2.5 เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์ให้ทันสมัย สามารถสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัยและสามารถให้บริการวิชาการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 เพื่อวางแผนทางการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
 อย่างเป็นระบบ

2.7 เพื่อเป็นกรอบงานและงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในช่วงปี พ.ศ.
 2543-2546

3. เป้าหมายของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.1 ด้านการบริหาร สามารถจัดวางระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารทุกระบบย่อย
 ของการบริหาร ทั้งที่เป็นระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เฉพาะหน่วยงานและระบบเครือข่ายมหาวิทยาลัยและจัด
 ระบบสำนักงานอัตโนมัติที่สามารถเชื่อมโยงทุกคณะ/หน่วยงาน การปรับปรุงพัฒนาด้านระบบทะเบียนและ
 ประมวลผลนักศึกษา ตลอดจนจัดระบบที่สามารถจัดหลักสูตรและโครงการพัฒนาบุคลากรและจัดสนับสนุน
 เครื่องคอมพิวเตอร์ตลอดจนงบประมาณให้บุคลากรได้พัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติ
 งานตามความจำเป็นในภาระหน้าที่

3.2 ด้านวิชาการ ระบบการเรียนการสอนแบบสามารถโต้ตอบได้ (two way
 communication) การจัดวางระบบห้องเรียน คุณภาพห้องเรียน เครือข่ายในมหาวิทยาลัย การพัฒนาห้อง
 ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เฉพาะทาง การพัฒนาสื่อประสม สื่อการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนรู้อย่างตนเอง
 จากระบบเครือข่ายและสื่อต่าง ๆ และการเรียนการสอนทางไกลสู่วิทยาเขตสารสนเทศ

3.3 ด้านสนับสนุนวิชาการ สามารถจัดวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ
 สนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ในด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์สามารถดำรงระบบงานและระบบ
 เครื่องด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์ และการรับรู้ระยะไกล ที่เป็นระบบที่ทันสมัย ก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง
 ไป เพื่อการสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัยและการให้บริการแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนและ
 สนับสนุนการจัดการพื้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.4 ด้านการรักษายาบาล เพื่อให้สามารถจัดการให้รักษาพยาบาลอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยระบบสารสนเทศที่ทันสมัย และได้
 มาตรฐานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. สรุปแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงระยะเวลา 3 ปี
 งบประมาณ (2543 – 2546) ด้านต่าง ๆ 7 ด้านดังนี้

4.1 แผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศด้านบริหาร มุ่งเน้นให้ความสำคัญ
 ในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการของมหาวิทยาลัยทั้งหมด รวมทั้งระบบการจัดการด้านทะเบียน
 และประมวลผลนักศึกษา

4.2 แผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมการ
 พัฒนาและจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพ

4.3 แผนพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้
 เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาโทสาขาวิชาการรับรู้จากระยะไกลและสารสนเทศภูมิศาสตร์ จึงมีความจำเป็น
 ต้องจัดห้องปฏิบัติการ เพื่อการเรียนการสอนสารสนเทศที่จะต้องเรียนรู้และปฏิบัติการวิจัยและวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้
 กำหนดแผนพัฒนาเพื่อปรับปรุงระบบไว้ คือ โครงการจัดตั้งห้องปฏิบัติการการรับรู้ระยะไกลและสารสนเทศ
 ภูมิศาสตร์

4.4 แผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสนับสนุนวิชาการ เพื่อเป็นการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนการวิจัยและแสวงหาวิชาการความรู้ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาโครงการที่จะให้บริการด้านสารสนเทศ และโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.5 แผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศด้านบริการรักษาพยาบาล ซึ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีโรงพยาบาลศรีนครินทร์ เป็นโรงพยาบาลขนาด 750 เตียง กำลังจะขยายเป็นไม่น้อยกว่า 1,400 เตียง และมีศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ซึ่งให้บริการรักษาพยาบาลโรคหัวใจโดยเฉพาะ และยังมีโรงพยาบาลทันตกรรม และคณะด้านบริการสาธารณสุข ได้แก่ แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ เภสัชศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุขศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ หน่วยงานทั้งหมดเหล่านี้จัดไว้ในบริเวณเดียวกัน เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งมีภารกิจมากมาย และสำคัญต่อชีวิตและคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง แต่หน่วยงานเหล่านี้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ และปฏิบัติงานน้อยมาก และไม่มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ จึงกำหนดแผนพัฒนาเริ่มต้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 – 2545 เพื่อให้งานด้านนี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.6 แผนพัฒนาบุคลากร โดยทำการพัฒนาบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

4.7 แผนการแก้ปัญหาคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กำหนดโครงการเพื่อแก้ปัญหาคอมพิวเตอร์เฉพาะหน้าและระยะยาวไว้ ดังต่อไปนี้ คือ โครงการแก้ปัญหาคอมพิวเตอร์ปี 2000 และโครงการ IT SHOP

3. แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ

3.1 มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (National University of Singapore)

บทสรุป มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ได้ดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์อย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางสำหรับมหาวิทยาลัยในศตวรรษที่ 21 โดยเทคโนโลยีสารสนเทศถูกระบุว่าเป็นส่วนหนึ่งในส่วนประกอบหลายอย่างที่ช่วยให้มหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จในการกำหนดพันธกิจและเป้าหมายของมหาวิทยาลัย

แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนี้เป็นส่วนส่งเสริมแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ เป็นตัวกำหนดทิศทางสำหรับการประยุกต์ใช้และบริการ เป็นคำแนะนำในการจัดเตรียมองค์ประกอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำไปสู่ความก้าวหน้า และท้าทายในอนาคต แผนนี้เป็นแผนเดียวที่มีประเด็นครอบคลุม เชื่อมโยงเหมาะสมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในบริบทของมหาวิทยาลัย

ความท้าทายหลักของการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการสอนและการเรียน การวิจัย และการบริหารจัดการ ซึ่งรวมถึงประเด็นดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการสู่ความเป็นเลิศและทันสมัยทางด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและส่วนของการบริการ

2. การเตรียมการสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ตลอดจนทักษะการฝึกอบรม และเป็นเครื่องกระตุ้นและสำนึกถึงประโยชน์ตามเหมาะสม
3. การเตรียมการด้านทรัพยากรและบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบทั้งเรื่องปกติธรรมดาและความต้องการผู้ใช้ที่มีความชำนาญการ
4. การรื้อปรับอย่างกว้างขวางสู่การเปลี่ยนแปลงองค์การสำหรับยุคสารสนเทศ
5. ความสามารถในการจัดการเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
6. การอธิบายชี้แจงถึงการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด

ด้วยความท้าทายดังกล่าว จึงก่อให้เกิดการผลักดัน 5 ประการที่จะทำให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สามารถกลายมาเป็นมหาวิทยาลัยของศตวรรษที่ 21 ได้ดังนี้

1. กระตุ้นความต้องการของผู้ใช้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ประกันความเป็นเลิศทางโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ การใช้ประโยชน์ การเข้าถึง การสนับสนุน ความไว้วางใจ ปลอดภัยและการตอบสนองความต้องการด้านชุมชนมหาวิทยาลัย
3. คุณลักษณะที่มีประสิทธิภาพของระบบการจัดการการ ซึ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพของทรัพยากร และเหมาะสมกับความท้าทายของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
4. เป็นผู้ริเริ่มนำมาใช้และนำทางสู่เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ซึ่งมีผลกระทบที่สำคัญทางด้านวิชาการและการบริหารจัดการ
5. นำรูปแบบการจัดการและบทบัญญัติของทรัพยากรและบริการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย

พันธกิจ

แสวงหาประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มที่เพื่อบรรลุสู่ความเป็นเลิศในการสอน การเรียน วิจัย และบริการของประเทศไทย

เป้าหมาย

1. จัดตั้งสถาบันที่ดี มีความเชื่อมั่นได้ ปลอดภัย และสามารถเข้าถึงทรัพยากรและบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้
2. สร้างสภาวะแวดล้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถอำนวยความสะดวก ด้านการสอน การเรียน วิจัย/บริหาร และ ให้ความร่วมมือกับองค์กรภายในและภายนอก ติดต่สื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศซึ่งกันและกัน
3. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปรับปรุงคุณภาพ ประสิทธิภาพและผลิตภาพ ตลอดจนจัดการความเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม และปรับรื้อระบบและกระบวนการใหม่

กลยุทธ์

เพื่อให้บรรลุผลตามพันธกิจและเป้าหมายของแผนเทคโนโลยีสารสนเทศนี้ ได้มีการกำหนดกลยุทธ์ทั้งหมด 19 ข้อ ซึ่งแยกเป็น 5 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวปรับเปลี่ยน
 - 1.1 การพัฒนา กระตุ้น / ไม่กระตุ้นความสามารถของพนักงานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.2 นักศึกษาทุกคนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้คล่องแคล่ว ชำนาญ
 - 1.3 การรวบรวมผู้เชี่ยวชาญโปรแกรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 1.4 การพัฒนารูปแบบบทบาทหน้าที่ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. โครงสร้างพื้นฐานระยะไกลมีความเป็นเลิศ
 - 2.1 สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทั้งระยะไกล ระยะใกล้
 - 2.2 นำเอารูปแบบอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ตมาให้บริการผู้ใช้
 - 2.3 นำนโยบายและกระบวนการความปลอดภัยไปสู่การปฏิบัติ
 - 2.4 รวบรวมรูปแบบที่แตกต่างมาใช้กับทรัพยากรที่จำกัด
 - 2.5 ประยุกต์ระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์สู่การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร
3. ระบบคุณภาพและการจัดการอย่างรวดเร็ว
 - 3.1 นำเอาเทคนิคการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรมาใช้
 - 3.2 สนับสนุนระบบบน-ล่าง (top-down) และส่งให้คณะกรรมการพิจารณา
 - 3.3 ตระหนักในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง
4. การพัฒนาและนำเอายุคของเทคโนโลยีสารสนเทศมาแบ่ง
 - 4.1 กำหนดระยะพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 4.2 ทำงานร่วมกับหุ้นส่วนด้านวิจัยและพัฒนาเพื่อประยุกต์ใช้ด้านเทคโนโลยี
 - 4.3 ก่อตั้งหน่วยเทคโนโลยีก้าวหน้าในมหาวิทยาลัย
 - 4.4 คงอยู่ในยุคของการแข่งขัน
5. ปรับปรุงรูปแบบสำหรับการจัดการและออกแบบปัญญาประดิษฐ์เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 5.1 ส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานระยะไกลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านวัฒนธรรมของการรับผิดชอบแบ่งปัน
 - 5.2 พัฒนาหน่วยเทคโนโลยีสารสนเทศในแต่ละคณะวิชาและฝ่ายการบริหาร
 - 5.3 ระบบการติดต่อที่ดี คำแนะนำ กระบวนการเพื่อระบบการกระจายอำนาจ

3.2 มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย (Australian National University)

แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปี ค.ศ. 1995 - 2005

"การสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนำมาสู่ข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่ยิ่งใหญ่"

บทนำ

เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวข้องกับเครื่องมือเครื่องใช้และความร่วมมือในการเชื่อมโยงของระบบคอมพิวเตอร์และระบบโทรคมนาคม ซึ่งอาจจะใช้ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย งานวิจัย การสอน และการเรียน การบริหารและขยายออกไปข้างนอกมหาวิทยาลัย สารสนเทศเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นตัวที่ช่วยในการเข้าถึงสารสนเทศ รวมถึง การจัดการ และการเผยแพร่สารสนเทศ นั้น เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่สำคัญมากซึ่งแผนเทคโนโลยีสารสนเทศในทุกระดับ รวมถึงการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหลาย ๆ ฝ่าย และแผนการเงินก็มีความสำคัญด้วยเช่นกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะต้องทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

การลงทุนด้านโครงสร้างระยะไกลเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจะใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับข้อได้เปรียบในการแข่งขัน โครงสร้างระยะไกลพื้นฐานของมหาวิทยาลัยมีเครือข่ายเคเบิลใยแก้วที่สามารถที่จะเตรียมการสำหรับการสนับสนุนความต้องการพื้นฐานของมหาวิทยาลัยในอีก 10 ปีข้างหน้า มหาวิทยาลัยมีขอบเขตความรับผิดชอบด้านห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์สำหรับการสอนที่ก้าวหน้าที่สุดกว่ามหาวิทยาลัยอื่นๆ ในออสเตรเลีย ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยพัฒนาจากความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริการสารสนเทศจากเครือข่ายซีดีรอม (CD-ROM) ศูนย์คิดค้นบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการเริ่มนำระบบการจัดการห้องสมุดแบบบูรณาการที่มีชื่อเสียงทั่วโลก (ILMS : Internationally-renowned Integrated Library Management System) มหาวิทยาลัยเคยลงทุนครั้งสำคัญในเรื่องการปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์การบริหารหลักของมหาวิทยาลัย การลงทุนและการพัฒนาให้คอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพสูงต่อไปเรื่อยๆ เป็นสิ่งที่สำคัญและเป็นความพยายามในการวิจัยของมหาวิทยาลัย

บทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัยและชุมชน

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบสำหรับมหาวิทยาลัยในการจัดหา และบริการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีดังนี้

1. จัดหาและจัดการเครือข่ายบริการโครงสร้างระยะไกลเทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนผู้ใช้ทั่วไป ฝึกอบรม การสอน และสนับสนุนการเรียน จัดหาคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูง การเก็บรักษาสื่อ ระบบการบริหาร และการบริการสารสนเทศ
2. กำหนดมาตรฐานการก่อตั้งและโปรโตคอล (protocols) เพื่อให้ซ่อมบำรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความปลอดภัยของข้อมูล บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมั่นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
3. พัฒนาและประกาศนโยบายสำหรับผู้ซื้อที่มีประสิทธิภาพและการจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. ประสานการจัดการความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและแนะนำการจัดเตรียมบทความจำเป็นทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง
5. สนับสนุนการเข้าร่วมของพนักงานวิชาการ ด้านการวิจัยและการสอน

6. สนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศจากมหาวิทยาลัยสู่ชุมชน

ทิศทางในอนาคต

1. เป็นผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จะกำหนดและออกประกาศมาตรฐานสำหรับการเชื่อมต่อเครือข่าย โปรแกรม และ อุปกรณ์
2. ความสะดวกสบายในการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ประสิทธิภาพสูง จะทำตามความต้องการหลักและการวิจัยต่อไป
3. มีการจัดทำวรรณกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. เข้าถึงเครือข่ายเทคโนโลยีและสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ปรับปรุงการปฏิบัติงานที่จะสนับสนุนผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้ดีขึ้นกว่าเดิม
6. ให้การแนะนำเรื่องการประยุกต์ใช้ในด้านการศึกษา ด้านเศรษฐศาสตร์และประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งนี่คือบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ ดัชนีชี้วัดการปฏิบัติงาน และกลยุทธ์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 : วางแผน จัดการและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมี

ประสิทธิภาพสู่การได้เปรียบในการแข่งขันของมหาวิทยาลัย

ดัชนีชี้วัดการปฏิบัติงาน

1. ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลียในฐานะผู้นำทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ขอบเขตของความตระหนักในความสำคัญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในชุมชนมหาวิทยาลัย
3. ขอบเขตของความพึงพอใจในการให้บริการและผลิตภัณฑ์
4. ประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร
5. การรวมตัวกันอย่างมีประสิทธิภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ ในส่วนของคณะกรรมการ และการวางแผนด้านการเงิน
6. การรวมตัวกันอย่างมีประสิทธิภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการการบริหารในทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัย

กลยุทธ์

1. กำหนดกลยุทธ์บนวัตถุประสงค์หลักของมหาวิทยาลัยในการวางแผนและข้อกำหนดด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ระบุความสามารถของเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการเข้าถึงและการจัดการ
3. จัดประชุม ประชาสัมพันธ์ในเรื่องการวางแผนและพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนประกาศ และจัดอภิปรายอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ
4. ก่อตั้งช่องทางการสื่อสารถึงโรงเรียน คณะวิชา และศูนย์เพื่อนำสู่การปฏิบัติของศูนย์พัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

5. ให้ความร่วมมือในการฝึกอบรมให้กับพนักงาน อาจารย์ของมหาวิทยาลัย
6. ประเมินผลความต้องการด้านสารสนเทศของชุมชนมหาวิทยาลัยและสมาคมในการจัดหาด้านบริการอย่างเหมาะสม
7. จัดหาสารสนเทศและฝึกอบรมให้กับผู้บริหารระดับสูงเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและความจำเป็นสำหรับเทคโนโลยีสารสนเทศในการสนับสนุนการทำงานของมหาวิทยาลัยและการอำนวยความสะดวกในการวางแผน และการวางแผนการเงิน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 : สนับสนุนประสิทธิผลการสอน การเรียน การทำงานของมหาวิทยาลัย

ดัชนีชี้วัดการปฏิบัติงาน

1. ขอบเขตของความรู้และความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในกลุ่มอาจารย์และนักศึกษา
2. ความพึงพอใจลูกค้าด้วยการได้รับการบริการ
3. สนับสนุนด้านการเงินโดยให้สัมพันธ์กับความต้องการ
4. จำนวนเปอร์เซ็นต์ของวรรณกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ความสามารถของการรวมระบบที่ง่าย และอำนวยความสะดวกในห้องเรียน

กลยุทธ์

1. ประเมินผลและอภิปรายถึงความสามารถของเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการสอนการเรียน รวมถึงการพัฒนาและการใช้ระบบมัลติมีเดีย
2. จัดหาและซ่อมบำรุงทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการสอนการเรียน ห้องปฏิบัติการสอน ห้องบรรยาย ห้องภาพยนตร์และห้องเรียนทั่ว ๆ ไป
3. สนับสนุนและประชาสัมพันธ์วรรณกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในกลุ่มนักศึกษารวมถึงสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาจัดหาเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง
4. สนับสนุนการเข้าถึงสารสนเทศของมหาวิทยาลัยและกำหนดขอบเขตการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และระบบการสอนนักศึกษา
5. เทคโนโลยีเครือข่ายขยายขอบเขตของโอกาสทางการเรียน นักศึกษาสามารถเรียนรู้สารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยได้
6. สร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ในกลุ่มนักศึกษา เรื่องการฝึกอบรม เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคต่าง ๆ และทักษะกระบวนการ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 : สนับสนุนประสิทธิผลด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย

ดัชนีชี้วัดการปฏิบัติงาน

1. ความเชื่อมั่นในระดับสูงของเครื่องมืออุปกรณ์และบริการ
2. ขอบเขตของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในชุมชนวิชาการ
3. ความสามารถที่จะจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกระดับสากล (world-class)
4. ขอบเขตความสนใจจากภายนอกมหาวิทยาลัย

กลยุทธ์

1. พัฒนาแผนปฏิบัติการปฏิบัติให้ระบบคอมพิวเตอร์มีสมรรถนะสูง รวมถึงแผนปฏิบัติการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนเครื่องมือและขยายความกว้างสัญญาณ (bandwidth) และเครือข่ายภายในตามความต้องการของนักวิจัยและผู้ใช้งานอื่น ๆ
2. สร้าง บุรณาการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งนักวิจัยสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งเทคโนโลยีเครือข่ายภายในและภายนอก
3. ช่วยเหลือชุมชนวิชาการในการใช้เทคโนโลยีเปิดแพร่ผลงานอิเล็กทรอนิกส์และการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศออนไลน์
4. สร้างกระบวนการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยวางแผนระยะยาวสำหรับการสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศในการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 : สนับสนุนประสิทธิผลด้านการบริหารมหาวิทยาลัย

ดัชนีชี้วัดการปฏิบัติงาน

1. ขอบเขตและจำนวนของผู้ใช้บริการสารสนเทศ
2. ความพึงพอใจของลูกค้า
3. ความเชื่อถือได้ของระบบและความสมบูรณ์ของสารสนเทศ
4. ขอบเขตของระบบบริหารรวมทั้งระบบสนับสนุนภายในและภายนอก

กลยุทธ์

1. ประสานและบริการด้านสารสนเทศแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างรวดเร็ว ในขอบเขตของสารสนเทศวิชาการ บริหาร
2. รับประกันความปลอดภัยด้านระบบปฏิบัติการ ด้านข้อมูล สารสนเทศของผู้บริหารมหาวิทยาลัย และระบบสนับสนุนการตัดสินใจ
3. พัฒนาและค้นคว้าระบบบริหารซึ่งจะใช้ฮาร์ดแวร์ใหม่ ซอฟต์แวร์ใหม่ และเทคโนโลยีโทรคมนาคมที่ส่งเสริมการปฏิบัติธุรกิจและวิชาการของมหาวิทยาลัย
4. แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์เท่าที่จำเป็น
5. จัดหาปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบบริหารและการบริการสารสนเทศ
6. แนะนำ ให้การฝึกอบรมระบบบริหารสำหรับผู้บริหารทุกระดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 : จัดการและซ่อมบำรุงโครงสร้างพื้นฐานระยะไกลเพื่อสนับสนุนผู้ใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ดัชนีชี้วัดการปฏิบัติงาน

1. ผลสำเร็จตามความต้องการของลูกค้า
2. ความคงอยู่ของช่องทางสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
3. ความเชื่อมั่นได้ของบริการ
4. ความรับผิดชอบต่อการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์และความต้องการของลูกค้า
5. ความพึงพอใจของสมาชิกเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ทันทเวลาและมีความตั้งใจสูงในการแก้ปัญหา

กลยุทธ์

1. พัฒนามาตรฐาน ข้อกำหนดสำหรับอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนและแลกเปลี่ยนสารสนเทศ ตลอดจนเครือข่าย
2. พัฒนาช่องทางติดต่อสื่อสารให้มีประสิทธิผล
3. พัฒนารูปแบบการสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสร้างมาตรฐานการยอมรับระหว่างผู้ปฏิบัติการในโรงเรียน คณะวิชา ศูนย์ พื้นที่ต่าง ๆ รวมถึง กำหนดนโยบาย และกลไกด้านการเงินสำหรับการสนับสนุนและการบริการ
4. ส่งเสริมสมาชิกด้านบริการเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีส่วนร่วมในโปรแกรมการจัดการอย่างมีคุณภาพและให้โอกาสสมาชิกในการพัฒนาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน
5. สร้างประสิทธิผลการเชื่อมโยงระหว่างศูนย์และพื้นที่บริการ จัดการประชุมเพื่อส่งเสริมสมาชิกท้องถิ่นและสมาชิกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้อภิปรายในประเด็นที่น่าสนใจ หาแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกัน
6. จัดการติดต่อระหว่างระบบเครือข่ายระยะใกล้ และระบบเครือข่ายระยะไกลในเรื่องความปลอดภัยของข้อมูล ประสิทธิภาพ ความเชื่อมั่นของระบบเครือข่าย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 6 : สนับสนุนวัตถุประสงค์การให้บริการภายนอกมหาวิทยาลัย

ดัชนีชี้วัดการปฏิบัติงาน

1. ผลสำเร็จของโครงการบริการชุมชน
2. จำนวนการเข้าถึงเครือข่ายสารสนเทศของมหาวิทยาลัย
3. จำนวนความต้องการจากหน่วยงานภายนอกเพื่อขอคำแนะนำ

กลยุทธ์

1. สนับสนุนการเผยแพร่งานวิจัยของมหาวิทยาลัย การสอน และการเรียนรู้สู่ชุมชนการศึกษาในระดับกว้าง ตลอดจนประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ประโยชน์เทคโนโลยีเครือข่ายต่อการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยสู่นักศึกษา ผู้เยี่ยมชม ชุมชนนักวิชาการ รัฐบาล และโรงงานอุตสาหกรรม

3. มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วยเหลือรัฐบาล ในการปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรม การทำงานระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสังคมศาสตร์ การศึกษา เศรษฐศาสตร์ ตลอดจนด้านชุมชน

3.3. มหาวิทยาลัยไอโอวา (University of Iowa)

แผนกลยุทธ์ด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ปี ค.ศ. 2000–2005

พันธกิจ

การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ หน่วยบริการที่เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยไอโอวาซึ่งทำหน้าที่ ระบุ พัฒนา ปรับเปลี่ยนและสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับคณะวิชา พนักงาน อาจารย์ และนักศึกษาที่หลากหลายของมหาวิทยาลัย

หน้าที่หลัก

1. อำนวยความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐานตามความต้องการของลูกค้า ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งที่มีคุณค่าความสำคัญที่สุด
2. รับผิดชอบในการจัดการ ส่งเสริมให้มีทักษะการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และวัดผลคุณภาพการทำงานของสมาชิก
3. รับผิดชอบด้านพันธกิจ จุดประสงค์ และหน้าที่ของมหาวิทยาลัย พนักงานแต่ละคนของหน่วยบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีหลาย ๆ บทบาทในเวลาเดียวกัน
4. บูรณาการด้านบุคคลและด้านเป้าหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ

เป้าหมายกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย

เป้าหมายของการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศจะสัมพันธ์กับเป้าหมายกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. จัดประสบการณ์นักศึกษาในระดับปริญญาตรีให้สามารถมีทักษะเซา์วี่ปัญญา ทักษะทางสังคม และกำหนดวัตถุประสงค์ในการทำงาน
2. บัณฑิตศึกษาและโปรแกรมวิชาชีพมีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญ
3. งานวิจัยมีลักษณะเด่น เป็นเลิศ และมีความคิดสร้างสรรค์
4. จัดการเรียนการสอน การวิจัยและบริการที่มีความหลากหลาย
5. ประชาสัมพันธ์องค์การทำงานระดับสูง ซึ่งสนับสนุนพันธกิจและหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัย

3.4. มหาวิทยาลัยเบิร์คเลย์ (University of California Berkeley)

การวางแผนด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี ปี ค.ศ. 1999–2003

ความท้าทายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ UC Berkeley

ความท้าทายที่ 1 งบประมาณของมหาวิทยาลัยที่มีจำกัด แต่ความต้องการด้านเทคโนโลยีมีมากมาย ไม่ว่าจะเป็นนักวิจัย อาจารย์ นักศึกษา และผู้บริหาร ซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องพยายามจัดหาระบบ

คอมพิวเตอร์สมัยใหม่ให้ เพราะฉะนั้นจึงต้องมีกลยุทธ์การลงทุนในการนำเทคโนโลยีและจัดสรรทรัพยากรด้านนี้ให้เพียงพอ

ความท้าทายที่ 2 คณะวิชา นักศึกษา และพนักงานได้มีการนำทรัพยากรเทคโนโลยีด้านการศึกษาเข้ามาใช้ในด้านการสอน การเรียนอย่างจำนวนมาก รวมถึงการทำงานในห้องสมุด สำนักงานบริการสื่อและฝ่ายฯ ดังนั้น ความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยสำหรับเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์การศึกษาจำเป็นต้องให้บริการอย่างเพียงพอ

ความท้าทายที่ 3 คือ การบูรณาการระบบเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อ การดึงข้อมูลมาใช้ การเผยแพร่ผลงาน ให้เป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ขนาดใหญ่ของโลก

ความท้าทายที่ 4 ทุกภาควิชาต้องการระบบปรับปรุงจัดการการปฏิบัติงาน แต่ความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยไม่สามารถทำได้ จึงก่อให้เกิดช่องว่างและการคาบเกี่ยวในการพัฒนาและบริการด้วยเหตุผลนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีระบบปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

ความท้าทายที่ 5 มหาวิทยาลัยมีปัญหาย่างยิ่งในเรื่องการฝึกอบรม และการคัดเลือกคนที่มีทักษะและเทคนิคในการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์ด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี

1. จัดหาผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. สร้างโครงสร้างพื้นฐานระยะไกล
3. ขยายการสนับสนุนเทคนิคด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

กิจกรรมหลักด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี

กิจกรรมหลักของมหาวิทยาลัยที่จะทำต่อไปนี้ เป็นการจัดทำเพื่อตอบสนอง

กลยุทธ์ด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

1. ให้บริการการเรียน การสอน และการวิจัย ได้แก่ 1) แบ่งความรับผิดชอบในการทำงานระหว่างแต่ละภาควิชาและฝ่ายระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี 2) ให้บริการด้านเทคโนโลยีการศึกษา 3) จัดทำโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับห้องเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 4) การจัดการข้อมูลสำหรับพิพิธภัณฑ์และสถานที่อื่น ๆ 5) ให้บริการข้อมูลพื้นฐานสำหรับวิทยาศาสตร์-สังคมศาสตร์ 6) ให้บริการเครื่องเซิร์ฟเวอร์รวมของฝ่ายสารสนเทศและเทคโนโลยี และ 7) ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับโรงเรียนและชุมชน

6. การบริการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ 1) การปรับปรุงบริการสู่ภายนอก 2) ระบบการติดต่อสื่อสารภายในมหาวิทยาลัย 3) การบริการระบบเสียง 4) พิสูจน์ความมีชื่อเสียงและความเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัย 5) การติดต่อภายนอกมหาวิทยาลัย 6) ให้บริการระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับชุมชน 7) รูปแบบกองทุนและงบประมาณ

7. ริเริ่มระบบสารสนเทศด้านการค้า การลงทุน ได้แก่ 1) เปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการ 2) จัดโครงสร้างพื้นฐานระบบสารสนเทศด้านการค้า การลงทุน 3) การจัดการข้อมูลสถาบัน

8. สนับสนุนเทคนิคต่างๆ ในการทำงาน ได้แก่ 1) ให้การศึกษาและฝึกอบรม

- 2) สนับสนุนสำหรับผู้จัดการฝ่ายคอมพิวเตอร์ 3) บริการด้านการติดต่อสัมพันธ์กับองค์กรอื่น
4) การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี 5) ความเป็นผู้นำและมาตรฐานการทำงาน

9. สนับสนุนผลผลิต ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รายละเอียดคือ รักษา และประกันความปลอดภัยศูนย์คอมพิวเตอร์และการสื่อสาร โครงสร้างพื้นฐานด้านเครือข่าย และระบบการติดต่อสื่อสารภายใน 2) การวางแผนด้านความสามารถ 3) สนับสนุนผลผลิตเพื่อการประยุกต์ใช้ 4) ระบบความปลอดภัย

3.5 มหาวิทยาลัยแห่งรัฐอริโซนา (Arizona State University)

แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปี 2000

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยแห่งรัฐอริโซนา เป็นมหาวิทยาลัยศูนย์กลางการวิจัยที่สมบูรณ์แบบ เปิดสอนระดับปริญญาตรี บัณฑิตศึกษา และการวิจัย และมีโปรแกรมบริการอื่นๆ ที่สามารถขยายเพิ่มขึ้นมากมาย เพื่อรองรับการบริการของพลเมืองทั่วโลก

พันธกิจ

เทคโนโลยีสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐอริโซนา ทั้งวิทยาเขตส่วนกลาง ตะวันตก และวิทยาเขตตะวันออก มีความเหมาะสมสำหรับผู้ใช้ที่จะประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนโปรแกรมการสอน การวิจัย การสร้างกิจกรรม การพัฒนาเศรษฐกิจ และบริการ ซึ่งได้จัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งภายในพื้นที่และระยะไกลสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรข้อมูลของมหาวิทยาลัยได้ และหุ้นส่วนกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ได้มีการจัดหา ซ่อมบำรุง และทำงานร่วมกันในการปรับปรุงหน้าที่การบริหาร สารสนเทศของนักศึกษา ทรัพยากรมนุษย์ และระบบการเงิน มหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปปฏิบัติในการทำงานและบริการ

เป้าหมาย

มหาวิทยาลัยพยายามใช้เทคโนโลยีเพื่อการส่งเสริมและให้อำนาจคณะวิชา นักศึกษา และปรับปรุงการบริการชุมชน มหาวิทยาลัยได้อุทิศทรัพยากรด้านเทคโนโลยีและจำเป็นต้องจัดการและจัดทำโครงการประสานความร่วมมือในการพัฒนาด้านนี้ให้มากที่สุด ดังนี้

1. ปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์
 - 1.1 เพื่อพัฒนา เผยแพร่และรักษาตำแหน่งของมหาวิทยาลัยใน บทบาทปัจจุบันและอนาคตด้านเทคโนโลยีการเรียนการสอน
 - 1.2 เพื่อเพิ่มคณะวิชาในการพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานเทคโนโลยี
 - 1.3 เพื่อปรับปรุงการเข้าถึงข้อมูลของนักศึกษา และประสิทธิผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
 - 1.4 เพื่อแสดงการรับผิดชอบต่ออย่างรวดเร็วและมีประสิทธิผลในการหาโอกาสที่จะเอาใจใส่เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการสอนและการเรียน การวิจัย และบริการ
2. ปรับปรุงการเข้าถึงสารสนเทศ โดยมีวัตถุประสงค์

2.1 เพื่อพัฒนาเว็บไซต์ที่สำคัญ ๆ ของมหาวิทยาลัยเพื่อนำเสนอสารสนเทศสำหรับผู้ใช้ และบุคคลทั่วไปที่ต้องการเข้าถึงสารสนเทศนั้น

2.2 เพื่อพัฒนาระบบต้นแบบ เช่น ระบบสารสนเทศนักศึกษา ระบบการเงิน ระบบทรัพยากรมนุษย์ และระบบการซื้อ-ขาย ก่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสำหรับผู้ใช้งาน

2.3 เพื่อพัฒนาระบบความปลอดภัยและบูรณาการข้อมูลในเครือข่าย
สาธารณะ

2.4 เพื่อปรับปรุงการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศท้องถิ่น เครือข่ายระยะไกล และการบริการชุมชนมหาวิทยาลัย พัฒนาการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรของมหาวิทยาลัยจากหน่วยงานภายนอก เช่น โรงเรียน วิทยาลัยชุมชน รัฐบาลและชุมชน

2.5 เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นของการเข้าถึงสารสนเทศ

3. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานระยะไกลและเพิ่มขีดความสามารถในการเชื่อมต่อ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

3.1 เพื่อปรับปรุงคุณภาพ ปริมาณและการใช้ประโยชน์ของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและเครื่องมือสื่อทัศนูปกรณ์เพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยี

3.2 เพื่อปรับปรุงคุณภาพ ความสามารถ ความเชื่อมั่น และความรับผิดชอบของระบบเซิร์ฟเวอร์ และทรัพยากรคอมพิวเตอร์

4. ให้มีผลประโยชน์มากที่สุดในการลงทุนด้านเทคโนโลยี วัตถุประสงค์ คือ

4.1 เพื่อควบคุมการลงทุนสูงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.2 เพื่อปรับปรุงความร่วมมือด้านการวางแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ

ทรัพยากร และบริการ ตลอดจนหุ้นส่วนระหว่างวิทยาเขตหลัก วิทยาเขตตะวันออก และวิทยาเขตตะวันตกของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐอริโซนา รวมถึงมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

3.6 มหาวิทยาลัยอินเดียนา (Indiana University)

แผนกลยุทธ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (1998-2003) : สถาปัตยกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 (มหาวิทยาลัยอินเดียนา, 1998) ซึ่งเป้าหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัย คือ การนำพามหาวิทยาลัยให้เป็นเลิศทางด้านวิชาการและมุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำสูงสุดในบรรดามหาวิทยาลัยของรัฐนานาชาติ โดยมีเหตุผลสนับสนุนในแผนกลยุทธ์ฉบับนี้ คือ การสร้างความรู้ใหม่และแบ่งปันสารสนเทศของมหาวิทยาลัย เป้าหมายของมหาวิทยาลัยเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนการทำงานต่าง ๆ สิ่งสำคัญยิ่งคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่จะนำความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยให้บรรลุผลตามพันธกิจด้านความเป็นเลิศทางวิชาการของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นกลยุทธ์หนึ่งท่ามกลางกลยุทธ์อื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมุ่งไปยังจุดหมายที่กำหนดไว้

เป้าหมายของแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยอินเดียนาเพื่อยกระดับของมหาวิทยาลัยสู่ตำแหน่งของการเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำอย่างสมบูรณ์แบบท่ามกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐอื่น ๆ ในการสร้าง ใช้ และ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการสอนและการเรียน การวิจัย การให้

บริการและการดำเนินกิจการด้านธุรกิจของมหาวิทยาลัย แผนกลยุทธ์เทคโนโลยีสารสนเทศฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

1. คำแนะนำทั่วไป (section E : general recommendations) ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ การเข้าถึงทรัพยากรเครือข่าย ข้อตกลงร่วมกันของบุคลากรมหาวิทยาลัย การสอนและการเรียน การวิจัย การติดต่อสื่อสารและความร่วมมือ ระบบสารสนเทศ ระบบโทรคมนาคม การให้การสนับสนุนนักศึกษาเรื่องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดดิจิทัล และการรักษาความปลอดภัยของระบบสารสนเทศ

2. ส่วนปฏิบัติการ (section F : proposed actions) โดยมีรายละเอียดการปฏิบัติการทั้งหมด 68 กิจกรรมภายในระยะเวลา 5 ปี (เดือน กรกฎาคม 1998 ถึง มิถุนายน 2003)

3. บทสรุปของแผน (section G : concludes) ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์ของความร่วมมือนำไปสู่ความสำเร็จของคำแนะนำเบื้องต้นและส่วนปฏิบัติการ

4. ภาคผนวก (appendix) ซึ่งจะมีรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่ออำนวยความสะดวกของผู้อ่าน พร้อมทั้งบรรจุบทสรุปของคำแนะนำทั่วไปและส่วนปฏิบัติการ

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

พจนารถ ทองคำเจริญ (2539) ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการและปัญหาในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย" จากการศึกษาพบว่า อาจารย์และนักศึกษาใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูล การส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น และมีความต้องการให้พัฒนาอุปกรณ์พื้นฐานให้มีความพร้อมโดยเฉพาะคู่สายและความเร็วในการสื่อสาร ปัญหาที่พบคือ งบประมาณสนับสนุน ศูนย์บริการ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากรที่ให้คำแนะนำไม่มีเพียงพอ

สุวรรณ มาศเมฆ (2540) ทำการวิจัยเรื่อง "ความคาดหวังและความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ต่อการดำเนินภารกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา" จากการศึกษาพบว่า อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีความคาดหวัง ความพึงพอใจ ต่อประโยชน์ที่ได้รับและการบริหารจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในระดับสูง ซึ่งความคาดหวังประโยชน์ที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และผลการศึกษาในระดับลึกพบว่า ทุกแห่งให้ความสำคัญของการนำระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อสนับสนุนภารกิจของมหาวิทยาลัย/สถาบัน โดยได้กำหนดเป็นนโยบายอย่างชัดเจน ทั้งในลักษณะของการพัฒนาบุคลากรรองรับ การจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ให้เพียงพอและใช้ได้มีประสิทธิภาพ ส่วนสถานภาพการใช้ประสบปัญหาในเรื่องของความเร็วของการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของซอฟต์แวร์ที่นำมาใช้ บุคลากรในการบำรุงรักษาและดูแลพัฒนาเครือข่ายยังมีไม่เพียงพอ

ทวีชัย บุญเต็ม (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นสำหรับพุทธศักราช 2550" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น สำหรับพุทธศักราช 2550 ตามขั้นตอนการจัดการเชิงกลยุทธ์ของเซอร์โตและปีเตอร์

ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ขั้นตอนการสร้างทิศทางของมหาวิทยาลัย และขั้นตอนการกำหนดยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นสำหรับ พ.ศ. 2550 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่นรวม 140 รายการ ผู้บริหารระดับภาควิชา 87 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 33 ท่าน การตรวจสอบความเหมาะสมของทิศทางและยุทธศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น กระทำโดยการจัดประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 14 ท่าน ผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นที่พึ่งหลักทางวิชาการแก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประเทศลุ่มแม่น้ำโขง มีการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวมีประสิทธิภาพ ให้บริการวิชาการอย่างหลากหลาย เพื่อความเข้มแข็งของชุมชนโดยอาศัยเทคโนโลยีเครือข่ายสารสนเทศ ยุทธศาสตร์หลักที่กำหนดเพื่อให้บรรลุตามทิศทางนี้ คือ การนำมหาวิทยาลัยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ

ไพบุลย์ เกียรติโกมล และคณะ (2543) ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถภาพของผู้สอนคอมพิวเตอร์ในระดับอุดมศึกษา ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2550" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพของผู้สอนคอมพิวเตอร์ ระดับอุดมศึกษาในด้านการบริหารและด้านการเรียนการสอน ในช่วงปีพุทธศักราช 2540-2550 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 17 ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตามหน่วยงานต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ มัธยฐาน ฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์ และการวิจัยพบว่าสมรรถภาพของผู้สอนคอมพิวเตอร์ ระดับอุดมศึกษา ในช่วงปีพุทธศักราช 2540-2550 ด้านการบริหาร ผู้สอนคอมพิวเตอร์ควรมีสมรรถภาพดังนี้ (1) สามารถใช้อินเทอร์เน็ต (internet) หรือ อินทราเน็ต (intranet) ในงานบริหารและเชื่อมโยงไปยังองค์กรอื่น ๆ ได้ (2) สามารถบรรยายในการฝึกอบรม/สัมมนา/ประชุมวิชาการได้ ด้านการเรียนการสอน ผู้สอนคอมพิวเตอร์ควรมีสมรรถภาพดังนี้ (1) มีความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบวิธีระบบ (system approach) (2) สามารถนำซอฟต์แวร์มาใช้ในการออกแบบสื่อการสอนได้ (3) สามารถผลิตสื่อบนเว็บผลิตคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) และโฮมเพจ (homepage) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4) ติดตามเทคโนโลยีใหม่เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยและพัฒนา (5) สามารถให้คำแนะนำในการใช้ ซ่อมบำรุง และแก้ปัญหาคอมพิวเตอร์ได้ (6) มีความสามารถในการเขียนบทความด้านคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่และเขียนตำราเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนได้

ไพโรจน์ ดั่งวิเศษ (2543) ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทางครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ" วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถาบันราชภัฏ การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏ และจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทางครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยผู้บริหารสถาบันราชภัฏ คณบดีคณะครุ-ศาสตร์ และผู้เข้ารับการอบรมตามโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏ การตรวจสอบแผนกลยุทธ์ที่ได้จากการประชุมปฏิบัติการ กระทำโดยการจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ จุดแข็ง จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ คือ อาจารย์มีความรู้และประสบการณ์ มีความเป็นเครือข่าย นักศึกษาส่วนมากเป็นคนในท้องถิ่น จุดอ่อน คือ อาจารย์มีภาระงานหลายด้าน นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ต่ำ โอกาสของสถาบันราชภัฏ คือ นักเรียนมีความต้องการเข้าศึกษา

มากขึ้น อุปสรรค คืออัตราการบรรจุอาจารย์ การใช้เทคโนโลยีและการบริหารจัดการ กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนในคณะครุศาสตร์ ประกอบด้วยกลยุทธ์ 7 ด้าน คือ กลยุทธ์ด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านปัจจัยและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และการสร้างความเข้าใจอาจารย์ และการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ กลยุทธ์แต่ละด้านมีกลวิธีที่สำคัญ คือ การเพิ่ม การเชิดชูเกียรติและให้รางวัลแก่อาจารย์ทางด้านการสอน การปรับพื้นฐานความรู้นักศึกษา การปฏิรูปการบริหารจัดการคณะครุศาสตร์ให้มีความคล่องตัว การจัดตั้งศูนย์สื่อวัสดุอุปกรณ์และคอมพิวเตอร์ การจัดหลักสูตรที่หลากหลาย จัดตั้งศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนและการสร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

อีวีลิน (Evelin. Fallshaw, 2000) ทำการวิจัยเรื่อง “การวางแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับสนับสนุนกลยุทธ์ : การกำหนดแนวทางด้านเทคโนโลยีและวิสัยทัศน์” ผลการวิจัยพบว่า ในขณะที่กำลังมีความตื่นตัวในการรับเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาเพื่อสร้างโอกาส อำนวยความสะดวกสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยต้องต่อสู้กับอุปสรรคด้วยว่าจะทำอย่างไรที่จัดให้นักศึกษาทั้งในและนอกวิทยาเขตมีความรู้ และทักษะด้านต่าง ๆ ให้สามารถแข่งขันกับบุคคลอื่น ๆ ความท้าทายที่สำคัญมากจากแผนกลยุทธ์และแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะบรรจุภาระงานหลักไว้ในการจัดการศึกษา ความท้าทายนำไปสู่ผลกำไรที่สูงที่สุดของการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่อไปข้างหน้า ซึ่งเป็นวิธีที่จะประกันได้ว่าเป้าหมายการศึกษาของมหาวิทยาลัยคือการสนับสนุนด้วยสิ่งดี ๆ ที่จะเกิดจากการวางแผนกลยุทธ์ด้านสารสนเทศนั่นเอง

เบท (Bates, Iain, 1990) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แผนกลยุทธ์สำหรับเทคโนโลยีสารสนเทศ” ผลการวิจัยพบว่า จุดเน้นที่สำคัญสำหรับห้องสมุดในการนำแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปปฏิบัตินั้น หัวข้อหลักในการอภิปรายจะรวมถึงจุดแข็งและจุดอ่อน การจัดสรรด้านทรัพยากร จากการรายงานซึ่งได้ทำการสำรวจสมาชิกของห้องสมุด ถึงกิจกรรมที่ปรากฏในแผน แผนระยะยาว ระบุถึงความต้องการความยืดหยุ่น การวางแผนที่จะต้องบูรณาการสำหรับสมาชิกห้องสมุดและรวมถึงควรจัดให้มีการฝึกอบรมสมาชิกห้องสมุด

มัวร์ (Moore, Michael E., 1992) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวัดผลด้านการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ในมหาวิทยาลัยจอร์เจียใต้” ความเป็นมาของปัญหาคือ การวางแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่ต้องประยุกต์วิธีการทำงานเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในสถาบันอุดมศึกษา งานวิจัยในอดีตพบว่าประสิทธิผลของการวางแผนกลยุทธ์ในสถาบันอุดมศึกษาได้รับความเสียหายจากการขาดการวิเคราะห์วัตถุประสงค์และปริมาณของกระบวนการ และผลลัพธ์ สอนมากเอกสารต่าง ๆ ที่ทำไว้แล้ว เป็นเอกสารเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่มีความสำคัญมากนัก วิธีการทำวิจัยในครั้งนี้ ทำการศึกษาจุดเด่นด้านโอกาสและกรณีแวดล้อมของมหาวิทยาลัยจอร์เจียใต้ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านกลยุทธ์อย่างชัดเจน ทั้งด้านความใหญ่โต และควมมีวิสัยทัศน์ การศึกษาพัฒนาครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดของกระบวนการด้านอุดมศึกษา รูปแบบผลลัพธ์ที่ได้ผสมผสานกันระหว่างแนวคิดด้านการนำเข้าไป-ส่งออกของระบบเศรษฐกิจ และผลกระทบต่อนักศึกษา จำนวนของตัวชี้วัดมีทั้งสิ้น 30 ตัวแปร ข้อมูลเก็บรวบรวมจากมหาวิทยาลัยจอร์เจียใต้และแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นวิทยาลัยเก่าแก่ และกลุ่มที่ 2 เป็นมหาวิทยาลัยนานาชาติ ทำการวิเคราะห์แนวโน้ม 5 ปี และทำการเปรียบเทียบทั้ง 2 กลุ่ม ผลลัพธ์ที่ได้ ส่วนใหญ่แนวโน้มของดัชนีชี้วัดจะเปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัดเจน ในการเปรียบเทียบของทั้งสองกลุ่ม พบว่า วิทยาลัยเก่าแก่มีการรักษา

ตำแหน่งต่าง ๆ ใ้มามากกว่ามหาวิทยาลัยนานาชาติและพบว่าดัชนีชี้วัดมีความสัมพันธ์ถึงกระบวนการปฏิบัติ โดยสรุป กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ การวัดผลปริมาณการเปลี่ยนแปลงของกลยุทธ์ เครื่องชี้วัดผลการดำเนินงานขึ้นอยู่กับโครงสร้างมหาวิทยาลัยและการตัดสินใจของผู้บริหาร

นโโฮมา (Nkhoma-Wamunza, Alice grace., 1997) ทำวิจัยเรื่อง “การถ่ายโอนเทคโนโลยีสารสนเทศ: ประเด็นนโยบายและการพัฒนาในแทนซาเนีย: กรณีศึกษา (คอมพิวเตอร์)” โดยมีจุดประสงค์ในการศึกษาเพื่อตรวจสอบสถานะของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อวางนโยบายทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ถ้าแทนซาเนียมีความต้องการจะกำหนดนโยบายสาธารณะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และต้องกำหนดไว้อย่างชัดเจน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีสังเกตหมายด้วยตนเองถึงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารทั้งชายและหญิงจำนวน 60 คน ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้ดูและระบบสารสนเทศใน 3 หน่วยงาน ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยดาเอสซา ลัม 2) ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในแทนซาเนีย และ 3) คณะกรรมการบริการห้องสมุดแทนซาเนีย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศกลายเป็นตัวแปรที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศแอฟริกาและแทนซาเนียในยุคของการตลาดไร้พรมแดน อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบข้อเสนอนแนะด้านระบบคอมพิวเตอร์ในประเทศ ซึ่งจะต้องมีการวางแผนและจะต้องดำเนินการโดยกำหนดไว้ในนโยบายสาธารณะในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศหรือนโยบายคอมพิวเตอร์อย่างชัดเจน และในนโยบายจะต้องอธิบายถึงการเตรียมการ การแนะนำสำหรับการวางแผน การนำไปปฏิบัติ และการประสานความร่วมมือ การศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่ามีการขาดนโยบาย ถึงแม้ว่าสิ่งที่ปรากฏในนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติของแทนซาเนียนั้น ครอบคลุมในประเด็นกว้าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา การฝึกอบรม เงินทุน ระบบโทรคมนาคม มาตรฐาน และโรงงานการผลิตทางด้านซอฟต์แวร์ แต่การศึกษา การฝึกอบรม รวมถึงเงินทุนกลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสูงสุด ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของสถาบันที่แตกต่างกัน และตัวแทนการพัฒนาระหว่างชาติ รวมถึงองค์กรเอกชนที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์และให้การสนับสนุนกิจกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในแทนซาเนีย ข้อมูลที่ได้จะแสดงถึงการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจที่มีผลกระทบโดยตรงจากเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงภาคเอกชนด้วย ส่วนการลงทุนจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนด้านระบบโทรคมนาคมสมัยใหม่ และการให้บริการในด้านฮาร์ดแวร์ของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงโปรแกรมประยุกต์สำหรับการตลาดท้องถิ่น รัฐบาลจะต้องกระตุ้นให้มีการขาย และลดภาษีด้านฮาร์ดแวร์ของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและโปรแกรมประยุกต์ให้มาก รวมทั้งส่งเสริมการนำเข้าเทคโนโลยีสารสนเทศและโปรแกรมประยุกต์จากต่างประเทศด้วย

เพนโรด (Penrod, Janes I., 1993) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลสะท้อนจากแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ : ทศวรรษของการเปลี่ยนแปลง" การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษา พบรูปแบบพื้นฐานที่สำคัญ 3 รูปแบบ คือ 1) จากการทำงานคนเดียว เป็นการทำงานเป็นทีม เป็นกลุ่ม และมีการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น 2) จากระบบเดี่ยวไปสู่ระบบองค์รวม และ 3) จากองค์กรภายในไปสู่การร่วมลงทุนเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และการติดต่อสื่อสาร และพบข้อสรุปที่สำคัญคือ แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกุญแจหลักที่สำคัญของผู้นำ

ผู้บริหารจะนำมาประกอบการวางแผนและการตัดสินใจในด้านอื่น ๆ

ปรินเวลล์ (Prinvale, Jean Marie, 1992) ทำการวิจัยเรื่อง “อะไรจะเกิดขึ้นเมื่อมีแผนวิทยาลัย? การใช้แผนกลยุทธ์ 5 ปีในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย (วิทยาลัยเอกชน)” ผลการวิจัยพบว่า จุดอ่อน 3 ประการของการใช้แผนกลยุทธ์ในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ 1) ไม่มีการกำหนดชัดเจน 2) งานวิจัยที่มีอยู่ถูกตั้งไว้โดยไม่มีเหตุผลรองรับ ซึ่งการวัดผลแผนกลยุทธ์ทำให้สามารถนำสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่ากระบวนการวางแผน 3) ผู้วิจัยไม่ได้ตรวจสอบความเข้ากันได้ระหว่างสมมุติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจที่ฝังติดมาในแผนกลยุทธ์ และสมมุติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจในวิทยาลัย ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนรวมอยู่ที่ระดับของการรวบรวม การขัดแย้งในเป้าหมาย และอำนาจของบุคลากรในมหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบว่า อย่างแรกเลยจะต้องพยายามวางนโยบายอย่างเป็นระบบซึ่งเป็นข้อผูกมัดวิทยาลัยเอกชนในเรื่องแผนกลยุทธ์และใช้รูปแบบการวิจัยเข้ามาช่วยในการออกแบบการวางนโยบาย งานวิจัยในอนาคตคือความต้องการเสาะแสวงหาทำอย่างไรการใช้แผนกลยุทธ์จะกระทบกับด้านอื่นๆ ของหน้าที่ต่าง ๆ ในสถาบันอุดมศึกษา อีกทั้งจะทำอย่างไรให้แผนกลยุทธ์สามารถใช้ได้อย่างผู้เชี่ยวชาญ มีการกระจายอำนาจ และให้สูญเสียสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

บารค์ (Park, John Ellis, 1997) ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษากรณีการวางแผนกลยุทธ์ในสถาบันอุดมศึกษาต่อเนื่อง” วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อที่จะศึกษาวิเคราะห์ถึงการนำแผนกลยุทธ์ไปใช้ วิธีการโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เป็นคณะกรรมการการศึกษาต่อเนื่องจำนวน 15 คน ตลอดจนการวิเคราะห์เอกสารมีการเปรียบเทียบรูปแบบกลยุทธ์ต่างๆ ที่นำไปใช้ ผลของการศึกษาพบว่า องค์การมีจุดมุ่งหมายในการวางแผนกลยุทธ์ 2 ประการ กล่าวคือ 1) เพื่อการตัดสินใจในการกำหนดทิศทางขององค์การ 2) เพื่อแสดงจุดเน้นของการเจริญเติบโตตลอดจนนวัตกรรมขององค์การ

สรุปได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยพบว่า การดำเนินการวางแผนกลยุทธ์เริ่มต้นจากการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์ขององค์การในด้านต่างๆ และการวางแผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือทางการบริหารอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้้องค์กร ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน ได้มาซึ่งวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับองค์การของตนเอง ทั้งในส่วนของภาพอนาคต ทิศทาง และเป้าหมายของการดำเนินงาน รวมทั้งวิธีการดำเนินงานที่จะทำให้้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏวชิรเวศน์ ในครั้งนี้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ (1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ (2) วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ.2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ (3) พัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ และ (4) พัฒนาแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ วิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากหน่วยงานต่าง ๆ
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ
3. อธิการบดีสถาบันราชภัฏราชนครินทร์
4. ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
5. รองอธิการบดีทุกฝ่ายของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์
6. ผู้ช่วยอธิการบดีทุกฝ่ายของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์
7. ผู้อำนวยการศูนย์/สำนักทุกฝ่าย ของสถาบันราชภัฏราชภัฏราชนครินทร์
8. คณบดีทุกคณะวิชาของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์
9. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและบริการ IT ของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์
10. รองคณบดีและหัวหน้าฝ่าย ทุกคณะวิชาของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์
11. หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าโปรแกรมของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ดังนี้

1. อธิการบดีสถาบันราชภัฏราชนครินทร์
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ

ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งได้แก่ CIO ของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจะเป็นคณะกรรมการสภาประจำสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

4. รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สำนัก คณบดี ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและบริการ IT รองคณบดี หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้าโปรแกรมวิชาของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด

รายละเอียด ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย	รายการประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง
วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาด้าน ICT โดยใช้ แบบสำรวจและ แบบสอบถาม	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ IT	41
วิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อการพัฒนาแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ของสถาบันราชภัฏ ราชนครินทร์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และการสัมมนา แบบมีส่วนร่วม	อธิการบดีสถาบันราชภัฏราชนครินทร์	1
	ผู้เชี่ยวชาญด้าน ICT จากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ	2
	ผู้เชี่ยวชาญด้าน ICT จาก	
	◆ บุคคลในภาครัฐ	2
	◆ บุคคลในภาครัฐวิสาหกิจ	2
	◆ บุคคลในภาคเอกชน	2
	รองอธิการบดีทุกฝ่าย	8
	ผู้ช่วยอธิการบดี	3
	ผู้อำนวยการศูนย์ / สำนักทุกฝ่าย	5
	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและบริการ IT	1
คณบดีทุกคณะวิชา	5	
รองคณบดีทุกคณะ	25	
หัวหน้าฝ่ายงานทุกฝ่าย	15	
หัวหน้าโปรแกรมวิชา	37	
รวมทั้งสิ้น		149

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบสำรวจและแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้สำรวจและสอบถามผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ โดยแบบสำรวจประกอบไปด้วยประเด็นสำคัญคือ สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏต่างๆ ได้แก่ แผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ งบประมาณ นโยบาย สภาพปัจจุบันด้านอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ระบบสารสนเทศ บุคลากร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ ระบบเครือข่าย และโครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้ดำเนินการในปัจจุบันและอนาคต ส่วนแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะมีรายละเอียดทั้งสิ้น 6 ด้าน ได้แก่ด้านนโยบาย ด้านงบประมาณ ด้านแผนกลยุทธ์ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครือข่ายโทรคมนาคม ด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคลากร (ตัวอย่างในภาคผนวก ก)

2. แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ข้อคำถามชนิดกึ่งโครงสร้าง เพื่อให้อธิการบดีผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ และหน่วยงานต่าง ๆ ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ช่วงปี พ.ศ.2547-2549 ซึ่งแบบสัมภาษณ์จะมีรายละเอียดที่ ถูกกำหนดเป็นประเด็นต่าง ๆ ตามแบบของการทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ

3. แบบสังเคราะห์เอกสาร ที่ผู้วิจัยให้เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ.2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

4. แบบฟอร์มการเขียนแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ซึ่งรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สำนักทุกฝ่าย ผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์ คณบดี รองคณบดี หัวหน้าฝ่ายงาน และหัวหน้าโปรแกรมวิชาของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ร่วมประชุมสัมมนา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก หลังจากนั้นทำการเลือกกำหนดกลยุทธ์ทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร ระดับแผนงาน และระดับโครงการ และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันราชภัฏ โดยการส่งแบบสอบถามและแบบสำรวจไปยังสถาบันราชภัฏต่าง ๆ ทั่วประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบนโยบายเทคโนโลยี

สารสนเทศ ระยะเวลา พ.ศ.2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ โดยการสังเคราะห์เอกสาร

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ โดยการสัมภาษณ์อธิการบดี และผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ เพื่อการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ โดยการประชุมสัมมนาแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 5 เขียน สรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ โดยผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 6 ตรวจสอบแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ

รายละเอียดและโครงสร้างของขั้นตอนการดำเนินการวิจัย นำเสนอได้ดังแผนภูมิที่ 2

จากแผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย อธิบายได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันราชภัฏ โดยการใช้แบบสำรวจ / แบบสอบถาม ไปยังสถาบันราชภัฏต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งแยกเป็น

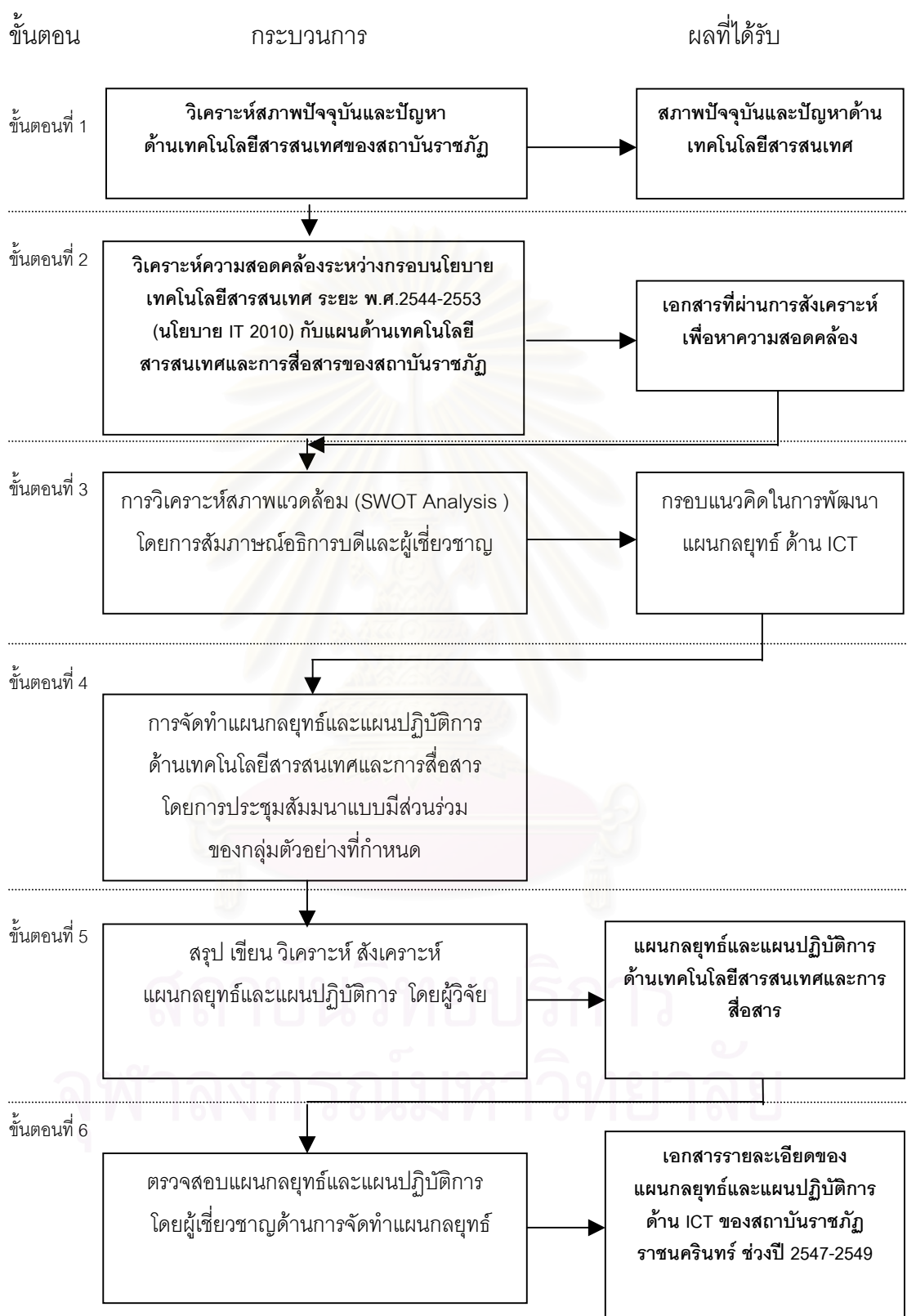
1.1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ด้านแผนกลยุทธ์ งบประมาณ นโยบาย อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ระบบสารสนเทศ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ บุคลากร ระบบเครือข่าย และโครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้ดำเนินการในปัจจุบันและอนาคต

1.2 วิเคราะห์สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านนโยบาย งบประมาณ แผนกลยุทธ์ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครือข่ายโทรคมนาคม อาคารสถานที่ และด้านบุคลากร

ผู้วิจัยนำผลที่ได้รับจากการสำรวจและสอบถามมาหาค่าสถิติเบื้องต้น และเขียนรายงานการวิจัยเชิงบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะเวลา พ.ศ.2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ โดยการสังเคราะห์เอกสาร ในขั้นนี้ผู้วิจัยทำการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของชาติ แผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาระยะที่ 9 ของสถาบันราชภัฏต่างๆ แล้วทำการวิเคราะห์และเขียนสรุปเชิงบรรยายในรายละเอียดของความสอดคล้อง

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถาบันราชภัฏ (SWOT Analysis) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ทำการสัมภาษณ์อธิการบดี และผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเมื่อได้ศึกษาเอกสารทฤษฎี และแนวคิดต่าง ๆ แล้ว จัดทำแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏ และประเด็นด้านนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งถือเป็นรากฐานของการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อบรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบัน การวิเคราะห์ SWOT จะมีประโยชน์อย่างยิ่งเพราะเป็นการประเมินว่าสถาบันอยู่ในสภาวะอย่างไร เพื่อการพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสัมภาษณ์ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด และผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเทปไว้ตลอดการสัมภาษณ์ หลังจากสัมภาษณ์ครบทุกคนแล้วผู้วิจัยทำการถอดเทป จัดทำรายงานการสัมภาษณ์ ที่พยายามคงสภาพของการให้สัมภาษณ์ไว้ให้มากที่สุด และทำการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ สรุปผลการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดประสงค์ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการจัดประชุมสัมมนาในขั้นตอนที่ 4 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) และการกำหนดกลยุทธ์ ทั้งในระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ระดับโครงการ เพื่อนำสู่การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการจัดประชุมสัมมนากลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ณ สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ซึ่งจะทำการเชิญวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการมาให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานงานของการจัดประชุมสัมมนาทั้งหมดทุกขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 5 ผลที่ได้จัดประชุมสัมมนาแบบมีส่วนร่วมมาสรุป เขียน วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏราชภัฏราชชนครินทร์ โดยใช้หลักการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Analysis) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ (วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2542)

1. การวิเคราะห์ตำแหน่งในสถานะภาพของสถาบัน เพื่อประเมินสถานะภาพของสถาบันในปัจจุบันว่าอยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์เพียงใด ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้จัดทำตารางเมตริกดังนี้ (วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2542)

2. จับคู่ จุดแข็งหลัก-โอกาสหลัก (SO) คิดหากกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้ กลยุทธ์ที่ใช้ในช่องของ SO คือ ใช้จุดแข็งเพื่อให้ได้รับโอกาสมากที่สุด

3. จับคู่ จุดแข็งหลัก-ภาวะคุกคามหลัก (ST) คิดหากกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้ กลยุทธ์ในช่องของ ST คือ การใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะคุกคาม
4. จับคู่ จุดอ่อนหลัก-โอกาสหลัก (WO) คิดหากกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้ กลยุทธ์ในช่องของ WO คือ การลดจุดอ่อนเพื่อเพิ่มโอกาส
5. จับคู่ จุดอ่อนหลัก-ภาวะคุกคามหลัก (WT) คิดหากกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้ กลยุทธ์ในช่องของ WT คือ การลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงภาวะคุกคาม
6. พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับของสถาบัน เช่น เลือกกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ (stability strategies) หรือ เลือกกลยุทธ์การสร้างเติบโต (growth strategies) หรือเลือกกลยุทธ์การตัดทอน (retrenchment strategies) ตัดสินใจเลือกกลยุทธ์เพียงหนึ่งหรือสองกลยุทธ์ที่จะเกิดผลสูงสุด กำหนดเป็นกลยุทธ์หลักที่สอดคล้องกับแผนงาน

ตารางที่ 2 แนวทางการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Analysis)

สภาพแวดล้อมภายใน ⇨		จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
สภาพแวดล้อมภายนอก ⇩		1. โครงสร้างและนโยบาย (S1) 3. บุคลากร (M1) 5. วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ (M3)	2. ลักษณะและบริการ (S2) 4. การเงิน (M2) 6. การบริหารจัดการ (M4)
โอกาส (O)	1. ด้านสังคม และวัฒนธรรม (S)	SO ดาวรุ่ง (star) กลยุทธ์เจริญเติบโต (growth strategies)	WO คำถาม (question mark) กลยุทธ์ปรับปรุงส่วนน้อย (improvement strategies)
ภาวะ คุกคาม (T)	2. ด้านเทคโนโลยี (T) 3. ด้านเศรษฐกิจ (E) 4. ด้านการเมือง	ST วัวแม่ลูกอ่อน (cash cow) กลยุทธ์คงสภาพ (stability strategies)	WT สุนัขจิ้งจอก (dog) กลยุทธ์ตัดทอน (retrenchment strategies)

ที่มา: วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2542

เมื่อได้ข้อมูลครั้งนี้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำมาสรุปและเขียนเป็นแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏราชชนนครินทร์ช่วงปี 2547-2549

ขั้นตอนที่ 6 ตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำเสนอแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่ได้ต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการตรวจสอบ และทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อแนะนำ ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนที่จะนำเสนอต่อสถาบันราชภัฏราชนครินทร์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่อไป

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ก่อนนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไข
2. ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

2.1 ตรวจสอบความเป็นปรนัย (objectivity) ของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านอุดมศึกษา และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบว่าคำถามมีความชัดเจน ชัดเฉพาะ เมื่ออ่านแล้วเข้าใจตรงกันว่าคำถามนั้นถามเกี่ยวกับอะไร และถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ทฤษฎี (รายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังภาคผนวก ค)

2.2 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนกลยุทธ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบข้อคำถามเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาว่ามีความครบถ้วนและตรงกันหรือไม่ ให้คะแนนผลการพิจารณาตัดสิน แล้วนำไปหาค่าความตรงตามเนื้อหา (รายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังภาคผนวก ค) จากการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยหาค่า IOC ทั้งฉบับ ได้ค่า IOC = 0.90

2.3 ตรวจสอบและวัดความเชื่อมั่นได้ของเครื่องมือ (reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถาบันราชภัฏ และผู้เชี่ยวชาญด้านแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสัมภาษณ์ใช้การหาค่าความเชื่อมั่นได้แบบวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance) ส่วนแบบสอบถามใช้การหาค่าความเชื่อมั่นได้แบบหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ของคอนบาค (Conbach's coefficient) ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แล้วได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา = 0.86

3. ปรับปรุงเครื่องมือเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏ จำนวน 41 แห่ง ผู้วิจัยสร้างแบบสำรวจและแบบสอบถาม แล้วนำไปสอบถามผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยผู้วิจัยทำการส่งแบบสอบถามไปให้ทางไปรษณีย์ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ เขียนรายงานเชิงบรรยายด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ.2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ โดยการสังเคราะห์เอกสาร ในขั้นนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการวิเคราะห์และเขียนสรุปเชิงบรรยายถึงความสอดคล้องระหว่างกรอบนโยบายและแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ โดยการเขียนรายงานเชิงบรรยายด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏ (SWOT Analysis) เพื่อการพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์อธิการบดีและผู้เชี่ยวชาญ โดยติดต่อกำหนดวันขอสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และบันทึกผลลงในแบบสรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม นำข้อมูลที่ได้ไปเป็นกรอบความคิดและแนวทางในการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่อไปในขั้นตอนที่ 4

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการกำหนดกลยุทธ์เพื่อนำสู่การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการจัดประชุมสัมมนากลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ณ สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ซึ่งจะทำการเชิญวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการมาให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานงานของการจัดประชุมสัมมนาทั้งหมดทุกขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 5 ผลที่ได้จัดประชุมสัมมนาแบบมีส่วนร่วมผู้วิจัยนำมาสรุป เขียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 6 ตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของแผนกลยุทธ์และแผน

ปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำร่างแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่ได้ นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ตรวจสอบด้วยตนเอง (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ดังภาคผนวก ค)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา มีการใช้คะแนนและหาค่าความตรงตามเนื้อหาดังนี้ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2526)

ข้อใดผู้เชี่ยวชาญ ให้ +1 หมายความว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

ข้อใดผู้เชี่ยวชาญ ให้ 0 หมายความว่า ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ข้อใดผู้เชี่ยวชาญ ให้ -1 หมายความว่า ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

จากการพิจารณาตัดสินของผู้เชี่ยวชาญ ได้นำไปหาค่าความตรงตาม

เนื้อหาจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

R คือ คะแนนความคิดเห็นรวมของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ข้อใดมีค่า IOC ใกล้ 1.0 แสดงว่ามีความตรงตามเนื้อหามาก ถ้ามีค่าใกล้ 0 แสดงว่ามีความตรงตามเนื้อหาน้อย และมีค่า IOC ติดลบแสดงว่าเป็นข้อที่มีความตรงใช้ไม่ได้เลย

1.2 ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวัดความเชื่อมั่นได้ (reliability) ของเครื่องมือ ใช้การหาความเชื่อมั่นได้แบบของคอนบาค (Conbach's coefficient) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) มีสูตรดังต่อไปนี้ (สำเริง บุญเรืองรัตน์, 2527)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{S_i^2}{S_x} \right]$$

เมื่อ

α คือ สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นได้

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x คือ ความแปรปรวนของคะแนนผู้รับการทดสอบทั้งหมด

n คือ จำนวนข้อคำถาม

2. ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ แบบสอบถาม ด้านวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันราชภัฏ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความอยู่ในระดับมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ (SWOT Analysis) และพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อธิการบดี ผู้เชี่ยวชาญและจากการประชุมสัมมนาแบบมีส่วนร่วม มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อศึกษาสถานการณ์ของสถาบัน หลังจากนั้นกำหนดทิศทางของสถาบัน และกำหนดเป็นกลยุทธ์ของสถาบัน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปเขียนเป็นเชิงบรรยายตามลักษณะของการเขียนแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการต่อไป

จากรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ 4 ต่อไป

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 พัฒนาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ

ตอนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ระยะ พ.ศ. 2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ

สถาบันราชภัฏ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวิสัยทัศน์ภาคการศึกษา (e-Education)

ของนโยบาย IT 2010 กับวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างนโยบายภาคการศึกษา (e-Education) ของนโยบาย IT 2010 กับนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

ตอนที่ 4 การจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ

สถาบันราชภัฏราชชนรินทร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ส่วน

ส่วนที่ 1 การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏราชชนรินทร์

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏราชชนรินทร์

ส่วนที่ 3 สรุปผลการประเมินสถานการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ

สถาบันราชภัฏราชชนรินทร์

ส่วนที่ 4 การจัดวางทิศทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบัน

ส่วนที่ 5 การกำหนดกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ส่วนที่ 6 การจัดทำกรอบแผนกลยุทธ์ระดับองค์กร

ตอนที่ 5 การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของ

สถาบันราชภัฏราชนครินทร์

ตอนที่ 6 การตรวจสอบแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโดยผู้เชี่ยวชาญ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูลการวิเคราะห์ในส่วนต่าง ๆ มีรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ

ส่วนที่ 1 พัฒนาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

สำหรับพัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏมี

รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

วันที่ เดือน พ.ศ.	พัฒนาการ
9 มิถุนายน 2541	คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการของนโยบายเทคโนโลยีการสื่อสารแห่งชาติ - แต่งตั้งผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศประจำกระทรวง ทบวง กรม - จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวง ทบวง กรม
1 ตุลาคม 2541	สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏได้ดำเนินการเร่งรัดและสนับสนุนให้สถาบันราชภัฏ แต่ละแห่งมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารและจัดการศึกษา
1 ตุลาคม 2543 - 30 กันยายน 2545 (แผนพัฒนาระยะที่ 8)	สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏได้ดำเนินนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏเป็นระบบเครือข่ายที่มี คุณภาพ จึงมีนโยบายจำนวน 8 ข้อ และมีการกำหนดมาตรการจำนวน 20 ข้อ
1 ตุลาคม 2545 - 30 กันยายน 2549 (แผนพัฒนาระยะที่ 9)	สถาบันราชภัฏทั่วประเทศ ดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้าน การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้สอดคล้องและสอดคล้องกับ นโยบายด้านไอทีของชาติ

จากตารางที่ 3 มีรายละเอียดดังนี้ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2541 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลัก
การของนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ เรื่องการแต่งตั้งผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศประจำกระทรวง
ทบวง กรม และการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวง เพื่อให้การลงทุนด้านเทคโนโลยีสาร
สนเทศของภาครัฐเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ลดปัญหาต่าง ๆ ของโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
และเป็นการเตรียมความพร้อมในการบริหารงานภาครัฐและการบริหารประชาชนในรูปแบบใหม่ ๆ ในอนาคตที่
กำหนดไว้ในนโยบายไอที 2000 ทำให้หน่วยงานภาครัฐในระดับกระทรวง ระดับกรม ต้องจัดทำแผนแม่บท
เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว

วันที่ 1 ตุลาคม 2541 สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกรมสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และมีสถาบันราชภัฏทั่วประเทศอีก 41 แห่ง ซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากอง โดยที่ผ่านมาสภาสถาบันราชภัฏได้ดำเนินการเร่งรัดและสนับสนุนให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 โดยดำเนินการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมจัดให้สถาบันทุกแห่งเป็นแม่ข่ายของอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้สนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนและงานบริหารบางอย่าง เช่นงานทะเบียนวัดผล งานห้องสมุดที่สามารถออนไลน์บนอินเทอร์เน็ตและสามารถสืบค้นได้ เป็นต้น

ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2545 เพื่อให้การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏเป็นระบบเครือข่ายที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจึงได้ดำเนินนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2543)

1. เร่งรัดพัฒนาสถาบันราชภัฏให้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งทางวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหาร การจัดการศึกษา การวิจัย การบริการวิชาการ การผลิตและพัฒนาครู ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ
2. มุ่งจัดโครงสร้างองค์การบริหารและการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในสถาบันราชภัฏให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการจัดการทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งภายในสถาบันและระหว่างสถาบัน
3. เร่งรัดให้สถาบันมีผลงานวิจัย และสิ่งประดิษฐ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงในการพัฒนาท้องถิ่นและภารกิจทุกด้านของสถาบันราชภัฏ โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนการสอน
4. ส่งเสริมให้สถาบันราชภัฏมีเครือข่ายสถาบัน (campus network) โดยที่มีฐานข้อมูลและระบบงานที่มีมาตรฐานและเชื่อมโยงกันได้ทั้งภายในและต่างประเทศ
5. พัฒนาให้สถาบันราชภัฏเป็นแหล่งเครือข่ายข้อมูล เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสถาบันและท้องถิ่น อาทิ การพัฒนาและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมระบบประชาธิปไตย เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นนั้น
6. ส่งเสริมให้สถาบันราชภัฏพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาการจัดการศึกษา รองรับการศึกษาโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้โอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่เยาวชนในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ
7. ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันราชภัฏให้เป็นแหล่งผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
8. จัดให้มีเส้นทางการสื่อสารข้อมูล (gateway) ของเครือข่ายราชภัฏ เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างสถาบันราชภัฏ หน่วยงานภายนอก และต่างประเทศ

เพื่อให้นโยบายดังกล่าวสามารถเป็นรูปธรรมในการปฏิบัติและบริหารได้อย่างชัดเจน สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจึงได้กำหนดมาตรการไว้ดังต่อไปนี้

1. จัดอบรมผู้บริหาร ให้รู้วิธีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการบริหารและการเรียนการสอน
2. จัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อจัดหาครุภัณฑ์และบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้น
3. กำหนดให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งต้องมีผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง (Chief Information Officer : CIO) ประจำสถาบัน โดยเป็นผู้บริหารที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. เพิ่มแรงจูงใจให้ผู้ที่สามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อพัฒนางานและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
5. อำนวยความสะดวก และจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพงาน
6. จัดหาและพัฒนาซอฟต์แวร์ เอกสาร ตำรา เพื่อให้ในการบริหารและการเรียนการสอนร่วมกันของสถาบัน
7. จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูล ที่สามารถใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานระดับกอง สถาบัน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
8. จัดหาอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ในระบบเครือข่ายเพิ่มเติม เพื่อให้เครือข่ายที่มีอยู่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการบริหารและการเรียนการสอน
9. จัดให้มีตำแหน่งนักวิชาการคอมพิวเตอร์ชั้นใหม่ และมีเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของสถาบันราชภัฏทุกแห่งเพิ่มขึ้น
10. จัดให้มีแหล่งรวบรวมบทเรียนรายวิชาและสื่อต่าง ๆ ในเครือข่ายสถาบัน
11. สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน
12. ผลักดันให้บุคลากรสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้พัฒนางานประจำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และพัฒนาบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีศักยภาพที่เหมาะสมในการเป็นผู้สอนและวิทยากร
13. จัดให้มีการติดตามและประเมินผล การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้พัฒนางานและการเรียนการสอน
14. ให้เปิดสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับพื้นฐานสำหรับนักศึกษาทุกโปรแกรมวิชาและสนับสนุนให้เปิดสอนโปรแกรมวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ในระดับปริญญาทุกสถาบัน
15. ให้สำนักวิทยบริการเป็นแหล่งวิชาการของห้องสมุด รวมทั้งเป็นแหล่งรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออฟต์แวร์ เอกสาร และคู่มือการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนการสอน
16. ให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นขึ้นในแต่ละสถาบันราชภัฏ และให้บริการแก่บุคลากรในสถาบัน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรของภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น

17. จัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษา
18. จัดให้มีการประชุมทางวิชาการ เพื่อเสนอผลงานทางวิชาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งประดิษฐ์ อย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง
19. มีเครือข่ายหลัก (back bone) ภายในสถาบันราชภัฏเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานภายในสถาบันและมีอุปกรณ์เชื่อมต่อเพื่อบริการเทคโนโลยีสารสนเทศในท้องถิ่น
20. จัดให้มีเส้นทางสื่อสารข้อมูลเชื่อมต่อระหว่างสถาบันราชภัฏกับหน่วยงานภายนอกและต่างประเทศเป็นของตนเอง

โดยสรุปแล้ว สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ เป็นหน่วยงานราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะมีกรอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง ได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ จัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศในสถาบันของตนเอง โดยดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของชาติ ซึ่งถือว่าเป็นกรอบการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญของประเทศ ที่ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องถือปฏิบัติเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกัน ดังนั้น สถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง ต้องทำการวางแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นที่ไปตามหรือมีความสัมพันธ์กับนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของชาติแน่นอน โดยการบริหารจัดการภายใต้ศูนย์/สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศหรือศูนย์คอมพิวเตอร์ของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง แต่ในทางปฏิบัติสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง มีรูปแบบการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร นโยบาย แผนกลยุทธ์ และงบประมาณของสถาบันนั้น ๆ ซึ่งรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนสถาบันราชภัฏแยกตามรายการ

รายการ	สถาบันราชภัฏ
ทำการก่อตั้งศูนย์/สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ/ศูนย์คอมพิวเตอร์แล้ว จำนวน 41 แห่ง	กาญจนบุรี กาฬสินธุ์ กำแพงเพชร จันทบุรี นครราชสีมา ชัยภูมิ เชียงราย เชียงใหม่ เทพสตรี ธนบุรี นครปฐม นครพนม นครราชสีมา นครศรีธรรมราช นครสวรรค์ บำบัดสมเด็จพระเจ้าพระยาบุรีรัมย์ พระนครศรีอยุธยา พิบูลสงคราม เพชรบุรี เพชรบุรีวิทยาลัยการณณ์ เพชรบูรณ์ ภูเก็ต มหาสารคาม ยะลา ร้อยเอ็ด ราชบุรี ราชภัฏรำไพพรรณี ลำปาง เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สงขลา สอนดุสิต สอนสุนันทา สุราษฎร์ธานี สุรินทร์ หมู่บ้านจอมบึง อุตรดิตถ์ และ อุบลราชธานี
มีการจัดทำแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์	กำแพงเพชร จันทบุรี เชียงราย เชียงใหม่ ธนบุรี นครปฐม นครราชสีมา

ด้าน ICT แล้วเรียบร้อย จำนวน 27 แห่ง	นครศรีธรรมราช นครสวรรค์ บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา นูรีรัมย์ พระนคร พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรีวิทยาลัยเกษตร เพชรบูรณ์ มหาสารคาม ยะลา ราชนครศรีธรรมราช ไร่ไพพรรณี ลำปาง เลย สกลนคร สอนดุสิต สอนสุนันทา สุราษฎร์ธานี หมู่บ้านจอมบึง และ อุบลราชธานี
มีการจัดทำแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ ด้าน ICT แล้วบางส่วน จำนวน 12 แห่ง	กาญจนบุรี กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ นครพนม พิบูลสงคราม เพชรบุรี ภูเก็ต ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สงขลา อุตรดิตถ์ และ อุตรดิตถ์
ยังไม่ได้จัดทำแผนแม่บท / แผน กลยุทธ์ด้าน ICT จำนวน 2 แห่ง	เทพสตรี และ สุรินทร์

ข้อมูล ณ สิงหาคม 2545

จากตารางที่ 4 พบว่า สถาบันราชภัฏจำนวน 41 แห่ง ได้การก่อตั้งศูนย์/สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศหรือศูนย์คอมพิวเตอร์ของสถาบันราชภัฏแล้ว

ในจำนวนนี้ มีสถาบันราชภัฏที่จัดทำแผนแม่บทหรือแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเรียบร้อยแล้วจำนวน 27 แห่ง มีสถาบันราชภัฏที่จัดทำแล้วบางส่วน จำนวน 12 แห่ง เหตุผลที่ทำให้เพียงบางส่วน คือ กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ เนื่องจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลง และมีบางแห่งระบุเหตุผลว่า เป็นสถาบันราชภัฏที่เปิดใหม่ ความเข้าใจความพร้อม และกำลังคนไม่เพียงพอ และจำนวน 2 แห่งที่ยังไม่ได้จัดทำแผนกลยุทธ์ได้แก่ สถาบันราชภัฏเทพสตรี และ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ เหตุผลคือ ยังไม่มีความพร้อม และยังไม่ชัดเจนด้านนโยบายจากผู้บริหารระดับสูง

ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ:กรณีสถาบันราชภัฏที่มีการจัดทำแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ทั้งสมบูรณ์และบางส่วน

จากการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจ การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ พบว่า สถาบันราชภัฏที่ได้มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเรียบร้อยแล้ว จำนวน 39 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 95.12 โดยสรุปเป็นประเด็นย่อยๆ ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

ประเด็น	ข้อค้นพบ
1. ระยะเวลาของแผนแม่บท / แผนกลยุทธ์	- กำหนดไว้เป็นแผนระยะ 5 ปี คือระหว่างปี พ.ศ. 2545-2549 (32 แห่ง) - ไม่ระบุระยะเวลา (7 แห่ง)
2. งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	- จัดสรรงบประมาณไว้ปีละไม่เกิน 10 ล้านบาท (37 แห่ง) ยกเว้น - รก.นครสวรรค์จัดสรรงบประมาณอยู่ในช่วง 5-40 ล้านบาท - รก.สวนดุสิตจัดสรรไว้มากที่สุด คือระหว่าง 131-275 ล้านบาทเศษ

3. นโยบายการนำ ICT มาสนับสนุนงานด้าน	3.1 สถาบันราชภัฏทุกแห่งมีนโยบายนำ ICT มาสนับสนุนงานด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) งานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา- โปรแกรมการศึกษา 2) งานบริหารสถาบัน 3) งานบริการวิชาการแก่สังคม 4) งานวิจัยระดับอุดมศึกษา 5) งานบำรุงศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม 3.2 สถาบันราชภัฏมีนโยบายเพิ่มบุคลากร โดย 1) เพิ่มอัตราจ้างแทนการบรรจุ 2) เพิ่มจำนวนอาจารย์พิเศษ 3.3 สถาบันราชภัฏมีนโยบายสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรด้าน ICT โดย 1) จัดฝึกอบรมภายในสถาบัน 2) เข้ารับการฝึกอบรมตามศูนย์ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ 3) การส่งไปศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้มีวุฒิสูงขึ้นด้วย 3.4 สถาบันราชภัฏ มีนโยบายด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน โดย 1) จัดอบรมสัมมนาทั้งภายในและภายนอกชุมชน 2) สร้างโฮมเพจประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ 3) ประสานกับองค์กรภายนอกเพื่อให้ความรู้ โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์และวิทยุ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อค้นพบ
4. สภาพปัจจุบันของอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์	สถาบันราชภัฏทุกแห่ง มีสภาพปัจจุบันของอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ดังนี้ 1) เครื่องแม่ข่าย : ส่วนมากมีเครื่องแม่ข่ายประมาณ 10-30 เครื่อง 2) เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ : เพื่อการเรียนการสอน 200-600 เครื่อง, เพื่อการบริหาร 45-300 เครื่อง, เพื่อการบริการ 60-600 เครื่อง 3) อุปกรณ์ต่อพ่วงอื่น ๆ : เครื่องพิมพ์ 80-350 เครื่อง, เครื่องสแกนเนอร์ 12-45 เครื่อง 4) อุปกรณ์สื่อสาร/เครือข่าย : 30-176 เครื่อง 5) อุปกรณ์อื่น ๆ ได้แก่ อุปกรณ์คอนเฟอร์เร็น เครื่องอ่านบาร์โค้ด ฯลฯ
5. สภาพปัจจุบันของซอฟต์แวร์	สถาบันราชภัฏทุกแห่ง มีสภาพปัจจุบันของซอฟต์แวร์ ดังนี้ 1) ระบบปฏิบัติการเครือข่าย : UNIX, Linux, Novell, MS Windows, Windows NT, Solaris 2) ระบบปฏิบัติการ : MS Windows 95-XP, Mac OS

	: UTP ความเร็ว 100 Mbps / 10 Mbps : Fiber Optic ความเร็ว 100 Mbps-1Gbps 2) ระบบอินเทอร์เน็ต เชื่อมต่อโดย : Leased Line ความเร็ว 64 -Kbps-2 Mbps : Modem ความเร็ว 56 Kbps
10. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันและอนาคต	สถาบันราชภัฏส่วนใหญ่ มีโครงการกำลังพัฒนาในปัจจุบัน ได้แก่ 1) ด้านระบบสารสนเทศ : ระบบงบประมาณ ระบบเงินเดือน 2) ด้านระบบคอมพิวเตอร์ : จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อให้บริการ, ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อศูนย์ข้อมูลกลาง, ระบบเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์ 3) ด้านระบบเครือข่าย : ระบบ VDO Conference, ระบบ Back Bone, ระบบเครือข่ายไร้สาย, ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานระบบเครือข่าย สถาบันราชภัฏหลายแห่ง มีโครงการที่จะพัฒนาในอนาคตอันใกล้ ได้แก่ 1) โครงการระบบการบริหารการศึกษา 6) โครงการบทเรียนออนไลน์ 2) โครงการระบบเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์ 7) โครงการระบบบัญชีและการเงิน 3) โครงการพัฒนางานทางด้านวิชาการ 8) โครงการพัฒนาระบบเครือข่าย 4) โครงการการเรียนการสอนทางไกล 9) โครงการระบบบริหารคลังสินค้า 5) โครงการบำรุงรักษาอุปกรณ์และคอมพิวเตอร์

จากตารางที่ 5 พบว่า

1. ระยะเวลาของแผนแม่บท / แผนกลยุทธ์ สถาบันราชภัฏจำนวน 32 แห่ง กำหนดไว้เป็นแผนระยะ 5 ปี คือระหว่างปี พ.ศ. 2545 ถึงปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาเดียวกันแผนพัฒนาสถาบันราชภัฏระยะที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ส่วนสถาบันราชภัฏนครสวรรค์ และสถาบันราชภัฏยะลา ได้มีการปรับปรุงแผนใหม่ เนื่องจาก เตรียมการเพื่อรองรับโครงสร้างการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ และปรับให้เข้ากับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดย

สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ปรับแผนให้อยู่ในระยะเวลา 6 ปี คือ พ.ศ. 2544-2549 ส่วนสถาบันราชภัฏยะลาปรับแผนให้อยู่ในระยะเวลา 2 ปี คือ พ.ศ. 2545-2546 เท่านั้น

2. งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สถาบันราชภัฏส่วนใหญ่จัดสรรงบประมาณไว้ปีละไม่เกิน 10 ล้านบาท มีเพียงสถาบันราชภัฏนครสวรรค์จัดสรรงบประมาณไว้ปี พ.ศ. 2544 จำนวน 40 ล้านบาท พ.ศ. 2545 จำนวน 20 ล้านบาท พ.ศ. 2546 จำนวน 15 ล้านบาท พ.ศ. 2547 และ 2548 จำนวนปีละ 5 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2549 จำนวน 20 ล้านบาท ส่วนสถาบันราชภัฏที่จัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสูงที่สุด ได้แก่ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยจัดสรรงบประมาณดังนี้ไว้ปี พ.ศ. 2545 จำนวน 275,296,500 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2546 จำนวน 143,111,300 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2547 จำนวน 159,663,500 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2548 จำนวน 141,078,200 ล้านบาท และปี พ.ศ. 2549 จำนวน 131,453,200 ล้านบาท

3. สถาบันราชภัฏทุกแห่ง มีนโยบายสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในงานด้านต่างๆ เรียงตามลำดับความสำคัญมาก-น้อยดังนี้ 1) งานจัดการศึกษา 2) งานด้านบริหารสถาบัน 3) งานบริการวิชาการแก่สังคม 4) งานวิจัย และ 5) งานบำรุงศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม

3.1 สถาบันราชภัฏทุกแห่ง มีนโยบายเพิ่มบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยวิธี 1) เพิ่มอัตราจ้างแทนการบรรจุ 2) เพิ่มจำนวนอาจารย์พิเศษ และสถาบันราชภัฏทุกแห่ง มีนโยบายสนับสนุนบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยวิธีการจัดฝึกอบรมภายในสถาบันเป็นวิธีการที่สถาบันส่วนมากสนับสนุนมากที่สุด ลำดับรองลงมาได้แก่ การส่งไปอบรมตามศูนย์ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ และลำดับสุดท้ายคือการส่งไปศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้มีวุฒิสูงขึ้น

3.2 สถาบันราชภัฏทุกแห่ง มีนโยบายด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนด้าน โดยวิธี จัดอบรมสัมมนาทั้งภายในสถาบันและภายในชุมชน การสร้างโฮมเพจประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ ส่วนการประสานกับองค์กรภายนอกเพื่อให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์และวิทยุ สถาบันราชภัฏบางแห่งได้มีนโยบายสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าวด้วยเช่นกัน

4. สภาพปัจจุบันของอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ของทั้งสถาบัน จำแนกได้ดังนี้

4.1 เครื่องแม่ข่าย (server) ส่วนมากสถาบันราชภัฏจะมีเครื่องแม่ข่ายประมาณ 10-30 เครื่อง แต่สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีมากที่สุด ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 81 เครื่อง

4.2 เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ แบ่งเป็น เพื่อการเรียนการสอน สถาบันราชภัฏส่วนใหญ่มีอยู่ประมาณ 200-600 เครื่อง แต่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 3,194 เครื่อง เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหาร สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีอยู่ประมาณ 45-300 เครื่อง แต่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 1,226 เครื่อง และเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหาร สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีอยู่ประมาณ 60-600 เครื่อง แต่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 2,000 เครื่อง

4.3 อุปกรณ์ต่อพ่วงอื่น ๆ ได้แก่ เครื่องพิมพ์ (printer) สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีประมาณ 80 - 350 เครื่อง เครื่องสแกนเนอร์ (scanner) สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีประมาณ 12-45 เครื่อง สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีวิซวลไลเซอร์ (visualizer) จำนวน 34 เครื่อง มีโปรเจคเตอร์ จำนวน 40 เครื่อง สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ มีวิซวลไลเซอร์ และโปรเจคเตอร์ รวมทั้งสิ้น 38 เครื่อง ส่วนสถาบันอื่น ๆ ไม่ได้ระบุจำนวน

4.4 อุปกรณ์สื่อสาร/เครือข่าย (router, bridge, hub, switching, modem) สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีจำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 30-176 เครื่อง

4.5 อุปกรณ์อื่น ๆ สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีอุปกรณ์อื่น ๆ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ข้างต้น ได้แก่ อุปกรณ์คอนเฟอเรนซ์ (conference) เครื่องอ่านบาร์โค้ด (barcode reader) เครื่องตรวจข้อสอบคอมพิวเตอร์อัตโนมัติ กล้องดิจิทัล เป็นต้น

5. สภาพปัจจุบันของซอฟต์แวร์ จำแนกได้ดังนี้

5.1 ระบบปฏิบัติการเครือข่าย (Network Operating System) สถาบันส่วนมากใช้ระบบปฏิบัติการเครือข่ายดังนี้ (เรียงตามลำดับมาก-น้อย) UNIX, Linux, Novell Netware 4.11, Novell Netware 5.0, Novell Netware 5.1, MS Windows, WindowsNT, และ Solaris 7, Solaris 8

5.2 ระบบปฏิบัติการ (Operating System) สถาบันราชภัฏส่วนมากใช้ระบบปฏิบัติการ ดังนี้ (เรียงตามลำดับมาก-น้อย) MS Windows 95/98/2000/ XP และ Mac OS

5.3 ระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management System) สถาบันราชภัฏส่วนมากใช้ระบบจัดการฐานข้อมูล ดังนี้ Oracle , MySQL, Access และ Foxpro

5.4 โปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนมากใช้โปรแกรมในตระกูลไมโครซอฟต์ เช่น MS-Office (Word, Excel, PowerPoint, Access, FrontPage, Photo editor), โปรแกรมในตระกูล Macromedia (Flash, Dreamweaver, Authorware), โปรแกรมในตระกูล Adobe (Premier, Acrobat), Foxpro และ Utilities อื่นๆ เช่น Winzip, Norton anti virus เป็นต้น ส่วนสถาบันราชภัฏสวนดุสิตใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่แตกต่างไปจากสถาบันราชภัฏอื่นๆ ดังนี้ Hp Openview Desktop Administrator Magic, Multimedia Conference Server Release 6.1, Multimedia Conference Workstation, WebLogic , Veritas และที่สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้านห้องสมุด ชื่อ Library System เช่นเดียวกับสถาบันราชภัฏยะลา

6. ระบบงานสารสนเทศที่ใช้ในปัจจุบัน สถาบันราชภัฏส่วนมากมีระบบงานที่ใช้ในสถาบันคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ระบบทะเบียนนักศึกษา ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ระบบพัสดุ ระบบการเจ้าหน้าที่และบุคลากร ระบบการจ่ายเงินเดือน ระบบงานโรงแรม ระบบควบคุมการใช้ห้องปฏิบัติการและควบคุมการใช้บริการคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ระบบงบประมาณ ระบบอาคารสถานที่ ระบบยานพาหนะ ซึ่งระบบงานเหล่านี้จะพัฒนาโดยบุคลากรภายในสถาบัน มีเพียงบางระบบงานที่จ้างบริษัทเอกชนพัฒนา หรือซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ งาน เช่น ระบบงานโรงแรม ระบบงานห้องสมุดอัตโนมัติ เป็นต้น ส่วนที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตค่อนข้างเป็นสถาบันที่มีระบบงานเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น ระบบการสืบค้นหนังสือ ซอฟต์แวร์คือ VTLS ลักษณะการใช้งานคือ การสืบค้น การทำข้อมูลหนังสือ มีระบบงานสนับสนุนการเรียนการสอนทางไกล เช่น ระบบ Video on Demand ซอฟต์แวร์คือ Media Hawk ลักษณะการใช้งานคือ ดูวิดีโอผ่านเครือข่าย ระบบการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต ซอฟต์แวร์คือ Blackboard โดยใช้งานผ่านเว็บเบราว์เซอร์ ระบบการเรียนรู้อด้วยตนเองผ่านสื่อมัลติมีเดีย โดยระบบเหล่านี้จะซื้อจากบริษัทเอกชนมากกว่าพัฒนาโดยบุคลากรภายใน

7. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ สถาบันราชภัฏทุกแห่งมีเว็บไซต์เป็นของตนเอง สถาบันราชภัฏจำนวน 40 แห่ง จะใช้ชื่อย่อของสถาบันเป็นชื่อเว็บไซต์ ใช้ซัพโดเมนและโดเมน เป็น .ac.th เช่น www.rirc.ac.th ได้แก่ สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ www.riphuket.ac.th ได้แก่ สถาบันราชภัฏภูเก็ต เป็นต้น ทำการเชื่อมต่อกับ Uninet ประเทศไทย มีเพียงสถาบันราชภัฏราชภัฏเพชรบุรีแห่งเดียวเท่านั้น ที่ใช้โดเมน .edu ชื่อเว็บไซต์ คือ www.rajabhat.edu

สถาบันมีงานและบริการบนเว็บไซต์คือระบบการสืบค้นข่าวสาร ระบบข้อมูลและการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลเพื่อชุมชน ระบบการทดสอบความรู้ด้วยตนเอง สืบค้นฐานข้อมูลด้านการศึกษา (General

Periodical Research II, Wilson, Computer Database, e-Journal, VTL Virtual Web Gateway Module) ข่าวสารห้องสมุด บริการ e-Learning แนะนำสถาบันและการบริหารงานภายใน ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารภายใน-ภายนอก บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีเว็บไซต์ทาง อินเทอร์เน็ต เพื่อเผยแพร่ข่าวสารภายใน ได้แก่ ระบบการสืบค้นบทคัดย่อและงานวิจัย ระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้บริการแก่นักศึกษา และระบบการบริหารจัดการภายในสถาบัน เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

8. บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏมียุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประมาณ 20-70 คน โดย จำแนกบุคลากรออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ ข้าราชการที่อยู่ในสายผู้สอน และสังกัด โปรแกรมวิชาต่างๆ ได้รับเลือกตั้ง คัดเลือก หรืออาสาสมัครทำงานให้กับศูนย์คอมพิวเตอร์ เพิ่มเติมนอกเหนือ จากงานสอนประจำ ซึ่งบุคลากรกลุ่มนี้ส่วนมากจะดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษา หัวหน้าหรือผู้บริหารในศูนย์ คอมพิวเตอร์ หรือดูแลงานด้านพัฒนาระบบงาน วิเคราะห์และออกแบบระบบ ผู้เขียนและพัฒนาโปรแกรม คอมพิวเตอร์ รวมถึงเป็นวิทยากรผู้ให้ความรู้/ผู้สอน/ฝึกอบรม ส่วนที่ 2 คือ บุคลากรที่จ้างจากเงินรายได้ของ สถาบัน (อัตราชั่วคราว) บุคลากรกลุ่มนี้จะมีจำนวนมากขึ้นอยู่กับสถาบันแต่ละแห่งมีรายได้และภารกิจมาก พอที่จะจ้างหรือไม่ ซึ่งส่วนมากบุคลากรกลุ่มนี้จะทำหน้าที่ดูแลระบบเครือข่าย งานพัฒนาและเขียนโปรแกรม งานระบบ IT เพื่อการศึกษาทางไกล งานซ่อมบำรุงและให้คำปรึกษา งานด้านอินเทอร์เน็ต งานอบรมให้ความรู้/ ฝึกอบรม งานด้านวิศวกร งานดูแลด้านการบริการคอมพิวเตอร์ และทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

9. ระบบเครือข่าย มีสถาบันเป็นจำนวนมาก ที่มีระบบอินเทอร์เน็ต โดยส่วนมากได้ทำการติดตั้ง มาตั้งแต่ปี 2538 และใช้สายเคเบิลในการเชื่อมต่อ อันได้แก่ 1) สาย Coaxial (Leased Line) ความเร็วประมาณ 512 Kbps - 1 Mbps 2) สาย UTP ความเร็ว 100 Mbps และ 10 Mbps และ 3) Fiber Optic ความเร็ว 100 Mbps - 1 Gbps

ระบบอินเทอร์เน็ต สถาบันราชภัฏต่างๆ จะเริ่มเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตเมื่อปี พ.ศ.2539 โดยใช้ช่องทางในการเชื่อมต่อดังนี้ 1) Leased Line ความเร็วตั้งแต่ 64 Kbps-2 Mbps แต่สถาบันส่วนมากจะใช้ ความเร็วที่ 1-2 Mbps และบางสถาบันใช้ Modem ความเร็ว 56 Kbps เป็นช่องทางในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ด้วย สถาบันบางแห่งมีเส้นทางเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต 2 เส้นทาง โดยจะกำหนดเส้นทางหลักเชื่อมต่อไปที่ Uninet และเส้นทางสำรองทำการเชื่อมต่อไปที่ Inet

10. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้ดำเนินการในปัจจุบันและอนาคต สถาบันราชภัฏเป็นจำนวนมาก มีโครงการที่ทำในปัจจุบันและอนาคต แบ่งเป็น 3 ระบบ ได้แก่ 1) ระบบสารสนเทศ 2) ระบบคอมพิวเตอร์ และ 3) ระบบเครือข่าย

สถาบันต่างๆ มีโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2545 หลายโครงการ แบ่ง เป็น 1) โครงการด้านระบบสารสนเทศ ได้แก่ โครงการระบบงบประมาณ โครงการระบบบริหารงานโรงแรม โครงการระบบเงินเดือน 2) โครงการด้านระบบคอมพิวเตอร์ ได้แก่ โครงการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการ ให้บริการอินเทอร์เน็ตและการสืบค้น โครงการระบบคอมพิวเตอร์สำหรับศูนย์ข้อมูลกลาง โครงการเช่าเครื่องไม่

โครงคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านคอมพิวเตอร์ของอาจารย์และนักศึกษา และ 3) โครงการด้านระบบเครือข่าย ได้แก่ โครงการระบบ VDO Conference โครงการระบบ Back Bone ภายในสถาบัน โครงการระบบเครือข่ายไร้สาย โครงการปรับโครงสร้างพื้นฐานระบบเครือข่าย เป็นต้น และมีสถาบันราชภัฏหลายแห่งมีโครงการประกันคุณภาพการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ของนักศึกษา โครงการจัดอบรมคอมพิวเตอร์สำหรับอาจารย์และนักศึกษา เป็นต้น

ในอนาคตอันใกล้ สถาบันราชภัฏหลายแห่งได้กำหนดโครงการไว้เป็นจำนวนมาก อาทิเช่น โครงการระบบการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบทะเบียนนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โครงการพัฒนางานทางด้านวิชาการ โครงการระบบบัญชีและการเงิน โครงการระบบบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โครงการระบบบริหารคลังสินค้า โครงการบทเรียนออนไลน์ โครงการระบบเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อลดเช่าเครื่องเดิมที่หมดอายุการใช้งาน โครงการระบบเครือข่ายภายในสถาบันเชื่อมโยงตามอาคารเรียนให้ครบเต็มรูปแบบ โครงการเรียนการสอนทางไกล เป็นต้น

นอกจากนี้ ทุกสถาบันจะมีค่าใช้จ่ายที่แน่นอน คือ 1) ค่าเช่าสายสัญญาณ ปีละประมาณ 2 ล้านบาท - 8 ล้านบาท และ 2) ค่าเช่าความกว้างช่องสัญญาณออกอินเทอร์เน็ต ปีละประมาณ 5 แสนบาท - 2,800,000 ล้านบาท

จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันราชภัฏดังกล่าวข้างต้น พบว่าสถาบันราชภัฏทุกแห่งที่มีแผนแม่บทหรือแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยได้ปฏิบัติตามกิจกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามพันธกิจของสถาบันราชภัฏทุกประเด็น และผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าสถาบันราชภัฏที่สามารถเป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างให้กับสถาบันราชภัฏอื่นๆ ในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้น ได้แก่ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สถาบันราชภัฏเชียงราย สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี เหตุผลสนับสนุนความคิดเห็นดังกล่าวคือ ข้อมูลที่ปรากฏในแผนกลยุทธ์นั้นครบถ้วน ชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารและสมาชิกของสถาบันมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กิจกรรม/โครงการ งบประมาณในการสนับสนุน ซึ่งสามารถนำสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ

จากการสอบถามข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลคือผู้อำนวยการศูนย์ (สำนัก) คอมพิวเตอร์ หรือหัวหน้าศูนย์ (สำนัก) เทคโนโลยีสารสนเทศทุกแห่ง คิดเป็นร้อยละ 100

และจากการสอบถาม พบว่า สถาบันราชภัฏที่จัดทำแผนกลยุทธ์แล้วเรียบร้อย คิดเป็นร้อยละ 65.85 ทำแล้วบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 29.27 โดยให้เหตุผลประกอบการทำเพียงบางส่วนคือ กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ เนื่องจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลง และมีบางแห่งระบุเหตุผลว่า เป็นสถาบันราชภัฏที่เปิดใหม่ ความเข้าใจ ความพร้อม และกำลังคนไม่เพียงพอ และจำนวน 2 แห่งที่ยังไม่ได้จัดทำแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 4.88 เหตุผลที่ยังไม่ได้ทำคือ ยังไม่มีความพร้อม และยังไม่ชัดเจนด้านนโยบายจากผู้บริหารระดับสูง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามสภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏจำนวน 41 แห่ง โดยนำเสนอเป็นค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมทั้งให้ความหมายของระดับปัญหาทุกข้อ ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาไว้ในบทที่ 3 ในการนำเสนอสภาพปัญหาในครั้งนี้ จำแนกตามภาพรวมสถาบันราชภัฏ 41 แห่ง โดยรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยพิจารณาในภาพรวมของสถาบันราชภัฏ 41 แห่ง

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ระดับปัญหา		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
1. ด้านนโยบาย	2.41	.96	มีปัญหาน้อย
1. ปัญหานโยบาย ICT ของสถาบันที่ไม่สัมพันธ์สอดคล้องกับนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของชาติ	1.68	1.21	มีปัญหาน้อย
2. ปัญหาความไม่ชัดเจนของนโยบายด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ ภายในสถาบันของท่าน โดยจะทำให้นำไปสู่การปฏิบัติในแต่ละแผนงานได้ยาก	2.17	1.36	มีปัญหาน้อย
3. ปัญหาความไม่ชัดเจนของระเบียบปฏิบัติด้านการจัดซื้อและติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย ระบบการสื่อสารในสถาบันของท่าน	2.29	1.40	มีปัญหาน้อย
4. ปัญหาความไม่ชัดเจนของนโยบายด้านการสร้างห้องคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติกิจกรรมตามภารกิจ แต่ละแผนงาน	2.63	1.26	มีปัญหปานกลาง

5. ปัญหาของนโยบายด้านการฝึกอบรมคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในแต่ละแผนงานมีความไม่ชัดเจน	2.46	1.31	มีปัญหาน้อย
6. ปัญหาของนโยบายด้านการจัดจ้างบุคลากรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อปฏิบัติงานในแต่ละแผนงาน มีความไม่ชัดเจน ยุ่งยากต่อการนำไปปฏิบัติงาน	3.17	1.39	มีปัญหาปานกลาง
7. ปัญหาของนโยบายด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนของคณาจารย์และนักศึกษาไม่ชัดเจน	2.49	1.42	มีปัญหาน้อย

รายการปัญหาเพิ่มเติม

1. นโยบายด้าน ICT ของสถาบันมีความชัดเจน แต่การปฏิบัติตามนโยบายมีปัญหา (10 แห่ง)
2. ปัญหาส่วนมากเกิดจากนโยบายภายนอกที่มีผลกระทบต่อสถาบัน (2 แห่ง)
3. การตั้งกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยไม่ได้ทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติจริงก่อน ว่าจริงแล้วแนวทางจะเป็นอย่างไร ควรทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติเสียก่อน (1 แห่ง)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ระดับปัญหา		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
2. ด้านงบประมาณ	3.44	1.21	มีปัญหাপานกลาง
1. ปัญหาของงบประมาณที่ไม่เพียงพอสำหรับการจัดซื้อ การติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย ระบบการสื่อสารมาใช้ในสถาบันของท่าน	3.76	1.67	มีปัญหามาก
2. ปัญหาของงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการสร้างห้องคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่างๆของแต่ละแผนงาน	3.51	1.33	มีปัญหามาก
3. ปัญหาของการไม่มีงบประมาณเพื่อปลูกสร้างอาคารศูนย์ หรือสำนักคอมพิวเตอร์	3.51	1.87	มีปัญหามาก
4. ปัญหาของงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	2.41	1.53	มีปัญหาน้อย

5. ปัญหาการไม่มีงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.63	1.34	มีปัญหา มาก
6. ปัญหาการไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหา Software ลิขสิทธิ์	3.49	1.65	มีปัญหา ปานกลาง
7. ปัญหาการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาลเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายไม่เพียงพอ	3.90	1.11	มีปัญหา มาก
8. ปัญหาการสนับสนุนงบประมาณจากงบรายได้ของสถาบันเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ	3.29	1.54	มีปัญหา ปานกลาง

รายการปัญหาเพิ่มเติม

1. วัสดุ อุปกรณ์ ค่าบริการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ยังนับว่าแพงมาก อีกทั้งความไม่นิ่งของเทคโนโลยี ทำให้ล้าสมัยเร็วมาก (12 แห่ง)
2. ผู้บริหารยังไม่ชัดเจนในเรื่องของการสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (5 แห่ง)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ระดับปัญหา		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
3. ด้านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ	2.82	.98	มีปัญหา ปานกลาง
1. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องการจัดทำแผนกลยุทธ์เฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เนื่องจากขาดผู้รับผิดชอบ ขาดคณะทำงาน	2.61	1.53	มีปัญหา ปานกลาง
2. ปัญหาของการวางแผนระยะยาวที่ไม่สัมพันธ์กันระหว่างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับแผนงานด้านต่าง ๆ	3.00	1.18	มีปัญหา ปานกลาง
3. ปัญหาของการวางแผนในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในแผนงานด้านต่าง ๆ ไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุม	2.85	1.24	มีปัญหา ปานกลาง

4. ปัญหาของการปฏิบัติงานตามแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ได้กำหนดไว้มีความยุ่งยากซับซ้อน ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติตามแผนได้เท่าที่ควร	2.37	1.11	มีปัญหา น้อย
5. ปัญหาของการระบุความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในแผนปฏิบัติการของแต่ละแผนงาน/โครงการมีความซ้ำซ้อนกัน	2.83	.95	มีปัญหา ปานกลาง
6. ปัญหาการขาดความรู้หรือการไม่ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันให้ถูกต้องตามหลักการวางแผน	2.88	.98	มีปัญหา ปานกลาง
7. ปัญหาขาดการประเมินผลแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดจัดทำแผน หรือการปฏิบัติตามแผนในโอกาสต่อไป	3.27	1.40	มีปัญหา ปานกลาง

รายการปัญหาเพิ่มเติม

มีแผน แต่ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ เพราะปัญหาเรื่องงบประมาณและบุคลากร (8 แห่ง)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ระดับปัญหา		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
4. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครือข่ายโทรคมนาคม	3.20	1.17	มีปัญหา ปานกลาง
1. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องความไม่คงที่ แน่นนอน (consistency) ของระบบอินเทอร์เน็ต	2.49	1.61	มีปัญหา น้อย
2. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องขนาดช่องสัญญาณ (bandwidth) ของระบบอินเทอร์เน็ตต่ำ	3.05	1.70	มีปัญหา ปานกลาง
3. ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับระบบโทรคมนาคม ระบบโทรศัพท์ หรือช่องทางการสื่อสาร ที่มีราคาแพง	3.46	1.47	มีปัญหา ปานกลาง
4. ปัญหาเรื่องคู่สายโทรศัพท์สำหรับการเข้าถึงข้อมูลจากระยะไกล ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ	3.39	1.55	มีปัญหา ปานกลาง

5. ปัญหาของเครื่องคอมพิวเตอร์/อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง/ระบบเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เก่า ช้า ไม่ทันสมัย	3.34	1.44	มีปัญหาปานกลาง
6. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องของเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง มีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน	3.29	1.54	มีปัญหาปานกลาง
7. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องอุปกรณ์เครือข่ายและการสื่อสารมีไม่เพียงพอต่อการใช้งานในแต่ละแผนงาน	3.20	1.40	มีปัญหาปานกลาง
8. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องการไม่มีโปรแกรมระบบที่ถูกต้องตามกฎหมายใช้เพื่อการเรียนการสอน การบริหาร	3.34	1.59	มีปัญหาปานกลาง
9. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องการไม่มีโปรแกรมประยุกต์เพื่อการบริหารจัดการใช้ในแต่ละแผนงาน	3.27	1.14	มีปัญหาปานกลาง
รายการปัญหาเพิ่มเติม			
ทุกปัญหาเชื่อมโยงมาจากปัญหาการไม่มีงบประมาณ (5 แห่ง)			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ระดับปัญหา		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
5. ด้านอาคาร สถานที่	2.59	.96	มีปัญหาปานกลาง
1. ปัญหาการไม่มีสถานที่ในการสร้างห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติการกิจในแต่ละแผนงานของสถาบัน	2.90	1.36	มีปัญหาปานกลาง
2. ปัญหาของห้องคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในแต่ละแผนงานมีไม่เพียงพอ	2.90	1.34	มีปัญหาปานกลาง
3. ปัญหาของสภาพห้องบริการคอมพิวเตอร์ในแต่ละแผนงานไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติการกิจ เช่น มีเสียงดังรบกวน	2.12	1.33	มีปัญหาน้อย

4. ปัญหาห้องบริการคอมพิวเตอร์ของแต่ละแผนงานอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม เช่นตั้งอยู่ห่างไกลไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและนักศึกษา	2.49	1.27	มีปัญหาน้อย
5. ปัญหาการขาดระบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากรและนักศึกษาที่ไปปฏิบัติงาน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของสถาบัน	2.02	1.25	มีปัญหาน้อย
6. ปัญหาด้านพื้นที่ของสถาบันมีขนาดกว้างใหญ่ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ทางด้านเครือข่ายโทรคมนาคมและการสื่อสาร	2.41	1.64	มีปัญหาน้อย
7. ปัญหาการไม่มีระบบป้องกันความปลอดภัยจากฝนตกฟ้าผ่า ทำให้อุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์ การสื่อสาร โทรคมนาคมมีความเสียหาย	3.27	1.53	มีปัญหาปานกลาง
รายการปัญหาเพิ่มเติม -			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ระดับปัญหา		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
6. ด้านบุคลากร	3.75	1.03	มีปัญหามาก
1. ปัญหาการไม่มีบุคลากรด้านพัฒนาโปรแกรม (Programmer) เพื่อพัฒนาระบบงานในแต่ละแผนงานของสถาบัน	4.00	.95	มีปัญหามาก
2. ปัญหาการไม่มีบุคลากรด้านวิศวกรคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติงานในแต่ละแผนงานของสถาบัน	4.05	1.16	มีปัญหามาก
3. ปัญหาการไม่มีบุคลากรด้านระบบโทรคมนาคมและการสื่อสารเพื่อปฏิบัติงานภายในสถาบัน	3.73	1.23	มีปัญหามาก
4. ปัญหาบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในแต่ละแผนงานไม่มีความรู้ไม่มีความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.27	1.20	มีปัญหาปานกลาง

5. ปัญหาของบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในแต่ละแผนงาน	3.73	1.14	มีปัญหามาก
6. ปัญหาของบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่อการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในแต่ละแผนงาน	3.80	1.14	มีปัญหามาก
7. ปัญหาการไม่มีผู้ประสานงานฝ่ายต่าง ๆ เพื่อการติดตามและความอำนวยความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน	3.63	1.18	มีปัญหามาก

รายการปัญหาเพิ่มเติม -

จากตารางที่ 6 ผลการสอบถามสภาพปัญหาจากสถาบันราชภัฏจำนวน 41 แห่ง พบว่าในภาพรวมสถาบันราชภัฏมีสภาพปัญหาด้านบุคลากรอยู่ในระดับปัญหามาก (ค่าเฉลี่ย 3.75) รองลงมาได้แก่ ด้านงบประมาณ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.44) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครื่องข่ายโทรคมนาคม มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.20) ด้านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.82) ด้านอาคารสถานที่ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.59) ส่วนด้านนโยบายมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.41)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านนโยบาย สภาพปัญหาที่พบในระดับปานกลาง คือ ปัญหาของนโยบายด้านการจัดจ้างบุคลากรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อปฏิบัติงานในแต่ละแผนงาน มีความไม่ชัดเจน ยุ่งยากต่อการนำไปปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 3.17) ปัญหาความไม่ชัดเจนของนโยบายด้านการสร้างห้องคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติกิจกรรมตามภารกิจแต่ละแผนงาน (ค่าเฉลี่ย 2.63) ส่วนประเด็นอื่น ๆ พบสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ สถาบันราชภัฏต่าง ๆ ได้เสนอรายการปัญหาเพิ่มเติม ได้แก่ 1) นโยบายด้าน ICT ของสถาบันมีความชัดเจน แต่การปฏิบัติตามนโยบายมีปัญหามาก เสนอจำนวน 10 แห่ง 2) ปัญหาส่วนมากเกิดจากนโยบายภายนอกที่มีผลกระทบต่อสถาบัน เสนอจำนวน 2 แห่ง 3) การตั้งกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยไม่ได้ทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติจริงก่อนว่าจริงแล้วแนวทางจะเป็นอย่างไร ควรทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติเสียก่อน เสนอจำนวน 1 แห่ง

ด้านงบประมาณ พบว่า สภาพปัญหาที่พบในระดับมาก คือ ปัญหาการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาลเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.90) ปัญหาของงบประมาณที่ไม่เพียงพอสำหรับการจัดซื้อ การติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย ระบบการสื่อสารมาใช้ในสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 3.76) ปัญหาการไม่มีงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 3.63) ปัญหาของงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการสร้างห้องคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของแต่ละแผนงาน (ค่าเฉลี่ย 3.51) ปัญหาของการไม่มีงบประมาณเพื่อปลูกสร้างอาคาร

ศูนย์ หรือสำนักคอมพิวเตอร์(ค่าเฉลี่ย 3.51) สภาพปัญหาที่พบในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาการไม่มีงบประมาณ

ในการจัดซื้อ จัดหาซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ (ค่าเฉลี่ย 2.49) และ ปัญหาการสนับสนุนงบประมาณจากงบรายได้ของสถาบันเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 2.29) นอกจากนี้ สถาบันราชภัฏต่าง ๆ ได้เสนอรายการปัญหาเพิ่มเติม ได้แก่ 1) วัสดุ อุปกรณ์ ค่าบริการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ยังนับว่าแพงมาก อีกทั้งความไม่นิ่งของเทคโนโลยี ทำให้ล้าสมัยเร็วมาก เสนอจำนวน 12 แห่ง 2) ผู้บริหารยังไม่ชัดเจนในเรื่องของการสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เสนอจำนวน 5 แห่ง

ด้านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ พบว่า สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยนำเสนอเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ปัญหาขาดการประเมินผลแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดทำแผน หรือการปฏิบัติตามแผนในโอกาสต่อไป (ค่าเฉลี่ย 3.27) ปัญหาของการวางแผนระยะยาวที่ไม่สัมพันธ์กันระหว่างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับแผนงานด้านต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.00) ปัญหาการขาดความรู้หรือการไม่ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันให้ถูกต้องตามหลักการวางแผน(ค่าเฉลี่ย 2.88) ปัญหาของการวางแผนในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในแผนงานด้านต่างๆไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุม (ค่าเฉลี่ย 2.85) ปัญหาของการระบุความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในแผนปฏิบัติการของแต่ละแผนงาน/โครงการมีความซ้ำซ้อนกัน (ค่าเฉลี่ย 2.83) และสถาบันมีปัญหาเรื่องการจัดทำแผนกลยุทธ์เฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เนื่องจากขาดผู้รับผิดชอบ ขาดคณะทำงาน (ค่าเฉลี่ย 2.61) นอกจากนี้ สถาบันราชภัฏต่าง ๆ ได้เสนอรายการปัญหาเพิ่มเติม ได้แก่ มีแผน แต่ไม่สามารถนำสู่การปฏิบัติได้ เพราะปัญหาเรื่องงบประมาณและบุคลากร เสนอจำนวน 8 แห่ง

ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครือข่ายโทรคมนาคม พบว่า สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับระบบโทรคมนาคม ระบบโทรศัพท์หรือช่องทางการสื่อสารที่มีราคาแพง (ค่าเฉลี่ย 3.46) ปัญหาเรื่องคู่มือสายโทรศัพท์สำหรับการเข้าถึงข้อมูลจากระยะไกล ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ (ค่าเฉลี่ย 3.39) ปัญหาของเครื่องคอมพิวเตอร์ / อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง / ระบบเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เก่า ช้า ไม่ทันสมัย (ค่าเฉลี่ย 3.34) ปัญหาเรื่องการไม่มีโปรแกรมระบบที่ถูกต้องตามกฎหมายใช้เพื่อการเรียนการสอน การบริหาร (ค่าเฉลี่ย 3.34) ปัญหาเรื่องของเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง มีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย 3.29) ปัญหาเรื่องการไม่มีโปรแกรมประยุกต์เพื่องานบริหารจัดการใช้ในแต่ละแผนงาน (ค่าเฉลี่ย 3.27) ปัญหาเรื่องอุปกรณ์เครือข่ายและการสื่อสารมีไม่เพียงพอต่อการใช้งานในแต่ละแผนงาน (ค่าเฉลี่ย 3.20) และ ปัญหาเรื่องขนาดช่องสัญญาณ (bandwidth) ของระบบอินเทอร์เน็ตต่ำ (ค่าเฉลี่ย 3.05) นอกจากนี้ สถาบันราชภัฏต่างๆ ได้เสนอรายการปัญหาเพิ่มเติม ได้แก่ทุกปัญหาเชื่อมโยงมาจากปัญหาการไม่มีงบประมาณ เสนอจำนวน 5 แห่ง

ด้านอาคารสถานที่ พบว่า สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือปัญหาการไม่มีระบบป้องกันความปลอดภัยจากฝนตก ฟ้าผ่าทำให้อุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์ การสื่อสาร โทรคมนาคมมีความเสียหาย (ค่า

เฉลี่ย 3.27) ปัญหาการไม่มีสถานที่ในการสร้างห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติภารกิจในแต่ละแผนงานของสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 2.90) ปัญหาของห้องคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในแต่ละแผนงานมีไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 2.90) สภาพปัญหาที่พบในระดับน้อย ได้แก่ ปัญหาห้องบริการคอมพิวเตอร์ของแต่ละแผนงานอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม เช่น ตั้งอยู่ห่างไกลไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 2.49) ปัญหาด้านพื้นที่ของสถาบันมีขนาดกว้างใหญ่ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ทางด้านเครือข่ายโทรคมนาคมและการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 2.41) ปัญหาของสภาพห้องบริการคอมพิวเตอร์ในแต่ละแผนงานไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติภารกิจ เช่น มีเสียงดังรบกวน (ค่าเฉลี่ย 2.12) และ ปัญหาการขาดระบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากรและนักศึกษาที่ไปปฏิบัติงาน ณ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 2.02)

ด้านบุคลากร พบว่า สภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาการไม่มีบุคลากรด้านวิศวกรคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติงานในแต่ละแผนงานของสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 4.05) ปัญหาการไม่มีบุคลากรด้านพัฒนาโปรแกรม (programmer) เพื่อพัฒนาระบบงานในแต่ละแผนงานของสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 4.00) ปัญหาของบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่อการให้บริการในแต่ละแผนงาน (ค่าเฉลี่ย 3.80) ปัญหาของบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในแต่ละแผนงาน (ค่าเฉลี่ย 3.73) ปัญหาการไม่มีบุคลากรด้านระบบโทรคมนาคมและการสื่อสารเพื่อปฏิบัติงานภายในสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 3.73) และปัญหาการไม่มีผู้ประสานงานฝ่ายต่างๆ เพื่อการติดตามและความอำนวยความสะดวกเร็วในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.63)

จากผลการวิจัยข้างต้น ทำให้ทราบถึงระดับของปัญหาด้านต่างๆ ว่ามีระดับปัญหาอยู่ในระดับใด ซึ่งจะเป็นฐานข้อมูลสำหรับผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันได้ทำการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะด้านที่มีสภาพปัญหามาก ได้แก่ ด้านงบประมาณไม่เพียงพอใจการสร้างคอมพิวเตอร์ ไม่มีงบประมาณเพื่อปลูกสร้างอาคารศูนย์คอมพิวเตอร์และปัญหาการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐไม่เพียงพอ สภาพปัญหาด้านบุคลากร ซึ่งสถาบันราชภัฏต่างๆ มีปัญหาด้านนี้มาก เนื่องจากสถาบันขาดงบประมาณที่จะจัดจ้างบุคลากรด้านนี้ ให้เพียงพอกับภาระงาน อีกทั้งอัตราค่าจ้างที่สามารถจ้างได้ค่อนข้างต่ำกว่าสถานประกอบการอื่น ทำให้บุคลากรที่เข้ามาทำงานในสถาบันราชภัฏลาออกไปทำงานที่หน่วยงานอื่นที่ให้ค่าแรงสูงกว่า เพราะฉะนั้น ผู้บริหารควรได้วางแผนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในทางงบประมาณมาสนับสนุนงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เพียงพอ ซึ่งหากผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เรียบร้อยแล้ว ปัญหาด้านบุคลากรก็จะลดน้อยลงไปด้วย

ตอนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ. 2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (2545) เสนอกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาประเทศตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ของประเทศไทยในช่วงเวลา 10 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2544-2553 ทั้งนี้เพื่อให้เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งที่ยั่งยืนสามารถแข่งขันได้ในเวทีสากล ในขณะเดียวกันเพื่อให้ประชาชนในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความเหลื่อมล้ำน้อยที่สุด นโยบายดังกล่าวมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ลงทุนในการเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้เป็นพื้นฐานสำคัญ
(build human capital)
2. ส่งเสริมให้มีความนวัตกรรม ในระบบเศรษฐกิจและสังคม (promote innovation)
3. ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศและส่งเสริมอุตสาหกรรมสารสนเทศ
(strengthen information infrastructure & industry)

เป้าหมายของนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ

1. ในปี พ.ศ. 2553 ประเทศไทยจะมีพัฒนาการด้าน IT ที่จะนำประเทศไทยไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และเป็นประเทศที่อยู่ในลำดับต้นของกลุ่มที่มีศักยภาพในการเป็นผู้นำในการพัฒนาประเทศ โดยใช้เทคโนโลยี
2. ในปี พ.ศ. 2553 จำนวนแรงงานความรู้ของประเทศไทยจะมีร้อยละ 30 ของแรงงานในประเทศทั้งหมด
3. ในปี พ.ศ. 2553 สัดส่วนของอุตสาหกรรมบนฐานความรู้จะเพิ่มเป็นร้อยละ 50 ของ GDP

จากนโยบายสู่ยุทธศาสตร์

จากวิสัยทัศน์ของการนำประเทศไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางสังคม ทำให้หุ้นส่วนของการพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความชัดเจนในเป้าหมายมากขึ้น ในขณะที่กลยุทธ์การพัฒนานั้นสามารถแบ่งได้เป็น 5 องค์ประกอบใหม่ (flagships) ที่สามารถครอบคลุมกิจกรรมหลักในรายสาขา ดังนี้

1. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาภาครัฐ (e-Government)
2. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาภาคการพาณิชย์ (e-Commerce)

3. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม (e-Industry)
4. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาภาคการศึกษา (e-Education)
5. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาภาคสังคม (e-Society)

ในรายงานการวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2545-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ โดยเน้นที่เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาภาคการศึกษา (e-Education) เพียงอย่างเดียว เนื่องจากสถาบันราชภัฏเป็นสถาบันการศึกษา ภารกิจหลักของสถาบันคือ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทำการวิจัย บริการวิชาการแก่ชุมชน และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในภาคการศึกษา (e-Education) มีความหมายครอบคลุมการพัฒนาและประยุกต์สารสนเทศ (information) และความรู้ (knowledge) ที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงและรับบริการการศึกษาและการเรียนรู้และรองรับการพัฒนาสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนของการลงทุน การผลิตเนื้อหาทางการศึกษาที่มีคุณภาพ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีความหลากหลายและพิจารณาสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวิสัยทัศน์ภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010 กับวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

วิสัยทัศน์: ประชาชนคนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยได้รับบริการที่ทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

ผู้วิจัยสามารถประมวลค่าหลักที่ปรากฏในวิสัยทัศน์ IT 2010 ได้ดังนี้

1. การใช้ประโยชน์
2. เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. บริการที่ทั่วถึง เท่าเทียม
5. การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ดังปรากฏในตารางที่ 7
 ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวิสัยทัศน์ภาคการศึกษาของนโยบาย
 IT 2010 กับวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

สถาบันราชภัฏ	วิสัยทัศน์ของสถาบันราชภัฏ	ผลการวิเคราะห์ ค่าหลักที่สอดคล้อง
1. กาญจนบุรี	นำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- การใช้ประโยชน์
2. กาฬสินธุ์	ไม่ระบุวิสัยทัศน์ (สถาบันราชภัฏเปิดใหม่)	-
3. กำแพงเพชร	พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เป็นศูนย์กลางให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศท้องถิ่น	- การใช้ประโยชน์
4. จันทบุรี	ร่วมกับสถาบันการศึกษาและองค์กรเอกชนวิจัยและพัฒนา ระบบเครือข่ายและรูปแบบการบริการโดยใช้เทคโนโลยีที่ เหมาะสม สำหรับงานบริการสถาบัน และการเรียนการสอนออนไลน์	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการเรียนรู้ ตลอด ชีวิต
5. ชัยภูมิ	ไม่ระบุวิสัยทัศน์ (สถาบันราชภัฏเปิดใหม่)	-
6. เชียงราย	ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาสถาบัน	- การใช้ประโยชน์
7. เชียงใหม่	โลกทัศน์กว้างไกล ด้วยกระบวนการใหม่ ส่งเสริมนักศึกษาไทย ให้อะไรอย่างรู้คุณค่า	- การใช้ประโยชน์
8. ธนบุรี	นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการเรียน การสอน สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงท้องถิ่น	- การใช้ประโยชน์ - การสร้างสังคม แห่ง ภูมิปัญญา
9. นครปฐม	พัฒนาไอที เพื่อกิจการของสถาบันราชภัฏนครปฐม	- การใช้ประโยชน์
10. นครพนม	ไม่ระบุวิสัยทัศน์ (สถาบันราชภัฏเปิดใหม่)	-
11. นครราชสีมา	บริการเสริมความรู้ ดูแลเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก สถาบัน	- การสร้างสังคม แห่ง ภูมิปัญญาและ การเรียนรู้
12. นครศรีธรรมราช	เป็นศูนย์กลางบริการสื่อสารข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการงานวิชาการ การศึกษา งานวิจัย การฝึกทักษะแก่นักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ภายใน สถาบัน รวมถึงองค์กรภายในท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาด้านเทคโนโลยีแก่สถานศึกษา และเอกชนภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิต - การสร้างสังคม แห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สถาบันราชภัฏ	วิสัยทัศน์ของสถาบันราชภัฏ	ผลการวิเคราะห์ ค่าหลักที่สอดคล้อง
13. นครสวรรค์	เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/อินทราเน็ตที่ทรงประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาการศึกษาและเป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศ มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีความพร้อมในการพัฒนาระบบสารสนเทศ การให้บริการวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีต่อสังคมมีศูนย์ฝึกอบรมสัมมนาที่ทันสมัย มุ่งความเป็นเลิศในการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จและมีความมุ่งมั่นสู่ระบบมาตรฐาน ISO 9002	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการเรียนรู้ - ตลอดชีวิต - บริการที่ทั่วถึง - เท่าเทียม - การสร้างสังคม - แห่งภูมิปัญญา - และการเรียนรู้
14. บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา	เป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษาในสถาบัน ทุกคน ทุกหลักสูตร รวมทั้งบุคลากรทั้งหมดในสถาบัน ให้สามารถเข้าใช้ ทำงาน ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ฝึกทักษะด้านคอมพิวเตอร์ สนับสนุนการเรียนรายวิชาที่ต้องใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยให้นักศึกษามีมาตรฐานตามเป้าหมายของการประกันคุณภาพของสถาบัน และการค้นหาข้อมูลเพื่อการค้นคว้าและการวิจัย นอกจากนี้ยังให้บริการแก่ชุมชนในท้องถิ่นและสังคมภายนอกอีกด้วย	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการเรียนรู้ - ตลอดชีวิต - เพื่อการพัฒนา - คุณภาพชีวิต - การสร้างสังคม - แห่งภูมิปัญญา - และการเรียนรู้
15. บุรีรัมย์	ศูนย์คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมุ่งสร้างความเป็นเลิศในการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการในงานตามภารกิจของสถาบันให้มีคุณภาพ และ ประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน	- การใช้ประโยชน์ - การสร้างสังคม - แห่งภูมิปัญญา - และการเรียนรู้
16. พระนคร	1. ควบคุมระบบ Internet/Intranet ตามนโยบายของสถาบัน 2. จัดระบบข้อมูลทั้งภายในและภายนอกสถานที่ 3. จัดระบบฐานข้อมูลในการบริหารงานของสถาบัน 4. อำนวยความสะดวกในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	- การใช้ประโยชน์

17. พระนครศรีอยุธยา	เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างความเป็นเลิศในด้านการบริหารและการเรียนการสอนโดยการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศระบบ สื่อประสม ติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีสมรรถนะสูง จัดเก็บประมวลผลสารสนเทศ	- การใช้ประโยชน์ - การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
18. พิบูลสงคราม	เป็นหน่วยงานที่มุ่งสร้างเสริมศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อรองรับบริการและการจัดการศึกษาของสถาบัน	- การใช้ประโยชน์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สถาบันราชภัฏ	วิสัยทัศน์ของสถาบันราชภัฏ	ผลการวิเคราะห์ คำหลักที่สอดคล้อง
19. เพชรบุรี	1.บริการ Computer Literacy แก่สถาบันและท้องถิ่น 2.พัฒนา IT Specialist 3.ดูแลและจัดหาอุปกรณ์ของสถาบันให้ทันสมัยอยู่เสมอ 4.ดูแลและพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูล	- การใช้ประโยชน์ - บริการที่ทั่วถึงเท่าเทียม
20. เพชรบุรี-วิทยาลัยการ	ศูนย์คอมพิวเตอร์จะเป็นผู้นำในการวิเคราะห์ วิจัย วางแผน และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบัน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาบุคลากร ตลอดจนการบริหารและการจัดการ	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
21. เพชรบูรณ์	พัฒนา นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้อย่างเหมาะสม	- การใช้ประโยชน์
22. ภูเก็ต	พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการสถาบัน	- การใช้ประโยชน์
23. มหาสารคาม	เป็นศูนย์กลางในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้สนับสนุนและพัฒนาศึกษา อาจารย์และบุคลากรของสถาบัน	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
24. ยะลา	ศูนย์คอมพิวเตอร์จะต้องเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในพื้นที่เขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนล่าง เพื่อพัฒนาฝึกอบรมและใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา ให้บริการเทคโนโลยีแก่บุคลากร หน่วยงานในท้องถิ่นทั้งภายในและ ภายนอกสถาบัน ความสามารถของนักศึกษาและบุคลากรให้เปี่ยมด้วยความรู้ และความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำไปพัฒนาสถาบัน ท้องถิ่นและประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต - เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
25. ร้อยเอ็ด	ไม่ระบุวิสัยทัศน์ (สถาบันราชภัฏเปิดใหม่)	-

26. ราชอาณาจักร นครินทร์	เป็นเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เชื่อมโยงเข้ากับเครือข่ายสื่อสารข้อมูลความเร็วสูงภายนอก พัฒนาฝึกอบรมและใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการศึกษา ส่งเสริมการผลิตและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา บริการและควบคุมดูแลการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนให้นักศึกษาของสถาบันเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสืบค้นข้อมูลที่มีคุณค่าที่จะอำนวยความสะดวกต่อสังคมได้เต็มความสามารถ	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิต - เพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิต - การสร้างสังคม แห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้
ตารางที่ 7 (ต่อ)		
สถาบันราชภัฏ	วิสัยทัศน์ของสถาบันราชภัฏ	ผลการวิเคราะห์ ค่าหลักที่สอดคล้อง
27. ราไพพรรณี	ส่งเสริมให้บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางด้าน IT	- เพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิต
28. ลำปาง	เป็นศูนย์บริการ ICT ชั้นนำของจังหวัดลำปาง	- เพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิต
29. เลย	บัณฑิตมีความสามารถ ความชำนาญในเทคโนโลยี มีทักษะคุณธรรม จริยธรรมและนำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่น	- เพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิต
30. ศรีสะเกษ	ไม่ระบุวิสัยทัศน์ (สถาบันราชภัฏเปิดใหม่)	-
31. สกลนคร	1.พัฒนาศูนย์คอมพิวเตอร์ให้เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในท้องถิ่น และมีมาตรฐานทัดเทียมสถาบันอุดมศึกษาอื่น 2.เป็นแหล่งรวบรวมและแลกเปลี่ยนสารสนเทศท้องถิ่น 3.ส่งเสริม พัฒนาบุคลากรของสถาบันให้มีความรู้ ความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศใน การเรียนการสอนและชีวิตได้ 4.เป็นแหล่งบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย 5.สามารถให้สารสนเทศของสถาบันและท้องถิ่น ทุกเวลา	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิต - เพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิต - การสร้างสังคม แห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้
32. สงขลา	มุ่งมั่นเพื่อพัฒนาให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งงานวิชาการ การเรียนการสอนและพร้อมเป็นผู้นำในการพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศ	- การใช้ประโยชน์ - การสร้างสังคม แห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้

33. สวนดุสิต	1.วางแผน ออกแบบพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันให้ทันสมัย 2.เชื่อมโยงระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศภายในสถาบันและศูนย์การศึกษานอกสถาบัน องค์กรอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ 3.มุ่งมั่นประสิทธิภาพในการให้บริการ 4.เป็นผู้นำในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นคนดีและมีคุณธรรม 5.มีความเป็นเลิศในการนำพัฒนาระบบและนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเข้าสู่ระดับสากล	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต - การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สถาบันราชภัฏ	วิสัยทัศน์ของสถาบันราชภัฏ	ผลการวิเคราะห์ คำหลักที่สอดคล้อง
34. สวนสุนันทา	มุ่งมั่นพัฒนาการบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่ความเป็นมืออาชีพ ด้านการจัดการความรู้และปัญญา (knowledge management)	- การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
35. สุราษฎร์ธานี	มุ่งสร้างเสริมศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อรองรับการบริการและการจัดการศึกษาของสถาบันฯ โดยเน้นการบริหารและการบริการที่สร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ	- การใช้ประโยชน์ - บริการที่ทั่วถึงเท่าเทียม
36. หมู่บ้านจอมบึง	เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยประสิทธิภาพ การถ่ายทอดความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	- การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
37. อุตรธานี	ศูนย์คอมพิวเตอร์ เป็นแหล่งให้บริการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ บริการอินเทอร์เน็ตบริการระบบเครือข่ายและพัฒนาโปรแกรม เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และงานบริหารของสถาบัน พร้อมทั้งบริการวิชาการด้านคอมพิวเตอร์สู่สังคม	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต - บริการที่ทั่วถึงเท่าเทียม

38. อุตสาหกรรม	การมีระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการที่มีประสิทธิภาพและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่สมบูรณ์ช่วยให้บุคลากรสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสืบค้นความรู้ สื่อสารข้อมูลและช่วยสนับสนุนการ สอนระดับอุดมศึกษาสนับสนุนการปฏิบัติงาน การบริหารและจัด การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันให้สามารถแข่งขันทั้งเรื่องปริมาณและคุณภาพ ในการจัดการศึกษาสถาบันสามารถขยายโอกาสทางการศึกษา และสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณธรรม	- การใช้ประโยชน์ - เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต - บริการที่ทั่วถึงเท่าเทียม - การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
39. อุตสาหกรรม	สร้างและพัฒนาระบบเครือข่ายการให้บริการ IT เพื่อสนับสนุน การเรียนการสอน การบริการและการพัฒนาท้องถิ่น	- เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากตารางที่ 7 พบว่า มีสถาบันราชภัฏ จำนวน 39 แห่ง ที่มีการจัดทำแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แต่มีสถาบันราชภัฏจำนวน 34 แห่ง ได้กำหนดวิสัยทัศน์สอดคล้องกันกับวิสัยทัศน์ของนโยบาย IT 2010 ในประเด็นดังปรากฏในตารางที่ 8 ในขณะที่สถาบันราชภัฏจำนวน 5 แห่ง ที่มีการจัดทำแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แต่ไม่ระบุวิสัยทัศน์ เนื่องจากเป็นสถาบันราชภัฏที่เพิ่งเปิดใหม่

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์คำหลักของวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถาบันราชภัฏที่สอดคล้องกับคำหลักของวิสัยทัศน์ภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010

คำหลักของวิสัยทัศน์ภาคการศึกษาของ IT 2010	ความถี่ (34 แห่ง)	ร้อยละ
1. การใช้ประโยชน์	28	82.35
2. การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้	15	44.11
3. เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต	13	38.23
4. เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	9	26.47
5. บริการที่ทั่วถึง เท่าเทียม	5	14.71

จากตารางที่ 8 พบว่า จากสถาบันราชภัฏจำนวน 34 แห่งมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010 โดยมีจุดเน้นในประเด็นที่มากที่สุด คือ การใช้ประโยชน์ จำนวน 28 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.35 รองลงมาได้แก่ ประเด็นการสร้างสังคม

แห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีจำนวน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.11 ประเด็นที่เป็นจุดเน้นน้อยที่สุด คือ บริการที่ทั่วถึงเท่าเทียม ระบุ 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.71

และเมื่อพิจารณาในภาพรวมวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง จะมุ่งเน้นในการพัฒนาและให้บริการด้าน ICT ภายในสถาบันและชุมชน สังคมที่สถาบันราชภัฏแห่งนั้นรับผิดชอบ นั่นก็หมายความว่ามีความสอดคล้องกับภารกิจของสถาบันราชภัฏทั้งในแผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แผนงานบริการวิชาการแก่สังคม และแผนงานด้านศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม ซึ่งเมื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏทั่วประเทศแล้วก็จะพบว่า เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นให้ประชาชนคนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยได้รับบริการที่ทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ได้เช่นเดียวกับวิสัยทัศน์ภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010 ของชาติ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างนโยบายภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010 กับนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

นโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในภาคการศึกษา (IT 2010)

1. สร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ได้ลงทุนไปแล้วให้มีการใช้งานที่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดโดยการสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ
2. เร่งสร้างโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ และสร้างความเท่าเทียมในการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ
3. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด

ผู้วิจัยสามารถประมวลค่าหลักที่ปรากฏในนโยบาย IT 2010 ได้ดังนี้

1. สร้างมูลค่าเพิ่มโดยระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
2. สร้างโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศ
3. สร้างความเท่าเทียมในการใช้ประโยชน์
4. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์ดังปรากฏในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างนโยบายภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010 กับนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

สถาบันราชภัฏ	นโยบายของสถาบันราชภัฏ	ผลการวิเคราะห์ ค่าหลักที่สอดคล้อง
1. กาญจนบุรี	มุ่งมั่นพัฒนางาน บริการเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดยระบบบริหารจัดการ การที่มีประสิทธิ ภาพ
2. กาฬสินธุ์	ไม่ระบุนโยบาย (สถาบันราชภัฏเปิดใหม่)	-
3. กำแพงเพชร	มุ่งพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการให้บริการ	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดยระบบบริหารจัดการ การที่มีประสิทธิ ภาพ
4. จันทระเกษม	1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบข้อมูลสารสนเทศโดย ร่วมมือ กับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน 2. ส่งเสริมการจัดทำฐานข้อมูลกลางของสถาบันที่มีคุณภาพ และ เชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูล 3. ส่งเสริมและพัฒนาการวิจัย 4. พัฒนาบุคลากรของสถาบันให้มีศักยภาพด้านการผลิต และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 5. จัดทำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้โดยมีการจัดระบบเครือ ข่าย การเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน 6. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและนำไปใช้ใน การบริหารจัดการของสถาบัน	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดยระบบบริหารจัดการ การที่มีประสิทธิ ภาพ - สร้างโอกาสในการ เข้าถึงสารสนเทศ - สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีสาร สนเทศ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สถาบันราชภัฏ	นโยบายของสถาบันราชภัฏ	ผลการวิเคราะห์ ค่าหลักที่สอดคล้อง
5. ชัยภูมิ	ไม่ระบุนโยบาย (สถาบันราชภัฏเปิดใหม่)	-
6. เชียงราย	มุ่งประยุกต์ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	- สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีสาร สนเทศ

7. เชียงใหม่	1. ปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของสถาบันให้เกิด ความคล่องตัว เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ 2. พัฒนาศักยภาพพื้นฐานด้าน IT สำหรับหน่วยงานต่าง ๆ 3. เร่งรัดระบบเครือข่ายให้สามารถเชื่อมโยงที่เป็นสากล 4. เร่งพัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ของบุคลากรแต่ละระดับ ให้สอดคล้องกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดยระบบบริหารจัดการ การที่มีประสิทธิภาพ - สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ
8. ธนบุรี	บริการดี เทคโนโลยีกว้างไกล โยงใยท้องถิ่น	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดยระบบบริหารจัดการ การที่มีประสิทธิภาพ
9. นครปฐม	บริการไอทีฉับไว และถูกต้อง	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดยระบบบริหารจัดการ การที่มีประสิทธิภาพ
10. นครพนม	ไม่ระบุนโยบาย (สถาบันราชภัฏเปิดใหม่)	-
11. นครราชสีมา	ส่งเสริมให้บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถทางด้าน IT	- สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ
12. นครศรีธรรมราช	1. ให้บริการติดตั้งระบบเครือข่ายแก่หน่วยงาน เพื่อเชื่อมต่อ เข้ากับ เครือข่ายหลักของสถาบันได้ 2. จัดหาอุปกรณ์ระบบสารสนเทศให้มีเพียงพอภายใน สถาบัน 3. จัดการปรับเปลี่ยนความเร็วของระบบเครือข่ายสู่ภายนอกให้ เข้ากับจำนวนคอมพิวเตอร์ที่เพิ่มขึ้น 4. ให้บริการวิชาการและสนับสนุนการวิจัยแก่หน่วยงานภายใน และ องค์กรท้องถิ่น	-สร้างมูลค่าเพิ่มโดย ระบบบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพ - สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ
13. นครสวรรค์	เป็นหน่วยงานที่มุ่งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุน ภารกิจ ของสถาบัน เป็นศูนย์กลางการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ของสถาบัน	- สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ

14. บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา	ปฏิบัติตามพันธกิจที่กำหนด อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ	- สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สถาบันราชภัฏ	นโยบายของสถาบันราชภัฏ	ผลการวิเคราะห์ ค่าหลักที่สอดคล้อง
15. บุรีรัมย์	แหล่งความรู้ทันสมัย บริการทันใจ เครือข่ายก้าวไกล เชื่อมโยงใยทั่วโลก	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดย ระบบบริหารจัดการ ที่มี มีประสิทธิภาพ
16. พระนคร	1. ควบคุมระบบ Internet/Intranet ตามนโยบายของสถาบัน 2. จัดระบบข้อมูลทั้งภายในและภายนอกสถานที่ 3. จัดระบบฐานข้อมูลในการบริหารงานของสถาบัน 4. อำนวยความสะดวกในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดย ระบบบริหารจัดการ ที่มี ประสิทธิภาพ - สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ
17. พระนครศรีอยุธยา	เป็นศูนย์กลางระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้การสอน จัดเก็บข้อมูลและเผยแพร่สารสนเทศทางเครือข่ายภายใน (Intranet) และระบบเครือข่ายภายนอกสถาบัน (Internet)	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดย ระบบบริหารจัดการ ที่มี ประสิทธิภาพ
18. พิบูลสงคราม	เปิดยุทธศาสตร์เครือข่าย ขยายโอกาสการพัฒนาทั้งในด้านการศึกษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น	- สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ
19. เพชรบุรี	ผลิตบัณฑิตให้ความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	- สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ
20. เพชรบุรี- วิทยา ล ง กรณ	ศูนย์คอมพิวเตอร์จะมุ่งมั่นและยึดหลักในการดำเนินงาน คือ เทคโนโลยีก้าวหน้า พัฒนาจับใจ ใส่ใจบริการ	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดย ระบบบริหารจัดการ ที่มี ประสิทธิภาพ

21. เพชรบูรณ์	ร่วมบริการประสานเทคโนโลยีและสารสนเทศ	- สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
22. ภูเก็ต	ส่งเสริมให้ศูนย์คอมพิวเตอร์เป็นศูนย์กลางเครือข่ายของสถาบัน โดยมีฐานข้อมูลและระบบงานที่มีมาตรฐาน และเชื่อมโดยได้ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน	- สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
23. มหาสารคาม	นโยบายการพัฒนาทักษะคอมพิวเตอร์ให้นักศึกษานโยบายการบริการวิชาการแก่ท้องถิ่น นโยบายการบริหารองค์กร	- สร้างมูลค่าเพิ่มโดยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
24. ร้อยเอ็ด	ไม่ระบุนโยบาย (สถาบันราชภัฏเปิดใหม่)	-
25. รานครินทร์	พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการบริการวิชาการ	- สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สถาบันราชภัฏ	นโยบายของสถาบันราชภัฏ	ผลการวิเคราะห์ ค่าหลักที่สอดคล้อง
26. ราไพพรรณี	เร่งพัฒนาสถาบันให้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งทางวิชาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหาร การจัดการศึกษา การวิจัย การบริการวิชาการ การผลิตและพัฒนาบัณฑิต ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ	- สร้างมูลค่าเพิ่มโดยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
27. ลำปาง	สถาบันการศึกษา พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริการจัดการ และการจัดการศึกษาของสถาบัน	- สร้างมูลค่าเพิ่มโดยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
28. เลย	เทคโนโลยีเป็นเลิศ เกิดประสิทธิผลเพื่อพัฒนาท้องถิ่น	- สร้างโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศ
29. ศรีสะเกษ	ไม่ระบุนโยบาย (สถาบันราชภัฏเปิดใหม่)	-

30. ยะลา	1. เร่งพัฒนาศูนย์คอมพิวเตอร์ ภายใต้ความดูแลของสถาบันให้มี ศักยภาพและมีความเข้มแข็งทางวิชาการโดยใช้เทคนิคทาง สารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษา การวิจัย การบริหารวิชาการ และการพัฒนาครู อาจารย์ นักศึกษาของสถาบัน ตอบสนองต่อการแก้ไขและการ พัฒนา ท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ 2. ส่งเสริมให้ศูนย์คอมพิวเตอร์เป็นศูนย์กลางเครือข่ายของ สถาบัน โดยมีฐานข้อมูลและระบบงานที่มีมาตรฐาน และเชื่อมโยง กันได้ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน 3. พัฒนาให้ศูนย์เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูล เพื่อ สนับสนุนการ พัฒนาสถาบันและท้องถิ่น 4. ส่งเสริมในด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริม ศักยภาพ- ภาพและประสิทธิภาพในการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 5. จัดให้มีเส้นทางสื่อสารข้อมูล ของเครือข่ายราชภัฏ เพื่อเป็น ช่องทางสื่อสารที่สามารถเชื่อมโยง ระหว่างราชภัฏ หน่วยงาน ภายนอกและต่างประเทศ	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดย ระบบบริหารจัดการ ที่มี มีประสิทธิภาพ - สร้างโอกาสในการ เข้าถึงสารสนเทศ - สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สถาบันราชภัฏ	นโยบายของสถาบันราชภัฏ	ผลการวิเคราะห์ ค่าหลักที่สอดคล้อง

31. สกจนคร	1. นักศึกษาสถาบันราชภัฏสกลนครทุกคนต้องสามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ 2. หน่วยงานทุกหน่วยงานภายในสถาบันราชภัฏสกลนครสามารถให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ในการบริหารสูงสุด ให้บริการกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น	- สร้างมูลค่าเพิ่มโดยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ - สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี
32. สงขลา	1. เน้นการให้บริการ 2. สนับสนุนงานการเรียนการสอน 3. ฝึกอบรมและวิจัย 4. ประยุกต์นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหาร	- สร้างมูลค่าเพิ่มโดยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ - สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี
33. สวนดุสิต	1. พัฒนาระบบเครือข่ายหลักให้สมบูรณ์ 2. พัฒนาระบบศูนย์ข้อมูลกลาง ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 3. ส่งเสริมการใช้ IT ให้เกิดประสิทธิภาพในหน่วยงานและสถาบัน 4. พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้สอดคล้องกับภาระงานด้าน IT 5. พัฒนาบุคลากรในสถาบันให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างพัฒนาและปรับปรุง database 6. วิจัยและพัฒนาระบบการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่าย 7. พัฒนา ปรับปรุงระบบเครือข่ายโทรคมนาคม มีศักยภาพสูงขึ้น 8. บริหารจัดการด้านการบริการข้อมูลกลางให้กับหน่วยงานในองค์กรทั้งภายในและภายนอกสถาบัน 9. วิจัยและพัฒนาศักยภาพบทเรียน Online ให้ทันสมัยและเป็นเลิศ 10. ระบบช่วยงานอัตโนมัติ (Help Desk)	- สร้างมูลค่าเพิ่มโดยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ - สร้างโอกาสการเข้าถึงสารสนเทศ - สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
34. สวนสุนันทา	พัฒนาคน พัฒนาเทคโนโลยี เพิ่มศักยภาพองค์กร สู่มาตรฐานสากล	- สร้างมูลค่าเพิ่มโดยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

35. สุราษฎร์ธานี	พัฒนาคน พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดย ระบบบริหารจัดการ ที่ มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สถาบันราชการ	นโยบายของสถาบันราชการ	ผลการวิเคราะห์ ค่าหลักที่สอดคล้อง
36. หมู่บ้าน จอมบึง	ศูนย์แห่งการเรียนรู้ และพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดย ระบบบริหารจัดการ ที่ มีประสิทธิภาพ
37. อุดรธานี	บริการสารสนเทศที่ดี ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย	- สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยี
38. อุดรดิตถ์	ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เป็นสมบัติขององค์กร และบุคลากรทุกคน ต้องช่วยกันสร้าง ดูแล บำรุงรักษา ให้สามารถใช้ข้อมูล สารสนเทศที่ถูกต้อง รวดเร็วทันเวลา ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ สามารถนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม และพัฒนาให้ก้าวหน้า มีระบบที่รองรับเทคโนโลยีปัจจุบันและอนาคต	- สร้างมูลค่าเพิ่ม โดย ระบบบริหารจัดการ การที่ มีประสิทธิภาพ - สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยี
39. อุบลราชธานี	ทันโลก ทันสมัย ด้วยการใช้บริการด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	- สร้างโอกาสใน การ เข้าถึงสารสนเทศ

จากตารางที่ 9 พบว่า มีสถาบันราชการ จำนวน 39 แห่ง ที่มีการจัดทำแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แต่มีสถาบันราชการจำนวน 34 แห่ง ได้กำหนดนโยบายสอดคล้องกันกับนโยบายภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010 ในประเด็นดังปรากฏในตารางที่ 10 ในขณะที่สถาบันราชการจำนวน 5 แห่งที่มีการจัดทำแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แต่ไม่ระบุนโยบาย เนื่องจากเป็นสถาบันราชการที่เปิดใหม่

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์คำหลักของนโยบายด้าน ICT ของสถาบันราชภัฏที่สอดคล้องกับ

คำหลักของนโยบายภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010

คำหลักของนโยบายภาคการศึกษาของ IT 2010	ความถี่ (34 แห่ง)	ร้อยละ
1. สร้างมูลค่าเพิ่มโดยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ	23	67.65
2. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	19	55.88
3. สร้างโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศ	5	14.71
4. สร้างความเท่าเทียมในการใช้ประโยชน์	0	0

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์คำหลักของนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏที่สอดคล้องกับคำหลักของนโยบายภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010 พบว่า สถาบันราชภัฏจำนวน 34 แห่ง มีการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับนโยบาย IT 2010 โดยมีจุดเน้นในประเด็นที่มากที่สุด คือ สร้างมูลค่าเพิ่มโดยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีจำนวน 23 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 67.65 รองลงมาได้แก่ มีจุดเน้นในประเด็น สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีจำนวน 19 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 55.88 ส่วนประเด็นที่เป็นจุดเน้นน้อยที่สุดได้แก่ สร้างโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศ มีการระบุเพียง 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.71 ในขณะที่ประเด็นนโยบายด้านสร้างความเท่าเทียมในการใช้ประโยชน์ ไม่มีสถาบันราชภัฏใดระบุไว้เลยซึ่งถือว่าประเด็นนี้ไม่สอดคล้องกับนโยบาย IT 2010

และเมื่อพิจารณาในภาพรวมนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง จะมุ่งเน้นในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ได้ลงทุนไปแล้วให้มีการใช้งานที่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดโดยการสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ รวมถึงการเร่งสร้างโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ และการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของประชาชนทั้งชาติ โดยในระดับปฏิบัติในแต่ละสถาบันจะมุ่งเน้นส่งเสริม สนับสนุนให้มีพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบอินเทอร์เน็ตและระบบข้อมูลสารสนเทศ พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูล เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสถาบันและท้องถิ่น โดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมและพัฒนาการวิจัย รวมถึงการบริการ การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรของสถาบัน พัฒนาบทเรียนออนไลน์สำหรับนักศึกษาและชุมชน และเป็นศูนย์กลางของการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน บุคคลทั่วไป และชุมชน สังคม

โดยสรุป สถาบันราชภัฏทั่วประเทศ จำนวน 39 แห่ง จาก 41 แห่ง ได้จัดทำแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่มีความสอดคล้อง และดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทย ระยะ พ.ศ. 2544-2553 โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาภาคการศึกษา (จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องในตารางที่ 7-10) ซึ่งถือว่าเป็นกรอบการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญของประเทศ เพื่อประเทศไทยจะได้ก้าวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ เน้นความสำคัญกับการสร้างทุนทางมนุษย์ (human capital) หรือความรู้และต้องเปลี่ยนความรู้ที่เก่าให้กลายเป็นสิ่งใหม่หรือนวัตกรรม ซึ่งบทบาทการพัฒนาทางด้านความรู้ให้กับมนุษย์หรือการจัดการอุดมศึกษา ถือเป็นพันธกิจหลักของสถาบันราชภัฏที่จะต้องปฏิบัติอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นถือเป็นหลักฐานและเหตุผลที่สำคัญว่า สถาบันราชภัฏได้มีการวางแผนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้สอดคล้องและเป็นไปตามกรอบนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 การจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบัน ราชภัฏราชชนครินทร์

ส่วนที่ 1 การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

1. ประวัติความเป็นมาของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์มีสถานที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยแยกออกเป็น 3 แห่ง ดังนี้

แห่งที่ 1 สถานที่ปฏิบัติงานดั้งเดิมตั้งแต่เริ่มก่อสร้าง อยู่ในอำเภอเมืองฉะเชิงเทราใกล้วัด
โสธรวรารามวรวิหารและใกล้กับกองพันทหารช่างที่ 2 (ค่ายศรีโสธร) ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 422 ถนนมรุพงษ์
ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 บนเนื้อที่ประมาณ 43 ไร่ เป็นที่ตั้งของ
สำนักงาน อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการ และอาคารต่าง ๆ

แห่งที่ 2 ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 40 ถนนศรีโสธรตัดใหม่ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัด
ฉะเชิงเทรา 24000 บนเนื้อที่ประมาณ 17 ไร่เศษ เป็นพื้นที่ซึ่งได้รับบริจาคและจัดซื้อเพิ่มเติม ใช้เป็นที่
ทำการของโปรแกรมวิชาดนตรีและเป็นบริเวณที่พักอาศัยของข้าราชการ พนักงานของสถาบัน

แห่งที่ 3 ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 6-7 หมู่ที่ 4 ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
24110 บนเนื้อที่ประมาณ 500 ไร่ เป็นที่สาธารณประโยชน์ซึ่งกระทรวงมหาดไทยอนุมัติให้ใช้เป็นที่ตั้ง
ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2539

การพัฒนาพื้นที่ในแห่งที่ 3 (ศูนย์บางคล้า) ได้ดำเนินการมาถึงขณะนี้ได้รับการจัดสรร
งบประมาณแผ่นดินส่วนหนึ่งโดยได้งบประมาณจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจัดสรรให้ก่อสร้าง
อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม อาคารเรียนรวม อาคารศูนย์วิทยาศาสตร์ และอาคารสำนักวิทยบริการ
รวมประมาณ 150 ล้านบาท และสภาประจำสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ได้ให้ความเห็นชอบอนุมัติ
เงินรายได้ ก่อสร้างอาคารกลุ่มอาคารบริหาร กลุ่มอาคารบริการวิชาการ หอประชุม ศูนย์อาหาร
สนามกีฬา แพลตที่พักอาจารย์เจ้าหน้าที่ หอพักนักศึกษา และอาคารปฏิบัติการต่าง ๆ ตลอดจน
ระบบสาธารณูปโภค ถึงปัจจุบัน ประมาณ 350 ล้านบาท

ด้านการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ได้รับการกำหนดผังประธาน กลุ่มอาคารเป็น 3 ส่วน ส่วน
ของการเรียนการสอน ส่วนบริหาร และส่วนการบริการชุมชนและที่พักอาศัย ในด้านการเรียนการสอน
สถาบันฯ ได้จัดให้มีการเรียนการสอนในพื้นที่แห่งใหม่นี้ ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541

เป็นต้นมา

ตารางที่ 11 สรุปวิวัฒนาการของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

วัน เดือน ปี	เหตุการณ์สำคัญ
พ.ศ. 2483	กำเนิด "โรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดฉะเชิงเทรา"
พ.ศ. 2485	เปิดสอนหลักสูตรครู ประชาบาล และเปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูฉะเชิงเทรา"
พ.ศ. 2493	เปิดสอนหลักสูตรครูมูล
พ.ศ. 2494	เปิดสอนหลักสูตรครูประถม (ป.ป.)
พ.ศ. 2498	เปลี่ยนชื่อโรงเรียนสตรีฝึกหัดครูฉะเชิงเทรา เป็น "โรงเรียนฝึกหัดครูฉะเชิงเทรา" สังกัดกรมการฝึกหัดครู
1 ตุลาคม 2513	ได้รับการสถาปนาเป็น "วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา"
พ.ศ. 2518	ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ให้สามารถผลิตครูได้ถึงระดับปริญญาตรี
พ.ศ. 2527	ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) ให้เปิดสอนสาขาวิชาต่างๆ จนถึงระดับปริญญาตรี ทั้งภาคปกติ และ ภาควันเสาร์-อาทิตย์ (กศ.บป.)
14 กุมภาพันธ์ 2535	ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามวิทยาลัยครูว่า "สถาบันราชภัฏ"
24 มกราคม 2538 พ.ศ. 2539	วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา เปลี่ยนชื่อเป็น "สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา" กระทรวงมหาดไทย ได้อนุมัติให้ใช้ที่ดิน จำนวนประมาณ 500 ไร่เศษ ที่ ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นที่ตั้งสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา ศูนย์บางคล้า
19 กุมภาพันธ์ 2540	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงเจิมแผ่นศิลาฤกษ์เพื่อนำมาวางยังสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา ศูนย์บางคล้า
19 กุมภาพันธ์ 2541	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงประทานนาม "สถาบันราชภัฏราชนครินทร์" แทน สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา
13 ตุลาคม 2541	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 115 ตอนที่ 72 ก. ให้ใช้ชื่อ "สถาบันราชภัฏราชนครินทร์"

2. สภาพปัจจุบันของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

2.1 วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ (พ.ศ. 2545-2549)

วิสัยทัศน์

1. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในภูมิภาคตะวันออก
2. จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่น
3. บัณฑิตมีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม
4. โปรแกรมวิชาได้รับการรองรับมาตรฐานจากองค์กรภายนอก
5. งานวิจัยและงานบริการวิชาการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น
6. มีบุคลากรตามเกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษา
7. การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพโปร่งใส
8. มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย
9. เป็นแหล่งส่งเสริมวิทยฐานะครูและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
10. มีบรรยากาศทางวิชาการและภูมิสถาปัตยกรรมที่ดึงดูดใจ

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาให้สนองต่อการพัฒนาท้องถิ่นและให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน
2. วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. อนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมไทย
4. ผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ
5. พัฒนาระบบงานของสถาบันให้รองรับการเป็นองค์กรนิติบุคคล
6. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันให้สามารถใช้ประโยชน์ในการบริหารและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
7. จัดให้มีการประกันคุณภาพในทุกระดับ
8. ให้บริการทางวิชาการแก่ท้องถิ่น
9. จัดการด้านภูมิสถาปัตยกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การจัดองค์กร

สถาบันราชภัฏราชชนนครินทร์ ประกอบด้วยคณะวิชา 5 คณะวิชา ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และคณะวิทยาการจัดการ นอกจากนี้ยังมีศูนย์/สำนักอีก 10 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานอธิการบดี

สำนักงานอธิการบดี ศูนย์บางค้ำ สำนักวางแผนและพัฒนา สำนักส่งเสริมวิชาการ สำนักวิจัยและ
บริการวิชาการ สำนักกิจการนักศึกษา สำนักศิลปวัฒนธรรม สำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพ
สำนักพัฒนาและบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ และสำนักประสานงานบัณฑิตศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ (1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ (2) วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ.2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ (3) พัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ และ (4) พัฒนาแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ วิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อธิการบดี ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ และจากหน่วยงานต่าง ๆ 9 คน ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์คอมพิวเตอร์/ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ 41 ท่าน รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการ/สำนัก คณบดี รองคณบดีและหัวหน้าฝ่าย หัวหน้าโปรแกรมจำนวนทั้งสิ้น 99 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตเอกสาร แบบฟอร์มการเขียนแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ซึ่งก่อนนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการ ตรวจสอบความเป็นปรนัย (objectivity) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) และ ตรวจสอบและวัดความเชื่อมั่นได้ของเครื่องมือ (reliability) โดยแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance) สำหรับแบบสอบถามใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ของคอนบาค (Conbach's coefficient)

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันราชภัฏ จำนวน 41 แห่ง ผู้วิจัยสร้างแบบสำรวจและแบบสอบถาม แล้วนำส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ เขียนรายงานเชิงบรรยายด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ.2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ สถาบันราชภัฏ โดยการสังเคราะห์เอกสาร แล้วเขียนรายงานเชิงบรรยาย

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏ (SWOT analysis) ผู้วิจัย ทำการสัมภาษณ์อธิการบดีและผู้เชี่ยวชาญ โดยติดต่อกำหนดวันขอสัมภาษณ์ และบันทึกผลลงใน แบบสรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการกำหนดกลยุทธ์เพื่อนำสู่การจัดทำ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ โดยการจัดประชุมสัมมนากลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ณ สถาบัน ราชภัฏราชนครินทร์ ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานงานของการจัดประชุมสัมมนาทั้งหมดทุกขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 5 ผลที่ได้จัดประชุมสัมมนาแบบมีส่วนร่วมผู้วิจัยนำมาสรุป เขียน วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

ขั้นตอนที่ 6 ตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติ การด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำร่างแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่ได้ นำ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการทำการพิจารณา ตรวจสอบ การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านเทคโนโลยี สารสนเทศสถาบันราชภัฏ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อธิการบดี ผู้เชี่ยวชาญและจากการประชุม สัมมนาแบบมีส่วนร่วม มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อศึกษาสถานภาพของ สถาบันหลังจากนั้นกำหนดทิศทางของสถาบัน และกำหนดเป็นกลยุทธ์ของ สถาบัน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปเขียนเป็นเชิงบรรยายตามลักษณะของการเขียน แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอสรุปผลการวิจัยออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ

ส่วนที่ 1 พัฒนาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

ที่ผ่านมาสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏได้ดำเนินการเร่งรัดและสนับสนุนให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง และในช่วงปี พ.ศ.2543-2545 เพื่อให้การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นระบบเครือข่ายที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจึงได้ดำเนินนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ 1) เร่งรัดพัฒนาสถาบันราชภัฏให้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งทางวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) มุ่งจัดโครงสร้างองค์การบริหารและการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในสถาบันราชภัฏให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน 3) เร่งรัดให้สถาบันมีผลงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพ 4) ส่งเสริมให้สถาบันราชภัฏมีเครือข่ายสถาบัน (campus network) 5) พัฒนาให้สถาบันราชภัฏเป็นแหล่งเครือข่ายข้อมูล เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสถาบันและท้องถิ่น 6) ส่งเสริมให้สถาบันราชภัฏพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาการจัดการศึกษา 7) ส่งเสริมสถาบันราชภัฏให้เป็นแหล่งผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 8) จัดให้มีเส้นทางสื่อสารข้อมูล (gateway) ของเครือข่ายราชภัฏ เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างสถาบันราชภัฏ หน่วยงานภายนอก และต่างประเทศ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2543)

ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบัน

ราชภัฏ : กรณีสถาบันราชภัฏที่มีการจัดทำแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ทั้งสมบูรณ์และบางส่วน

จากการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจ พบว่า สถาบันราชภัฏที่ได้มีการจัดทำแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งได้ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 39 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 95.12 และสรุปเป็นประเด็นย่อย ๆ ได้ดังนี้

2.1 ระยะเวลาของแผนแม่บท / แผนกลยุทธ์ สถาบันราชภัฏส่วนมาก กำหนดไว้เป็นแผนระยะ 5 ปี คือระหว่างปี พ.ศ. 2545 ถึงปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาเดียวกันแผนพัฒนาสถาบันราชภัฏระยะที่ 9 (พ.ศ.2545-2549)

2.2 งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่วนมากสถาบันราชภัฏจัดสรรไว้ปีละไม่เกิน 10 ล้านบาท ส่วนสถาบันราชภัฏที่จัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสูงสุด ได้แก่ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

2.3 สถาบันราชภัฏทุกแห่ง มีนโยบายสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาในงานด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญมาก-น้อยดังนี้ 1) งานจัดการศึกษา 2) งานด้านบริหารสถาบัน 3) งานบริการวิชาการแก่สังคม 4) งานวิจัยระดับอุดมศึกษา และ 5) งานบำรุงศาสนา ศิลป และวัฒนธรรม

2.4 สภาพปัจจุบันของอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ของทั้งสถาบัน สถาบันทุกแห่งจะมีเครื่องแม่ข่าย (server) เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน เพื่อการบริหาร อุปกรณ์ต่อพ่วงอื่น ๆ ได้แก่ เครื่องพิมพ์ (printer) เครื่องสแกนเนอร์ (scanner) เครื่องวิช่วลไลเซอ์ (visualizer) เครื่องโปรเจคเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร/เครือข่าย (router, bridge, hub, switching, modem) อุปกรณ์คอนเฟอเรนซ์ (conference) เครื่องอ่านบาร์โค้ด (barcode reader) เครื่องตรวจข้อสอบ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก กล้องดิจิทัล

2.5 สภาพปัจจุบันของซอฟต์แวร์ โดยแบ่งเป็น 1) ระบบปฏิบัติการเครือข่าย (Network Operating System) ได้แก่ UNIX, Linux, Novell Netware 4.11, Novell Netware 5.0, Novell Netware 5.1, MS Windows, WindowsNT, และ Solaris 7, Solaris 8 2) ระบบปฏิบัติการ (Operating System) ได้แก่ระบบปฏิบัติการ MS Windows 95/98/2000/ XP และ Mac OS

3) ระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management System) ได้แก่ Oracle , MySQL, Access และ Foxpro 4) โปรแกรมสำเร็จรูป สถาบันราชภัฏส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมในตระกูลไมโครซอฟต์ เช่น MS Office , โปรแกรมในตระกูล Macromedia และโปรแกรมในตระกูล Adobe ส่วน Utilities อื่น ๆ เช่น Winzip, Norton anti virus

2.6 ระบบงานสารสนเทศที่ใช้ในปัจจุบัน สถาบันราชภัฏส่วนใหญ่มีระบบงานที่ใช้ได้แก่ ระบบงานทะเบียนนักศึกษา ระบบงานห้องสมุดอัตโนมัติ ระบบงานพัสดุ ระบบงานการเจ้าหน้าที่และบุคลากร ระบบการจ่ายเงินเดือน ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่พัฒนาระบบโดยบุคลากรภายในสถาบัน มีเพียงบางระบบงานที่จ้างบริษัทเอกชนพัฒนา หรือซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้งาน

2.7 การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ สถาบันราชภัฏทุกแห่งมีเว็บไซต์เป็นของตนเองจำนวน 40 แห่ง จะใช้ชื่อย่อของสถาบันเป็นชื่อเว็บไซต์ ใช้เซิร์ฟเวอร์และโดเมน เป็น ac.th ทำการเชื่อมต่อกับ UniNet ประเทศไทย มีเพียงสถาบันราชภัฏราชภัฏเพชรบุรีแห่งเดียวที่ใช้โดเมน edu ชื่อเว็บไซต์ คือ www.rajabhat.edu โดยข้อมูลและบริการบนเว็บไซต์คือระบบการสืบค้นข่าวสาร ระบบข้อมูลและการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลเพื่อชุมชน ระบบการทดสอบความรู้ด้วยตนเอง แนะนำสถาบันและการบริหารงานภายใน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายใน-ภายนอก บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

2.8 บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์คอมพิวเตอร์/ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละสถาบันมีบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประมาณ 20-70 คน โดย จำแนกบุคลากรออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ ข้าราชการที่อยู่ในสายผู้สอน และสังกัดโปรแกรมวิชาต่าง ๆ ส่วนที่ 2 คือ บุคลากรที่จ้างจากเงินรายได้ของสถาบัน (อัตราชั่วคราว)

2.9 ระบบเครือข่าย สถาบันเป็นจำนวนมากมีระบบอินเทอร์เน็ต โดยใช้สายเคเบิลในการเชื่อมต่อ ได้แก่ 1) สาย Coaxial (Leased Line) ความเร็วประมาณ 512 Kbps - 1 Mbps 2) สาย UTP ความเร็ว 100 Mbps และ 3) Fiber Optic ความเร็ว 100 Mbps -1 Gbps

ระบบอินเทอร์เน็ต สถาบันราชภัฏต่าง ๆ จะเริ่มเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตเมื่อปี พ.ศ.2539 โดยใช้ช่องทางในการเชื่อมต่อดังนี้ 1) Leased Line ความเร็วตั้งแต่ 64 Kbps - 2 Mbps และบางสถาบันใช้ Modem ความเร็ว 56 Kbps เป็นช่องทางในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตด้วย สถาบันบางแห่งมีเส้นทางเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต 2 เส้นทาง โดยจะกำหนดเส้นทางหลักเชื่อมต่อไปที่ UniNet และเส้นทางสำรองทำการเชื่อมต่อไปที่ Inet

2.10 โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้ดำเนินการในปัจจุบันและอนาคต

สถาบันราชภัฏเป็นจำนวนมาก มีโครงการที่ทำในปัจจุบันและอนาคต แบ่งเป็น 3 ระบบ ได้แก่ 1) ระบบสารสนเทศ 2) ระบบคอมพิวเตอร์ และ 3) ระบบเครือข่าย

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ

จากการสอบถามข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศสามารถสรุปผลได้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลมีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศทุกแห่ง (ร้อยละ 100) โดยสถาบันราชภัฏที่จัดทำแผนกลยุทธ์แล้วเรียบร้อย (ร้อยละ 65.85) ทำแล้วบางส่วน (ร้อยละ 29.27) และยังไม่ได้จัดทำแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ร้อยละ 4.88) เหตุผลที่ยังไม่ได้ทำคือ ยังไม่มีความพร้อม และยังไม่ชัดเจนด้านนโยบายจากผู้บริหารระดับสูง

ส่วนผลการสอบถามสภาพปัญหาจากสถาบันราชภัฏทุกแห่ง พบว่าในภาพรวมสถาบันราชภัฏมีสภาพปัญหาด้านบุคลากรอยู่ในระดับปัญหามาก (ค่าเฉลี่ย 3.75) ส่วนสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่) ด้านงบประมาณ (ค่าเฉลี่ย 3.44) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครือข่ายโทรคมนาคม (ค่าเฉลี่ย 3.20) ด้านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ (ค่าเฉลี่ย 2.82) ด้านอาคารสถานที่ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.59) ส่วนด้านนโยบายมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.41)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านนโยบาย สภาพปัญหาที่พบในระดับมาก คือ ปัญหาของนโยบายด้านการจัดจ้างบุคลากรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อปฏิบัติงานในแต่ละแผนงาน มีความไม่ชัดเจน ยุ่งยากต่อการนำไปปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 3.17)

ด้านงบประมาณ พบว่า สภาพปัญหาที่พบในระดับมาก คือ ปัญหาการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาลเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.90) ปัญหาของงบประมาณที่ไม่เพียงพอสำหรับการจัดซื้อ การติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย ระบบการสื่อสารมาใช้ในสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 3.76) ปัญหาการไม่มีงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 3.63) ปัญหาของงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการสร้างห้องคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของแต่ละแผนงาน (ค่าเฉลี่ย 3.51) ปัญหาของการไม่มีงบประมาณเพื่อปลูกสร้างอาคารศูนย์ หรือสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.51)

ด้านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ พบว่า สภาพปัญหาส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาขาดการประเมินผลแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อนำสู่การปรับปรุง

การจัดทำแผน หรือการปฏิบัติตามแผนในอนาคตต่อไป (ค่าเฉลี่ย 3.27) ปัญหาของการวางแผนระยะยาวที่ไม่สัมพันธ์กันระหว่างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับแผนงานด้านต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.00) ปัญหาการขาดความรู้หรือการไม่ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของสถาบันให้ถูกต้องตามหลักการวางแผน (ค่าเฉลี่ย 2.88)

ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครือข่ายโทรคมนาคม พบว่า สภาพปัญหาส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับระบบโทรคมนาคม ระบบโทรศัพท์หรือช่องทางการสื่อสารที่มีราคาแพง (ค่าเฉลี่ย 3.46) ปัญหาเรื่องคู่สายโทรศัพท์สำหรับการเข้าถึงข้อมูลจากระยะไกล ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ (ค่าเฉลี่ย 3.39)

ด้านอาคารสถานที่ พบว่า สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือปัญหาการไม่มีระบบป้องกันความปลอดภัยจากฝนตก ฟ้าผ่าทำให้อุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์ การสื่อสาร โทรคมนาคมมีความเสียหาย (ค่าเฉลี่ย 3.27) ปัญหาการไม่มีสถานที่ในการสร้างห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติการกิจในแต่ละแผนงานของสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 2.90) ปัญหาของห้องคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในแต่ละแผนงานมีไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 2.90)

ด้านบุคลากร พบว่า สภาพปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาการไม่มีบุคลากรด้านวิศวกรรมคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติงานในแต่ละแผนงานของสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 4.05) ปัญหาการไม่มีบุคลากรด้านพัฒนาโปรแกรม (programmer) เพื่อพัฒนาระบบงานในแต่ละแผนงานของสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 4.00) ปัญหาของบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่อการให้บริการด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในแต่ละแผนงาน (ค่าเฉลี่ย 3.80)

ตอนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ. 2544-2553 (นโยบาย IT 2010) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

ในรายงานการวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยเน้นที่เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาภาคการศึกษา (e-Education) เพียงอย่างเดียว สามารถสรุปผลดังนี้

การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวิสัยทัศน์ภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010 กับ วิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ พบว่า มีสถาบันราชภัฏ จำนวน 34 แห่ง ได้กำหนดวิสัยทัศน์สอดคล้องกันกับวิสัยทัศน์ภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010 โดยมีจุดเน้นในประเด็นการใช้ประโยชน์ (ร้อยละ 82.35) ประเด็นการสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ (ร้อยละ 44.11) ประเด็นเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต (ร้อยละ 38.23) ประเด็นเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ร้อยละ 26.47) และประเด็นบริการที่ทั่วถึงเท่าเทียม (ร้อยละ 14.71) เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์มุ่งเน้นให้ประชาชนคนไทยทุกคนสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาอาชีพ คุณภาพ

ชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยได้รับบริการที่ทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การ
สร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ได้เช่นเดียวกับวิสัยทัศน์ภาคการศึกษาของนโยบาย
2010 ของประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างนโยบายภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010
กับนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ พบว่า มีสถาบันราชภัฏ
จำนวน 34 แห่ง ได้กำหนดนโยบายสอดคล้องกันกับนโยบายภาคการศึกษาของนโยบาย IT 2010
โดยมีจุดเน้นในประเด็น สร้างมูลค่าเพิ่มโดยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 67.65)
ประเด็นสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 55.88) ประเด็น สร้างโอกาสในการเข้าถึง
สารสนเทศ (ร้อยละ 14.71) และเมื่อพิจารณาในภาพรวมนโยบายด้าน ICT ของสถาบันราชภัฏแต่
ละแห่ง จะมุ่งเน้นในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ได้ลงทุนไปแล้วให้
มีการใช้งานที่เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดโดยการสร้างระบบการบริหารจัดการที่มี
ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ รวมถึงการเร่งสร้างโอกาสในการเข้าถึงสาร
สนเทศและความรู้ และการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของประชาชนทั้งชาติ โดยใน
ระดับปฏิบัติในแต่ละสถาบันจะมุ่งเน้นส่งเสริม สนับสนุนให้มีพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบ
อินเทอร์เน็ตและระบบข้อมูลสารสนเทศ พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูล เพื่อสนับสนุน
การพัฒนาสถาบันและท้องถิ่น

ตอนที่ 4 การจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบัน
ราชภัฏราชนครินทร์

ส่วนที่ 1 การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

สถาบันราชภัฏราชนครินทร์มีสถานที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
โดยแยกออกเป็น 3 แห่ง ดังนี้ แห่งที่ 1 สถานที่ปฏิบัติงานดั้งเดิมตั้งแต่เริ่มก่อสร้าง ตั้งอยู่ ณ เลขที่
422 ถนนมรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 บนเนื้อที่ประมาณ 43
ไร่ เป็นที่ตั้งของสำนักงาน อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการ และอาคารต่าง ๆ แห่งที่ 2 ตั้งอยู่ ณ
เลขที่ 40 ถนนศรีโสธรตัดใหม่ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 บนเนื้อที่
ประมาณ 17 ไร่เศษ เป็นบริเวณที่พักอาศัยของข้าราชการ พนักงานของสถาบัน แห่งที่ 3 ตั้งอยู่
ณ เลขที่ 6-7 หมู่ที่ 4 ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 24110 บนเนื้อที่ประมาณ
500 ไร่ เป็นที่สาธารณประโยชน์ซึ่งกระทรวงมหาดไทยอนุมัติให้ใช้เป็นที่ตั้งของสถาบันราชภัฏ
ราชนครินทร์ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2539

พันธกิจของสถาบันคือ 1) จัดการศึกษาให้สนองต่อการพัฒนาท้องถิ่นและให้

โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน 2) วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) อนุรักษ์ และเผยแพร่วัฒนธรรมไทย 4) ผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ 5) พัฒนาระบบงานของสถาบันให้รองรับการเป็นองค์กรนิติบุคคล 6) พัฒนาระบบ IT ของสถาบันให้สามารถใช้ประโยชน์ในการบริหารและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ 7) จัดให้มีการประกันคุณภาพ ในทุกระดับ 8) ให้บริการทางวิชาการแก่ท้องถิ่น 9) จัดการด้านภูมิสถาปัตยกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบัน ประกอบด้วย 5 คณะวิชา ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มีศูนย์/สำนัก 10 หน่วยงาน มีบุคลากรรวมทั้งสิ้น 494 คน จำแนกเป็นลูกจ้างชั่วคราว 204 คน อาจารย์ประจำ 175 คน และข้าราชการพลเรือน 12 คน นอกจากนี้ยังจำแนกอาจารย์ ตามคุณวุฒิสูงสุด พบว่า สัดส่วนอาจารย์วุฒิปริญญาโทสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.80 รองลงมา คือวุฒิปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 27.45 และน้อยที่สุดคือวุฒิปริญญาเอกร้อยละ 5.73

ในปีการศึกษา 2545 สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 14,091 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการ, 2545) เป็นนักศึกษาภาคปกติ 4,226 คน และนักศึกษาภาค กศ.พท. จำนวนทั้งสิ้น 9,865 คน เปิดทำการสอนหลักสูตร/โปรแกรมเรียนสำหรับนักศึกษาภาค ปกติจำนวน 40 โปรแกรมวิชา จำแนกเป็นสาขาวิชาการศึกษา (ครุศาสตร์) 13 โปรแกรม วิทยาศาสตร์ 16 โปรแกรม และสาขาศิลปศาสตร์ 11 โปรแกรม นอกจากนี้ยังเปิดสอนนอกเวลาราชการ ตามโครงการ กศ.พท. อีก 33 โปรแกรมวิชา ซึ่งสถาบันมุ่งมั่นให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไป เป็นผู้ที่มีมาตรฐานสูง เป็นที่ยอมรับของแหล่งงานและสังคมโดยทั่วไป

สถาบันได้กำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์กรในเรื่องการวางแผน ให้มีระบบ เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเกิดขึ้นทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อให้ระบบการวางแผนของ สถาบันมีความเป็นเอกภาพ โดยกำหนดให้มีแผน 3 ระดับ คือ 1) แผนกลยุทธ์สถาบันระยะ 15 ปี 2) แผนระยะกลาง 5 ปี 3) แผนปฏิบัติการประจำปี นอกจากนี้ภายใต้แผนระยะกลาง 5 ปี ประกอบไปด้วยแผนเฉพาะด้าน คือ 1) แผนด้านการวิจัย 2) แผนด้านการจัดการศึกษา 3) แผน ด้านบริการวิชาการแก่สังคม 4) แผนด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 5) แผนด้านการบริหารจัดการ และจัดให้มีแผนทรัพยากร คือ 1) แผนจัดหาครุภัณฑ์ 2) แผนจัดหาสิ่งก่อสร้าง 3) แผนจัดหาอัตรา กำลัง และ 4) แผนจัดหา ICT

สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ได้กำหนดภาพอนาคตเพื่อการพัฒนาให้เป็นศูนย์ วิชาการและการเรียนรู้ของภาคตะวันออกเฉียงใต้ สร้างสถาบันให้เป็น "เมืองมหาวิทยาลัย (ราชชนครินทร์)"

โดยจะทำการสร้างและพัฒนาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ (สำนักวางแผนและพัฒนา,2545) 1) สร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบัน 2) พัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้ได้มาตรฐาน 3) สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน/ท้องถิ่น 4) พัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์อธิการบดีและผู้เชี่ยวชาญ (9 คน) และสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้าน ICT ระหว่างวันที่ 13-14 มีนาคม 2546 (90 คน) ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พบว่า มีประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (S) 9 ประเด็น จุดอ่อน (W) 13 ประเด็น โอกาส (O) 9 ประเด็น และ อุปสรรค (T) 5 ประเด็น

ส่วนที่ 3 สรุปผลการประเมินสถานภาพด้าน ICT

จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการจัดสัมมนาแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้นำมาจัดทำเป็นรูปแบบเมตริก (SWOT Matrix) ตามขั้นตอนของไวริช (Wehrich,1982) พบว่า สถาบันมีปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสในการพัฒนาในทุกด้าน ส่วนปัจจัยภายใน พบจุดอ่อนที่ไม่ที่เอื้อต่อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน เช่นกัน ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข และเมื่อทำการประเมินผลสถานภาพของสถาบันเพื่อดูความโน้มเอียงของสภาพแวดล้อมว่าตกอยู่ในกรณีใด ใน 4 กรณี พบว่า ตำแหน่งไข่แดงอยู่ในตำแหน่งเครื่องหมายคำถาม (question marks) หมายถึง สถาบันมีสมรรถนะภายในมีปัญหาที่จะต้องแก้ไขจุดอ่อนภายในสถาบัน ในขณะที่สภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อต่อการดำเนินกิจการของสถาบันจำเป็นต้องกำหนดกลยุทธ์ปรับปรุงแก้ไขโดยเร็ว เพื่อสร้างโอกาสในการขยายงานหรือสร้างความเจริญเติบโตในอนาคต แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ในทุกสถานภาพ

ส่วนที่ 4 การจัดวางทิศทางด้าน ICT ของสถาบัน

วิสัยทัศน์ (vision)

มุ่งปรับเปลี่ยนสถาบันให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของภูมิภาค ที่เน้นการนำเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความทันสมัย เพื่อให้บริการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการจัดการศึกษา การบริหารจัดการ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวิจัย การบริการวิชาการแก่ชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

พันธกิจ (mission)

พันธกิจคือนำเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความทันสมัย มาพัฒนา สนับสนุนส่งเสริมพันธกิจหลักของสถาบันได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

รายละเอียดของพันธกิจแต่ละด้านมีดังนี้

1. แผนงานจัดการศึกษา

1.1 ปรับปรุงระบบ ICT มาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน (e-Learning)

1.2 ปรับปรุงระบบห้องเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการ

เฉพาะทาง

1.3 ปรับปรุงการผลิตและการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนรู้อัตโนมัติ (e-Courseware)

1.4 ปรับปรุงหลักสูตรทางด้าน ICT ให้ทันสมัย

2. แผนงานบริหารจัดการ

2.1 พัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโทรคมนาคม และเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างศูนย์สถาบัน ศูนย์บางคล้า และศูนย์ให้การศึกษาต่าง ๆ

2.2 สนับสนุนให้มีหน่วยงานกลางเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบัน

2.3 สนับสนุนการนำระบบ ECS (Executive Control System) มาสนับสนุน การบริหารจัดการของผู้บริหาร และบุคลากรภายในสถาบัน

3. แผนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3.1 เร่งรัดให้อาจารย์เรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างสื่อคอมพิวเตอร์ เพื่อเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน ด้วยตนเอง

3.2 เร่งรัดให้นักศึกษาของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ทุกคนมีความรู้ ความสามารถด้าน ICT สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3.3 ส่งเสริมผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และบุคคลภายนอก ให้มีความรู้ ความสามารถทางด้าน ICT สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

4. แผนงานวิจัย

4.1 ปรับปรุงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้งานวิจัย

4.2 ปรับปรุงการจัดทำฐานข้อมูลการวิจัย

5. แผนงานบริการวิชาการแก่ชุมชน

5.1 เพิ่มการให้บริการอุปกรณ์ทางด้าน ICT ที่ตอบสนองความต้องการบุคลากรภายใน และภายนอกได้อย่างเหมาะสม

5.2 ขยายการพัฒนาระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นเพื่อการใช้งานร่วมกันและบูรณาการ โดยเน้นการพัฒนาชนบททั้งภาคเศรษฐกิจ การศึกษา และชุมชน ท้องถิ่น

5.3 ขยายการให้บริการวิชาการ ให้คำปรึกษา ฝึกอบรม แก่สำหรับนักศึกษาและชุมชน แบบ 24x7x365 โดยไม่จำกัดบุคคล สถานที่

6. แผนงานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

6.1 ปรับปรุงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ส่งเสริม ทำนุบำรุง และเผยแพร่ ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ (objective)

1. เพื่อนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งในรูปแบบ e-Learning, e-Courseware และพัฒนาหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ทันสมัย

2. เพื่อนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาสนับสนุนงานด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโทรคมนาคม และเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างศูนย์สถาบัน ศูนย์บางคล้า และศูนย์ให้การศึกษาต่างๆ การจัดให้มีหน่วยงานกลางเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบัน และพัฒนาระบบการประชุมอิเล็กทรอนิกส์

3. เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การเรียน การนำไปประกอบอาชีพโดยมุ่งพัฒนาผู้สอน มุ่งพัฒนานักศึกษา และมุ่งพัฒนาบุคลากรภายในและภายนอกสถาบันทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และบุคคลภายนอก

4. เพื่อสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้งานวิจัย ซึ่งเน้นการจัดทำฐานข้อมูลการวิจัย

5. เพื่อให้บริการวิชาการ ให้คำปรึกษา ฝึกอบรม ที่ตอบสนองความต้องการของสังคมท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ทั้งในรูปแบบ ออนไลน์ และออฟไลน์ ทั้ง 24x7x365 (24

ชั่วโมงใน 1 วัน ตลอดทั้งปี) โดยไม่จำกัดบุคคล สถานที่

6. เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการใช้งานร่วมกันและบูรณาการ โดยเน้นการพัฒนาชนบททั้งภาคเศรษฐกิจ การศึกษา และชุมชน ท้องถิ่น
7. เพื่อส่งเสริมด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ส่งเสริม ทำนุบำรุง และเผยแพร่ ศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม

ส่วนที่ 5 การกำหนดกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากการวิเคราะห์รูปแบบเมตริก (SWOT Matrix) และการประเมินผลสถานภาพของสถาบันเพื่อดูความโน้มเอียงของสภาพแวดล้อมว่าตกอยู่ในกรณีใด จึงได้กำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ และเพื่อให้การนำกลยุทธ์ต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงสรุปประเด็นให้สอดคล้องตามแผนงานหลักของสถาบัน หรือจำแนกตามพันธกิจ โดยแต่ละแผนงานหลักมีกลยุทธ์ทั้ง 3 ระดับ ซึ่งได้กลยุทธ์ระดับองค์การรวมทั้งสิ้น 7 ประเด็น กลยุทธ์ระดับแผนงาน จำนวน 10 ประเด็น และกลยุทธ์ระดับโครงการจำนวนทั้งสิ้น 24 โครงการ ดังนี้

กลยุทธ์ระดับองค์การ

1. ปรับปรุงประสิทธิผลและประสิทธิภาพการเรียนการสอนด้วย ICT
2. ปรับปรุงรูปแบบสำหรับการบริหารจัดการ ICT ของสถาบัน
3. ตัดทอนการจัดหาปัจจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน ICT
4. เร่งรัดให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถด้าน ICT
5. สนับสนุนการนำ ICT มาใช้ในงานวิจัย
6. ขยายการนำ ICT มาใช้ในงานบริการวิชาการแก่ชุมชน
7. ปรับปรุงการใช้ ICT เพื่อพัฒนา ส่งเสริม ทำนุบำรุง และเผยแพร่ ศาสนา ศิลป

และวัฒนธรรม

กลยุทธ์ระดับแผนงาน

1. สนับสนุนการเรียนการสอนด้วย ICT
2. ปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เพื่อเอื้อต่อการบริหารจัดการ ICT ของสถาบันและให้ครอบคลุมศูนย์นอกที่ตั้งของสถาบัน
3. ส่งเสริมการประยุกต์ใช้ฐานข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการ
3. หลอมรวมหน่วยงานซ่อมบำรุง วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือด้าน ICT ที่

การจัดกระจายให้มีลักษณะรวมภาระงานประสานภารกิจ

5. สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้าน ICT โดยให้สอดคล้องกับนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของชาติ
6. ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก ICT อย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม และทันทั่วถึง
7. กระตุ้นให้ผู้สอน บุคลากรและนักศึกษาตระหนักถึงการใช้อุปกรณ์ไอทีและจริยธรรมการใช้ ICT
8. ส่งเสริมสนับสนุนพันธกิจด้านวิจัยให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น
9. ส่งเสริมให้ประชาชนของจังหวัดฉะเชิงเทราและพื้นที่ใกล้เคียงมีความรู้และนำความรู้ทางด้าน ICT ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
10. ผลักดันการใช้ ICT เพื่อพัฒนา ส่งเสริม ทำนุบำรุง และเผยแพร่ ศาสนา ศิลป และวัฒนธรรม

กลยุทธ์ระดับโครงการ

1. ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ให้ทันสมัยและเพิ่มมากขึ้น
2. จัดหาห้องเรียนเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยและเพียงพอ
3. จัดหาห้องคอมพิวเตอร์สำหรับบริการและเสริมทักษะไอทีของนักศึกษา
4. จัดหาห้องปฏิบัติการขีดความสามารถสูง
5. จัดหาคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสนับสนุนการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์

พื้นฐาน

6. สร้างระบบการเรียนการสอนด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Courseware)
7. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของสถาบัน และพัฒนาระบบเครือข่ายสารภีเพื่อเป็นศูนย์กลางแหล่งข้อมูลชุมชน (Community Data Center)
8. จัดหาและเพิ่มช่องทางการสื่อสาร
9. สร้างระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการสถาบัน
10. จัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงอุปกรณ์ครุภัณฑ์ด้านคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ เครือข่าย (first aids center)

11. ฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง ระดับต้น และเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงาน
12. ฝึกอบรมบุคลากรปฏิบัติการระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
13. ฝึกอบรมผู้สอนให้มีความรู้ในการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์
14. จัดหาคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เครือข่ายให้คณะ/หน่วยงาน ผู้สอนและ

บุคลากร

15. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ / ซอฟต์แวร์ฟรี
16. จัดทำซอฟต์แวร์ใช้ในหน่วยงาน
17. อบรม เผยแพร่ ให้ความรู้เรื่องจริยธรรมการใช้ ICT
18. จัดทำห้องปฏิบัติการค้นคว้าวิจัย
19. อบรมการนำ ICT ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในงานวิจัย
20. จัดทำฐานข้อมูลผลงานวิจัยของผู้สอน และนักศึกษา
21. จัดหาและให้บริการอุปกรณ์ทางด้าน ICT ที่ตอบสนองความต้องการบุคลากร

ภายใน และภายนอกได้อย่างเหมาะสม

22. จัดทำระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นเพื่อการใช้งานร่วมกันและบูรณาการ โดยเน้นการพัฒนาชนบททั้งภาคเศรษฐกิจ การศึกษา และชุมชน ท้องถิ่น
23. ดำเนินการให้บริการวิชาการ ให้คำปรึกษา ฝึกอบรม แก่สำหรับนักศึกษาและชุมชน แบบ 24x7x365 โดยไม่จำกัดบุคคล สถานที่
24. จัดทำฐานข้อมูลด้านสังคม ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น

ส่วนที่ 6 การจัดทำกรอบแผนกลยุทธ์

กรอบกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการกำหนดขอบเขตของการดำเนินงานที่ระบุถึงจุดหมายของการกำหนดกลยุทธ์ ที่มุ่งให้เกิดผลลัพธ์ตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้หรือเป็นการให้ความสำคัญที่สำคัญที่ผลลัพธ์ในระดับโครงการ จะช่วยให้การบริหารกลยุทธ์มีความชัดเจน เชื่อมโยงสาระและมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบได้ตลอดแนว ซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์ระดับองค์กร (แผนงาน) กลยุทธ์ระดับแผนงาน (โครงการ) วัตถุประสงค์เชิงจุดมุ่งหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตอนที่ 5 การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

การจัดทำแผนปฏิบัติการเป็นการแปลงกลยุทธ์ที่กำหนดโดยโครงการเข้าสู่ภาคปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเขียนโครงการแบบเหตุผลสัมพันธ์ (logical framework method) หรือเรียกว่า การวางแผนโครงการ โดยเน้นวัตถุประสงค์เป็นหลัก (objectivity oriented project planning) โดยเป็นโครงการที่เหมาะสมกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (กรมสามัญศึกษา, 2545) และได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับกลยุทธ์ระดับแผนงาน (โครงการ) จำนวนทั้งสิ้น 24 โครงการ โดยรายละเอียดในแต่ละโครงการจะประกอบไปด้วย สาระสำคัญโดยสรุป ได้แก่ วัตถุประสงค์ของแผนงาน วัตถุประสงค์ของโครงการ ผลผลิต/เป้าหมาย กิจกรรม ตัวชี้วัดแสดงเวลา ปริมาณ คุณภาพ สถานที่ ได้แก่ ตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ ตัวชี้วัดผลผลิตจากกระบวนการ แหล่งข้อมูลการอ้างอิง เงื่อนไขความสำเร็จ และแผนปฏิบัติการ ประกอบด้วย กิจกรรม/ขั้นตอน ผลผลิตที่ได้จากกิจกรรม ระยะเวลาดำเนินการ สถานที่ ค่าใช้จ่าย (บาท) ผู้ปฏิบัติ/ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทรัพยากรโครงการ และงบประมาณ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ มีกรอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ จัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศในสถาบันของตนเอง โดยการบริหารจัดการภายใต้ศูนย์/สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศหรือศูนย์คอมพิวเตอร์ของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง ในทางปฏิบัติสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง มีรูปแบบการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร นโยบาย แผนกลยุทธ์ และงบประมาณของสถาบันนั้นๆ ส่งผลให้มีสภาพปัญหาภายในแตกต่างกันไป ด้วย จากการศึกษาพบว่าสถาบันราชภัฏมีสภาพปัญหาด้านบุคลากรอยู่ในระดับปัญหาหนัก เหตุผลก็เนื่องจากจำนวนบุคลากรของสถาบันราชภัฏแต่ละมีน้อย และส่วนใหญ่เป็นข้าราชการสายผู้สอนและมีภาระการสอนเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากอาจารย์และบุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทำการศึกษา พัฒนาทักษะของตนเองทางด้าน ICT อีกทั้งศักยภาพและความรู้ความสามารถของบุคลากรจะมีน้อยมาก ส่วนด้านงบประมาณ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เพราะสถาบันราชภัฏทุกแห่งมีแหล่งงบประมาณสนับสนุนการบริหารจัดการ 2 แหล่ง คือ เงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้ของสถาบัน ซึ่งมีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยบางแห่ง ส่งผลให้ขาดงบประมาณและก่อให้เกิดปัญหาในการจัดซื้อจัดหารวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครื่องขยายโทรคมนาคม และการจัดจ้างบุคลากรตามไปด้วย ซึ่งสภาพปัญหาต่างๆ เป็นปัญหาภายในที่ส่งผลต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภายในองค์กร อย่างไรก็ตามเมื่อผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ. 2544-2553 (นโยบาย IT 2010) ภาคการศึกษา (e-Education) กับแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ

สถาบันราชภัฏ พบว่า มีความสอดคล้องกันระหว่างนโยบาย IT 2010 กับ แผนด้าน ICT ของสถาบันราชภัฏ เนื่องจาก คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการของนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ เพื่อให้การลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของภาครัฐเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ลดปัญหาต่างๆ ของโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับ ICT และเป็นการเตรียมความพร้อมในการบริหารงานภาครัฐและการบริหารประชาชนในรูปแบบใหม่ๆ ในอนาคต ทำให้หน่วยงานภาครัฐในระดับกระทรวง กรม รวมทั้งสถาบันราชภัฏ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ระดับกรม จะต้องจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้สอดคล้อง สนองและปฏิบัติ ตามนโยบายของชาติ ดังกล่าว

2. แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

ผู้วิจัยได้ประมวลวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ดังนี้ มุ่งปรับเปลี่ยนสถาบันให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของภูมิภาค ที่เน้นการนำเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความทันสมัย เพื่อให้บริการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการจัดการศึกษา การบริหารจัดการ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวิจัย การบริการวิชาการแก่ชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ซึ่งก็สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ระบุว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาพัฒนาการเรียน การสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการบริหาร เพื่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นแหล่งความรู้และอ้างอิงของแผ่นดิน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546)

การที่จะไปให้ถึงวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ นั้น ผู้วิจัยได้ขอค้นพบกลยุทธ์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ โดยสอดคล้องกับแผนงานหลักของสถาบันราชภัฏ ได้แก่ แผนงานจัดการศึกษา แผนงานบริหารจัดการ แผนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แผนงานวิจัย แผนงานบริการวิชาการแก่ชุมชน และแผนงานทำนุบำรุงศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม โดยมีกลยุทธ์ระดับองค์กรอยู่ 7 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ปรับปรุงประสิทธิผลและประสิทธิภาพการเรียนการสอนด้วย ICT 2) ปรับปรุงรูปแบบสำหรับการบริหารจัดการ ICT ของสถาบัน 3) ตัดทอนการจับจ่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน ICT 4) เร่งรัดให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถด้าน ICT 5) สนับสนุนการนำ ICT มาใช้ในงานวิจัย 6) ขยายการนำ ICT มาใช้ในงานบริการวิชาการแก่ชุมชน และ 7) ปรับปรุงการใช้ ICT เพื่อพัฒนา ส่งเสริม ทำนุบำรุง และเผยแพร่ ศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม ซึ่งถ้าวิเคราะห์ถึงการใช้องค์กรจะแตกต่างจากกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ด้าน ICT ของมหาวิทยาลัยอื่นๆ แต่เมื่อ

วิเคราะห์ในรายละเอียดถึงจุดประสงค์ของการพัฒนาด้าน ICT แล้ว จะพบว่า มีจุดประสงค์ของการพัฒนาที่คล้ายคลึงกัน อาทิเช่น กรณีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ระบุยุทธศาสตร์ที่ 1) การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง 2) การพัฒนาการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและวิธีการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3) การพัฒนาโครงการพื้นฐานและความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง 4) การส่งเสริมให้นำความรู้สู่สังคมด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) การเสริมสร้างศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแก่ผู้ประกอบการ และ 6) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในระบบบริหารจัดการและบริการการศึกษา ส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ระบุว่า ยุทธศาสตร์ที่ 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้าน ICT เพื่อรองรับการสร้างสังคมดิจิทัล 2) การนำ ICT มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เพื่อมหาวิทยาลัย 3) การพัฒนาศักยภาพด้าน ICT ของบุคลากร 4) การใช้ ICT เพื่อส่งเสริมการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย (research university) 5) การใช้ ICT เพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life long learning) และ 6) การบูรณาการด้าน ICT ให้ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2546)

กลยุทธ์ด้านการพัฒนาประสิทธิผลและประสิทธิภาพการเรียนการสอนด้วย ICT มีโครงการเพื่อดำเนินให้กลยุทธ์ด้านนี้สัมฤทธิ์ผล จำนวนทั้งสิ้น 6 โครงการ ซึ่งโครงการดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การใช้ ICT เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ที่กล่าวถึง การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (e-Learning) และสอดคล้องกับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543) เรื่องการพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบสามารถโต้ตอบได้ (two way communication) การจัดวางระบบห้องเรียน คุณภาพห้องเรียน การพัฒนาห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เฉพาะทาง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การใช้ ICT เพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life long learning) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2546) ที่มีเป้าหมายเพื่อ 1) พัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนการสอน และการวิจัยให้ทันต่อวิวัฒนาการเทคโนโลยีในอนาคต 2) เป็นศูนย์กลางทรัพยากรการเรียนรู้ดิจิทัล (digital learning resource center) ที่สามารถให้บริการได้ตลอดเวลาทุกสถานที่

กลยุทธ์ด้านปรับปรุงรูปแบบสำหรับการบริหารจัดการ ICT ของสถาบัน กลยุทธ์ระดับโครงการ ได้แก่ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) ของสถาบัน และพัฒนาระบบ

เครือข่ายสารภีเพื่อเป็นศูนย์กลางแหล่งข้อมูลชุมชน (community data center) จัดหาและเพิ่มช่องทางการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจเร่งด่วนซึ่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง "ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2545" (คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2545) กล่าวคือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จะเพิ่มศักยภาพ และโอกาสให้ประชาชนในต่างจังหวัดและพื้นที่ห่างไกลได้ใช้บริการโทรคมนาคมและสารสนเทศ เป็นการแก้ไขปัญหาการเข้าถึงผู้ใช้ (last mile access) และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546) ที่เน้นการขยายและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ของมหาวิทยาลัยให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ ส่วนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการสถาบัน สอดคล้องกับการนำ ICT มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เพื่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบสารสนเทศการศึกษาและการบริหาร (MIS) ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้สามารถสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยให้เกิดประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการบริหารจัดการ โดยสร้างฐานข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน และพัฒนาระบบสนับสนุนต่างๆ ที่จะทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อการเป็น e-University นอกจากนี้สถาบันราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัยควรจะต้องจัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุง อุปกรณ์ครุภัณฑ์ด้านคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครือข่าย (first aids center) เพราะหากสถาบันได้ปฏิบัติโครงการนี้ จะเป็นการสนับสนุนให้ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องด้วยวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีราคาสูง และเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง มีหน่วยงานในซ่อมบำรุง ดูแลให้สภาพของวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการใช้งานได้ยาวนานที่สุด อีกทั้งในการจัดหางบประมาณเพื่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง มีงบประมาณจากภาครัฐมาสนับสนุน ถ้าพึ่งเพียงเงินรายได้ของสถาบันเพียงอย่างเดียวจะไม่เพียงพอ และสถาบันควรมีแผนการหารายได้ที่เกิดจาก ICT มาสนับสนุนในเรื่องงบประมาณอีกทางหนึ่งด้วย

กลยุทธ์เร่งรัดให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถด้าน ICT เป็นการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้าน ICT ซึ่งโครงการดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การใช้ ICT เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ที่กล่าวถึงการพัฒนาผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (courseware) ส่งเสริมและพัฒนาผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาให้สามารถเข้าถึงและใช้ ICT ในการสนับสนุนการเรียนการสอน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนา

บุคลากรของมหาวิทยาลัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างอาจารย์ นักวิจัย และเจ้าหน้าที่ให้มีความสามารถ และทักษะทางด้าน ICT ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้าน ICT ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ที่จะพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีทักษะทางด้าน ICT โดยวิเคราะห์หาคุณสมบัติด้าน ICT ที่พึงประสงค์ของบุคลากรในแต่ละประเภทของมหาวิทยาลัย ที่สามารถปฏิบัติงานได้ในสภาพ e-University รวมทั้งการกำหนดหลักสูตรในการพัฒนา ฝึกอบรม (training road map) ให้บุคลากรมีทักษะทางด้าน ICT เป็นอย่างดี และจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพชั้นสูง (professional training) ทางด้านการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของชาติ (คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2545) ที่กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาบุคลากร ICT สามารถแบ่งได้เป็น 2 ระยะ โดยการพัฒนาในระยะยาวเน้นระบบการศึกษา แต่การพัฒนาในระยะสั้น (เร่งด่วน) เน้นการฝึกอบรม โดยใช้แนวคิดที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (learner center learning) และมีบูรณาการเกี่ยวกับ ICT ทั้งนี้การเรียนรู้จะนำไปสู่การเป็นผู้คิดนวัตกรรมใหม่ๆ เน้นการพัฒนาบุคลากรสำหรับการให้บริการด้านซอฟต์แวร์ มากกว่า เน้นการเป็นผู้บริโภคซอฟต์แวร์ นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันจะต้องมีการอบรมเผยแพร่ ให้ความรู้เรื่องจรรยาบรรณการใช้ ICT สอดคล้องกับแผนงานวิจัยพัฒนา ICT ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่ส่งเสริม สนับสนุน หนุนรงค์ ปลูกฝัง ให้ทุกหน่วยงาน ให้ผู้เรียน มีการใช้ ICT อย่างมีคุณธรรมและจรรยาบรรณ

กลยุทธ์สนับสนุนการนำ ICT มาใช้ในงานวิจัย ได้แก่ จัดทำห้องปฏิบัติการค้นคว้าวิจัย 2) อบรมการนำ ICT ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในงานวิจัย 3) จัดทำฐานข้อมูลผลงานวิจัยของผู้สอนและนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย (1995) ที่สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย การสอน และการเรียนรู้สู่ชุมชนการศึกษาในระดับกว้าง ตลอดจนประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และความร่วมมือด้าน ICT อย่างต่อเนื่อง (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546) ที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการวิจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในลักษณะการวิจัยในศาสตร์โดยตรงและการวิจัยที่ใช้ ICT เป็นเครื่องมือสนับสนุน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ที่จะใช้ ICT เพื่อส่งเสริมการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย (research university) โดยทำการสร้าง จัดหา และรวบรวมสารสนเทศหรือความรู้ดิจิทัล ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับการทำวิจัย การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยที่ผู้ใช้สามารถทำการสืบค้นสารสนเทศผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

กลยุทธ์ขยายการนำ ICT มาใช้ในงานบริการวิชาการแก่ชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนของจังหวัดฉะเชิงเทราและพื้นที่ใกล้เคียงมีความรู้และนำความรู้ทางด้าน ICT ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ โดยสถาบันมีแนวดำเนินการดังนี้ 1) จัดหาและให้บริการอุปกรณ์ทางด้าน ICT ที่ตอบสนองความต้องการบุคลากรภายใน และภายนอกได้อย่างเหมาะสม 2) จัดทำระบบฐาน ข้อมูลท้องถิ่นเพื่อการใช้งานร่วมกันและบูรณาการ โดยเน้นการพัฒนาชนบททั้งภาคเศรษฐกิจ การศึกษา และชุมชน ท้องถิ่น และ 3) ดำเนินการให้บริการวิชาการ ให้คำปรึกษา ฝึกอบรม สำหรับนักศึกษาและชุมชน แบบ 24x7x365 (24 ชั่วโมงใน 1 วัน ตลอดทั้งปี) โดยไม่จำกัด บุคคล สถานที่ ซึ่งแนวทางทั้ง 3 นี้ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรตามยุทธศาสตร์การพัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศของชาติ (คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2545) ที่กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้าน ICT จำเป็นต้องมีการร่วมมือกันระหว่างรัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันผู้ผลิต (มหาวิทยาลัย/วิทยาลัย) โดยทำการฝึกอบรมทั้งในห้องเรียน ใน สถานประกอบการและการเรียนผ่านเว็บ รวมทั้งแนวทางการจัดสรรสถานที่เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ เยาวชน ชุมชน และส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรด้าน ICT ด้วย เช่น ICT Park และ SME Park ด้วย เพื่อเป็นแหล่งบ่มเพาะ (incubator) สำหรับนักเรียน เยาวชน ชุมชน ที่มีความคิดสร้างสรรค์ที่ ดี และอยากจะทำลงพัฒนาความคิดดังกล่าว เพื่อจะเป็นผู้ประกอบการในอนาคต และสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์การใช้ ICT เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ที่กล่าวถึง การจัดศูนย์การเรียนรู้ (learning center) ตำบล พัฒนาเนื้อหา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (courseware) รวบรวมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และให้บริการการเรียนรู้บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (e-Learning) และให้บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การ ส่งเสริมให้นำความรู้สู่สังคมด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546) ที่มุ่งเน้นให้นำความรู้ที่เป็นประโยชน์ เผยแพร่ และถ่ายทอดสู่สังคมอย่างทั่วถึงโดยไม่มี อุปสรรคด้านเวลา และสถานที่ (anytime anywhere) และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การบูรณา การด้าน ICT ให้ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี (2546) โดยตั้งศูนย์แนะนำการนำ ICT ไปใช้ในด้านอุตสาหกรรมสำหรับประชาชน บุคคล ทั่วไปที่สนใจมาขอรับคำแนะนำ ปรึกษา

กลยุทธ์ปรับปรุงการใช้ ICT เพื่อพัฒนา ส่งเสริม ทำนุบำรุง และเผยแพร่ ศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม สิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ควรจะทำโดยเร่งด่วน คือ จัดทำ ฐานข้อมูลด้านสังคม ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2543) ที่มุ่งเน้นพัฒนาให้สถาบันราชภัฏเป็นแหล่ง

เครือข่ายข้อมูลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสถาบันและท้องถิ่น เช่นการพัฒนาและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมระบบประชาธิปไตย เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นนั้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

กรณีสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ : ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทั้งในระยะสั้น และระยะกลาง และระยะยาว โดยเน้นที่การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 สถาบันควรแต่งตั้งให้ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง (CIO) ทำหน้าที่เป็นประธานดำเนินงานดูแลระบบสารสนเทศของสถาบัน และมีคณะกรรมการบริหารที่ทำหน้าที่ผลักดันให้เกิดการดำเนินงานตามนโยบายที่ตั้งเอาไว้

1.2 ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ควรนำวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาด้าน ICT เพื่อคณะกรรมการสภาประจำสถาบัน และบุคลากรทุกระดับของสถาบันได้ และนำแผนงาน/โครงการไปบรรจุลงในการจัดทำคำของบประมาณประจำปี 2547 เป็นต้นไป เพื่อให้แผนงาน/โครงการปรากฏผลในทางรูปธรรม ซึ่งแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการเล่มนี้ เกิดจากการระดมสมองของบุคลากรของสถาบันทุกระดับ ดังนั้นสถาบันสามารถนำกลยุทธ์แต่ละด้านนำไปสู่การปฏิบัติได้ เพื่อนำสู่การพัฒนาสถาบันอย่างที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์

1.3 ผู้บริหารควรประกาศให้แต่ละคณะ/หน่วยงานนำไปใช้เป็นแนวทางวางแผนการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณ โดยมีคณะทำงานกลาง นำโดยผู้บริหารระดับสูง (CIO) เป็นผู้ให้คำแนะนำในการวางแผนงานและการนำสู่ปฏิบัติให้เป็นไปตาม milestone ที่กำหนดไว้

1.4 ในกรณีที่แผนงาน/โครงการที่ระบุไว้ใน milestone ไม่สามารถปฏิบัติได้ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 สถาบันควรได้ทำการจัดประชุม เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอีกครั้ง เนื่องจากสภาพแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมภายนอก

หลังจากนั้น สถาบันควรได้ทำการปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการเพื่อให้แผนงาน/โครงการต่างๆ ที่ยังไม่ได้ นำสู่การปฏิบัติในช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 สู่การปฏิบัติในปีต่อไปๆ ไปได้

1.5 ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ควรได้ทำการแต่งตั้งคณะ

กรรมการเพื่อการติดตามควบคุม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานว่าตรงตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ หากการดำเนินงานไม่ตรงตาม milestone ที่ตั้งไว้ จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินแผนกิจกรรม และเพื่อจะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากที่สุด จึงควรจะต้องมีการติดตามในการดำเนินการในทุกขั้นตอนตามแผนปฏิบัติการ

กรณีสถาบันราชภัฏอื่นๆ : ผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.6 กลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัย สอดคล้องกับพันธกิจทุก ๆ ด้านของสถาบันราชภัฏทุกแห่ง เพราะฉะนั้นสถาบันราชภัฏอื่นๆ ทั้ง 40 แห่ง สามารถนำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการนี้ไปกำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏได้ ส่วนในรายละเอียดบางประเด็นของแผนปฏิบัติการ สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งจะต้องปรับเปลี่ยนบ้าง อาจจะต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมใหม่ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบท วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร การบริหารจัดการ บุคลากร และงบประมาณของสถาบันราชภัฏแห่งนั้นๆ

1.7 การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่ระบุไว้ และกำหนดให้มีผู้บริหารระดับสูง (CIO) เป็นบุคคลผู้รับผิดชอบหลักเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง ที่จะทำให้การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพราะฉะนั้นผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏทุกแห่ง ควรให้ความสำคัญ ให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 สิ่งที่สำคัญยิ่งในการจัดทำแผนกลยุทธ์ขององค์กร คือ การมีส่วนร่วม ของบุคลากรในองค์กร เพราะฉะนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรได้ขอความร่วมมือ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักของบุคลากรทุกระดับให้มีส่วนร่วม และเห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาองค์กร

2.2 สิ่งสำคัญอีกประการของการจัดทำแผนกลยุทธ์ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ผลการที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน จะเป็นสิ่งที่นำไปกำหนดอนาคต วิสัยทัศน์ในแผนกลยุทธ์ เพราะฉะนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป หากผู้ร่วมประชุมสัมมนาได้แสดงความคิดเห็น ว่าประเด็นใดเป็นจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรค ควรที่จะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริง มีหลักฐานอ้างอิงและที่ประชุมเห็นพ้องต้องกัน (objective) ไม่ใช่อยู่บนความรู้สึก (subjective) ซึ่งผู้ดำเนินการประชุมควรที่จะทราบข้อมูล และวินิจฉัยตัดสินได้ว่าประเด็นต่างๆ เหล่านั้นเป็นจริง และเป็นที่ยอมรับของผู้เข้าร่วมประชุมหรือไม่ มิเช่นนั้นจะก่อให้เกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมผิดพลาดจากความเป็นจริง และส่งผลให้แผนกลยุทธ์ที่จัดทำในครั้งนั้นผิดพลาดไปด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2542). “โฉมหน้าของโลกใหม่...เตรียมความพร้อมประเทศไทย
สู่ศตวรรษที่ 21”. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ 25 ม.ค.-มิ.ย. 2542.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนา
เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). **การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายการ
ศึกษาของพรรคการเมืองในต่างประเทศ**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประชาสัมพันธ
การศึกษาแห่งชาติ.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2535). **โครงการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อ
พัฒนาการศึกษาอาชีวะและอุดมศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี**.
กรุงเทพมหานคร: มปท.

คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์
แห่งชาติ, สำนักงาน. (2539). **ไอที 2000 : นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ
แห่งชาติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2 , กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ
เทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ.

คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์
แห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ.
2544-2553 ของประเทศไทย เพื่อการพัฒนาประเทศไทยสู่เศรษฐกิจบนฐาน
ความรู้**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ เทคโนโลยีสารสนเทศ
แห่งชาติ.

คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์
แห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยี
สารสนเทศแห่งชาติ.

ครรชิต มาลัยวงศ์. (2537). **ไอทีกับธุรกิจ แนวคิดและแนวทาง**. กรุงเทพมหานคร:
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.

- ครรรชิต มัลลียงศ์. (2538). "เทคโนโลยีสารสนเทศคืออะไร". วารสารการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 29 ฉบับที่ 2 ธันวาคม 2537 – มกราคม 2538, หน้า 3.
- "เครือข่ายสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา". ข่าวการศึกษา หนังสือพิมพ์ แนวหน้า. วันที่ 25 มิถุนายน 2540 หน้า 18.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2535). "หน่วยที่ 1 นโยบายและการกำหนดนโยบาย" เอกสาร ประกอบการสอนชุดวิชา นโยบาย โครงการ และการบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2538). คิดแล้วทำแล้วคิด. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส สุวรรณเวลาและคณะ (2540). **บนเส้นทางอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย. (2546). **แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2547-2549**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนินทร์ ชุณหพันธรักษ์. (2544). **นโยบายธุรกิจและการบริหารเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เอกสารตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ชุมพล ศฤงคารศิริ. (2540). **ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: ป.สัมพันธ์พาณิชย์.
- ชูชัย ศรีขำนิ. (2544). **เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่อง การปรับเปลี่ยนบทบาท หน้าที่ และวิธีการจัดทำงบประมาณให้สอดคล้องกับระบบการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ผลผลิต ผลลัพธ์**. จัดโดยสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2544 ณ สถาบันราชภัฏราชนครินทร์.
- ชูเวช ชาญสง่าเวช. (2543). **อุดมศึกษาไทยในเวทีโลก**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- ทวีชัย บุญเติม. (2540). **การพัฒนาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น สำหรับพุทธศักราช 2550**. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2535). **เทคนิควิธีการวิเคราะห์นโยบาย**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2540). **การวางแผนเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: กราฟิคฟอร์แมท (ไทยแลนด์).

- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). การวางแผนเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธรรมรัตน์ การพิศิษฐ์. (2543). วิสัยทัศน์การวางแผนพัฒนาประเทศในสหัสวรรษหน้า. นนทบุรี: เพชรรุ่งการพิมพ์.
- บุญเชิด ภิญ โยธอนันตพงษ์. (2526). การทดสอบและอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. (2532). หลักสูตรอุดมศึกษา : การประเมินและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. (2543). ระบบการจัดการสารสนเทศสำหรับสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2533). นโยบายและการวางแผน (หลักการและทฤษฎี). กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนสตรีเนติศึกษา.
- ประสงค์ ปราณิตพลกรัง และคณะ. (2541). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: ซีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.
- ประเวศ วะสี. (2539). ปฏิรูปการศึกษาไทย (การยกเครื่องทางปัญญา) . กรุงเทพมหานคร: หมอชาวบ้าน.
- พจนารถ ทองคำเจริญ. (2540). สภาพความต้องการ และปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันศักดิ์ พลสารมย์. (2540). การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพบุลย์ เกียรติโกมล และคณะ. (2543). สมรรถภาพของผู้สอนคอมพิวเตอร์ในระดับอุดมศึกษา ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2550. รายงานการวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ปีที่ 23 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2543.
- ไพโรจน์ ค้างวิเศษ. (2543). การพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทางครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ภาณุวัฒน์ ภัคศิวงค์. (2540). การวิเคราะห์เชิงการเมืองของพัฒนาการและทางเลือกใน
 การพัฒนานโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
 ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2543). แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยขอนแก่น
 2543 – 2546. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2546). แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและ
 การสื่อสาร พ.ศ. 2547-2549. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
 พระจอมเกล้าธนบุรี.
- มหาวิทยาลัย, ทบวง. (2532). วัตถุประสงค์ นโยบาย มาตรการ และเป้าหมายของแผนอุดม
 ศึกษาระยะยาว (พ.ศ. 2533 – 2547). กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ขงยุทธ เกษสาคร. (2541). การวางแผนและนโยบายทางด้านทรัพยากรมนุษย์.
 กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- วรเดช จันทรศร. (2540). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: กราฟิคฟอรัมเมท
 (ไทยแลนด์).
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (2542). การบริหารแผนงานเชิงกลยุทธ์ในหน่วยงานภาครัฐบาล.
 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2533). การวิจัยเชิงนโยบายกับการพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
 วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2539). กระบวนการนโยบายทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อักษราพัฒนา.
 ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวง
 ศึกษาธิการ พ.ศ.2547-2549. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2542). คู่มือการจัดทำแผนแม่บท
 เทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร: มปป.
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2542). แนวทางการจัดทำแผนแม่บท
 เทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร: มปป.
- สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทยและภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์. (2530).
 เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การวิจัยเชิงนโยบาย. กรุงเทพมหานคร:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทยและภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์. (2532).

การวิจัยเชิงนโยบาย : รูปลักษณะใหม่ของการกำหนดอนาคต. กรุงเทพมหานคร:
ทำปกเจริญผล.

สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี. (2542). แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี.

สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี. (2544) แผนพัฒนาสถาบันราชภัฏระยะ

ที่ 9 (2545 – 2549). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี.

สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2539).

แผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (พ.ศ. 2540 – 2549).

กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี่.

สำนักวางแผนและพัฒนา สถาบันราชภัฏราชนครินทร์. (2543). แผนพัฒนาสถาบันราชภัฏ

ราชนครินทร์ ฉบับที่ 9(พ.ศ.2545-2549). ฉะเชิงเทรา: สถาบันราชภัฏราชนครินทร์

สำนักวางแผนและพัฒนา สถาบันราชภัฏราชนครินทร์. (2543). แผนกลยุทธ์ สถาบันราชภัฏ

ราชนครินทร์ (พ.ศ. 2545-2549). ฉะเชิงเทรา : สถาบันราชภัฏราชนครินทร์.

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2527). ทฤษฎีการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2535). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาองค์การและ

การจัดการ หน่วยที่ 9-15. พิมพ์ครั้งที่ 19. นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2537). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายและ

การวางแผนการศึกษา หน่วยที่ 1 -5. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2537). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายและ

การวางแผนการศึกษา หน่วยที่ 13 -15.นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุชาติ ต้นธนะเดชา. (2537). การอุดมศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ : ข้อคิดก่อนยกเครื่อง.

(มปท.). (เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเรื่อง มหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อ

มวลมนุษยชาติ วันศุกร์ที่ 23 ธันวาคม 2537 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

สุรางคนา มั่นยานนท์. (2538). การวิเคราะห์กระบวนการนโยบายมัธยมศึกษาด้าน

การศึกษาเพื่อส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในแผนพัฒนาการศึกษา

แห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวรรณ มาศเมฆ. (2540). **ความคาดหวังและความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ต่อการดำเนินภารกิจเกี่ยวกับจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา.** วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน่วยมาตรฐานวิทยานิพนธ์และเผยแพร่, บัณฑิตวิทยาลัย. (2544). **คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันต์ เกตุวงศ์. (2543). **หลักและเทคนิคการวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 8.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Arizona State University. 2000. **ARIZONA STATE UNIVERSITY INFORMATION TECHNOLOGY STRATEGIC PLAN**[Online]. Available from: <http://www.asu.edu/it/fyi/strategic/plans/stratplan00.html>[2001, August 12]
- Australia National University. 1999. **IT STRATEGIC PLAN**[Online]. Available from: <http://its.anu.edu.au/director/itplan.html>[2001, July 29]
- Bates, Iain. (1990). **Strategic Planning for Information Technology.** [Online]. Abstract from ERIC#: EJ418603.
- Burch, John G. and Grudnitski, Gray. (1989). **Information Systems : theory and practices.** 5th ed. Singapore : John wiley & son.
- Certo , Samuel C., and Peter, J. Paul. (1991). **Strategic Management : Concept and Applications.** New York : McGraw – Hill.
- Cope, Robert G. (1981). **Strategic Planning Management and Decision Making.** [Online]. Abstract from ERIC#: ED217825.
- Davis, Gordon Bitter and Olson, Margrethe H. (1985). **Management Information System.** 2nd ed. New York : McGraw – Hill.
- Dennis Jones. (1999). **Linking strategic planning and budgeting.** Dallas Texas, NCHEMS : Boulder, Colorado.
- Douglas W. Stevenson. (1995). **Network Management : What it is and what ot isn't.** <http://netman.cit.buffalo.edu/Doc/Dstrevenson>.
- DUFFY , TIM. (1992). **Computing Concepts.** California : Wadsworth Publishing.

- Eveline M. Fallshaw. (2000). **IT Planning for Strategic Support: Aligning Technology and Vision**. [Online]. Abstract from: <http://www.car.chula.ac.th/EBSCOhost>.
- G.M.Bull, C.Dallinga-Hunter, Y.Epelboin, E.Frackmann and Jennings.(1994). **Information Technology : Issues for Higher Education Management**. London: Jessica.
- Governor's Office for Technology, Commonwealth of Kentucky. 1997. **Strategic Information Technology Plan**[Online].
Available from: <http://www.state.ky.us/kirm/sitp/sitp.htm>[2001,July 29]
- Indiana University. (1998). **Architecture for the 21st Century: An Information Technology Strategic Plan for Indiana University**.
- Justis, Robert T. et..al. (1985). **Strategic management and policy**. New Jersey : Prentice – Hall International.
- Kaufman, Roger. A. (2000). **Mega Planning : Practical tools for organizational success**. USA : Sage Publication, Inc.
- Leeuw, Frans L. (1991). **Policy theories, knowledge utilization, and evaluation**. [Online] AN : 9709170760 , ISDN 0897-1986.
- Long, Larry E. (1989). **Management Information System**. 4th ed. New Jersey : Prentice – Hall International.
- Moore, Michael E. (1992). **Measurement of Strategic change in a University (Georgia Southern University)**. [Online]. Abstract from: Dissertation Abstract Online, Pub Number: AAI9312158.
- Morrisey, George L. (1996). **Morrisey on Planning : a guide to tactical Planning : Producing your short-term result**. San Francisco : Jossey – Bass.
- Nkhoma-Wamunza, Alice grace. (1997). **Information Technology transfer: Policy Issues and Development in Tanzania: A case Study (Computers)**. [Online]. Abstract from: Dissertation Abstract Online, Pub Number: AAI9840969.
- OECD DOCUMENTS. (1996). **Managing Information Strategies in Higher Education**.
- Park, John Ellis. (1997). **A case study analysis of strategic planning in a continuing higher education organization**. [Online]. Abstract from: Dissertation Abstract Online, (Volumn 58-05).

- Patrick J. Below, George L. Morrissey and Betty L. Acomb. (1987). **The Executive Guide to Strategic Planning**. San Francisco : Jossey – Bass.
- Penrod, Janes I. (1993). **Reflections on IT Planning: A Decade of Transition**. [Online].
Abstract from: ERIC#: EJ465740.
- Pressman, Jeffrey L. and Aaron Wildavsky. (1973) **Implementation**. 2nd.ed. California : University of California Press.
- Prinvale, Jean Marie. (1992). **What happens when colleges plan? The use of strategic Planning in four-year colleges and universities (private colleges)**. [Online].
Abstract from: Dissertation Abstract Online, Pub Number: AAI9302296.
- Rowley, Jennifer. (1988). **The Basic of Information Technology**. London : Clive Bingley. Sampling Method[Online]. Available from: <http://www.statpac.com/surveys/sampling.html> [2001,October 21]
- Snijders, T. (1992). 'Estimation on the basis of snowball samples: how to weight', **Bulletin Methodologie Sociologique**. vol 36, 59-70.
- The National University of Singapore. 1999. **IT STRATEGIC PLAN**[Online].
Available from: <http://www.nus.edu.sg/NUSinfo/Itplan/main.html>[2001,July 29]
- Tomson, George H,;Dass, Parshotam. (2000). **Improving students' self-efficacy in strategic management : The relative impact of cases and simulations**. [Online] AN : 2828029 , ISDN 1046-8781.
- University of California Berkeley. 1999. **Planning for Information System and Technology at UC Berkeley, 1999-2003**[Online].
Available from: <http://ist.berkeley.edu/vision98>[2001,July 29]
- University of Iowa. 1999. **Information Technology Services Strategic Plan 2000-2005** [Online]. Available from:
<http://www.its.uiowa.edu/its/cio/Plans/strategicplan2000.htm>[2001,July 29]
- Vogt, W.P. (1999). **Dictionary of Statistics and Methodology: A Nontechnical Guide for the Social Sciences**. London:Sage.
- William R.King and David I.Cleland. (1978). **Strategic planning and policy**. Canada : Van Nostrand Reinhold Ltd.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสำรวจ

สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

คำชี้แจง แบบสำรวจชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้

สำรวจสถานภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์" ของ นางสาวฝน เสกขุนทด นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การตอบแบบสำรวจนี้ เป็นแบบปลายเปิด เต็มคำ และการเลือกตอบ ใช้เวลาในการกรอกข้อมูลนานพอสมควร ขอความกรุณาท่าน โปรดสละเวลาของท่าน และตอบให้ครบทุกข้อด้วย เพื่อประโยชน์ในการวิจัย

ด้วยความเคารพและขอบคุณยิ่ง

นางสาวฝน เสกขุนทด

ผู้วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันและผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อสถาบันราชภัฏ.....
2. ตำแหน่งผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการศูนย์(สำนัก)คอมพิวเตอร์ หรือ หัวหน้าศูนย์ (สำนัก) เทคโนโลยีสารสนเทศ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.1 แผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ในหน่วยงานของท่าน มีการใช้งานในปัจจุบันหรือไม่

- ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน
ระยะเวลาของแผน.....ปี ระหว่างปี พ.ศ.....ถึงปี พ.ศ.....
- ได้มีการปรับปรุงแผนใหม่ เนื่องจาก.....
.....
ระยะเวลาของแผน.....ปี ระหว่างปี พ.ศ.....ถึงปี พ.ศ.....
- ยกเลิกการใช้งานแล้ว เนื่องจาก.....
.....
- ยังไม่มีการจัดทำแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ เนื่องจาก.....
.....

งบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนแม่บท/แผนกลยุทธ์ แบ่งเป็น

พ.ศ.	25....	25....	25....	25....	25....
จำนวนงบประมาณ (บาท)					

1.2 ด้านนโยบายของสถาบัน

โปรดจัดลำดับความสำคัญมาก-น้อย โดยใส่หมายเลข 1, 2, 3,...ลงใน ที่กำหนดให้ หมายเลข 1 คือ มากที่สุด และถ้าคำตอบใดไม่มีนโยบายไม่ต้องใส่หมายเลข

1. สถาบันของท่านมีนโยบายสนับสนุนเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศในงานใดมากที่สุด และลำดับรองลงมา
[.....] งานจัดการศึกษา
[.....] งานวิจัยระดับอุดมศึกษา
[.....] งานบริการวิชาการแก่สังคม
[.....] งานบำรุงศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม
[.....] งานด้านบริหารสถาบัน
[.....] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. สถาบันของท่านมีนโยบายเพิ่มบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยวิธีใดมากที่สุด และลำดับรองลงมา
 - [.....] การเพิ่มอัตราการบรรจุ
 - [.....] การเพิ่มอัตราจ้างแทนการบรรจุ
 - [.....] การเพิ่มจำนวนอาจารย์พิเศษ
 - [.....] อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. สถาบันของท่านมีนโยบายสนับสนุนบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยวิธีใดมากที่สุด และลำดับรองลงมา
 - [.....] การจัดฝึกอบรมภายใน
 - [.....] การส่งไปศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้มีวุฒิสูงขึ้นด้วย
 - [.....] การส่งไปอบรมตามศูนย์ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ
 - [.....] อื่น ๆ (โปรดระบุ)
4. สถาบันของท่านมีนโยบายในการแนะนำบริการแก่ชุมชนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยวิธีใดมากที่สุด และลำดับรองลงมา
 - [.....] จัดอบรมสัมมนาทั้งภายในสถาบันและภายในชุมชน
 - [.....] ประสานกับองค์กรภายนอกเพื่อให้ความรู้
 - [.....] ประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และวิทยุ
 - [.....] สร้างโฮมเพจประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ
 - [.....] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

1.3 ด้านสภาพปัจจุบันของอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ของทั้งสถาบัน

เครื่องแม่ข่าย (Server) จำนวน.....เครื่อง

1. เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์

เพื่องานการเรียนการสอน จำนวน.....เครื่อง

เพื่องานบริหาร จำนวน.....เครื่อง

เพื่องานบริการ จำนวน.....เครื่อง

2. อุปกรณ์ต่อพ่วง

เครื่องพิมพ์ (Printer) จำนวน.....เครื่อง

เครื่องสแกนเนอร์ (Scanner) จำนวน.....เครื่อง

อื่น ๆ.....จำนวน.....เครื่อง

3. อุปกรณ์สื่อสาร / เครือข่าย (Router, Bridge, Hub, Switching, Modem, ฯลฯ)

รวมทั้งสิ้น จำนวน.....เครื่อง

4. อุปกรณ์อื่น ๆ ได้แก่

- 1.....จำนวน.....เครื่อง
- 2.....จำนวน.....เครื่อง
- 3.....จำนวน.....เครื่อง

1.4 สถานภาพปัจจุบันของซอฟต์แวร์ ในสถาบันของท่าน

1. ระบบปฏิบัติการเครือข่าย (NOS) ได้แก่.....
2. ระบบปฏิบัติการ (OS) ได้แก่.....
3. ระบบจัดการฐานข้อมูล (DBMS) ได้แก่.....
4. โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่.....
-
-
5. ระบบงานสารสนเทศที่ใช้งานในปัจจุบัน

ที่	ชื่อระบบงาน	พัฒนาโดย (จ้างบริษัท หรือ บุคลากรภายใน)	หน่วยงาน ที่ใช้ระบบ	ลักษณะ การใช้งาน

1.5 การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์

1. เว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารภายนอก

มีชื่อเว็บไซต์.....

- งานและบริการบนเว็บไซต์ 1.....
- 2.....
- 3.....

ไม่มี เนื่องจาก.....

1.6 บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (รวมทั้งหมดในสถาบัน)

1. ตำแหน่ง Network Administrator จำนวน.....คน
2. ตำแหน่ง Database Administrator จำนวน.....คน
3. ตำแหน่งพัฒนาระบบงาน Internet (WEB Master) จำนวน.....คน
4. ตำแหน่งวิเคราะห์และออกแบบระบบ จำนวน.....คน
5. ตำแหน่งผู้เขียนและพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จำนวน.....คน
6. ตำแหน่งวิทยากรผู้ให้ความรู้ ผู้สอน/ฝึกอบรม จำนวน.....คน
7. ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการ จำนวน.....คน
8. อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... จำนวน.....คน

1.7 ระบบเครือข่าย

1. ระบบอินทราเน็ต

- ไม่มี เนื่องจาก.....
- มี ติดตั้งเมื่อปี ใช้ช่องทางการเชื่อมต่อ คือ (ตอบได้หลายข้อ)
- Coaxial ความเร็วkbps
 - UTP ความเร็วkbps
 - Fiber Optic ความเร็วkbps

2. ระบบอินเทอร์เน็ต

- ไม่มี เนื่องจาก.....
- มี ติดตั้งเมื่อปี ใช้ช่องทางการเชื่อมต่อ คือ (ตอบได้หลายข้อ)
- Leased Line ความเร็ว
 - ISDN ความเร็ว
 - ASDN ความเร็ว
 - Modem ความเร็ว
 - ดาวเทียม ความเร็ว
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.8 โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้ดำเนินการในปัจจุบัน และ อนาคต

1. โครงการที่กำลังดำเนินการในปัจจุบัน มีจำนวนทั้งสิ้น.....โครงการ

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ ของโครงการ	ระยะเวลา (ระบุ พ.ศ.)	งบ ประมาณ	ผู้รับผิดชอบ

2. โครงการที่จะดำเนินการในอนาคต มีจำนวนทั้งสิ้น.....โครงการ

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ ของโครงการ	ระยะเวลา (ระบุ พ.ศ.)	งบ ประมาณ	ผู้รับผิดชอบ

ขอกราบขอบพระคุณในความร่วมมือ

แบบสอบถาม

สภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ สอบถามสภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์" ของนางสายฝน เสกขุนทด นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ ซึ่งมีทั้งสิ้น 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านนโยบาย	2.4 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครือข่ายโทรคมนาคม
2.2 ด้านงบประมาณ	2.5 ด้านอาคารสถานที่
2.3 ด้านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ	2.6 ด้านบุคลากร

3. แบบสอบถามมีทั้งสิ้น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันและผู้ใช้ข้อมูล

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4. ขอความกรุณาท่านได้โปรดพิจารณาตอบคำถามที่ปรากฏตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ให้ครบทุกข้อ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปัญหาซึ่งมีอยู่ 7 ระดับ โดยพิจารณาตอบคำถามตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	มีระดับปัญหามากที่สุด	4	หมายถึง	มีระดับปัญหามาก
3	หมายถึง	มีระดับปัญหาปานกลาง	2	หมายถึง	มีระดับปัญหาน้อย
1	หมายถึง	มีระดับปัญหาน้อยที่สุด	0	หมายถึง	ไม่มีปัญหาเลย

● หมายถึง สถาบันไม่ได้พิจารณา หรือ จัดทำประเด็นนี้เลย
 ในตอนท้ายของแต่ละด้านเป็นลักษณะปลายเปิดให้ท่านได้เขียนข้อคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม

หมายเหตุนิยามศัพท์ “แผนงาน” หมายถึง

1) แผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา	2) แผนงานวิจัย
3) แผนงานบริการวิชาการแก่สังคม	4) แผนงานศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม

ขอความกรุณาท่าน โปรดสละเวลาของท่าน และตอบให้ครบทุกข้อด้วย
 เพื่อประโยชน์ในการวิจัย

ด้วยความเคารพและขอบคุณยิ่ง

นางสายฝน เสกขุนทด

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันและผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อสถาบันราชภัฏ.....
2. ตำแหน่งผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการศูนย์(สำนัก)คอมพิวเตอร์ **หรือ** หัวหน้าศูนย์ (สำนัก) ไอที อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. สถาบันของท่านได้จัดทำแผนกลยุทธ์/แผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแล้วหรือยัง
 - ทำเรียบร้อยแล้ว
 - ทำแล้วบางส่วน เหตุผลที่ทำเพียงบางส่วน.....
 - ยังไม่ได้ทำ เหตุผลที่ยังไม่ได้ทำ.....

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ระดับปัญหา						
	5	4	3	2	1	0	●
1. ด้านนโยบาย							
1. ปัญหานโยบาย ICT ของสถาบันที่ไม่สัมพันธ์สอดคล้องกับนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของชาติ							
2. ปัญหาความไม่ชัดเจนของนโยบายด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ ภายในสถาบันของท่าน โดยจะนำไปสู่การปฏิบัติในแต่ละแผนงานได้ยาก.....							
3. ปัญหาความไม่ชัดเจนของระเบียบปฏิบัติด้านการจัดซื้อและติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย ระบบการสื่อสารในสถาบันของท่าน							
4. ปัญหาความไม่ชัดเจนของนโยบายด้านการสร้างห้องคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติกิจกรรมตามภารกิจ แต่ละแผนงาน							
5. ปัญหาของนโยบายด้านการฝึกอบรมคณาจารย์ เจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในแต่ละแผนงานมีความไม่ชัดเจน							
6. ปัญหาของนโยบายด้านการจัดจ้างบุคลากรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อปฏิบัติงานในแต่ละแผนงานมีความไม่ชัดเจน ยุ่งยากต่อการนำไปปฏิบัติงาน.....							
7. ปัญหาของนโยบายด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนของคณาจารย์และนักศึกษาไม่ชัดเจน							
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....							

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ระดับปัญหา						
	5	4	3	2	1	0	●
2. ด้านงบประมาณ							
1. ปัญหาของงบประมาณที่ไม่เพียงพอสำหรับการจัดซื้อ การติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย ระบบการสื่อสารมาใช้ในสถาบันของท่าน.....							
2. ปัญหาของงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการสร้างห้อง คอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่างๆของแต่ละแผนงาน ...							
3. ปัญหาของการไม่มีงบประมาณเพื่อปลูกสร้างอาคารศูนย์ หรือสำนักคอมพิวเตอร์							
4. ปัญหาของงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการฝึกอบรม บุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร.....							
5. ปัญหาการไม่มีงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากรเพื่อ ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.....							
6. ปัญหาการไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหา Software ลิขสิทธิ์.....							
7. ปัญหาการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาลเพื่อจัด ซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายไม่เพียงพอ							
8. ปัญหาการสนับสนุนงบประมาณจากงบรายได้ของ สถาบันเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ							
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....							

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ระดับปัญหา						
	5	4	3	2	1	0	●
3. ด้านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ							
1. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องการจัดทำแผนกลยุทธ์เฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เนื่องจากขาดผู้รับผิดชอบ ขาดคณะทำงาน							
2. ปัญหาของการวางแผนระยะยาวที่ไม่สัมพันธ์กันระหว่างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับแผนงานด้านต่าง ๆ							
3. ปัญหาของการวางแผนในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในแผนงานด้านต่าง ๆ ไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุม							
4. ปัญหาของการปฏิบัติงานตามแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ได้กำหนดไว้มีความยุ่งยากซับซ้อน ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติตามแผนได้เท่าที่ควร							
5. ปัญหาของการระบุความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในแผนปฏิบัติการของแต่ละแผนงาน/โครงการมีความซ้ำซ้อนกัน							
6. ปัญหาการขาดความรู้หรือการไม่ได้ศึกษาเรื่องการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันให้ถูกต้องตามหลักการวางแผน							
7. ปัญหาขาดการประเมินผลแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดทำแผน หรือการปฏิบัติตามแผนในโอกาสต่อไป.....							
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....							

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ระดับปัญหา						
	5	4	3	2	1	0	●
4. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครือข่ายโทรคมนาคม							
1. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องความไม่คงที่ แน่นอน (consistency) ของระบบอินเทอร์เน็ต.....							
2. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องขนาดช่องสัญญาณ (bandwidth) ของระบบอินเทอร์เน็ตต่ำ							
3. ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับระบบโทรคมนาคม ระบบโทรศัพท์ หรือช่องทางการสื่อสาร ที่มีราคาแพง.....							
4. ปัญหาเรื่องคู่สายโทรศัพท์สำหรับการเข้าถึงข้อมูลจาก ระยะไกล ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ.....							
5. ปัญหาของเครื่องคอมพิวเตอร์/อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง/ระบบ เครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เก่า ช้า ไม่ทันสมัย.....							
6. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องเครื่องคอมพิวเตอร์และ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง มีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน							
7. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องอุปกรณ์เครือข่ายและการ สื่อสารมีไม่เพียงพอต่อการใช้งานในแต่ละแผนงาน.....							
8. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องการไม่มีโปรแกรมระบบที่ ถูกต้องตามกฎหมายใช้เพื่อการเรียนการสอน การบริหาร...							
9. สถาบันของท่านมีปัญหาเรื่องการไม่มีโปรแกรมประยุกต์ เพื่องานบริหารจัดการใช้ในแต่ละแผนงาน.....							
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....							

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ระดับปัญหา						
	5	4	3	2	1	0	●
5. ด้านอาคาร สถานที่							
1. ปัญหาการไม่มีสถานที่ในการสร้างห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติการกิจในแต่ละแผนงานของสถาบัน							
2. ปัญหาของห้องคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในแต่ละแผนงานมีไม่เพียงพอ							
3. ปัญหาของสภาพห้องบริการคอมพิวเตอร์ในแต่ละแผนงานไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติการกิจ เช่น มีเสียงดังรบกวน							
4. ปัญหาห้องบริการคอมพิวเตอร์ของแต่ละแผนงานอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม เช่น ตั้งอยู่ห่างไกลไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและนักศึกษา.....							
5. ปัญหาการขาดระบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากรและนักศึกษาที่ไปปฏิบัติงาน ณ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของสถาบัน.....							
6. ปัญหาด้านพื้นที่ของสถาบันมีขนาดกว้าง ใหญ่ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ทางด้านเครือข่ายโทรคมนาคมและการสื่อสาร.....							
7. ปัญหาการไม่มีระบบป้องกันความปลอดภัยจากฝนตกฟ้าผ่า ทำให้อุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์ การสื่อสารโทรคมนาคมมีความเสียหาย							
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....							

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ระดับปัญหา						
	5	4	3	2	1	0	●
6. ด้านบุคลากร							
1. ปัญหาการไม่มีบุคลากรด้านพัฒนาโปรแกรม (Programmer) เพื่อพัฒนาระบบงานในแต่ละแผนงานของสถาบัน							
2. ปัญหาการไม่มีบุคลากรด้านวิศวกรรมคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติงานในแต่ละแผนงานของสถาบัน.....							
3. ปัญหาการไม่มีบุคลากรด้านระบบโทรคมนาคมและการสื่อสารเพื่อปฏิบัติงานภายในสถาบัน.....							
4. ปัญหาบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในแต่ละแผนงานไม่มีความรู้ ไม่มีความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.....							
5. ปัญหาของบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในแต่ละแผนงาน...							
6. ปัญหาของบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่อการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในแต่ละแผนงาน....							
7. ปัญหาการไม่มีผู้ประสานงานฝ่ายต่าง ๆ เพื่อการติดตาม และความอำนวยความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน							
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....							

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

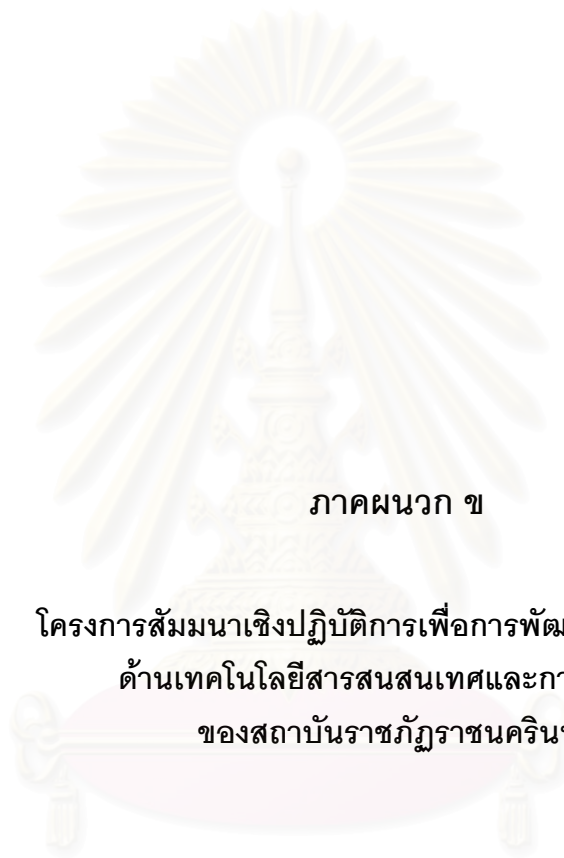
ด้วยความเคารพและขอบคุณยิ่ง

นางสายฝน เสกขุนทด

	3.....
ผลลัพธ์ (outcome)	1..... 2..... 3.....
ประสิทธิภาพ (efficiency)	1..... 2..... 3.....
คุณภาพ (quality)	1..... 2..... 3.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ
สายฝน เสกขุนทด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาแผนกลยุทธ์
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อโครงการ	โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
แผนงาน	จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ผู้รับผิดชอบ	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและบริการ และนางสายฝน เสกขุนทด

1. หลักการและเหตุผล

ที่ผ่านมาสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง แต่ขาดการวางแผนอย่างครอบคลุม รอบคอบและปฏิบัติตามแผนอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 ซึ่งเป็นแผนกลยุทธ์ระยะ 3 ปี และอยู่ในช่วงของแผนพัฒนาสถาบันระยะที่ 9 (2545-2549) อีกทั้งยังทำการพัฒนาแผนกลยุทธ์ตามกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ.2544-2553 (IT Policy Framework) ของประเทศไทย เพื่อใช้เป็นทิศทางในการพัฒนาสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ซึ่งอยู่ในช่วงปรับเปลี่ยนไปสู่การนิติบุคคล หรือเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ตาม พ.ร.บ.การศึกษา 2542 มาตรา 36

2. จุดประสงค์

การจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ

2.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ร่วมกันระหว่างคณะผู้บริหารและคณาจารย์ผู้เกี่ยวข้อง โดยให้สอดคล้องกับแผนงานหลักทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ แผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา วิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

2.2 เสริมสร้างความเข้าใจแก่ผู้บริหารและคณาจารย์ และร่วมกันจัดทำแผนกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ รวมถึงแนวทางในการนำกลยุทธ์ไปสู่แผนปฏิบัติการรายปี โดยให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสอดคล้องกับแผนงานหลักทุกๆ ด้านของสถาบัน

2.3 เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี อันได้แก่ปี 2547-2549 ในโอกาสต่อไป

3. วิธีดำเนินการ

3.1 บรรยายให้ความรู้ และนำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยวิทยาการ (รศ.ดร.วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และทีมวิทยากร จากสถาบันนโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

3.2 แบ่งกลุ่มปฏิบัติการเพื่อกันจัดทำแผนกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ และแนวทางในการนำกลยุทธ์ไปสู่แผนปฏิบัติการรายปี

3.3 นำเสนอผลการประชุมสัมมนา

4. ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาในครั้งนี้ ประมาณ 150 คน ได้แก่

- 5.1 อธิการบดีสถาบันราชภัฏราชนครินทร์
- 5.2 รองอธิการบดีทุกฝ่าย และผู้ช่วยอธิการบดีทุกฝ่าย
- 5.3 คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สำนัก หัวหน้าฝ่าย ทุกฝ่ายทุกคณะวิชา
- 5.4 รองคณบดีและรองผู้อำนวยการศูนย์/สำนัก รองหัวหน้าฝ่าย เลขานุการ ทุกฝ่าย
- 5.5 หัวหน้าโปรแกรมวิชา เลขานุการโปรแกรม ทุกโปรแกรม

5. งบประมาณ

ใช้งบประมาณประเภทเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2546 ของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและบริการ จำนวน 60,000 บาท

5.1 ค่าตอบแทน	จำนวน 12,000 บาท
5.2 ค่าวัสดุ	จำนวน 13,000 บาท
5.3 ค่าใช้สอย	จำนวน 35,000 บาท
- (ขอถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการตามที่จ่ายจริง)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับฟังและร่วมวิเคราะห์ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมพัฒนาแผนกลยุทธ์ ร่วมกำหนดกลยุทธ์ และร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สอดคล้องกับแผนงานหลักของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

6.2 สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ โดยสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและบริการได้แผนกลยุทธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคคลทุก ๆ ฝ่ายเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศต่อไป

6.3 สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ได้ปฏิบัติตามกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ.2544-2553 (IT Policy Framework) ของประเทศไทย

7. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันจันทร์ที่ 3 - วันพุธที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2546 ตามกำหนดการเชิงปฏิบัติการที่แนบ

8. สถานที่

ห้องการะเกด สถาบันราชภัฏราชนครินทร์

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและบริการ

17 มกราคม 2546

กำหนดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ วันพฤหัสบดีที่ 13-วันศุกร์ที่ 14 มีนาคม 2546

วัน / เวลา	หัวข้อ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	วิทยากร
พฤหัสที่ 13 มี.ค.46 08.30-08.45 น.	- ลงทะเบียน	- เพื่อเป็นหลักฐานการเข้าร่วมสัมมนาและเป็นหลักฐานทางการเงิน	- เจ้าหน้าที่สำนัก IT
พฤหัสที่ 13 มี.ค.46 08.45-09.00 น.	- พิธีเปิดและ การบรรยายให้นโยบาย	- เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้เข้าร่วมสัมมนา - เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาเข้าใจนโยบายด้านการนำ ICT มาสนับสนุนภารกิจหลัก/แผนงานหลักของสถาบัน	- พิธีกร - อธิการบดี - ผอ.สำนัก IT
พฤหัสที่ 13 มี.ค.46 09.00-10.20 น.	- ชี้แจงเป้าหมายและ กระบวนการสัมมนา	- ผู้เข้าร่วมสัมมนาทราบเป้าหมายและขั้นตอนกระบวนการสัมมนา	- รองฯวางแผนและพัฒนา IT
พฤหัสที่ 13 มี.ค.46 10.20-10.30 น.	- พักรับประทาน อาหารว่าง	- รับประทานอาหารว่างร่วมกัน	
พฤหัสที่ 13 มี.ค.46 10.30-12.00 น.	- การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)	- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเข้าใจและร่วมกันวิเคราะห์ภารกิจและ ผลผลิตของสถาบัน - วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในด้าน ICT - ประเมินสถานภาพสถานศึกษา	- รศ.ดร. วัฒนา และคณะ
พฤหัสที่ 13 มี.ค.46 12.00-13.00 น.	- พักรับประทานอาหาร กลางวัน	- รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน	
พฤหัสที่ 13 มี.ค.46 13.00-14.30 น.	- การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) (ต่อ)	- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเข้าใจและร่วมกันวิเคราะห์ภารกิจและ ผลผลิตของสถาบัน - วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในด้าน ICT - ประเมินสถานภาพสถานศึกษา	- รศ.ดร. วัฒนา และคณะ
พฤหัสที่ 13 มี.ค.46 14.30-14.45 น.	- พักรับประทาน อาหารว่าง	- รับประทานอาหารว่างร่วมกัน	
พฤหัสที่ 13 มี.ค.46 14.45-16.30 น.	- กำหนดทิศทางด้าน ICT ของสถาบัน	- ผู้เข้าร่วมสัมมนาร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายของสถาบัน - ร่วมกำหนดกลยุทธ์ระดับองค์กรด้าน ICT	- รศ.ดร. วัฒนา และคณะ

กำหนดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ วันพฤหัสบดีที่ 13-วันศุกร์ที่ 14 มีนาคม 2546

วัน / เวลา	หัวข้อ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	วิทยากร
ศ. ที่ 14 มี.ค.46 08.30-10.20 น.	- กำหนดกลยุทธ์ระดับ แผนงานและโครงการ	- ผู้เข้าร่วมสัมมนาร่วมกำหนดกลยุทธ์ระดับแผนงานและ โครงการ	-รศ.ดร. วัฒนา และคณะ
พฤที่ 14 มี.ค.46 10.20-10.30 น.	- พักรับประทาน อาหารว่าง	- รับประทานอาหารว่างร่วมกัน	
ศ. ที่ 14 มี.ค.46 10.30-12.00 น.	- การจัดทำตัวชี้วัด ระดับแผนงาน โครงการ และกิจกรรม	- ผู้เข้าร่วมสัมมนาร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดระดับแผนงาน โครงการและกิจกรรม	-รศ.ดร. วัฒนา และคณะ
ศ. ที่ 14 มี.ค.46 12.00-13.00 น.	- พักรับประทานอาหาร กลางวัน	- รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน	
ศ. ที่ 14 มี.ค.46 13.00-14.30 น.	- การจัดทำตัวชี้วัด ระดับแผนงาน โครงการ และกิจกรรม (ต่อ)	- ผู้เข้าร่วมสัมมนาร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดระดับแผนงาน โครงการและกิจกรรม	-รศ.ดร. วัฒนา และคณะ
ศ. ที่ 14 มี.ค.46 14.30-14.45 น.	- พักรับประทาน อาหารว่าง	- รับประทานอาหารว่างร่วมกัน	
ศ. ที่ 14 มี.ค.46 14.45-16.00 น.	- การนำเสนอผลการ วิเคราะห์สถานการณ์ ของสถาบันและกลยุทธ์ ระดับต่าง ๆ ด้าน ICT ของสถาบัน	- ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับฟังสถานภาพของสถาบันและ กลยุทธ์ระดับต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแผนงานหลักของ สถาบัน	-รศ.ดร. วัฒนา และคณะ
ศ. ที่ 14 มี.ค.46 16.00-16.30 น.	ปิดการประชุมสัมมนา	- สรุปประเด็น และทำการปิดการประชุมสัมมนาเชิง ปฏิบัติการการพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้าน ICT ของสถาบัน	- รองฯวางแผน และพัฒนา IT

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตอบแบบสำรวจและแบบสอบถาม (ต่อ)

- 1.31 ผู้อำนวยการสำนัก (ศูนย์) คอมพิวเตอร์ / เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏศรีสะเกษ
- 1.32 ผู้อำนวยการสำนัก (ศูนย์) คอมพิวเตอร์ / เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏสกลนคร
- 1.33 ผู้อำนวยการสำนัก (ศูนย์) คอมพิวเตอร์ / เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏสงขลา
- 1.34 ผู้อำนวยการสำนัก (ศูนย์) คอมพิวเตอร์ / เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- 1.35 ผู้อำนวยการสำนัก (ศูนย์) คอมพิวเตอร์ / เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
- 1.36 ผู้อำนวยการสำนัก (ศูนย์) คอมพิวเตอร์ / เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- 1.37 ผู้อำนวยการสำนัก (ศูนย์) คอมพิวเตอร์ / เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏสุรินทร์
- 1.38 ผู้อำนวยการสำนัก (ศูนย์) คอมพิวเตอร์ / เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
- 1.39 ผู้อำนวยการสำนัก (ศูนย์) คอมพิวเตอร์ / เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏอุดรธานี
- 1.40 ผู้อำนวยการสำนัก (ศูนย์) คอมพิวเตอร์ / เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์
- 1.41 ผู้อำนวยการสำนัก (ศูนย์) คอมพิวเตอร์ / เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

2. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ในการให้สัมภาษณ์

- 2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล วุฒิเสนา อธิการบดีสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
- 2.2 นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล รองเลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ
- 2.3 นายสิทธิชัย ฉายเพชรกร สำนักนโยบายและพัฒนาศาสนา
- 2.4 นายประทวน แสงอุไร ผู้อำนวยการกองโทรศัพท์จังหวัดฉะเชิงเทรา
- 2.5 นายโกศล เจริญสุข หัวหน้าสำนักงานบริการโทรคมนาคม สาขาฉะเชิงเทรา
- 2.6 รองศาสตราจารย์ ดร.ปราชญา กล้าผัจฉญ
หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 2.7 ศาสตราจารย์สุภชัย พิเศษสุวรรณิช ประธานสภาประจำสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
ประธานกรรมการบริหาร ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
- 2.8 นายโชคชัย ช่วยณรงค์ กรรมการสภาประจำสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
กรรมการผู้จัดการบริษัท CNF จำกัด และฟาร์มช่วยณรงค์
- 2.9 นายสุรศักดิ์ น้อยใจบุญ กรรมการสภาประจำสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
รองประธานกรรมการบริหาร บริษัทเอกรัฐวิศวะกรรม จำกัด

3. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- 3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์ศักดิ์ พลสารรัมย์
หัวหน้าภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.2 รองศาสตราจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศขไลไพโร
อาจารย์ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.3 อาจารย์ ดร. ธัชพล อภิมนต์บุตร
อาจารย์บัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
4. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
- 4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์
อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บวร ปภัสราทร
อาจารย์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- 4.3 รองศาสตราจารย์ยืน ภู่วรรณ
อาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 4.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิ ประจงศักดิ์
รองอธิการบดีฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
- 4.5 นายแพทย์ชูชัย ศรีขำ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักพัฒนาเครือข่ายบริการสุขภาพ
- 4.6 นายวีระกุล ชายผา
อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสายฝน เสกขุนทด เกิดเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2512 ที่อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์
ปีการศึกษา 2535 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา จากวิทยาลัยครู
นครราชสีมา ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการวัดและประเมินผลการ
ศึกษา จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ 2 ระดับ 6
ตำแหน่งทางบริหาร ผู้อำนวยการสำนักงานวางแผนและพัฒนา สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ อำเภอเมือง
จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย